

DE EERSTE ALGEMENE BRIEF VAN DE APOSTEL PETRUS

Men heeft Petrus wel genoemd de apostel van de Christelijke hoop. Zijn hele gemoed is gericht op de dag van de Heere; dat is op te merken van zijn Pinksterprediking af tot aan het slot van zijn tweede brief. Die ene, die hij lief had, eeuwig te zien, dat was zijn altijd jeugdige hoop en tot deze hoop sterkt hij zijn broeders, die Hem niet hadden gezien en nochtans lief hadden, omdat zij in Hem geloofden. Die trek van het verlangen, die al zijn spreken en schrijven doordringt, stemt zo schoon overeen met zijn schone, geduldige overgave aan de wil van de Heere, met wie hij vroeger hier beneden zo graag in een tabernakel van de heerlijkheid had willen wonen. Nu was hij tevreden met een herberg in deze moeilijke wereld vol lijden en hij verlangde ernaar zijn tabernakel af te leggen en snel voor eeuwig bij Christus te wonen, met al zijn broeders, in onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

HOOFDSTUK 1

OVER GODS GEESTELIJKE WELDADEN EN DE PLICHTEN VAN DE CHRISTENEN

A. Aan het hoofd draagt deze brief, die nog iets vroeger geschreven is dan de tweede brief van Paulus aan Timotheus en de brief aan de Efeziërs, een opschrift, dat de briefschrijver noemt, alsmede hen, aan wie de brief is gericht en aan de laatsten de groet van de eersten aanbiedt 1Th 1: 1. De schrijver noemt echter zichzelf niet eenvoudig met zijn naam, maar denkt meteen aan zijn apostolische waardigheid. Ook voor hen, die de brief ontvangen, heeft hij behalve wat tot eenvoudig noemen dient, aanwijzingen, die hun inwendige genadestaat nader karakteriseren en meteen het doel van het hele schrijven aangeven, op welk doel tevens de vorm van de groet wijst.

1. Petrus, een apostel van Jezus Christus (vgl. 2 Petrus 1: 1) aan de vreemdelingen, a) verstrooid (Joh. 7: 35) in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië in bijzonderen zin d. i. Mysië (Hand. 2: 9; 16: 6) en Bithynië.

a) Jak. 1: 1

Dit opschrift komt in zijn hoofdschema overeen met de opschriften van de Paulinische brieven, maar heeft in zoverre zijn eigenaardig karakter, dat meteen bij het "apostel van Jezus Christus" een bijvoeging ontbreekt, als waarvan Paulus zich vaker bedient, om zijn apostolische waardigheid tegenover de tegenstanders te verdedigen, als bijv. in Gal. 1: 1 Dit was echter voor Petrus niet nodig, omdat zijn apostolische waardigheid en zijn onmiddellijke roeping door Christus door niemand betwijfeld werd, ja hij juist in die landen, waarheen zijn brief gericht is, voor een van de zielen van de Christelijke kerk werd gehouden (Gal. 2: 6 vv.). De plaats, waar Petrus zich ophield, toen hij de brief schreef, was Babylon (Hoofdstuk 5: 12 v.). Men heeft geen recht die naam in mystische verklaring van de uitdrukking te verstaan van de stad Rome, maar de bekende stad aan de Eufraat De 4: 2 is hiermee bedoeld. Johannes Markus, die later het tweede evangelie schreef en Silvanus of Silas, die vroeger medearbeider van Paulus was ("Ac 15: 40" en "Ac 16: 3, waren toen bij hem; de eerste zendt zijn groeten over, terwijl de laatste bestemd is om de brief over te brengen. Wat de tijd aangaat, worden wij verplaatst in het eerste jaar van Paulus gevangenschap te Rome, of in het jaar 61 na Christus, waarin de zo-even genoemde apostel zijn brief aan de Efeziërs schreef. Wel is het opmerkelijk hoeveel overeenkomst met die brief deze eerste brief van Petrus heeft. Aan Efez. 1: 3 vv. herinnert ons meteen wat wij hier in vs. 3 vv. lezen en niet alleen door de woorden aan het begin, maar door de overeenkomstige uitbreiding van de lofprijzing van God, door de gelijksoortigen voortgang van de periode, waartoe deze wordt voortgezet, door de overgang van dat, wat God aan de Christenen in het algemeen tot dat, wat Hij aan de lezers als Christenen uit de heidenen in het bijzonder heeft gedaan. Het ontbreekt dan ook in het verder verloop niet aan bijzondere gedachten en uitdrukkingen, waardoor wij aan die Paulinische brief worden herinnerd (vgl. vs. 14 vv. met Efeze. 4: 17 vv. ; Hoofdstuk 2: 4 vv. met Efeze. 2: 20 vv. ; Hoofdstuk 2: 18 vv. met Efeze. 6: 5 vv. ; Hoofdstuk 3: 1 vv. met Efeze. 5: 22 vv. ; Hoofdstuk 5: 5 met Efeze. 5: 2) en aan het einde vinden wij in beide brieven de opwekking om de duivel te weerstaan (vgl. Hoofdstuk 5: 8 vv. met Efeze. 6: 10. vv.). Die verwantschap is te verklaren, volgens onze combinaties, zoals wij die over de geschiedkundige betrekkingen hebben voorgedragen, daaruit, dat Silas, de overbrenger van deze brief, zich gedrongen gevoelde, of misschien door Petrus zelf ertoe is gedrongen, om die ter kennis van Paulus te brengen. Deze zal dan in dankbare erkenning (Efeze. 3: 5) van de genadige leiding van de Heere teweeg gebrachte verbintenis van de apostel van de besnijdenis met de apostel van de

heidene (Gal. 2: 7 vv.) en de ook uitwendige realisering daarvan, dat van beiden één gemaakt was (Efeze. 2: 14 v.), zich tot deze gemeenten van Klein Azië hebben gewend, die buiten de kring lagen van hen, voor wie de brief van Petrus bestemd was. Hij zal aan deze een zendbrief, evenals Petrus aan de anderen, hebben gezonden, die de persoonlijke betrekkingen geheel op de achtergrond laat treden en uitsluitend de objectieve staat van de lezers beschouwt, en bij zijn voorstelling van de heerlijkheid van de kerk van Christus en van de plichten, die de vroegere Heidenen door hun overgang tot het Christendom op zich hadden genomen, als ook van de strijd met de vorsten van de duisternis en de boze geesten, die zij in de eerstvolgende tijd tegemoet gingen, opzettelijk aan de gedachten van zijn medeapostel hebben aangesloten, evenals deze zich niet minder aan zijn dan aan Jakobus' gedachten aangesloten had. Het is toch opmerkelijk hoe de brief van Petrus aan de ene zijde met de brief aan de Romeinen (vgl. Hoofdstuk 2: 13 vv. met Rom. 13: 1 vv. ; Hoofdstuk 4: 11 met Rom. 6: 7 ; Hoofdstuk 2: 6 en 8 met Rom. 9: 33) en aan de andere zijde met de brief van Jakobus (vgl. Hoofdstuk 1: 6 v. met Jak. 1: 2 vv. ; Hoofdstuk 2: 1 vv. met Jak. 1: 21 ; Hoofdstuk 4: 8 met Jak. 5: 20 ; Hoofdstuk 5: 5 vv. met Jak. 4: 6 v. 10) overeenstemt. Zeker heeft zo'n letten op twee brieven, die elkaar rechtstreeks schenen tegen te spreken (vgl. Rom. 3: 24 vv. ; 4: 1 vv. met Jak. 2: 20 v. in de bedoeling van Petrus, om de eenheid van de geest tussen Paulus en Jakobus te constateren en die gemeenten, waarvan men die in Galatië 6 jaren daarvoor op zo erge wijze had trachten van Paulus af te trekken en naar de zijde van Jakobus, die men als een meer gewaarborgd apostel van Christus, ja met het predikaat van broeder van de Heere voorstelde (Gal. 1: 19 Judas 1: 1) had willen overhalen (Gal. 2: 12) tot rust te brengen. Men wilde ze leren, dat niet het apostolisch Christendom zelf, maar alleen het misverstand en de zelfzucht van enkele partijgangers aanleiding gegeven had tot de nu overwonnen verdeeldheden. Hij wil hun dus eigenlijk zeggen wat Paulus de Corinthiërs toeroept: alles is uwe, hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld" (1 Kor. 3: 21 v.). De brief, zo merkt Gesz op, is door omstreeks 3 tientallen jaren van de reden van de apostel voor Jeruzalems volk en raad (Hand. 2: 14 vv. ; 3: 12 vv. ; 4: 8 vv. ; 5: 30 vv. gescheiden. De reden zijn om de Joden, die Jezus gezien of gedood hadden, te overtuigen, dat God Hem tot een Heere en Christus had gemaakt; de brief wil degenen, die Hem niet gezien en nochtans lief hadden (vs. 8) sterken in de verzoeking, die zij omwille van Hem ondergingen. De eerste zijn de eersteling-pogingen van de Christus' verkondiging; deze heeft een rijke ervaring van het persoonlijke en ambtelijke leven achter zich. Toen Petrus de eerste uitsprak, was hij nauwelijks over Israël's grenzen gekomen, toen hij deze schreef had hij de landen van de Heidenen tot Babylon doorreisd. Toen vervulde de hoop om geheel Israël voor de Heere te winnen zijn hart; nu had hij ervaren dat de grote menigte van Israël koud gebleven was en daarentegen onder de heidenen van alle plaatsen het vuur van het geloof begon te ontvlammen.

2. De uitverkoren gelovigen naar de voorkennis 1) of het besluit (Hand. 2: 23 Rom. 8: 29) van God de Vader, om hen namelijk van de heidenwereld af te zonderen, in de heiligmaking van de Geest 2), die zij ontvangen hebben, tot een eigen volk gewijd (Hoofdstuk 2: 9), tot gehoorzaamheid en a) besprenging van het bloed van Jezus Christus³⁾ en aldus, ondanks de uitwendige verstrooiing tot een eenheid of tot een gemeente verbonden b) Genade en vrede zij u vermenigvuldigd! 4) U, die reeds zo grote zegen is toegedeeld, wordt steeds meer heil geschonken (2 Petrus 1: 2 Judas 1: 2 Dan. 4: 1).

a) Hebr. 12: 24 b) Rom. 1: 7. 1 Kor. 1: 3 Gal. 1: 3 Gal. 4: 3 Efez. 1: 2

1) In plaats van voorkennis, leest een van de handschriften van Stefanus, "voornemen" en Augustinus leest "voorbeschikking." De apostel Petrus had waarschijnlijk te voren te kennen

gegeven, dat het roepen van de heidenen door God, om Zijn volk te zijn, onder het Evangelie geen onverwacht ding was, maar door God voorzien en voorspeld door de profeten, als iets, dat gebeuren zou te zijner tijd overeenkomstig de wil van God. Als Joodse gelovigen de Christenen uit de Heidenen te eniger tijd mochten tegenwerpen, dat zij indringers waren, dat zij zich te veel aanmatigden en zichzelf met hen gelijkstelden, die vanouds het volk van God waren, omdat zij naar het volk van God waren van gisteren of eergisteren, legt Petrus hun hier een antwoord in de mond, dat het was volgens de voorkennis van God, dat Hij het voldoende had te kennen gegeven door Zijn profeten vele eeuwen te voren en zij het daarom moeten aanmerken als iets, dat overeenkomstig was met de wil van God. Het was volgens de voorkennis van God de Vader: de eerste oorzaak van hun verlossing door Jezus Christus was de liefde van God de Vader, die aangenomen had, vele eeuwen vóór de komst van Christus in de wereld, niet alleen de Joden te roepen, maar ook om zich een verkoren volk aan te nemen uit de Heidenen (Hand. 15: 14-18 Rom. 8: 28-30; 9: 24-26; 11: 2. 1 Petrus 2: 9, 10). Het was geenszins toe te schrijven aan de verdienste van zodanige Heidenen, of hun geschonken als een vergelding voor hun werken van rechtvaardigheid, vóór hun bekering gedaan, dat het Evangelie tot hen gezonden was, maar aan de voorkennis en liefde van God de Vader (Rom. 9: 11 Efeze. 1: 2-13. 2 Tim. 1: 9 Tit. 3: 4, 5).

2) Let op de vereniging van de drie goddelijke personen in al hun genadige werkingen. Hoe dwaas spreken zulke gelovigen, die verkiezingen maken in de personen van de Drie-eenheid, die van Jezus denken, dat Hij de verpersoonlijking is van alles, wat liefelijk en genadig is, terwijl zij zich de Vader voorstellen als streng rechtvaardig, maar zonder enige goedheid. Zij, die de verzoening van de Zoon en het besluit van de Vader zo verheerlijken, dat zij het werk van de Geest minder achten, hebben evenzeer ongelijk. In het werk van de genade handelt geen van de personen van de Drie-eenheid afzonderlijk. Zij zijn evenzeer verenigd in hun werken als in hun wezen. Zij zijn één in hun liefde tot de uitverkorenen en ook in de daden, voortvloeiend uit die grote hoofdbron, zijn zij onafscheidelijk. Let hierop bijzonder in het werk van de heiligmaking. Terwijl wij zonder misvatting van de heiligmaking als van het werk van de Geest mogen spreken, moeten wij ons wel wachten, om dat werk te beschouwen, alsof noch de Vader noch de Zoon daaraan deel had. Het is juist om de heiligmaking als het werk van de Vader, van de Zoon en van de Geest te beschouwen. Daarenboven zegt de Heere: laat ons mensen maken naar ons beeld, naar onze gelijkenis, dus zijn wij Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God voorbereid heeft, opdat wij in deze zouden wandelen. Zie de waarde, die God aan wezenlijke heiligheid hecht, omdat de drie personen van de Drie-eenheid voorgesteld worden, als samenwerkende om een gemeente, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, daar te stellen. En u dan, gelovige, behoort als navolger van Christus, ook een grote waarde aan heiligheid, aan reinheid van het leven en aan godzaligheid in uwen wandel te hechten. Schat het bloed van Christus als de grond van uw hoop, maar spreek nooit licht over het werk van de Geest, die u bereidt voor de erfenis van de heiligen in het licht. Laat ons heden aldus leven, dat wij het werk van de drie-enige God in ons openbaren.

Rijk, schoon en krachtvol is het voorstel van de apostel Petrus in de aanvang van deze eerste brief. Daarin bepaalt hij al meteen het standpunt, waarin de gemeente van de Heere, zal zij dat echt zijn, staat en staan moet, zonder daarmee echter te willen zeggen, dat elk van haar belijders zo stond, omdat toch ook de apostelen geen hartenkenners waren en gewoon waren de leden van de gemeente naar de aard van de liefde te beoordelen. Zij beslaat als een gemeente, overeenkomstig Gods eeuwig en genadig ontwerp, uitverkoren uit een wereld, die in het boze ligt, tot het genot van de herstelling, die in Jezus Christus is en de daaraan verbonden zaligheid; daartoe had de Heilige Geest haar onder en door het woord van het

Evangelie aangetrokken, bewerkt en geheilgd, zodat een nieuwe zin en keus in haar leeft en werkt; dat was geschied tot bevordering van gehoorzaamheid aan God, om Hem als Zijn eigen volk te dienen; en daartoe had zij dan ook door de besprenging met het water van de Doop het teken en zegel van de verzoening door Christus' bloed ontvangen en stond zo in de gemeenschap met God de Vader in Christus Jezus door de Heilige Geest. Dat is het echte beeld, de ware tekening van de gemeente van de Heere, zodanig is zij en behoort zij door alle tijden te zijn en elk van haar leden moet zich daaraan toetsen, zal zij zich daarin verblijden en daarin delen mogen, waartoe dan ook genade en vrede nodig is, die door ene apostel haar wordt toegebeden. Als wij toch met zo'n waarachtig voorstel onze gemeenten vergelijken en onszelf beoordelen, bij hoevelen zal er dan stof tot droefheid en schaamte bestaan en hoezeer hebben wij er dan behoefte aan om Gods genade te zoeken en over ons in te roepen.

Zoals wij uit Hand. 16: 6, 18: 23 en 19: 1 gezien, waren de gemeenten in Galatië en Cappadocië door Paulus zelf gesticht; die in Pontus, Bithynië en Azië, waaronder wij hier wel in het bijzonder Mysië moeten verstaan, had volgens de Aanm. bij Handelingen Ac 16: 3 Silas gesticht, die van Corinthiërs daarheen gezonden was. De laatste nu is naar Petrus, tot wie hij eens te Jeruzalem in nauwe betrekking had gestaan (Hand. 15: 32), naar Babylon gekomen (Hoofdstuk 5: 12 v.) en heeft hem meegedeeld, hoe grote behoefte al deze gemeenten hadden aan versterking, omdat zij deels lijdend waren onder de nawerkingen van de vroegere strijd tussen Petrinisme en Paulinisme. Zij durfden nog niet ten volle het hun medegedeelde Paulinische Christendom als even waar aannemen als het Petrinisme en dat in alle opzichten betrouwbaar en echt houden, als iets, waarop men zich kon verlaten. Zij werden tevens door hatelijke laster van hun Heidense medeburgers zwaar gedrukt, waardoor zij in verzoeking kwamen, om of tot het Heidendom terug te keren, of toch tenminste een meer Joodse leefwijze aan te nemen, in plaats van verder zich voor de ogen van de heidenen te openbaren als een godsdienstige vereniging, onderscheiden van de Joden. De tijd was namelijk reeds nu gekomen, dat men in de Heidenwereld de Christenen niet meer beschouwde als een van de vele Joodse sekten (Hand. 18: 11, v. ; 24: 5, 14; 25: 19), maar als een bijzonder, nieuw godsdienstig genootschap (Hoofdstuk 4: 16) aanmerkte. Het Heidendom had zich tegenover hen geplaatst en hadden reeds de Joden tot hiertoe vaak een minachtende behandeling van hen zich moeten laten welgevalen (Hand. 19: 34), het was zelfs haat en verachting, verdenking en vijandschap, die men tegen de Christenen voelde, zoals dat ook in de aard van de zaak lag (vgl. Hoofdstuk 4: 4; 5: 9). Men sprak van hen als van misdadigers (Hoofdstuk 2: 12), verdacht hen als degenen, die in hun godsdienstige bijeenkomsten allerlei verkeerde dingen deden en zei veel kwaad van hen, hetzij uit onwetendheid en dwaling, of uit bewuste, kwaadaardige vijandschap tegen het geloof, waaraan men zelf niet gehoorzaam wilde worden (Hoofdstuk 2: 15; 4: 17). Wellicht zullen onder de Christenen deze en gene door hun levenswandel in het algemeen, of door hun uittartend en wraakzuchtig gedrag tegenover de Heidenen hun vooroordeel of haat hebben opgewekt (Hoofdstuk 2: 13 vv., 3: 9 v.) en zo liet men wat persoonlijke schuld van enkele medeleden was, het gehele genootschap ontgelden. Christus' gemeente stond zo aan de drempel van de eerste grote Christen-vervolging, die drie jaren later te Rome door keizer Nero werd begonnen. Deze wist wel, toen hij de volkswoede door hem opgewekt, als hij de stad in brand stak, van zichzelf op de Christenen schoof, dat hij hierdoor aan het volk een voorwerp prijs gaf, waaraan het volk al zijn woede zou tonen, en waarnaar het reeds sinds lange tijd begerig geweest was. Onder zulke omstandigheden kunnen wij het ons wel verklaren, dat in de bovengenoemde gemeenten, waar nog bijzondere omstandigheden meewerkten om de haat van de Heidenen tegen de Christenen te doen losbarsten (men herinnert zich waarop wijze Plinius, de Jongere, stadhouder van Pontus en Bithynië, omstreeks 54 jaren later handelde in de mening, dat hij met een verachtelijke menigte te doen had, die de grootste schandelijkheden aankleefde), de

gemoederen verontrust werden door de vraag, of dan werkelijk hun heil en hun zaligheid afhing van het vasthouden aan een Christendom, dat zich van het Jodendom zo scherp afscheidde, zoals dat door Paulus en zijn navolger hen was gepredikt en of het niet meer geraden was, zich te bergen in een meer Joods gewaad, waarin men zeker zonder bestrijding zou zijn (Gal. 5: 11). Er waren toch zes jaar daarvoor gelovigen uit Jeruzalem en Galatië werkzaam geweest met het doel, om de gelovigen daar te bekeren van de mening van Paulus en diens medehelpers tot die van Petrus en Jakobus. Deze hadden gezegd, dat de laatsten de eigenlijke pilaren van de kerk waren en de eerste nauwelijks waard was een apostel te heten. Toen deze stand van zaken aan Petrus door Silas werd gemeld, begreep hij zeer goed, dat als iemand de roeping had om hier te spreken, hij het was. Paulus toch was door zijn gevangenschap, waarin hij nu reeds sinds twee jaren te Cesarea was en door zijn daarop volgende wegvoering naar Rome tot verantwoording voor de keizer, verhinderd om zichzelf zijn gemeenten aan te trekken en al was dat niet het geval geweest, dan moest toch een woord van vermaning en terechtwijzing, door Petrus gesproken, veel krachtiger werken dan een woord van hem tegen wiens prediking het wantrouwen was opgewekt. De apostel ondernam dan alleen die taak door de brief, die wij voor ons hebben, maar tevens kwam een andere taak voor zijn geest, namelijk die, waarvan wij hebben gesproken om Markus en Barnabas weer met Paulus te verzoenen en als medehelpers in zijn werk aan hem te verbinden. De vruchten van hetgeen hij in dit opzicht deed, hebben wij reeds in 2 Tim. 4: 11 en Kol. 4: 10 voor ons gezien en bij de verklaring van beide plaatsen beschouwd. Hier is het daarentegen dadelijk te zien, dat hij op het zelfde standpunt als Paulus staat. Niet het Israël naar het vlees, dat zijn Messias heeft verworpen, is voor hem voortaan het verbondvolk van God, maar het Israël naar de geest (Gal. 4: 29) of de gemeenschap van hen, die in Christus gelovig zijn geworden, ook als het grootste deel daarvan oorspronkelijk tot de Heidenen behoort (Hoofdstuk 2: 10; 4: 3 en niet eerst de Mozaïsche wet aangenomen heeft (Hand. 15: 10 v.). Evenals hij op deze in Hoofdstuk 2: 9 de eretitel van Israël, die in Exodus 19: 6 aan het Oud-Testamentische verbondsvolk gegeven wordt, overdraagt, zo past hij op deze plaats een andere, gewone benaming toe op hen, die zijn brief ontvangen. Zoals bekend is, heten de leden van het Oud-Testamentische verbondsvolk, die sinds de Babylonische ballingschap buiten het heilige land onder de Heidenen hier en daar woonden, de diaspora of verstrooiing). Deze uitdrukking gaf te kennen, dat de Israëliet eigenlijk alleen op de heilige bodem van zijn vaderland een thuis heeft en hij, daarvan verwijderd, zichzelf slechts als vreemdeling en pelgrim kan beschouwen. Nu hebben Judea en Jeruzalem hun betekenis voor het rijk van God verloren. De tijd is nabij gekomen, dat stad en land aan het oordeel en de vloek van God worden prijs gegeven. In de plaats van het aardse Jeruzalem is echter reeds dat rijk gekomen, waarop Paulus in Gal. 4: 26 v. heeft gewezen en zo zijn dan zij, wier moeder dit Jeruzalem is, nu de wezenlijke diaspora. Waar zij ook of aarde mogen wonen, overal zijn zij slechts vreemdelingen, een eigenlijk vaderland hebben zij nergens; want hun erfenis wordt nog in de hemelen bewaard; pas in de laatste tijd zal het hen ten deel worden (vs. 4 v. Kol. 1: 5). Zij zijn tot het verkrijgen van die erfenis verkoren, evenals eens Abrahams zaad tot het bezit van het land Kanaän verkoren was; en wel zijn zij verkozen naar dat voorzien van God de Vader, waardoor Hij, vóór Hij een bepaald getal ten eeuwigen leven verordineert (Hand. 13: 48), weet, wie Hij daartoe verordineren wil (1 Thessalonicenzen. 1: 4). Toen nu het goddelijke raadsbesluit van hun verkiezing aan hen werd volbracht, werden zij, om als afgezonderden te midden van de zondige mensheid in deze wereld te staan, door de Heilige Geest geheilgd (2 Thessalonicenzen. 2: 13). Deze heiligmaking bracht hen in de eerste plaats tot gehoorzaamheid van het bloed van Christus, zodat zij gewillig werden om het geloof aan Jezus Christus, de Gekruisigde, die Zijn bloed voor hen had vergoten (Hoofdstuk 2: 24 nemen en zich als Zijn discipelen te begeven tot het navolgen van Zijn voetstappen (Hoofdstuk 2: 21), evenals eens Israël bij Zijn roeping tot Gods verbondsvolk aan de Sinai, toen Mozes het

alle woorden en rechten van de Heere meedoelde, met één stem antwoordde (Exod. 24: 3): "Al deze woorden, die de Heere gesproken heeft, zullen wij doen. " Evenals nu daar het volk na zo'n verklaring met het bloed van het verbondsoffer werd besprengd en daardoor in het verbond van God opgenomen (Exod. 24: 8 Hebr. 9: 19 v. zo zijn ook hier de verkorenen naar de voorkennis van God, die door de heiligmaking van de Geest uit de wereld afgezonderd en tot gehoorzaamheid van het bloed van Christus gebracht zijn, met dit bloed van Christus Jezus besprengd en zo in de daardoor gestichte nieuwe verbondsbetrekking met God opgenomen, zonder onderscheid of zij vroeger Heidenen of Joden waren (Hebr. 12: 24 Jes. 52: 15). De verwezenlijking van die verkiezing is aan de lezers bij hun doop (Tit. 3: 5) volbracht, waarvan in Hoofdstuk 3: 21 gesproken is.

Even als het Hebreeuwse woord "Iada" de betekenis heeft van "voorzien, verzorgen, verkiezen" (Gen. 39: 6 Ps. 144: 3 Spr. 27: 23. Amos 3: 3), zo beduidt het Griekse woord *proginwscein*, ook bij ongewijde schrijvers niet alleen "vooraf erkennen", maar ook "vooraf besluiten of bepalen" (1 Petrus 1: 20 Rom. 11: 2). Voor het woord *prognwsiv*, dat wij hier vertaald vinden door "voorkennis", wordt in het Griekse woordenboek van Dr. Mehler geen andere betekenis opgegeven, dan het "voorafgenomen besluit. " Zo kan het woord in Hand. 2: 23 ook niet anders betekenen, dan een "voorafgaande overdenking" van Hem, wiens woord daad, wiens gedachte besluit is. Er is dus hier geen verkiezing geleerd op een vooruitgezien geloof, dat vrijwillige en eigenmachtige daad van de mensen zou zijn.

Niet van henzelf, maar naar Gods ordening; want wij zullen onszelf niet in de hemel kunnen brengen, of het geloof in ons werken. God zal niet alle mensen in de hemel toelaten; de Zijnen zal Hij nauwkeurig tellen. Zo blijft er niets meer van de menselijke leringen van vrije wil en onze krachten; het ligt niet aan onze wil, maar aan Gods wil en verkiezing.

Petrus houdt zich in zijn groeten aan de wijze van Paulus, hoewel niet geheel en al. U bent nu, wil hij zeggen, in Christus gehoorzaam en gelooft in Hem; omwille van Hem bent u rechtvaardig en heilig en bij God, de hemelse Vader, in genade en omdat u dit weet, heeft u een blij en gerust geweten. Maar de duivel en de hele wereld zullen u om die erkenning en dat geloof alle leed aandoen, de een door verschrikkingen, de ander door vervolgingen. Daarom wens ik van harte, dat God, de barmhartige Vader, u veel genade en vrede geeft, opdat u u dit niet laat ontroven, maar tegen zo'n gruwelijk aangrijzen en bij zoveel ergernis u daarmee trooste, dat God u in de hemel genadig is om Christus wil, in wie u een gerust geweten en bestendige vrede heeft. Is Hij voor u, laat dan de duivel en de wereld verschrikken, toornig zijn, vervolgen. Genade is Gods gunst; deze vangt in ons aan, maar moet ook voor ons werken en krachtiger worden tot in de dood. Die nu dit erkent, dat hij een genadige God heeft, diens hart verkrijgt ook vrede en vreest noch voor de wereld noch voor de duivel; want hij weet dat God, die alle dingen machtig is, zijn vriend is en hem uit dood en hel en alle ellende wil rukken; daarom heeft zijn geweten vrede en vreugde.

B. De inhoud van het hoofddeel van de brief, dat nu volgt, kan worden aangeduid door het woord van de apostel in Hoofdstuk 5: 12, waarmee hij zelf het doel van zijn schrijven bepaalt: "vermanend en betuigend, dat deze is de waarachtige genade van God, waarin u staat. " De brief is dus niet zozeer een geschrift ter onderwijzing als wel tot vermaning en vertroosting. Zijn op enige plaatsen zeer belangrijke dogmatische gedachten ingevlochten, deze komen toch niet voor op de eigenlijke wijze van onderwijs, maar dienen alleen om er woorden van vermaning en vertroosting op te bouwen, of die erdoor te bekrachtigen.

I. Vs. 3-12. De Inleiding. In nauwe aansluiting aan de genadestaat van de lezers, in bovenstaand opschrift reeds uitgedrukt, begint de apostel met verheffing van de zegen, die de Christenen in Jezus Christus ten deel geworden is. Hij vestigt op die het oog, niet zoals Paulus in Efeze. 1: 3 vv. het oog achterwaarts wendend, naar het eeuwig raadsbesluit van God, welks verwezenlijking het is, maar voorwaarts naar het einde, waarop het uitloopt; want daarop wil hij de gedachten en begeerten van de lezers richten, die hij in hun tijdelijke moeilijkheden wenste te troosten en tot een voorbereiding voor de hun beloofde heerlijkheid wilde aanmanen. Maar evenals Paulus wendt zich ook Petrus dadelijk tot zijn lezers als degenen, die van heidense afkomst zijn. Paulus leert, dat ook zij, aan wie hij schrijft, het woord van de waarheid evengoed hadden gehoord, als die uit de besnijdenis waren en evengoed met de Geest van de belofte verzegeld waren tot de dag van de toekomst. Petrus maakt de Christenen, die hij voor zich heeft, er opmerkzaam op, dat evenzeer de genade, die hen is overkomen, als die het volk van de belofte ten deel geworden is, een voorwerp is geweest van profetische aankondiging, maar bovendien wat tijd en omstandigheden van het verwezenlijkt worden betreft, een onderwerp van bijzonder onderzoek en tevens een middel voor de heilige engelen tot bevrediging van hun weetgierigheid.

EPISTEL OP DE DAG VAN SIMON EN JUDAS. (vs. 3-9).

Joh 14: 1

3. Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus (Efeze. 1: 3. 2 Kor. 1: 3 1. 3 2Co) a), die naar Zijn grote barmhartigheid (Efeze. 2: 4 Tit. 3: 5) ons heeft wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden (Hoofdstuk 1: 21. 1 Kor. 15: 12 vv.).

a) Rom. 6: 23 Jak. 1: 18

Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, zo spreekt ook ons hart en juicht ook onze mond; want wat de apostel hier schrijft van zich en zijn toenmalige medechristenen, dat geldt ook ons, die geloven. Ook ons heeft God wedergeboren, naar Zijn grote barmhartigheid, tot die hoop en die erfenis. En wat een hoop en wat een erfenis! geen dode, maar levende hoop, geen hoop, die slechts gist, vermoedt, wenst, maar een hoop, die verwacht, die niet beschaamt, die leeft in het hart en haar leven openbaart. Geen erfenis, die vergaat, die ons weer kan ontnomen worden, of die ons kan tegenvallen, maar een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die bestaan zal in zaligheid, ware, volkomen, eeuwige zaligheid en waaraan lof en eer en heerlijkheid zullen verbonden zijn. De apostel drukt zich zo sterk mogelijk uit en weet bijna geen woorden te vinden, krachtig genoeg, om de hoge, alles te boven gaande waarde van deze erfenis voor te stellen. Zo groot is het goed, dat God heeft weggelegd voor degenen, die Hem liefhebben en dienen! Wij voelen ons reeds hier in hoop zalig. Wat zal het zijn, als onze hoop in genot zal overgaan! Geloofd en gedankt zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, die, naar Zijn grote, ja wel naar Zijn grote barmhartigheid, tot zo'n een hoop en zo'n erfenis ons heeft wedergeboren! Of zou ons die erfenis kunnen ontgaan en die hoop ons beschamen? Bijna elk woord van Petrus verzekert ons het tegendeel. Wij zijn tot die hoop wedergeboren door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Die opstanding is een feit, dat niet geloochend kan worden en wij hebben in haar een vaste grond voor onze hoop. Zo zeker als het is, dat de Heere is opgestaan en leeft, zo zeker is het ook, dat onze hoop op een eeuwig, zalig leven ons niet zal beschamen. Wij hebben de erfenis nog wel niet, maar zij wordt voor ons bewaard in de hemel, waar zij goed bewaard is, en zij zal ons geschonken worden, als de Heere komt, om

ons tot Zich te nemen in het huis van Zijn Vader. En wij worden voor haar bewaard, van de zijde van God door Zijn kracht en van onze zijde door het geloof. Ja wij voelen reeds hier een beginsel van de toekomstige zaligheid in onze harten en hebben door onze wedergeboorte vatbaarheid gekregen voor het genot van de ons toegezegde erfenis.

Wat een onmetelijke schat van troost en vreugd moet het Paas Evangelie toch op deze aarde gebracht hebben, dat zijn apostel, die uit de volheid van het hart aan verstrooide en zwaar beproefde Christenen schrijft, na de eerste zegengroet, meteen in de taal van opgetogen God verheerlijking losbarst en nauwelijks woorden vindt om de zegen te roemen aan de persoonlijke gemeenschap met de levende Christus verbonden. Reeds omwille van dit woord heeft Simon Petrus de naam van apostel van de hoop verdiend en gemakkelijk horen wij in dat woord de ongeunstelste beschrijving van zijn innerlijke levenservaring. Nee, dat was toch geen leven geweest, toen hij, door zelfverwijt gefolterd, de dood van de Meesters betreurde en geheel zijn toekomst in een donkere nevel gehuld zag. Pas de engelenboodschap: "zeg het aan Petrus", had ook van zijn hart de zware lijksteen gewenteld en pas nadat de opgewekte ook van Simon gezien was, was voor deze het morgenrood van een schonere heildag verrezen. Hij zelf was uit de dood tot een nieuw leven herboren, een leven van de zaligste hoop; en die hoop had haar levensgrond in het feit van de herleving van Christus. Maar dit voorrecht, valt het niet ten deel aan alle gelovigen, die roemen kunnen, dat God hen met Christus heeft opgewekt; en kan iemand ernstig weerspreken, dat juist het grote Paaswonder het éniġ, maar ook onwrikbaar fundament is van de Christelijke hoop van het leven? Nee, wij zeggen niet teveel als wij beweren, dat er zonder de opgewekte Christus geen echt levende en wel gegronde hoop bestaat. De natuur moge ons het beeld van de opstanding tonen, zij biedt evenmin waarborg voor een persoonlijk als voor een zalig voortleven aan. De rede moge de zoetste hoop van het hart met scherpzinnige redenering bepleiten, haar sluitredenen verstommen bij de aanblik van het teken van de eerst begonnen ontbinding; ja al was ook langs deze weg de mogelijkheid of waarschijnlijkheid van een eindeloos uitzicht verzekerd, onbedriegelijke zekerheid hebben wij nodig en deze is voor het Christelijk geloof, meer dan in iets anders, in het grote feit van de opstanding van Christus, gegeven. Behoeft het nog verder bewijs dan dit éne, dat schier overal, waar dat wonder geloochend wordt, ook de hoop van het eeuwige leven van lieverlede geschokt, als maar niet geheel uitgeblust is. Natuurlijk, die liefelijke bloem is in de schaduw van het lege graf in de hof van Jozef ontloken; zij tiert bij de stralen van de Paaszon, maar voor de stille adem van twijfel en ontkenning buigt zij kwijnend en stervend het hoofd. Alleen in gemeenschap met Hem, die het grote woord heeft uitgesproken: Ik leef en u zult leven, voelt, en weet zich de Christen reeds hier beneden werkelijk in het nieuwe leven herboren. O, wat een diepe dank zijn wij van de hoogste wijsheid verschuldigd, dat zij van onze dierbaarste hoop een vaste grond in het feit heeft gegeven, dat alleen geloochend kan worden. Wanneer men nu eenmaal tot elke prijs met het apostolisch Evangelie wil breken; en hoe gelukkig is hij, die, tegenover zoveel vraagtekens, nog het uitroepeten van blijde bewondering bij de vermelding van zijn levende hoop kan plaatsen! Of dan nu die hoop uitsluitend hierop rust, dat voor achttien eeuwen, naar men beweert, één lijk uit een graf is verrezen? Nee, niet daarop alleen, oppervlakkige vrager, die met een willekeur zonder grens deze een schakel in de keten van het heil van alle vorige en volgende losscheurt. Maar hierin toch wèl, dat Gods eigen Zoon, na mens geworden en diep vernederd en echt gestorven te zijn, persoonlijk (d. i. ook lichamelijk), de kluisters van de dood verbroken en daardoor krachtens de wet van de innigste levensgemeenschap, voor al de Zijnen de dood niet slechts verwonnen, maar zo in beginsel vernietigd heeft, dat hij niet langer de naam van dood, maar veeleer van levensbode moet dragen. Of hoe zou het mogelijk zijn, dat het Hoofd werd verheerlijkt, maar de leden vernietigd; dat de eersteling van de oogst werd ingezameld; maar de oogst zelf nooit zou volgen? Voorwaar, hier mogen wij,

Christenen, van onzin en ongerijmdheid gewagen, als niet aan onze zijde, maar veeleer aan die van ongeloof en ontkenning te vinden. Eén met Christus, hebben wij in ieder opzicht ons sterven reeds achter ons, en niets verwondert ons minder, dan dat de vrome Melanchton, op de vraag: "of hij nog iets verlangde", met vege lippen ten antwoord gaf: "Niets dan de hemel. " Niets dan de hemel", wij zullen het niet slechts stervend, maar ook reeds levend leren zeggen, wanneer het zalig geheim van die wedergeboorte, waarvan de apostel gewaagt, ons niet langer een geheim is gebleven. Schrijven wij het slechts onszelf en waar wij kunnen ook anderen diep in de ziel: levende hoop, geen vrucht van geboorte alleen, maar ook van waarachtige wedergeboorte. Die wedergeboorte, de vrucht van de persoonlijke gemeenschap van de levende Heer, die van Zijn geest en leven overstort in al de Zijnen. Die gemeenschap, de weg tot een roem van de hoop, die in ons hart en op onze lippen niet sterven mag, zelfs in de donkerste uren en ook niet sterven zal, zolang dit een slechts vast staat: "Ik weet, in wie ik geloofd heb. "

4. Tot voorwerp van die hoop heeft Hij gesteld een onverderfelijke (1 Kor. 9: 25) en onbevlekkelijke (Hebr. 7: 26 Jak. 1: 27) en onverwelkelijke (Hoofdstuk 5: 4) erfenis (Rom. 8: 17 Hebr. 9: 15 Efeze. 5: 5), a) die in de hemelen bewaard is voor u (Kol. 1: 5).

a) 2 Tim. 1: 12

Het was een merkwaardig woord, dat Mozes weleer tot Hobab, de zoon van Rehuel, richtte: "wij reizen heen naar de plaats, waarvan de Heere heeft gesproken: omdat u weet, dat wij ons legeren in de woestijn, zo zult u ons tot ogen zijn. " (Num. 10: 29, 31). Ook wij, die geloven, zijn in zeker opzicht woestijnreizigers, optrekkend naar het betere land, die een betrouwbare leidsman nodig hebben, opdat zij geen ijdele luchtspiegeling verwarren met zalige werkelijkheden. Wie kunnen wij daartoe beter dan Petrus verkiezen, waar hij, na de vermelding van de vaste grond van de hoop, op wel verzekerde toon van haar heerlijk uitzicht gewaagt. Wel is het verschiet, waarop hij wijst, boven ieder ander geschikt om het harte hoog en heilig te stemmen. Van een erfenis spreekt hij, waarmee zich de Christen niet enkel vleien, maar waarop hij onbetwifelbaar rekenen mag: van een eigen persoonlijk bezit is het land, waarvan de kaart nog nooit door een sterfelijke hand is getekend en toch reeds de naam en het beeld zelfs onwillekeurig dit rusteloos hart met sneller dagen doet kloppen. Immers bij dat woord "in de hemelen" richt zich het oog van uit dit land van de diepe schaduw naar boven en al hebben wij het sinds lang reeds verleerd, die hemel in beperkt plaatselijke zin juist boven onze hoofden te zoeken, dit weten wij voor het minst even goed, dat hij nergens op deze lage aarde gevonden wordt. "In de hemelen", het is of al wat licht is en liefde en leven, in dat meervoud voor ons schemerend oog op een enkel punt zich samen trekt en soms althans zouden wij met onze blik wel door dat geheimzinnig gordijn willen boren, door Gods eigen hand als met gouden sterren gestikt en nu in die hemel een erfenis voor de Christen bewaard: wat dat zegt, nee, u kunt het niet beseffen, die geen andere bezittingen kent, dan waarvan de waarde in gangbare munt kan omgezet worden, maar u weet ervan te spreken, die in waarheid u vreemdeling op een aarde voelt, waar wel beschouwd alles geleend en niets uw eigendom is. Een erfenis in de hemel; reeds het denkbeeld heeft iets, dat tegelijk verrast en verbijstert, maar hoeveel krachtiger spreekt het nog, wanneer wij aan de hand van de apostel die erfenis vergelijken met alles wat de aarde aan haar kinderen biedt! Sta een ogenblik stil en leen het oor aan de drieklank in de tekst, het lievelingswoord van de hervormer martelaar Jan Huss en van zo velen, die met hem reeds in de hoop zalig geworden zijn. Onverderfelijk, dat kan wel het minst van enige erfschat hier beneden gezegd worden. Al wat leeft, het groeit op, de dood tegemoet; geen band zo innig, die niet door de tand van de tijd wordt doorknaagd, of door de hand van de dood wordt verscheurd. Het woord onverderfelijk staat alleen boven de ingang

van de stad van de erfenis als met gouden letters te lezen. Een eeuwige rust een eeuwige vreugde, een eeuwige lente, voeg die ene trek bij het beeld van wat u hoogs en heerlijk u voorstelt en ziet hoe het of eenmaal aanvangt in hoger glorie te blinken. Onverderfelijk blijft tot in de verste toekomst de schat en daarbij onbevlekkelijk. Hier beneden, wie weet het niet, geen licht zonder schaduw, geen paradijs zonder slang, geen vrucht zonder worm, geen held in de geestelijke strijd zonder wond of nederlaag. Maar daarboven, geen boom van de verzoeking naast de boom des levens geplant en nergens aan de maaltijd van de verlostten een enkele spijs, waarbij een "raak niet, smaak niet, roer niet aan" staat te duchten. Onrecht geschiedt er niet; onkruid gedijt er niet; ondeugd belaagt er niet. U kunt er oprecht zijn als de duiven, zonder dat voorzichtigheid als van de slangen gevorderd wordt en uit het hemels "Onze Vader" is het: vergeef ons onze schulden" ten eeuwigen dage verbannen. Geen enkele smet kleeft meer het priesterkleed aan, waarin God zijn erfgenaam hult en de erfenis zelf, zij mag in de volste zin van het woord de naam van onverwelkelijk dragen, dat is niet slechts eeuwigdurend, maar altijd even schoon en ook in dit opzicht het tegendeel van wat overal de aarde vertoont. Plaats in uw verbeelding het geteisterd woud van de herfst tegenover de bloesemsnieuw van het voorjaar en u heeft het beeld van het ondermaanse, ja ook straks van uzelf aanschouwd. Maar daarboven, nog eens, van de boom des levens valt het gebladerte niet af; van het huis van de Vader worden de fundamenten niet wrak; van de stromen van de zaligheid drogen de bronnen niet op. Waartoe meer? Zeker, het drievoudig "en" van de tekst bevat slechts een grote ontkenning: maar al wisten wij ook niets anders, dan dat daarboven de eerste dingen voorbij gegaan zijn, reeds het indenken daarvan alleen doet ons het woord van een godvruchtig schrijver uit vroeger tijden verstaan en herhalen; in deze wereld worden onze ogen nog gehouden, dat zij niet naar hartelust de glans van de zaligheid zien; de wereld is als een kamer vol rook, hinderlijk vaak voor de ogen. Maar als de Heere ons verlossen zal van alle kwaad, dan zullen wij verhelderde ogen ontvangen, om de rijkdom van Gods erfdeel te zien en zijn heerlijke klaarheid zal ons van alle zijden omstralen. Heere, veel heeft U mij geschonken door het geloof, maar meer zult U geven, wanneer ik tot U mag komen. Ja Amen, kom haastelijk, o Heere!

Wat Hem, als het hoofd van de gemeente, in Zijn opstanding te beurt valt, daarin deelt de gemeente, die zijn lichaam is. Immers, aldus is het de wil van de Vader, dat als wij in Christus Zijn kinderen zijn, wij ook medeërfgenenamen zijn met Hem, erfgenamen van een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis. Een onverderfelijke, onbevlekkelijke, onverwelkelijke erfenis! Wat dat zegt, mijn lezers, voor mensen levende in een wereld, waar alles, ook het schoonste en liefste, op zijn beurt kwijnt, vervalt en vergaat, waar de zonde ook het beste en heiligste besmet en waarop het paradijs voor goed heeft uitgebloeid, dat zullen zij het best voelen, die het meest van deze voorbijgaande wereld gehoopt en daarom het droevigst teleurgesteld geworden zijn. Dat op deze wereld, die met haar begeerlijkheden voorbijgaat, de tijden immer slechter en droeviger worden is de algemene klacht, waarvan wij de gegrondheid en de oorzaken nu niet zullen onderzoeken. Zeker is het, dat door het profetisch woord aan de gemeente Gods zware tijden zijn voorspeld. Tegelijk met haar uitbreiding, moet zich, om haar als door vuur te louteren, de geest van het kwaad tot hoger en stouter openbaringen ontwikkelen en meer en meer de gerichten tarten en verhaasten van Hem, naar wiens komst de gemeente verlangend, ja meer en meer smachtend zal uitzien. Maar ook zal Hij komen zoals geschreven staat: nog een beetje tijd en die te komen staat zal komen en niet vertoeven. En als verschrikkelijk zijn zullen de tijd van de afval, de tijd van de openbaring van de mens van de zonde, de zoon van het verderf, "wiens toekomst is naar de werking van de satan, in alle kracht en tekenen en wonderen van de leugen en in alle verleiding van de onrechtvaardigheid in degenen, die verloren gaan; " als verschrikkelijk zullen zijn de tijden van de laatste strijd, de laatste vervolging en de laatste

loslating van de bozen de allerlaatste tijd zal een zalige tijd zijn, door de verschijning van de toekomst van Hem, die alle boze macht verdoen en teniet maken zal en aan het hoofd van Zijn gemeente, over al Zijn en haar vijanden triomferen. Ook dit heerlijk uitzicht is geworteld in de zekerheid van Zijn opstanding uit de doden. Die gezegd heeft: "Ik ben dood geweest in Ik leef! " die heeft ook gezegd, die herhaalt door alle eeuwen "Ik kom! " En zo Hij vertoeft, het is om de zaligheid te bereiden, die geopenbaard zal worden in de laatste tijd en bewaard is voor hen, die Hij door Zijn opstanding heeft wedergeboren tot een levende hoop. Wedergeboren. Het hart van de mens is een door de zonde kwijnend, door de zonde vrezend, door de zonde bezwijkend hart. Het is "dood door de zonde en misdaden; " het ware leven is daarin uitgeblust en verwoest. Geen leven in God meer hebbend, heeft het ook geen kracht ten goede. Geen hoop hebbende, heeft het ook geen liefde. Maar Jezus Christus overgeleverd "voor zijn zonden, opgewekt tot zijn rechtvaardigmaking" is de opstanding en het leven van de mensen; daardoor dat Hij hem een levende hoop van het leven in het hart stort, in het hart gereinigd door Zijn bloed. Daarom zegt de apostel: "God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Het nieuwe leven van onze ziel in Hem is een leven van levende hoop. Ja, de opgestane Christus, die door Zijn opstanding Zijn verlossingswerk beide voltooit en bezegelt, is een bron van het leven. Die in Hem gelooft, zijn ziel leeft op uit de dood, zoals eenmaal zijn dood lichaam uit de doden zal opstaan. Hij is "uit de dood overgegaan in het leven. " Het opstandingsleven, dat eenmaal ook het lichaam bezielen zal, is reeds daar in de ziel die, door de gemeenschap aan Zijn dood voor de zonde, komt tot de kracht van Zijn opstanding. Die de zonde afsterft met Hem, begint van stonde aan met Hem voor God te leven. Nog is het niet het volle genot van de onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is; nog is het niet de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd, maar reeds is er meer dan de belofte van deze dingen, reeds is er een leven in de ziel, dat de bewustheid heeft van zijn eeuwigheid, van zijn heilige kracht in de strijd tegen de zonde en een voorsmaak genieten mag van elke zaligheid en elke heerlijkheid, waarvoor het vatbaar is. Wel mag de apostel, wie al deze eeuwige vruchten van de opstanding van Jezus Christus uit de doden tegelijk voor de geest staan, de gemeente opwekken om de God en Vader van onze Heere Jezus Christus daarvoor te loven en te zegenen. Immers is het Zijn eeuwige liefde, Zijn grote barmhartigheid, waaraan een zondig mensdom de onuitsprekelijke gave van de Zoon verschuldigd is, in wie de gemeente heeft het eeuwige leven door het geloof. Immers is het Zijn duizendmaal, ook door de gelovigen, weer verbeurde genade, die de onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis in de hemelen bewaart, voor hen, die in hun uiterste zwakheid alles behalve in staat zijn ze te bewaren, die ze door hun zonden en ongetrouwheid wel duizendmaal verliezen zouden. Immers is het Zijn kracht, die hen, die zichzelf slechts kunnen overgeven, bewaart tot de zaligheid, die bewaard, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Immers is het Zijn grote barmhartigheid, Zijn eeuwige kracht, die de hoop in hen levendig houdt en hun geloof niet doet ophouden. Ja, geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, die naar Zijn grote barmhartigheid doodschuldige zondaren heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden! Geloofd, luide, geloofd en gezegend in de gemeente, voor wie de heerlijkste erfenis is en die voor haar bewaard wordt in Zijn kracht. Elk looft mee die gelooft.

5. Voor u, die onder de tegenwoordige bestrijdingen en verzoeken (vs. 6), in de kracht van God (Efeze. 1: 19; 3: 7, 20) bewaard wordt (Fil. 4: 7 door het geloof, dat een vaste grond is van de dingen, die men hoopt enz. (Hebr. 11: 1), tot de zaligheid (Hoofdstuk 5: 10 Joh. 10: 28; 17: 11. 1 Thessalonicenzen. 5: 23 v. 2 Tim. 4: 18), die, als reeds volkomen teweeg gebracht (MATTHEUS. 22: 4), bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd (Hoofdstuk 4: 7; 5: 1

Met de uitdrukking "de God en Vader van onze Heere Jezus Christus" is het persoonlijk voorwerp, dat geprezen wordt, dubbel genoemd, maar zo, dat de beide uitdrukkingen met één artikel staan. Die God is bedoeld, die voor ons slechts zo God is, dat Hij tegelijk Vader van Jezus Christus is; en zo wordt Hij genoemd, omdat de genadegiften, in het volgende genoemd, van Hem zijn uitgegaan alleen als van den Vader van Jezus Christus.

Is in Efez. 1: 3 God daarom gezegend of geprezen, omdat Hij ons gezegend heeft met hetgeen wij door Hem bezitten, hier wordt Hij geloofd, omdat Hij ons in een nieuw leven gebracht heeft, dat een leven van de hoop is. Het woord "wedergeboren" geeft te kennen, wat God aan ons heeft gedaan als een herhaling van de handeling, die ons in het leven heeft gesteld. In het midden van dit leven heeft Hij ons een nieuw leven doen aanvangen, dat nu in de door geboorte ons ten deel geworden natuurlijke levensstaat ons waar en eigenlijk leven is; en dit nieuwe leven, welks begin ons God door middel van de door Hem teweeg gebrachte wedergeboorte heeft geschonken, is een leven van de hoop. Als de apostel deze een "levende" noemt, staat dat tegenover een hoop, die ijdel is. Zij heeft leven, waardoor zij zich zal verwezenlijken en dus de zekerheid van haar verwezenlijking in zichzelf, terwijl bij een andere hoop, die de mens zichzelf opdringt, ten hoogste de mogelijkheid van verwezenlijking bestaat. Vanwaar de hoop, in welk bezit wij door onze wedergeboorte zijn gekomen, zo'n leven heeft, zegt de bijvoeging: "door de opstanding van Jezus Christus uit de dood". Het leven van de opgestane, dat wij ten gevolge van onze wedergeboorte in ons hebben, brengt de in ons wonende, door God gewerkte hoop tot het wezenlijk goede teweeg, als die zich onderscheidt van elke hoop, die de kracht en zekerheid van haar verwezenlijking niet in zich bezit, maar waarbij slechts de mogelijkheid van vervulling bestaat. Omdat nu "hoop" niet de aard van ons hopen is, maar het goed, dat wij daardoor bezitten, dat ons toekomstig bezit vanwege de zekerheid als reeds aanwezig toe-eigent, kan naast het "tot een levende hoop" nog het nadere, dat eveneens van het werkwoord "heeft wedergeboren" afhankelijk is, geplaatst worden: tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis". Tot een bezitten, dat wij als ons deel ten eigendom moeten hebben, heeft God ons wedergeboren; wij hebben het als wedergeborenen reeds in de vorm van de hoop en wij verkrijgen het in eigendom, als de hoop tot verwezenlijking komt ("zolang wij hier beneden zijn, hebben wij een levende hoop; is onze pelgrimschap ten einde, dan wordt zo'n hoop tot bezitten van de beloofde erfenis Die tot het aardse leven intreedt, treedt daarmee de verwachtingen in, waarvan het de vraag is, of zij verwezenlijkt zullen worden. Die door de wedergeboorte het nieuwe leven intreedt, leeft voor een hoop, die de kracht en zekerheid van haar verwezenlijking in zichzelf draagt. En weer, die het aardse leven intreedt, die verkrijgt daardoor aanspraak op hetgeen desgenen is, die hem heeft voortgebracht; maar het is een twijfelachtig en vergankelijk bezit. Die daarentegen door wedergeboorte het nieuwe leven intreedt, die is daardoor een recht gegeven of hetgeen van die God is, die hem heeft doen worden (Rom. 8: 17) en dit is een bezitting, die niet vergankelijk is, zoals de dingen van de schepping, aan geen besmetting onderworpen, zodat het door vermindering zijn frisheid zou kunnen verliezen ("onverderfelijk" betekent, dat de hemelse bezitting vrij is van de kiem van vergankelijkheid en verstoring, die al wat aards is in zich draagt; het "onbevlekkelijk" ontkent de mogelijkheid van besmetting door van buiten aankomende zonden en het "onverwelkelijk", zelfs de voorbijgaande verandering, die de schoonheid van de aardse natuur ten minste tijdelijk doet verloren gaan.

En die gaat ook voor hem niet verloren voordat hij die in bezit kan nemen, zoals voor de Zoon van een aardse vader de bezitting, waarop hij hoopt, vroeger verloren kan gaan: "die wordt in de hemelen voor hem bewaard". Het leven van de heerlijkheid dat die bezitting uitmaakt, staat van de tijd, dat Christus tot God is heengegaan, daar, waar Hij is, voor de Zijnen gereed,

opdat die hun ten deel wordt, als Hij Zich weer openbaart. Met het "u" wendt de apostel zich in zijn aanspraak tot de lezers, omdat Hij datgene, waarom hij God prijst, hier in het bijzonder wil toeëigenen, opdat het hun tot vertroosting zij. Hij zegt het dus tot hen, dat zo'n erfenis voor hen bewaard is; en van hen zegt hij nu verder, dat zij in die goddelijke macht door het geloof tot die zaligheid bewaard worden, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd; een bewaring, die de tweede zijde is tot beveiliging van de erfenis.

Als de bewaring van de erfenis voor de Christen in de hemel niet vruchteloos zal zijn, moet bij de zwakheid van de geloofsstaat een bewaring van de Christen op aarde voor de erfenis mee plaats hebben, vooral bij degenen, die, evenals de lezers, in de staat van de bestrijding, gevaar lopen te bezwijken bij de verzoeking tot afval van de staat van het geloof en van de zaligheid; het middel nu tot zo'n bewaring van de Christen voor de erfenis is geloof, geloof, dat naar zijn meest inwendig wezen niet hoeft te zien, dat dus ook door de droevige toestand van het heden niet wordt ontmoedigd of afgeschrikt, om vast te houden aan de aanwezige zaligheid tot zeker handgeld en onderpand van de latere volle verwezenlijking van de zaligheid. Het geloof zou weliswaar geen onfeilbaar middel van bewaring zijn, als deze bewaring niet geschiedde uit Gods kracht. Het geloof kan daarom de Christen zo veilig bewaren voor de latere zaligheid, omdat het niet een toestand is door de mens teweeg gebracht, maar, zowel in zijn eerste ontstaan, als ook in zijn blijvend aanwezig zijn, werking is van de macht van de genade van God. Als doel van de bewaring noemt de apostel de zaligheid. Het woord van de grondtekst betekent eigenlijk redden en Petrus kiest dit woord, omdat hij tegenover de staat van het lijden, waarin de lezers zijn, het verkrijgen van dat doel bepaald wil voorstellen als volkomen ontheffing van het bezit van die zaligheid van alles, wat ten gevolge van het tegenwoordige behoren tot deze wereld en deze wereldorde daaraan zondigs kleeft en van het kwaad, dat het kan overkomen; maar inderdaad is met "redding", niet anders bedoeld dan die erfenis, waarvan vroeger sprake was en dus is de vertaling "zaligheid" zeer juist. Die staat reeds nu bereid in de persoon van de verheerlijkte Christus, die hoeft niet eerst te worden, maar die is reeds aanwezig en wel zo aanwezig, als die eens geopenbaard zal worden; alleen is deze laatste daad nog slechts nodig.

Het woord door bewaren vertaald, zegt eigenlijk "wachten uitzetten", om een plaats te beveiligen, of een persoon te bewaren (2 Kor. 11: 32). Het tekent ons Gods machtige en getrouwe zorg voor de Zijnen, waardoor Hij hen als het ware bewaakt, om te voorkomen, dat zij door hun geestelijke vijanden overwonnen worden, of dat hun enig onheil wordt toegebracht, dat aan hun zaligheid nadelig zou kunnen zijn. Zij worden bewaard in of door de kracht van God, die ten enenmale onverwinbaar is en waartegen niemand zich verzetten kan. Het middel is het geloof; door het geloof, dat is, door het onderhouden en vermeerderen van het geloof. Het vruchtgevolg is het zekere deelgenootschap van de eeuwige zaligheid, die reeds bereid en in gereedheid gebracht is, om hun in het openbaar te worden toegewezen in de grote dag.

Reeds hebben wij aan de hand van Petrus de blijde hoop van het geloof in haar vaste grond en haar liefelijke glans leren kennen. Maar wat waarborg, zo zijn wij schier onweerstaanbaar geneigd hem te vragen, dat dit uitzicht ook voor ons, zovelen wij geloven, onbetwifelbaar in vervulling zal gaan? Het is, als had de apostel die bedenking voorzien, zozeer haast hij zich ons een vaste, ja, let wel, een dubbele waarborg van de ontsloten verwachting te geven. Aan de ene zijde de erfenis wordt bewaard voor de erfgenaam. "Die in de hemelen bewaard wordt voor u" voegt hij er als ter geruststelling bij voor die vreemdelingen, die misschien niet al te veel reden hadden om hun aardse schat in eigen of anderer handen volkomen veilig te achten. Werkelijk kan men hier beneden zich een rijke erfenis toegedacht zien, zonder volkomen

zekerheid dat die ons ook eindelijk toebedeeld zal worden. De hand, die haar bewaart, kan uw Schat nog ontvreemde; de vuurvlam kan papier van schier onschatbare waarde verteren en de geldcrisis. Maar de hemel, ziedaar de schatkamer, waarvan de ingang door geen rover kan worden opengewrongen: een erfenis, die nog over zal blijven, als de vlam van de laatste wereldbrand de laatste afdruk van het Testament heeft verschroeid. En meer nog aan de andere kant: de erfgenaam wordt bewaard voor de erfenis. "Die in de kracht van God bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid;" menig van onze kent de klank van dat apostolische woord sinds lang; maar heeft nog ooit iemand naar waarde de vastheid geroemd van de waarborg ons hier in de hand gegeven? Bleven wij uitsluitend of voornamelijk aan eigen krachten overgelaten, waar is de gelovige, die zichzelf kent en dan nog verder een rustig uur zou beleven! Helaas, een riet zijn onze krachten, een strohalm onze moed; heden zijn wij anders dan wij gisteren waren, morgen zullen wij misschien nauwelijks in zijn armoede de rijke van heden herkennen. Maar in Gods kracht, wie voelt het niet, met dat ene woord verandert geheel de zaak van gedaante, staat niet alleen onze zaligheid, maar de eer van Gods macht en trouw bij deze zaak op het spel; wij kunnen voor de uitkomst gerust zijn. Dat er van de Evangelische leer aangaande de volharding, liever nog de bewaring van de heilige een jammerlijk misbruik gemaakt wordt is van algemene bekendheid en wee de mens, die de hoogste troost van het geloof tot een slaapdrank voor het geweten misbruikt! Maar de waarheid zelf staat niettemin van Gods zijde onbewegelijk vast en dat de bewaring hier bedoeld in geen deel werktuigelijk, gedwongen als buiten en ondanks onszelf geschiedt, de apostel zelf wijst het aan; waar hij er uitdrukkelijk bijvoegt "door het geloof"; het geloof, dat, o zeker een gave, maar niet minder een plicht een daad, ja, de eigenlijke, de enige levensdaad is van de oprechte discipel van de Heere. Welnu, door dat geloof bewaart God de erfgenaam van de hemel voor het goede deel, dat hem wacht; ja ook dat geloof zelf, het wordt door Hem onophoudelijk bewaard, versterkt en vermeerderd. Hoe zou het zonder dit ook mogelijk zijn, dat het zalig einde werd bereikt, waarnaar de ziel zo lijdend kan smachten? Er is, ja wellicht, een vonk van het leven van God, in uw hart, maar ach, de aardse zorgen verdoven haar, de onreine assen bedekken haar, de vijandige voeten vertreden haar en het kan daarbinnen zo kil, zo donker, zo bijna hopeloos zijn. Toch behoudt God, naar een zinrijk profetenwoord, Zijn werk in het midden van de jaren. Hij beschermt het vonkske daarbinnen als met Zijn machtige hand; Hij voert u niet slechts uit, nee midden door de dood op Zijn tijd weer op tot het leven en verlost uit zes benauwdheden niet om u in de zevende te laten vergaan en bezwijken. Maar zo is het dan duidelijk: de Christelijke hoop kan niet falen, want iedere gave van God op het hoogste levensgebied is van zijn kant tegelijk onderpand en profetie van schoner en beter; dit leven staat voor het geloof tot het volgende als de Schrift van het Oude tot die van het Nieuwe Verbond en de zekerheid van onze toekomst is door niet een enkele van onze deugden, maar te meer door al de deugden van God, zoals door Zijn eigen beloften gewaarborgd. Wij drijven, ja op een onstuimige zee en slechts een dunne plank schijnt ons van de donkere afgrond te scheiden, maar werkelijk is die plank ondoordringbaar, niet van rottend hout, maar van ijzer; het kompas wijst de veilige koers; het roer is in de hand van Gods almacht, de kust tekent reeds in de morgenschemering van verre zich af en aan de oever staat een, de Zoon des mensen gelijk. Wees gegroet, land van de erfenis, straks komen zij aan, die u wenkt! Och, wat kwellen we ons nog langer, Christenen, om het heden, dat reeds voor onze ogen voorbijgaat en tellen het morgen niet mee, dat met ieder ogenblik nadert? Zingen we veel liever, al is het niet zonder tranen.

Alles, wat u nodig is, Zal toch zeker eenmaal komen; d'Ochtend uit de duisternis, het Vredeseiland uit de stromen. Zo g' in het Testament mag staan, Kan u d' erfenis niet ontgaan.

6. a) In welke laatste tijd u zich verheugt, in hoop en u verheugen zult als die zal zijn geopenbaard (Kol. 3: 4. 1 Joh. 3: 2 met vrolijk gejuich (Openb. 19: 7), b) nu een tijdje en in betrekkelijk geringe mate (Hoofdstuk 5: 10. 2 Kor. 4: 17 (zo het nodig is naar de raad van God) (Hoofdstuk 3: 17) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken (Hebr. 12: 11 Joh. 16: 20 vv. Jak. 1: 2) en wel daarom door zovele verzoeken, opdat u daardoor beproefd zou worden.

a) Rom. 5: 3 Jak. 1: 2 b) Hebr. 10: 37. 1 Petr. 5: 10

Hij wil hun tonen wat een vrucht uit de hoop van het heil ontkiemt en groeit, namelijk de vreugde in de Heilige Geest, waardoor niet alleen de bitterheid van het lijden wordt verzacht, maar waardoor alle treurigheid wordt overwonnen. Overigens weten de ongelovigen beter uit ervaring dan het zich met woorden laat beschrijven, hoe vreugde en treurigheid vaak in hen verbonden zijn. Zij zijn geen blok hout; zij zijn niet verstompt en verhard voor menselijke gewaarwordingen, zodat de smart hen niet zou pijnen, de gevaren hen niet verschrikken, de ontberingen hen niet kwelen, de vervolgingen hen niet zwaar en hard zouden vallen. En toch houden zij niet op zich te verblijden. De vreugde overwint de treurigheid, zonder die nochtans geheel te vernietigen.

7. a) Opdat volgens goddelijke bedoeling Ge 22: 1 de beproeving van uw geloof (Jak. 1: 3), die veel kostelijker is dan van het goud, dat vergaat en ondanks dat vergankelijke door het vuur beproefd wordt, dus belangrijk genoeg wordt geacht, om het aan het reinigend vuur over te geven en daardoor van het vuil, dat het aanhangt, te louteren (Openb. 3: 18), bevonden wordt te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, die u ten deel zal worden in de openbaring van Jezus Christus, als Rechter van de wereld (2 Thess. 1: 5 vv. 1 Kor. 4: 5 1. 5 1Co Rom. 2: 7 en 10).

a) Jes. 48: 10. 1 Kor. 3: 13. 1 Petr. 4: 12

Dat is ware vertroosting, zoals de apostelen gewoon zijn te vertroosten. Zij spreken niet van aardse vrede, van rust, van genot van de wereld, maar het tegendeel, namelijk dat de Christenen wel moeten bedenken, dat zij het niet beter zullen hebben dan alle heiligen, die er ooit zijn geweest en dat de Heere, het Hoofd van alle heiligen, zelf gehad heeft: droefheid, strijd, treurigheid, angst, nood enz. Ik geef, zegt hij, geen lichamelijke vertroosting; het is geen schade, dat u uitwendig ongeluk moet hebben; gaat slechts moedig voort en houdt vast; denkt niet hoe u van het ongeluk bevrijd zult worden, maar denk: mijn erfenis is reeds gereed en aanwezig, het is om een korte tijd te doen, het lijden moet snel ophouden. Zo moet men de vertroosting met het tijdelijke opheffen en de eeuwige daarentegen voorstellen, die wij in God hebben. Ook moet worden opgemerkt, dat de apostel niet tevergeefs er bijvoegt: "als het nodig is", want er zijn vele mensen, die de hemel willen bestormen en er snel willen binnenkomen, daarom leggen zij zichzelf een kruis op naar hun eigen goeddunken. Dat wil God niet hebben, dat u uzelf een kruis naar eigen mening kiest, maar wij moeten afwachten, wat God ons oplegt en toedeelt, zodat wij gaan en volgen zoals Hij ons leidt. Is het nodig, d. i. als God het zo schikt, dat u troost moet ontvangen om de belijdenis van uw geloof neemt het dan aan en vertroost u met hetgeen Petrus hier zegt, dat namelijk de droefheid een kleine tijd zal duren, maar de zaligheid, waarin u u moet verheugen, eeuwig.

De apostel noemt het lijden, dat de door de wereld vervolgd en door de zwakheid van het vlees gedrukte kerk moet verduren "verzoeken", omdat de duivel daardoor de Christenen tot afval wil brengen en hun de hemelse erfenis wil ontrukken. Er zijn nu velerlei

verzoeken, niet van enen, maar van velerlei aard, die de erfgenamen van de hemels overkomen in deze wereld, zoals dan ook Paulus in 2 Kor. 11 een lange lijst van zijn verzoeken moest maken en de zwaarste is, die in 2 Kor. 12: 7 wordt genoemd. Waarom dat zo moet zijn, waartoe naar Gods wil het lijden, dat Hij toezendt, ons moet dienen, zeggen de woorden van vs. 7. Het is de eigenschap van het geloofs, het eeuwige, waarachtige goed, de hemelse erfenis aan te grijpen en vast te houden tegen alle tegenkating van onze natuurlijke mens, die aan het zichtbare en tijdelijke vasthoudt; deze eigenschap van het geloofs heeft bevestiging nodig. In de velerlei aanvechtingen, die verduisteren wat in de hemel is en verblindend helder maken wat in de wereld is, moet het geloof als rechtschapen, als waar, als echt geloof bevonden worden. In de verzoeking moet van de gelovigen afvallen wat nog van de wereld aan hen is, blijder en schoner tevoorschijn treden wat zij hebben van hemelse bezitting. Reeds in het Oude Testament (Job 23: 10 Spr. 17: 3 Ps. 66: 10 Zach. 13: 9 Mal. 3: 2) wordt deze geloofsbeproeving vaker vergeleken met het smelten en beproeven van het goud. Het onreine scheidt zich bij het smelten van het goud af en het schittert dan in zuivere, echte glans. Acht men echter het vergankelijke goud de moeilijke beproeving door het vuur waardig, om zich in zijn kostbaarheid te verheugen, hoeveel kostelijker zal dit geloof, dat in het vuur van de verzoeking beproefd is, bevonden worden, het geloof, welks inhoud de onvergankelijke erfenis is, welks grond het eeuwig blijvende, beproefde en doorlouterde (Ps. 12: 7; 19: 11) Woord van God is. Reeds hier op aarde vangt het aan, dat het geloof, in de verzoeking beproefd, kostelijk bevonden wordt; maar pas in de laatste tijd, pas als ons geloof in het vuur ook van de laatste verzoeking proefhoudend gebleken is, zal zijn kostelijkheid geheel aan het licht komen. Terwijl het geloof nu nog in de ogen van de wereld iets verachts is en zonder waarde, de heerlijkheid, die het heeft een geheel verborgene en het lijden, waarin het geoefend wordt een schande (1 Kor. 4: 9, 13) zal ten tijde van de openbaring van Jezus Christus aan de bevestigde gelovigen openlijk lof en eer en heerlijkheid overkomen; lof uit de mond van de rechtvaardige Rechter, eer voor het aangezicht van God de hemelse Vader, heerlijkheid en gemeenschap met Jezus Christus, de nu geopenbaarde Heere van de heerlijkheid.

Het geloof, dat niet beproefd is, moge een waar geloof zijn, maar het is een klein geloof en het zal waarschijnlijk dwergachtig blijven, zolang het zonder beproevingen blijft. Het geloof is nooit zo welvarend als wanneer het tegenstand ontmoet; stormen moeten het opvoeden en bliksemstralen moeten het verlichten. Als er windstilte op de zee heerst kunt u de zeilen spannen zoveel u wilt, het schip beweegt zich niet naar de haven, want op een slapende zee slaapt de ziel ook. Laten de winden waaien, laten de wateren beroerd worden, hoewel de mast kraakt onder de druk van de volle gezwollen zeilen, dan juist stevent het schip rechtstreeks naar de gewenste haven. Geen bloemen zijn zo liefelijk blauw van kleur als de bloemen, die aan de voet van een ijsberg groeien; geen sterren blinken zo helder als de sterren, die aan de hemel van de polen schijnen; geen water smaakt zo zoet, als het water, dat uit het woestijnzand ontspringt en geen geloof is zo kostbaar, als het gehoor, dat in tegenspoed leeft en overwint. De beproeving van het geloof werkt ondervinding. U zou uw eigen zwakheid niet gekend hebben, als u de rivieren niet had moeten doorgaan; en u zou Gods macht nooit gekend hebben, als u in de watervloeden niet ondersteund was geworden. Hoe meer het geloof beproefd wordt, hoe meer het in vastheid, zekerheid en kracht toeneemt. Het geloof is kostelijk en kostelijk is ook zijn beproeving. Maar dit moet evenwel de jonge gelovigen niet ontmoedigen. U zult genoeg beproevingen hebben zonder ze te zoeken; de volle maat zal u op de juiste tijd toegediend worden. Intussen, als u nog niet over de vruchten van een lange ondervinding kunt spreken, dank God voor de genade, die u bezit; prijs Hem voor de trap van heilig vertrouwen, die u bereikt heeft; wandel volgens deze regel en u zult dagelijks meer

Gods zegen ondervinden, totdat uw geloof bergen zal verzetten en onmogelijkheden zal overwinnen.

8. Die Christus Jezus u, die uit de heidenen (vs. 1) tot Hem bekeerd bent, in onderscheiding van ons, die uit de kinderen van Israël in Hem gelovig zijn geworden (2 Petrus 1: 16 v. Hand. 10: 36 vv. 2 Kor. 5: 16. 1 Joh. 1: 1), niet met uw lichamelijke ogen gezien heeft en nochtans liefheeft (Joh. 20: 29). Waarin u nu, in deze tijd van de genade, nu wij allen nog samen eerst in geloof wandelen en niet in aanschouwen (2 Kor. 5: 7), hoewel Hem niet ziend, maar gelovend, u verheugt in het vooruitzicht, dat Hij Zich eens aan u zal openbaren en u Hem dan zult zien (Openbaring 1: 7), met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, een, die in de taal van deze wereld niet is uit te drukken (2 Kor. 9: 15) en het wonderbaar gevoel van enkel heerlijkheid, waartoe u komen zult (1 Joh. 3: 2), in zich heeft (Hoofdstuk 4: 13).

9. Verkrijgend het einde van uw geloof, waarop het als op zijn doel is gericht, namelijk de zaligheid van de zielen in het bezit van de onverwelkelijke kroon van de eer (Hoofdstuk 5: 4 Rom. 6: 22).

"U heeft Hem niet gezien", schrijft een, die Hem gezien heeft en wiens liefde tot Hem (Joh. 21: 15 vv.) van die tijd dagtekent, waarom het Hem zeer ter harte gaat, dat zij Hem liefhebben zonder Hem te hebben gezien. Nu is echter ook voor Hem evenzeer als voor de lezers het heden een tijd niet van aanschouwen van Jezus Christus, maar integendeel van geloof in Hem. Tegenover dit heden staat echter een toekomst, waarbij het geloof in aanschouwen eindigt. Dan heeft de voltooiing van de zaligheid plaats en die nu deze verkrijgt verheugt zich met een vreugde, die te groot is om uitgedrukt te worden met de menselijke taal, die voor deze tijd gegeven is en die een heerlijke is, in zoverre zij een zalige is geworden, in tegenstelling met de toestand, toen men door verzoeken in gedurige moeite was. Zij, die het einde van het geloof, de prijs van de overwinning na de zegerijk doorstane strijd verkrijgen, zien dan hun zielen gered en komen tot eeuwig leven, dat is het wat de apostel met "zaligheid van de zielen" bedoelt.

De vreugde van de wereld blijft altijd minder dan de uitdrukkingen, waarin daarvan wordt gesproken en gezongen; het tegendeel is waar van de vreugde van de Christen.

Er is iets wonderspreukigs in dit heerlijk apostolisch woord, wat bij het eerste horen onwillekeurig meer weerspraak, dan dadelijk weerklank ontlokt. Dat men iemand zien kan en nochtans niet liefhebben, laat zich dagelijks opmerken; dat een vurige liefde uit een gedurige aanschouwing geboren kan worden, het heeft evenmin iets, wat verwondering wekt; maar dat men zelfs iemand liefhebben kan, die men nooit met eigen oog heeft aanschouwd, dat schijnt al zeer onmogelijk. En inderdaad, het mocht zelfs ten aanzien van onze Heere overdreven heten, als Hij niets anders was, dan het ongeloof van onze eeuw van Hem maakt en zo reeds lang had opgehouden tot Zijn gemeente in persoonlijke betrekking te staan. Maar het tegenovergestelde wordt zowel door het Evangelie van de Schriften als door de levenservaring van iedere Christen verkondigd en de sleutel tot het schijnbaar onoplosbaar raadsel ligt in het woord: "hoewel niet ziend, maar gelovend." Zo was het met de verstrooide Christenen, aan wie dit schrijven gericht was en die op de apostolische getuigenis de Heere hadden aangenomen, zonder dat zij Hem zelf gezien hadden in menselijk vlees. Maar is het in de grond van de zaak wel anders met ons, zo velen wij levende leden zijn van het geestelijk lichaam van Christus? Ook wij aanschouwen met het oog van de zinnen Zijn heerlijkheid niet, maar in de spiegel van het Evangelie klinkt Zijn beeld ons vriendelijk tegen. Wij ontdekken het in talloze proeven en ervaren het telkens opnieuw, dat Hij gisteren, heden en eeuwig

dezelfde is; wij mogen Hem de onze noemen in de rijkste zin van het woord en wij verblijden ons in Zijn gemeenschap door een oprecht en levend geloof. Maar dat geloof, waar het werkelijk leeft in ons hart, is geen dode overtuiging van de waarheid; het is een levende Godskracht, die ons opheft tot, verenigt met en ontgloeit voor die Eéne en Eénige, in wie de ziel haar alles gevonden heeft; de blijdschap van het geloof kan niet nalaten een blijdschap van de liefde te worden. Hoe vaster ons geloofsoog op Christus ziet, te meer schoons en heerlijk ontdekt het in Hem; en al wat buiten Hem het hart kan doen ontgloeien van liefde, het treedt voor dat licht gedurig meer in de schaduw. Gelovige harten zijn als de zonnebloem, die niet slechts bij helder, maar ook bij treurig weer onophoudelijk naar dezelfde zon verlangt en smacht; en zoals de brandspiegel de zonnestralen, zo vangt de innerlijke levenservaring Gods heilbeloften in Christus op en zet daarmee het gemoed als in vlam. Het zalig bewustzijn, dat wij "hoe ellendig in onszelf, niettemin door de Heere gekend en geliefd zijn", doet daarbinnen een dankbare liefde ontwaken, die zelfs voor geen smartelijke offers terug treedt en, wordt ook het hart een tijdje, als het nodig is, door menigerlei beproeving bedroefd, nochtans verheft zich het weer, want de blijdschap in Christus is tegelijk een blijdschap van de hoop. Op "het einde van het geloof, de zaligheid van de zielen" richt zich telkens bij vernieuwing haar blik en zoals men soms, gebogen over een diepe bron, op een heldere dag de sterren aan de hemel kan zien, die men daarbuiten op een glansrijke hoogte niet waarneemt, zo aanschouwt het geloof nu en dan reeds hier beneden een wereld van heerlijkheid, waarvan ons vlees en bloed zelfs in de verte niet dromen. Zo wortelt de geestelijke blijdschap van de Christen gelijktijdig in het geloof, de liefde en de hoop, die de grote krachten zijn van het innerlijk leven. Hij gelooft, al begrijpt hij ook niet; hij heeft lief, al aanschouwt hij ook niet; hij hoopt, al geniet hij ook niet. Kan het nu anders, of hij moet in deze Heere zich verblijden met een onuitsprekelijke en, zoals er letterlijk staat, "verheerlijkte vreugde? " Ja, onuitsprekelijk blijft zij, die stille vreugd van het geloof en van de liefde, die althans nu en dan de verlore zondaar mag smaken; zij kan een weerschijn van bovenaardse heerlijkheid doen vallen zelfs op een bleek en lijdend gelaat en wat zal het zijn, als Hij, die men nooit zag en nochtans (Hij weet het?) heeft liefgehad, eens van aangezicht tot aangezicht aanschouwd wordt in al Zijn schoonheid! Wij kunnen het hier nog niet indenken, maar wèl mogen wij iedere Christen, die met Israël's klaagzangen uitroept: "de vreugd van onze harten houdt op", ten ernstigste vragen: Waarom ziet u droevig, u, die zoveel reden tot blijdschap heeft? Ziet u mogelijk te veel op uzelf en te min op de Heere; te veel op het vuur van de beproeving en te weinig op de hand, die uw geloofsgoud doorloutert; te veel op de mensen, die met hun schaduw het licht van omhoog voor u dekken en te zelden op de zon van uw ziel? Schuilt er ook enige zaken bij u en staat ook het geweten de blijdschap van uw hart in de weg, of werd allicht het verborgen gebed veronachtzaamd? Wat het zij, laat het zo daarbinnen niet blijven en heeft u de geloofsroem van Petrus ontleerd, maak de bede van David de uwe: "Geef mij weer de vreugde van uw heil. " Zij zal verhoord zijn, als het blijkt, dat u ook dit grote woord heeft verstaan: "Hoop volkomen op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus. " (1 Petrus 1: 13).

10. Van welke zaligheid, waarop volgens het zo-even gezegde uw geloof ten slotte uitloopt, ondervraagd en onderzocht hebben, wanneer en hoe het daartoe komen zou, a) de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade (Hoofdstuk 5: 12), aan u, heidenen, geschied (Vgl. Hoofdstuk 2: 10 Rom. 9: 24 v. Hos. 2: 23).

a) Gen. 49: 10 Dan. 2: 44 Hagg. 2: 8 Zach. 6: 12

11. Onderzoekend, op welke tijd, wat de vervulling betreft van deze door hen voorspelde genade, die van de heidenwereld ten deel zou worden, de Geest van Christus, die in hen was

Re 22: 6, beduidde (Hebr. 8: 9) en te voren getuigde (Hand. 3: 18 Luk. 24: 25 vv.) a) het lijden, dat op Christus komen zou, dat in steeds sterkere mate de Heere zou overkomen (Hebr. 2: 10); en de heerlijkheid daarna volgend, waarin Hij door Zijn opstanding, hemelvaart en Zijn zitten ter rechterhand van God komen zou.

b) Ps. 32: 7 Jes. 53: 3

Om tot een juist begrip van deze vrij moeilijke plaats te komen, moeten wij daarop letten, dat volgens de relatieve verbinding van het tiende vers met het voorgaande, "van welke zaligheid, de hier bedoelde zaligheid geheel dezelfde moet zijn, als welke in vs. 9 vermeld is. En als nu dat juist is, wat door de uitleggers is opgemerkt, dat de laatste volmaking van de zaligheid, eerst bedoeld, hier verbonden gedacht moet worden met het tegenwoordige bezitten van de zaligheid, dan moet toch daarop worden gelet, dat de apostel in verband met alles, wat hij van vs. 5 af heeft gezegd, niet van alle Christenen zonder onderscheid, van vroegere Joden zowel als van vroegere heidenen, spreekt maar alleen van degenen die, evenals zijn lezers volgens hun verreweg grootste getal uit het heidendom tot de zaligheid in Christus Jezus zijn gekomen. Doelde reeds het "u" in vs. 6 op dit overgegaan zijn van de lezers uit het heidendom, zoals het "u" in Efeze. 1: 13; 2: 11 vv. onderscheiding van de vroegere godsdienst van de apostel en van zijn broeders uit de besnijdenis, zo ook hier waar hij onder de profeten, die van de toekomstige genade voorspeld hebben, niet de profeten te samen en niet de zaligheid in Jezus Christus in het algemeen bedoelt, maar alleen de profeten in zoverre zij van de genade voorspelden, die ook de heidenen ten deel zou worden (Jes. 42: 1, 6 v. ; 49: 6; 52: 15 Zach. 9: 10 Rom. 15: 9 vv.), evenals het bijgevoegde "ook u" duidelijk te kennen geeft. Daarom hebben wij bij onze plaats niet ter verklaring aan te halen het woord van Christus in Luk. 10: 24 : Vele profeten en koningen hebben begeerd te zien hetgeen u ziet en hebben het niet gezien en te horen hetgeen u hoort en hebben het niet gehoord. " Ook moeten wij niet, zoals in de bijbeluitgaven gewoonlijk plaats heeft, op Dan. 9: 1 vv. wijzen, als op een voorbeeld, hoe de profeten onderzocht zouden hebben, op welke tijd de Geest van Christus die in hen was, beduidde, want in beide gevallen wordt gesproken van de genade voor het volk van Israël weggelegd. Paulus spreekt in Efeze. 3: 4 vv. van een geheim van Christus, dat in de vorige tijden aan de kinderen van de mensen niet is bekend gemaakt, zoals dit nu is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten door de Geest. Zo zegt ook Petrus hier, dat de profeten van het Oude Testament, toen zij profeteerden, dat de heidenen mede-erfgenamen en mededeelgenoten waren van de belofte, voor een hun nog gesloten geheim stonden, terwijl de Geest van Christus, die in hen was, hen dreef om dat in te dringen. Hij spreekt daar eigenlijk uit zijn eigen bewustzijn, er aan herinnerend, dat hij eens te Cesearea door een bijzondere openbaring ertoe gebracht moest worden, tot een onmiddellijk uit de heidenwereld geroepen gemeente de eerste steen te leggen in de bekering van Cornelius en van zijn huis (Hand. 10: 9 vv.). Zijn hongerig worden onder het bidden en zijn nadenken over de betekenis van het ontvangen gezicht komt hem nu voor als een naspel van dat zoeken en navorsen van de profeten. Wij hebben daarover bij Hand. 19: 16 ons uitvoeriger uitgesproken, in hoeverre het voor hem een moeilijk probleem moest zijn, dat ook de heidenen tot Christus gebracht zouden worden, om te komen tot de erfenis van het eeuwige leven. Zo was ook niet de genade, eveneens voor de heidenen bestemd (Hand. 11: 18 Rom. 15: 9 vv.), op zichzelf voorwerp van zoeken en navorsen voor de profeten, toen zij Gods openbaring daarover ontvingen en daarvan profeteerden, want daarover kon geen twijfel zijn en er kon dus ook geen aanleiding voor hen zijn tot zoeken en ondervragen. Alleen kon hen bezig houden de vraag, hoe zij deze genade in verband met de overige openbaringen over de zaligheid aan hun volk in Christus toegezegd, dat zij moesten aankondigen, konden brengen en dus deze zouden kunnen rijmen. Zij onderzochten welke, zo niet in getallen van jaren uit te

drukken, toch op andere wijze chronologisch bepaalde en hoedanige tijd het zou zijn, van welke aard de tijd zou zijn, waarop de Geest van Christus in hen wees. Dit toch staat voor de apostel vast, dat dezelfde Christus, die later in de persoon van Jezus verschenen is, vóór Zijn verschijnen reeds in de persoon van God van eeuwigheid bij de Vader is geweest en nu als de tot Christus of Zaligmaker te voren bestemde, Zijn verschijning heeft voorbereid en door de Geest, die in de profeten werkte, de voorspelling heeft gewerkt van hetgeen de Christus, die Zijn roeping in de tijd vervulde, zowel in toenemend lijden, als in volgende verheerlijking wachtte (vgl. 1 Kor. 10: 4 en 9). Er was in hetgeen zij ten opzichte hiervan hadden te verkondigen en werkelijk in woorden, die de Geest hun gaf uit te spreken, verkondigden, zoveel, dat het overleggen en nadenken stof genoeg aan de hand gaf. Zo bijvoorbeeld had Jesaja, aan wie voor alle anderen Paulus zeker hier bij de profeten heeft gedacht, bepaald genoeg voorspeld, dat de knecht van God niet slechts zou lijden, maar dat Hij in het bijzonder door Zijn eigen volk zou lijden en verworpen worden; en toch moest juist dit volk de bemiddelaar van de zaligheid voor de heidenwereld zijn. Hoe was dat met elkaar te rijmen? En als nu zonder twijfel het een zowel als het andere vervuld zou worden, in welke mate zal het een en waarin het andere geschieden en welke zal de tijdruimte zijn, hoe kort of hoe lang, die verloopt, voordat het een met het andere verenigd wordt? In het belang van hun eigen volk moesten zulke vragen van het grootst gewicht voor hen zijn; maar ook in het belang van de heidenwereld, die toch eveneens tot het rijk van de Koning van Israël zou behoren, moesten dergelijke vragen de levendigste deelneming bij hen vinden. "Christus in u (die vroeger heidenen was), die de hoop van de heerlijkheid is", dat is het nu geopenbaarde geheim, waarvoor Paulus in Kol. 1: 27 vol aanbidding en bewondering staat en in Openbaring 1: 12 vv. wordt dat nu volbrachte feit de ziener in een gezicht getoond. Daarover spreekt dan ook Petrus op onze plaats en hij wenst zijn lezers, wie hij wil betuigen, dat het de ware genade van God is daarin te staan, te doen voelen, wat een rijkdom van goddelijke heerlijkheid zich daarin openbaarde, omdat hij hun zegt, dat reeds Oud-Testamentische profeten deze tijd, die nu verschenen was, hadden willen onderzoeken.

De profeten hebben een naarstig onderzoek gedaan naar de nauwkeurige tijd, wanneer de Christus zou komen en de zaligheid van Zijn volk uitwerken. Hun was bekend gemaakt dat Zijn komst zou geschieden, voordat de scepter van Juda zou wijken en alle burgerlijke regering daarin zou ophouden, voordat de tweede tempel verwoest zou zijn, waarin de Messias zou verschijnen als de Heere en eigenaar daarvan; zeventig weken of 490 jaren, nu een gegeven tijd in Daniël 9: 24-26, zoals aan de profeet Daniël ontdekt was, die in het bijzonder deze zaak nauwkeurig onderzocht en bij uitstekendheid was een gewenst man, in dit opzicht, zoals hij genoemd wordt, Dan. 9: 23 En zij onderzochten niet alleen naar de tijd, maar ook naar de wijze en hoedanigheid van de tijd, wanneer de Zaligmaker zou komen, en voorspelden, dat het zijn zou, met opzicht op de volkeren van de wereld, een tijd van diepe vrede; ten opzichte van de Joden zou het zijn een tijd van grote blindheid, onkunde, ongeloof en verhardingen van de harten.

12. Welke profeten het lijden van Christus en de daarop volgende heerlijkheid met de zaligheid daarin voor de heidenen vervat, geopenbaard is, opdat zij deze ook doorschrijven aan de volgende geslachten bekend zouden maken. Voor hen zelf was zeker dat opschrijven onnodig. Zo was het hun dan ook duidelijk, dat zij niet zichzelf, maar ons, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn (1 Kor. 10: 11) door hun schriften (Rom. 16: 26) bedienden, opdat, als de vervulling kwam wij zouden kunnen zien, hoe alles reeds lang te voren was aangekondigd. Zo zijn ons te zekerder geworden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij en door degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben a) door de Heilige Geest, die op de Pinksterdag van de hemel gezonden is en van die bovenwereldlijke hoogte nu in de

mensenharten is uitgestort ("wat voor de Zoon de ontvangenis is, is voor de Geest de uitstorting. En deze aangekondigde en vervulde gebeurtenissen zijn van het hoogste gewicht, b) in welke dingen zelfs de engelen begerig zijn in te zien en een blik er in te slaan, om zich in de daarin verborgen veelvuldige wijsheid van God, die zelfs de bozen geesten daarin openbaar is (Efeze. 3: 8 vv.), te verlustigen (Luk. 2: 14).

a) Hand. 2: 4 b) Efeze. 3: 10

Bij de woorden "die geopenbaard is", is het de vraag, wat de apostel zich voorstelt dat het voorwerp is van de openbaring, die de profeten ten deel is geworden en dan vindt men meestal dit voorwerp in de volgende zin uitgesproken. Wij zullen dus moeten aannemen, dat het volgende woordje "dat" dit te kennen geeft en opdat zou worden verklaard, waarom zij zich op het in vs. 11 genoemde ondervragen moesten toeleggen, het hun door goddelijke openbaring duidelijk was gemaakt, dat de inhoud van hun verkondiging niet hun tijd, maar pas de volgende geslachten aanging. Dit staat echter alleen dan in verband met het voorgaande, als daar in het algemeen gesproken wordt van een onderzoek doen naar het begin van de Christelijke tijd in het algemeen. Wij hebben ons overtuigd, dat de apostel in het bijzonder sprak van het begin van de tijd, dat het Christendom de heidenen ten deel zou worden gegeven. Het voorwerp van de openbaring, die de profeten was geschonken, was dus meer, wat de Geest van Christus door hen te voren betuigd heeft. Christus lijden en verheerlijking en deze openbaring hebben zij dan ook in geschrift gesteld; dit nu, wil de apostel zeggen, hebben zij niet omwille van hen, maar omwille van ons gedaan, want voor henzelf zou het genoeg geweest zijn de openbaring te hebben ontvangen. Dat het daarbij niet is gebleven, maar een ter schrift stellen erbij gekomen is, kon alleen voor volgende geslachten dienen, die de vervulling beleefden van het vroeger geopenbaarde, of de verkondiging ervan zouden vernemen, opdat zij zich zouden kunnen overtuigen, dat wat zij beleefden, of door hen van de verkondigers van het Evangelie vernomen was, hetzelfde was, dat de profeten was geopenbaard; of met andere woorden, dat de geschiedkundige vervulling en de profetie nauwkeurig met elkaar overeenstemden. Ook daardoor wil Petrus de lezers betuigen, dat het de ware genade was, waarin zij stonden. Zij zijn tot die staat gekomen door de evangelische verkondiging van mannen, die vervuld waren met de Heilige Geest, die van de hemel gezonden was, wel de verkondiging van deze nu heeft dezelfde inhoud als de openbaring, die de profeten van het Oude Testament was ten deel geworden, alleen dat bij deze nog schriftelijke mededeling van ontvangen openbaring is, wat bij geen reeds volbracht feit is. Wij kunnen daarom de woorden: "Want zij bedienden niet zichzelf, maar ons" voor een tussenzin houden, die de reden meldt, waarom de profeten de door hen ontvangen openbaring ook ter schrift moesten stellen en "deze dingen, die u nu aangediend zijn" kunnen verbinden met het "die geopenbaard is. " Geopenbaard is, zo zegt de grondtekst nog meer bepaald, aan hen juist hetzelfde, dat nu aan u verkondigd is door hen, die u het Evangelie hebben verkondigd door de Heilige Geest, die van de hemel gezonden is, waarbij Petrus zonder twijfel de apostel Paulus en die apostolische helpers op het oog heeft en aan het Evangelie, dat deze zo veelvuldig als zijn Evangelie voorstelt (Rom. 16: 25 Gal. 1: 6 vv.) de getuigenis wil geven van volkomen overeenstemming met de profetie. Terwijl hij er nog bijvoegt: "in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien" stelt hij de hoge waarde en waarheid van het hun verkondigde Evangelie de lezers nog meer voor ogen. Zelfs voor de heilige engelen is het een zaak, waarover hun innig verlangen is, dat zij de gehele diepte ervan inzien en de ontwikkeling en eindelijke volkomenheid bewonderend beschouwen. Zij staan wel in zoverre naast het Evangelie en de feiten daarin vevat, als het hun persoonlijk niet ook geldt en zij een verlossing door Christus niet nodig hebben (Luk. 15: 7 Hebr. 2: 16); maar omdat in hun kring wat eenmaal kwaad is (de kwade engelen) ook onherstelbaar kwaad blijft, leren zij alleen uit

hetgeen op aarde aan de mensen geschiedt, hoe God het mogelijk maakt van zonde tot gerechtigheid te bekeren en uit de dood tot het leven op te wekken. Zij leren, dat het duidelijkst aan de heidenwereld, die zich het allermeeft onder de overfte van de duifternis bevindt. Gelukt het voor God daar zaligheid tewegg te brengen, dan is niet alleen de macht van de duivel en van zijn rijk vernietigd, maar ook de tegenftelling tuffen hem en de mensen, die door de verleiding van de duivel in zonde verloren zijn, opgeheven (Kol. 1: 20) en dat is toch het voorwerp van hun hopeno verlangen als het enige, wat hun tot volle zaligheid voor een tijd nog ontbreekt.

Wij zien hoe heerlijk zij Christus' rijk befchrijven, hoe onverdrotten zij ernaar fteven het af te fchilderen, hoe ijverig zij allen opwekken, om het te zoeken. En toch werden allen door de dood verhinderd het te aanschouwen. Wat is dat anders, dan een gastmaal te bereiden, dat anderen zullen fmaken? Door het geloof hadden zij, weliswaar, een voorsmaak van hetgeen God door hun dienst ons te genieten bereidt, maar de zaak zelf werd hun nog niet overgegeven. En toch al wiften zij ook dat de genade, die zij verkondigden, voor een latere tijd bewaard zou zijn, toch vertraagden zij niet in haar verkondiging, veel minder nog vertwijfelden zij aan de vervulling. Hoe ondankbaar zijn wij dus, wanneer ons het genot van de genade, dat hun nog ontzegd was, geen steunfel zou zijn onder alle lijden.

Hier fchijnt een zinspeling te zijn op de Cherubijnen, die boven de ark ftonden, met hun aangezichten naar het verzoendekfel, dat een af-fchaduwing was van Christus. Het woord betekent zijn hoofd voorover te buigen en te bukken, om in een ding in te zien (Luk. 24: 12 Joh. 20: 5) en geeft te kennen een doorsnuffeling en nauwkeurig inzien in iets, met verlangen om er begrip van te hebben. Op deze wijze zien de Engelen in de verborgenheden van het Evangelie, als verlangend (in de vervulling daarvan te zien, zich verwonderend over de menigvuldige genade en wijsheid van God daarin (Efez. 3: 10) en zich verheugend in de zaligheid van de zondaar, die het einde en de uitwerking is, waarom God die geopenbaard heeft.

II. Vs. 13-Hoofdstuk 5: 11. De vertroostende en vermanende inhoud. De apostel heeft het een deel van het doel, dat hij zich met zijn brief voorgesteld had (Hoofdstuk 5: 12), bereikt en in de zo-even befchouwde inleiding, aan de Paulinifche Heiden-Christenen, aan wie hij fchrijft, verzekerd, dat het de ware genade van God is, waarin zij ftaan en er dus generlei omkering van hun geloofsftaat nodig is, zoals zij ten gevolge van het lijden, dat zij geleden hebben, geneigd zijn zich voor te fteffen. Nu gaat hij ertoe over om ook aan het tweede deel te voldoen, namelijk om hen te vermanen en te vertroosten en hij doet dat op zeer uitvoerige wijze, alle omftandigheden, die hierbij in aanmerking komen, fcherp in het oog vattend en niet zonder nu en dan die getuigenis te herhalen.

A. Vs. 13-25. Is het voorwerp van de hoop zo heerlijk en zo gewaarborgd, als het begin van de brief heeft aangetoond, dan is het ook in de orde, dat de lezers hun hoop bevestigen, hun verwachting geheel fteffen op de genade, hun door de wederopenbaring van Christus van de hemel toegedacht (Vs. 3). Daartoe behoort dan voor alle dingen, dat zij hun vorige wandel, zoals zij als Heidenen in onwetendheid naar de begeerlijkheden van het vlees geleefd hebben, geheel verlaten, zij moeten zich aan de ene zijde als gehoorzame kinderen van die God, die hen tot gemeenfchap met Zich, de Heilige, geroepen heeft, die zij als Vader aanroepen in hun voornaamfte gebed en die zonder aanzien des perfoons eens richt naar eens ieders werk, bewijzen, door een leven, in heiligheid en gerechtigheid en met vrees geleid; maar zij moeten ook aan de andere zijde door hun gehele gedrag openbaren, hoezeer zij tot dankbaarheid jegens hun Heiland zich verplicht voelen, die hen met Zijn dierbaar bloed verlostte van hun

heidense wandel en tot het geloof gebracht heeft aan God, dat tevens hoop op God is (Vs. 14-24). Terwijl zij zo geen gemeenschap meer mogen hebben met de onvruchtbare werken van de duisternis, moeten zij daarentegen zich vast aan elkaar sluiten in standvastige en hartelijke broederlijke liefde. Zij moeten in gehoorzaamheid van de waarheid hun zielen kuis of rein gemaakt hebben van de natuurlijke zelfzucht en alle vleselijke gezindheid, zodat een ongeveinsde broederlijke liefde kan bestaan en als wedergeborenen uit onvergankelijk zaad, uit het hun verkondigde Woord van God, dat eeuwig blijft, moeten zij weten wat een nieuw tot onvergankelijke bloei en heerlijkheid bestemd geslacht zij in hun broeders, de een aan de ander, hebben; zo hoeft het hun niet te berouwen, als dat volk, waartoe zij door natuurlijke geboorte behoorde, hen van zich stoot (Vs. 22-25).

13. Volgens het vroeger gezegde bent u wedergeboren tot een levende hoop en mag u ondanks het treurig heden een zo heerlijk einde van uw geloof verwachten. a) Daarom opschortend de lenden van uw verstand (Luk. 12: 35) en nuchteren zijnde (Hoofdstuk 4: 8; 5: 8. 1 Thessalonicenzen. 5: 6 en 8) hoopt volkomen op de genade. Laat u door geen twijfel of bedenking kleinmoedig of verschrikt maken, noch ook door de wereld en haar begeerlijkheden beroven van de erfenis, die u is voorgesteld; vertrouw op de volkomen zaligheid (vs. 5 v. ; 8 en 9), die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus, als Hij in de laatste tijd van de hemel verschijnt (vs. 5 en 7; 4: 13).

a) Efeze. 6: 14

Is het voorwerp van de hoop zo heerlijk en zo goed gewaarborgd, als in vs. 3-12 was uiteengezet, dan is het zeker billijk en natuurlijk, dat de Christenen, aan wie Petrus schrijft, ook grote waarde aan hun hoop hechtten en zo wandelden, dat dit een goede uitkomst waarborgde. Aan de andere zijde is dit doel ook waard, dat deze wandel, die de hoop zegenrijk maakt, een arbeiden en inspannen, tot strijden en worstelen naar heiligmaking was. Hoe zij moeten hopen, daarop is nu het doel van de apostel gericht, nadat de inleiding heeft aangetoond als sprekend vanzelf, dat zij kunnen en moeten hopen.

Met het "daarom" zet de apostel vaste voet op de grond in het voorgaande gelegd. Hij heeft op de voorgrond gesteld, dat de hun geschonken zaligheid wedergeboorte is tot een levende hope, tot een onvergankelijke erfenis en daarmee stemt nu ook de vermaning overeen: "hoop volkomen op de genade, die u toegebracht wordt. "

Heeft de apostel zijn lezers in de hele voorgaande afdeling gewezen op hetgeen hun aan het einde de wederopenbaring van Jezus Christus zal aanbrengen, hoe kon hij daaraan een andere vermaning aansluiten met "daarom", dan dat zij in hoop hun hart moesten stellen op hetgeen met de wederopenbaring van Christus zou komen. Luther dacht bij "openbaring" aan die door het Evangelie en bij "genade" aan de verlossing, die nu reeds de gelovigen deelachtig worden. Het is zeker, dat wij nu reeds één zaligheid hebben ontvangen; en een tweede zal ons aan het einde geopenbaard worden. Een kinschap is reeds ons deel geworden, een tweede zien wij tegemoet en zo kan "genade" zowel het een als het andere betekenen, want het een is zowel als het andere genade. Hier toch kan bij de vaste betekenis, die het woord "openbaring" heeft (1 Kor. 1: 7. 2 Thessalonicenzen. 1: 7 en volgens het gehele verband slechts het tweede bedoeld zijn. Een leven in zo'n hoop heeft tot veronderstelling een handelen en een staat, namelijk zo'n handelen, dat zij gedurig de lenden van hun verstand opschorten en zo'n staat, dat zij altijd nuchter zijn. Evenals hij, die wil werken of lopen, de gordel niet slap laat hangen, zodat het gewaad hem tot om de voeten hangt, maar het optrekt en de gordel, die het naar boven samenvat, strak om de lenden spant Jer 13: 11, zo moeten zij inwendig doen, zij

moeten hun zedelijk nadenken, of zich zelf in dat zedelijk denken vastbinden, in plaats van hun gedachten nu hier dan daar heen te laten slingeren. Als zij zo doen, zullen zij zich bevinden in de toestand door het woord "nuchter" genoemd, zij zullen zich, verre van slaapdrunkenheid, op ieder ogenblik duidelijk bewust zijn van hetgeen zij moeten en van hetgeen zij doen, zowel als van dat, wat om hen zich bevindt of hun overkomt. Dit is noodzakelijk, als de hoop in hen zal zijn op dat leven, dat hun de wederopenbaring van Christus zal brengen, terwijl zij anders onvoorziens door de begeerlijkheden van de natuurlijke mens worden gevangen genomen, wie de tijdelijke dingen van het heden beter voorkomen, dan de geestelijke goederen van de toekomstige zaligheid.

De spreekwijs is ontleend aan de oosterlingen, die lange en ruime kleren dragen en die niet een gordel om de lendenen opschorten, wanneer zij enig werk verrichten zullen (1 Kon. 18: 46. 2 Kon. 4: 29 Luk. 17: 8). Het woord door verstand overgezet, zouden wij liever vertalen door ziel of gemoed, zoals het vaker genomen wordt (Matth. 22: 27. 2 Petr. 3: 2. 1 Joh. 5: 20 Men schort dan de lendenen van zijn gemoed op, wanneer men zich ontdoet van alles, wat in de beoefening van de godsvrucht hinderlijk is, wanneer men met een vrolijk en opgeruimd gemoed bereid is tot de dienst van God. Dit zal een zeer gepast middel zijn om volkomen op de genade te hopen, want die zich in de dienst van God laat belemmeren en vertragen, verliest de levendigheid van zijn hoop. Tot dat zelfde einde moesten zij ook nuchter zijn, of waken (1 Thess. 5: 6, 8. 2 Tim. 4: 5 tegen alle verleidingen tot zonde en tegen alles wat hun de moed benemen kon.

14. Handel als gehoorzame kinderen, die het dringen van hun vader gewillig volgen (vs. 15 en 17) en zich gedragen overeenkomstig zijn aanwijzingen (vs. 2 en 22) en wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren; wandel niet weer, evenals vroeger, toen u over die hemelse erfenis (vs. 4) onkundig was en u aan de bekoorlijkheden en verleidingen van de wereld gehoor gaf (Hoofdstuk 1: 3 Efez. 4: 17 vv. Kol. 1: 21 Hand. 17: 30).

Evenals vroeger het "hoop volkomen" nader werd bepaald door de woorden "schort op de lendenen van het gemoed" en "wees nuchter", zo worden hier weer twee dergelijke bepalingen bijgevoegd, die, evenals de eerste, parallel lopen. Zal hun hopen wezenlijk en volkomen zijn, dan moet hun wandelen bij dit hopen zodanig zijn, als gehoorzame kinderen dat doen. In en met het geloof, dat hen tot kinderen van God heeft gemaakt, is hun ook een nieuwe plicht opgelegd, namelijk om te leven in gehoorzaamheid aan God en evenals zodanige kinderen, die in hun kinderstaat deze plicht volbrengen, moeten zij zich bij en in hun hopen gedragen. Daar sluit zich dan zeer gepast de waarschuwing aan tegen het terugkeren tot een wandelen in gehoorzaamheid, zoals zij vroeger volgens de daarbij gestelde bepaling deden: "wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren. "

Hoe zouden de lezers, als zij hopen op de toekomstige genade, die met de openbaring van Christus hun gegeven is, leven kunnen naar de begeerlijkheden, waardoor zij zich vroeger in hun onwetendheid, toen zij van geen openbaring van Christus en van geen toekomstige genade wisten, hebben kunnen laten regeren? Nee, in het gedrag van hen, die op de toekomstige genade hopen, moet natuurlijk dit hun tegenwoordig hopen zijn overeenstemmende uitdrukking vinden en niet de begeerte naar het aardse en zondige, dat tot hun verleden behoort, toen zij alleen daarvan wisten! Als de apostel dus vroeger een tijd van onwetendheid noemt, ziet men, dat hij tot hen spreekt, die vroeger heidenen waren.

15. Maar zoals Hij, die u uit zo'n heidendom geroepen heeft en gemaakt heeft tot Zijn bijzonder volk (Hoofdstuk 2: 9 v.) en tot erfgenamen van het rijk van de heerlijkheid (1 Thess. 2: 12), naar Zijn goddelijk wezen heilig is (1 Joh. 1: 5; 2: 29), zo wordt ook u zelf heilig in al uw wandel (Luk. 1: 75 Fil. 2: 15).

16. Daarom dat er in Lev. 11: 44; 19: 2; 20: 26 is: "Wees heilig, want Ik ben heilig" en wat in het Oude Testament tot de kinderen van Israël gezegd is, gaat nu u, het Nieuw-Testamentische verbondsvolk, zo veel te meer aan, als uw roeping een nog hogere betoning van de goddelijke heiligheid is, dan deroeping van Israël eens was.

Heilig, heilig, driewerf heilig, Heilig, heilig, eer zij God, Buiten God is het nergens veilig, Heilig is het hoog gebod.

17. En als u, zoals u toch naar het Onze Vader doet, tot een Vader aanroept, in de verwachting, dat Hij u als Zijn kinderen Zijn Vaderlijke liefde zal tonen en de bestemdeerfenis eens u deelachtig zal maken, Degene a), die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens ieders werk (Rom. 2: 6 en 11) en dus alleen de verwachting kan bevredigen bij hen, die zich werkelijk Zijn kinderen betoond hebben, wandel dan in vrees (2 Kor. 5: 10 v.) de tijd van uw inwoning. Zorg, zolang u op aarde als in de vreemde (2 Kor. 5: 6 vv.) wandelt, dat u zich niet in enig opzicht bezondigt, zodat Hij u eens van de erfenis zou moeten uitsluiten (Efez. 5: 5 Matth. 7: 23).

a) Deut. 10: 17. 2 Kron. 19: 7 Job 34: 19 Hand. 10: 34 Gal. 2: 6 Efez. 6: 9 Kol. 3: 25

Op het negatieve in vs. 14 volgt nu in vs. 15 vv. het passieve. Beide vermaningen, die de apostel uitspreekt, worden door hem ook nader bevestigd.

Een van de twee vermaningen, die door "en" met elkaar verbonden zijn, wijst terug op de goddelijke roeping, waarmee de tegenwoordige staat van de lezers begonnen is. De andere wijst voorwaarts op het goddelijk gericht, dat hen wacht aan het einde van het tot die tijd in de vreemde doorgebracht leven.

In de wijze, zoals Petrus de eerste van de beide vermaningen bevestigt, zien wij ook weer hier zijn lievelingsgedachte doorschemeren, om de gemeente van Christus te beschouwen als een tegenbeeld van Israël. In de nadere aanwijzing van het tweede daarentegen komt met de roeping, waarvan vroeger sprake was, een aanroepen overeen van de zijde van de geroepen gelovigen. God heeft hun geroepen, door Zijn roeping tot Zich getrokken en in kinderlijke verhouding tot Zich gesteld, zo roepen nu zij Hem aan en trekken Hem tot zich in het gebed als uitdrukking van dankbare vreugde en verlangde behoefte naar hetgeen door Zijn roeping is teweeg gebracht. Maar deze God, die zij als Vader en tevens als hun Rechter kennen en eren, richt eenmaal niet naar hetgeen men uitwendig voorstelt, dus niet daarnaar, of iemand krachtens uitwendig lidmaatschap tot de gemeente van de kinderen van God als bezitter van het kindschap van God voorkomt, maar ieder naar zijn werk. Dit woord is opzettelijk in het enkelvoud geplaatst, om het hele zedelijk leven als een eenheid voor te stellen. Weten zij nu, dat zij zelf in een betrekking van gemeenschap en als kinderen tot Hem staan, die zo oordeelt, dan moeten zij zich ook bewust zijn, dat hun de latere heerlijke volmaking van hun zaligheid door deze God niet zo dadelijk, maar alleen dan verleend zal worden, als hun staan daarin voor Hem de rechterlijke proef doorstaat. Daaruit volgt vanzelf de noodzakelijkheid om hun pelgrimstocht op aarde tot dat doel met alle vlijt zo in te richten, dat zij met vertrouwen voor het aangezicht van deze God kunnen verschijnen.

Het gevoel, overeenstemmend met de gedachte aan de onpartijdigen Rechter, is de vrees. Deze is hier wel niet de slaafse vrees, die met de liefde niet gepaard kan gaan (1 Joh. 4: 18); ook niet alleen de eerbied, die de mindere voor de meerdere voelt, maar de heilige vrees voor de ernst van de Rechters, die het kwaad veroordeelt, het tegendeel van lichtzinnige gerustheid.

Men kan in de woorden "en als u tot een Vader aanroept en" een herinnering aan het Onze Vader vinden, zoals Bengel in zijn gnomen de verwantschap van onze brief met het gebed van de Heere bij Hoofdstuk 1: 3 heeft voorgesteld. Die gedachte heeft ook werkelijk een diepe grond. Onze brief, die het oog op de hemelse heerlijkheid richt en in het licht van deze aardse vreemdelingschap beschouwt, is als brief, wat het Onze Vader als gebed is, met welks begin het oog van de biddende gemeente zich dadelijk op de hemelse heerlijkheid vestigt, waarnaar zij biddende zoekt, terwijl zij in de drie eerste beden zo'n openbaring van de heerlijkheid, zoals zij in de hemel is, op de aarde afsmeekt en daarmee voor zich in de vier volgende redding uit alle nood hier beneden vraagt en hulp om het hemels rijk te verkrijgen.

In de woorden "de tijd van uw inwoning" zegt de apostel, dat het Christelijk leven slechts een nachtleger is; want wij hebben hier beneden geen blijvende plaats, maar moeten daar heen, waar de Vader is, namelijk naar de hemel.

18. Werd u in vs. 14-17 uw verhouding tot God als uw Vader voorgehouden, nu mag ik u ook wel wijzen op uw betrekking tot Christus, uw Heiland en deze dringt u niet minder tot een wandelen, geheel onderscheiden van uw vroeger leven (vs. 14). Ja, wandel in godzaligheid, a) wetend, zoals ik u tot ernstig behartigen van uw plicht daaraan herinner (Hoofdstuk 5: 9), dat u niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, zoals men anders daarmee uit gevangenschap of dienstbaarheid wordt losgekocht, verlost bent uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is;

a) 1 Kor. 6: 20; 7: 23

19. Maar a) door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam en dit heeft wezenlijke waarde, in vergelijking van die van het edelste metaal, die slechts ingebeeld of zeer ondergeschikt is.

a) Hand. 20: 28 Hebr. 9: 12 Openb. 1: 5

Het streven naar heiligmaking van hart en wandel wordt hier gesteund door een nieuw motief, door te herinneren aan de grote weldaad van de verlossing. Hoe groter de prijs is, waarvoor u bent losgekocht van het verderf, van het leven in vleselijke begeerlijkheden, des te meer moet u zich wachten, dat u niet door terug te keren het hart van uw Verlosser, die u heeft losgekocht, smart aandoet.

U weet, zegt de apostel, dat u uit uw vorigen wandel, die, zoals die u van uw vaderen was overgeleverd, een ijdele was en alle zedelijk gehalte miste, niet door hetgeen vergankelijk is, niet door zilver of goud verlost bent geworden. Het heeft Hem, die u daaruit verlost, een geheel anderen prijs gekost, dan wanneer men iemand uit menselijke slavernij of gevangenschap loskoopt, namelijk Zijn dierbaar bloed, Zijn kostbaar leven, dat Hij in de dood en wel in de geweldige dood moest overgeven. Als hij hun wandel een ijdele noemt, van hun vaderen overgeleverd, liet men weer, dat hij tot vroegere heidenen spreekt.

Christus, hier als geestelijk offerlam (1 Kor. 5: 7 Joh. 1: 29, 36; 19: 36) voorgesteld, bleef in Zichzelf volkomen rein en werd ook uitwendig door geen zonde bevestigd; dit willen de woorden "onstraffelijk en onbevestigd" hier zeggen.

Het kostbare van dit bloed van de verlossing ligt daarin, dat het het bloed van Christus, de kracht van de verlossing daarin, dat Hij het als een onstraffelijk en onbevestigd lam vergoten heeft.

Een arme neger werd eens door een rijke en weldadige Engelsman op de slavenmarkt voor 20 goudstukken losgekocht en zijn weldoener schonk hem nog een som geld bovendien, om er een stuk land voor te kopen en zich te vestigen. "Ben ik echt vrij? Kan ik gaan, waarheen ik wil? " riep de neger vol vreugde. "Welaan dan wil ik uw slaaf worden, Massa! U heeft mij losgekocht, u ben ik alles schuldig; ik bid u, maak mij tot uw slaaf. " Dit trof de heer; hij nam de neger in zijn dienst; een trouwer dienaar heeft hij nooit gehad. Ik moest echter, zo vertelt hij, van mijn dankbare neger iets leren, wat ik tot hiertoe, helaas! weinig had bedacht, namelijk wat het woord betekent: "Weet, dat u niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost bent, maar door het dierbaar bloed van Christus. "

Aan de voet van het kruis staande, zien wij, in handen, voeten en zijden, rode stromen van dierbaar bloed vloeien. Het is "dierbaar" om zijn verlossende en verzoenende kracht. Door dat bloed zijn de zonden van Christus' volk uitgedelgd; zij zijn met God verzoend, één met Hem gemaakt. Christus bloed is ook dierbaar in zijn reinigende kracht; het "reinigt van alle zonden. " "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw. " Door Jezus' bloed blijft er geen vlek of rimpel of iets dergelijks aan de gelovige. O dierbaar bloed, dat ons reinigt, door de vlekken van onze overvloeiende onrechtigheden weg te nemen en waardoor wij begenadigd staan in de Geliefde, niettegenstaande wij gedurig tegen God opstonden. Het bloed van Christus is evenzeer dierbaar door zijn behoudende kracht. Wij ontkomen aan de engel van het verderf door het gesprengde bloed. Bedenk, dat de reden waarom wij gespaard worden, is, dat God het bloed ziet. Hierin ligt troost voor ons, wanneer het geloofsoog verduisterd is, want Gods oog is steeds hetzelfde. Christus bloed is ook dierbaar door zijn heiligende invloed. Hetzelfde bloed, dat rechtvaardigt, door de zonden weg te nemen, geeft in zijn nawerking leven aan de nieuwe natuur en leidt tot het bestrijden van de zonde en het volbrengen van Gods geboden. Geen beweeggrond tot heiligheid is zo groot als het bloed, dat uit de aderen van de Heere Jezus vloeit. En dierbaar, onuitsprekelijk dierbaar is dit bloed, omdat het een overwinnende kracht heeft. Er staat geschreven: "Zij hebben overwonnen door het bloed van het Lam. " Hoe konden zij anders? Hij, die met het dierbaar bloed van de Heere Jezus strijdt, strijdt met een onoverwinbaar wapen. Het bloed van Jezus! de zonde sterft in zijn nabijheid en de dood houdt op dood te zijn; de poorten van de hemel worden geopend. Het bloed van Jezus! daarop willen wij voortgaan, overwinnend en om te overwinnen, zolang wij Zijn kracht kunnen betrouwen!

20. Deze is die Zaligmaker, die wel a) voorgekend is geweest (Hand. 2: 23) voor de grondlegging van de wereld (Efez. 1: 4), maar toch geopenbaard is in deze laatste tijden (Hebr. 1: 2 Hand. 2: 17 omwille van u, die in deze laatste tijden u bevindt (1 Kor. 10: 11).

a) Rom. 16: 25 Efez. 1: 9; 3: 9 2 Tim. 1: 9 Tit. 1: 2

21. En u, die vroeger als heidenen zonder God in de wereld leefde (Efez. 2: 12), bent de verlost, die door Hem gelooft in God (Tit. 3: 8), omdat Hij het Evangelie, met Zijn openbaring in de gehele wereld uitgaande, ook u heeft laten verkondigen (vs. 12). En wel

gelooft u in God als Degene, die Hem, die onze Heere Jezus Christus opgewekt heeft uit de doden a) en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou (liever: "zodat u, evenals u geloof aan God heeft, u ook hoop op God zou hebben, terwijl u vroeger, zoals u zonder God was, ook geen hoop had (Efez. 2: 12).

a) Hand. 2: 33 Filipp. 2: 9

De apostel stelt zijn lezers hier voor, hoe dankbaar zij moeten zijn voor de grote dingen, die omwille van hen en voor de grote dingen, die aan hen geschied zijn. Heeft hij hun vroeger gezegd, waaruit en waardoor zij verlost zijn, nu zegt hij hun, wat zij nu door Christus zijn en evenals daar, zo is ook hier duidelijk, dat hij tot vroegere heidenen spreekt, want alleen van degenen, niet van vroegere Joden, kon hij zegen, dat zij door Christus ertoe gekomen waren in God te geloven (vgl. 1 Thess. 1: 9 Gal. 4: 8 v.) Evenals zij nu aan Christus te danken hebben, dat zij in God geloven, omdat zij zonder Zijn openbaring in de wereld God niet zouden hebben leren kennen, zo hebben zij in en met Hem God tevens als Degene leren kennen, die Hem van de doden opgewekt heeft en Hem de heerlijkheid heeft gegeven en dit maakt, nu ook hun geloof aan God zo rijk in hoop als het is. De laatste woorden van vs. 21 moeten toch worden opgevat, zoals nu bijna algemeen erkend is "zodat uw geloof in God ook hoop op God is. " Bij het ene, waarvoor zij moeten danken, dat namelijk zij, die vroeger zonder God in de wereld zijn geweest, door Christus in het geloof aan God staan, komt dus als tweede, waarvoor zij moeten danken, dat ten gevolge van de opwekking en verheerlijking van Christus dit hun geloof ook hoop op God is.

De persoonlijkheid in het werk van Christus was niet een natuurlijk gevolg van de ontwikkeling van de wereld, even zo min een raadsbesluit van God in de tijd genomen, alsof het Hem na verloop van 4000 jaren plotseling in de gedachte zou gekomen zijn, deze weg ter redding in te slaan, maar Christus is, zoals Petrus in vs. 20 uitdrukkelijk bij het vroeger gezegde voegt, reeds voor de grondlegging van de wereld verkoren en bestemd geweest tot Degene, die ons door Zijn bloed zou verlossen.

Hij, die het genadig welbehagen van God vóór de schepping tot Zaligmaker heeft verkoren, is juist daardoor de oorzaak van de mogelijkheid van de wereldschepping geworden, zonder welke God de wereld niet zou hebben gemaakt. God wilde geen andere wereld en geen andere mensen, dan die, die Hij ook op de weg van de verlossing tot de zalige gemeenschap van Zijn liefde zou kunnen leiden. Wanneer dan echter wordt gezegd, "geopenbaard in deze laatste tijden" dan moet de openbaring van Jezus Christus niet worden gedacht, als in een tijd, die nu reeds in zich het karakter van het einde draagt, maar als een voorval, dat zo geschied is, dat Zijn intreden de tijd, waarop het plaats had, tot het einde heeft gemaakt. De vervulling toch van het genadig welbehagen van God is het doel van de gehele geschiedenis van de mensheid. In Christus, de mensgewordene, de grondlegger van een nieuwe mensheid, is deze vervulling persoonlijk aanwezig en al Zijn verder handelen is slechts bevestiging en ontvouwing van het einde, dat in Zijn persoon gegeven is. Dit einde moge zich weer in een geheel geschiedkundig verloop, in een eind-tijd uitbreiden, in elk geval blijft de laatste openbaring van Christus in Zijn terugkomst slechts het definitieve besluit van het einde, dat met Zijn eerste verschijning begonnen is en onafgebroken zonder nieuwe openbaringen tot de terugkomst voortgaat. Hij is dus persoonlijk degene, die het begin en het einde van de wereld teweeg brengt.

"Omwille van u is Christus geopenbaard; " dit schrijft Petrus met het doel om de lezers hun voorrang te laten gevoelen, die hun boven anderen ten deel is geworden en daarmee hun heilige verplichting, om die niet weer door een onwaardige wandel te verdartelen.

Het geloof in God steunt dus op Christus' opstanding. Door Hem hebben wij vrijmoedigheid om tot Hem te komen (Efez. 3: 12 Hebr. 4: 14-16; 6: 19. 1 Joh. 5: 4). Wat geeft deze vrijmoedigheid aan het geloof, wat deze overwinning? Alleen dat Jezus Christus, de Heer van de hemel en van de aarde, ons in bescherming neemt. Had Hij niet door Zijn opstanding de dood overwonnen en voerde Hij nu niet de heerschappij over de wereld, om ons met Zijn macht te beschermen, wat zou er van ons worden tegenover zo'n macht van onze vijanden en hun geweldige aanvallen? Zo laat ons dan wel ter harte nemen welk doel wij steeds voor ogen moeten hebben, wanneer wij geacht willen worden te geloven in God.

22. Hebbende dan, in zoverre u dat nog niet reeds vroeger heeft gedaan, nu uw zielen gereinigd van alle zelfzucht en vleselijke begeerlijkheid (Jak. 4: 8) in de gehoorzaamheid van de waarheid, die zo'n neiging van u eist, door de Geest (deze woorden "door de Geest" worden in de beste Griekse handschriften niet gevonden) a), tot ongeveinsde, oprechte (1 Joh. 3: 18) broederlijke liefde (2 Kor. 6: 6), heb elkaar dan vurig lief (Hoofdstuk 4: 8) uit een rein hart (1 Tim. 1: 5).

a) Rom. 12: 10 Efez. 4: 3 Hebr. 13: 1. 1 Petr. 2: 17

Het eerste dat de apostel van zijn lezers eist als betoning van de hoop op de zaligheid, was een heilige wandel tegenover de vroegere wandel in begeerlijkheden (vs. 14-21): reine broederlijke liefde is nu het tweede; beide vermaningen moeten nu worden opgevat als uitbreidingen van het "hoop volkomen" in vs. 13; beide hebben de gehoorzaamheid (en de wedergeboorte uit God) tot veronderstelling.

Aan de wereld bent u vreemd geworden (Hoofdstuk 4: 4). Maar verbindt u onder elkaar door innige, hartelijke, broederlijke liefde!

Men kan zich gemakkelijk voorstellen, dat in tijden van vervolging, deze liefde bij menigeen gevaar liep te verkouden, of verloochend te worden, om het gevaar, dat uit openlijke gemeenschap voortvloeien kon.

De gezindheid van broederlijke liefde, waarvan alles is uitgesloten wat slechts ten schijn van deze zou zijn, is die staat, waartoe zij gekomen moesten zijn door hun inwendige heiliging, die daardoor is teweeg gebracht, dat zij aan de waarheid gehoorzaam werden. Zij kan niet ontbreken, als zij zichzelf werkelijk gereinigd hebben; en weer kan deze reiniging niet zijn achtergebleven, als zij aan de waarheid gehoorzaam zijn geworden; en als zij was achtergebleven, moest zij nu geschieden. Dat is het wat de apostel zijn lezers in de eerste helft van het vers voorhoudt. Zijn zij aan de waarheid gehoorzaam geworden, als deze hun verkondigd werd, dan moeten zij zich daardoor, dat zij haar gehoorzamen, inwendig van alles, wat zich met haar heilige bestemming niet verdroeg, zo gereinigd hebben, dat in hen de gezindheid van ongeveinsde broederlijke liefde woont en deze moeten zij dan ook steeds met de daad betonen; dat een moeten zij dus hebben gedaan, het andere gedurig doen. Zij moeten echter elkaar steeds vurig liefhebben uit een rein hart. Met die uitdrukking is een liefhebben geëist, dat niet langzamerhand verzwakt, maar dat blijft en volhardt, een liefhebben, dat niet zelfzuchtig, eigenlijk toch zichzelf zoekt, maar dat werkelijk is, waarvoor het zich uitgeeft.

Voordat de mens op de wijze hier gemeend kan lief hebben, moet zijn hart gereinigd zijn van alles, waardoor de liefde, die de wereld zozeer roemt, verontreinigd wordt en dat zijn vooral twee zaken: zelfzucht en zinnelijke begeerlijkheid. Als de wereld bemint, bemint zij steeds met zelfzucht, opdat het haar door de wereld vergolden wordt (MATTHEUS. 5: 46 v. Luk.

14: 12); zij mengt altijd bij haar liefde een voordeel; daarom eindigt haar liefde, zo gemakkelijk wordt zij afgebroken, wanneer zij zich beledigd en gekrenkt voelt, of de rekening er niet bij wint, die zij bij zichzelf had gemaakt. Een liefde zonder enige eigenbaat, die in haar liefde alleen God dient, waarop in betrekking tot de mens geven zaliger is dan ontvangen, is de Christelijke liefde, die haar hoogste triomf in de liefde tot vijanden vindt, zoals ook God ons liefhad in de tijd, toen wij nog vijanden waren. Het andere, waardoor de liefde van de mensen gewoonlijk bevuilt wordt, zijn de zinnelijke begeerten, een welbehagen, dat de begeerlijkheid van het vlees teweeg brengt, als zich de liefde aan de schoonheid van het lichaam, aan het bekoorlijke van het gelaat, aan de frisheid van de jeugd hecht; een liefde, die even snel vergaat, als al deze dingen en dit te sneller, naarmate zij zich juist nauwer aan deze dingen heeft vastgehecht. Ook deze liefde is meer een begeerte, die slechts wil genieten; en het hart moet daarvan geheel zijn gereinigd, als wij zullen liefhebben, zoals Christus de gemeente heeft liefgehad (Efez. 5: 25 vv.).

23. Dat behoort u te doen, u die wedergeboren bent niet uit vergankelijk zaad, dat in Ps. 51: 7 als zondig wordt voorgesteld en aan uw vorige natuur het aanzijn heeft gegeven, maar uit onvergankelijk zaad (Joh. 1: 13; 3: 6. 1Joh. 3: 9), namelijk door het levende en eeuwig blijvende woord van God, dat zulk zaad met zich voert en ook legt in hen, die het opnemen (Jak. 1: 18, 21. 1 Kor. 4: 15)

Deze Christenen waren wedergeboren, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad. Hier wordt niet de natuurlijke tegen de geestelijke geboorte overgesteld; maar de apostel spreekt allerduidelijkst van een tweërlei wedergeboorte. De eerste wedergeboorte was geschied uit vergankelijk zaad. Te weten: de Joden waren gewoon de heidenen, die met verzaking van de afgodsdienst, hun godsdienst aannamen, wedergeboren of nieuw mensen te noemen; in die zin waren deze Christenen wedergeboren, wanneer zij, door het aannemen van de Joodse godsdienst, Jodengenoten geworden waren; toen waren zij wedergeboren, uit een vergankelijk en sterfelijk zaad, uit het zaad van Abraham namelijk, voor zover zij gerekend werden het Joodse volk ingelijfd en dus ook uit het zaad van Abraham geboren te zijn. De tweede wedergeboorte was hun bekering en overgang tot het Christendom geweest; daardoor waren zij nieuwe schepselen in Christus geworden en, op deze laatste wijze waren zij wedergeboren uit onvergankelijk of onsterfelijk zaad.

24. a) Want, zo wordt in Jes. 40: 6 vv. van dit woord in onderscheiding van de natuurlijke aard van de mensen gezegd: "alle vlees is als gras en alle heerlijkheid van de mensen is als een bloem van het gras. " Het gras is, zoals de dagelijkse ervaring aanwijst, na een korte tijd, hoe fris en groen het ook eerst was, verdord en zijn bloem is na korte bloeitijd, al was zij nog zo schoon voor het oog, afgevallen, zodat zij nu juist als het tegendeel van schoonheid, aan de stengel neer hangt (Ps. 103: 15).

a) 1 Kor. 7: 31 Jak. 4: 14. 1 Joh. 2: 17

25. Maar het woord van de Heere blijft in de eeuwigheid (Vgl. Jak. 1: 10 v.). En dit, wat hier met het "Woord van de Heere" bedoeld is, is niet zozeer het woord van de Oud-Testamentische wet (Rom. 7: 7 vv.), maar het woord, dat onder u (1 Thessalonicenzen. 2: 9) verkondigd is (vs. 12). Doordat u dit in geloof heeft aangenomen, bent u, zoals ik te voren heb gezegd, wedergeboren uit onvergankelijk zaad en zo is een liefde, zoals die van u (vs. 22) geëist is, geheel in overeenstemming met uw wezen (1 Joh. 4: 7; 5: 1 1Jo 4. 7).

Zij, die niet door vergankelijk zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus verlost zijn (vs. 18 v.), zijn ook wedergeboren niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad. Het geestelijke zaad van de nieuwe geboorte brengt tot stand wat het vleeselijke van de oude geboorte niet kan doen een liefde, zoals die vroeger werd geëist. Evenals in de gelijkenis van de zaaier (Luk. 8: 4 vv.) het woord van God het wonderzaad is, dat in het hart valt, en dit bereidt, om vervolgens er wortel in te schieten en in vruchtbaarheid te groeien, zo schrijft hier de apostel aan het onvergankelijk zaad, dat door de prediking van het woord in het hart komt, een kracht toe, die al het vergankelijke zaad verre overtreft. Vleselijk zaad brengt vlees ten dode voort; maar het zaad van het leven, waarin de Geest van God werkt, verandert ons naar Zijn wezen: wij worden wedergeboren tot kinderen van God door het woord van God tot een levend en onvergankelijk wezen door het levend en eeuwig blijvend woord.

Het zou vreemd kunnen voorkomen, dat de apostel niet heeft geschreven: "als die wedergeboren bent ten eeuwigen leven door het levend en eeuwig blijvend woord van God. " In plaats van "ten eeuwigen leven" zegt hij: "niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad. " Het is echter hem, die over de vermaning: "heb elkaar vurig lief uit een rein hart", te doen om een scherpe tegenstelling tegen een geboorte in de eigenlijke zin, uit werkelijk vergankelijk zaad en dit heeft weer zijn grond in de geschiedkundige omstandigheden en het daardoor aangewezen doel van zijn brief. Er is ook een band van gemeenschap, die gegrond is op gemeenschappelijke geboorte uit eigenlijk, vergankelijk zaad, namelijk de nationaliteit, die berust op gelijkheid van aardse, door natuurlijke voortbrenging teweeg gebrachte afstamming. Wellicht is het zo geweest, dat in de gemeenten van de lezers zeer velen vervolgd door hun eigen volksgenoten, het uitgestoten zijn uit de banden van de gemeenschap diep voelden (vgl. 1 Thessalonicenzen. 2: 14) en aan het natuurlijk nationaal gevoel concessies deden, ten koste van het broederlijk en blij samenleven met de verdrukte Christelijke gemeente. Nu is het ook zeer juist, als de apostel zijne lezers ook nog door het woord van de Schrift daaraan herinnert, dat de natuurlijke nationaliteiten met al haar heerlijkheid toch slechts een band vormden voor deze tijd op aarde en bestemd waren om teniet te gaan, terwijl daarentegen het woord van God, waardoor wij in de Christelijke gemeenschap waren geboren en die ten gevolge ook deze gemeenschap zelf, eeuwig en onvergankelijk is. Het "was" aan het begin van vers 24 is nu ook gemakkelijk te verklaren. Het leert, in hoeverre het geboren worden in het natuurlijke leven en onder een volk een geboorte is uit vergankelijk zaad, maar het wedergeboren worden door Gods woord met recht een geboorte uit onvergankelijk zaad kan worden genoemd. De Oud-Testamentische plaats gebruikt Petrus zo, dat hij ze in zijn eigen rede invlecht en wat hij zelf bedoelt met woorden van de Schrift uitspreekt, om er de gewenste autoriteit aan te geven.

In de slotwoorden: "dit is het woord, dat onder u verkondigd is", straalt ook weer hier, evenals boven in vs. 12, het doel van de apostel door, om de lezers te verzekeren, dat het de ware genade van God was, waarin zij stonden (Hoofdstuk 5: 12). Zeker is het Evangelie bedoeld, toch geldt ook reeds de wet van het Oude Verbond als van een waarachtig woord van God, als van een openbaring van Zijn wezen, dat zij naar haar inwendige staat leven is en eeuwig blijft (Hand. 7: 38); zij kan echter niet levend maken (Gal. 3: 21) en in zo verre niet wederbaren.

Meen niet, dat mensen, die slechts het natuurlijk aanzijn uit vergankelijk zaad hebben, reeds onsterfelijk zijn in de bijbelse zin van het woord nee, zij zijn slechts uit de dood tot de dood geboren! Maar zij, die uit het levend, eeuwig blijvend woord van God geboren, een nieuw aanzijn hebben ontvangen, zijn uit het eeuwige leven en tot het eeuwige leven geboren.

U hoeft de ogen niet wijd open te doen, hoe u toch tot het woord zult komen; u heeft het bij u; het is het woord, dat wij u prediken. Het is dus snel gesproken en vernomen, maar als het in

het hart dringt kan het sterven noch vergaan en het gedooft ook niet dat u sterft. Zolang u zich eraan hecht, zo lang draagt het u. Zoals ik hoor dat Jezus Christus gestorven is, dat Hij mijn zonde heeft weggenomen en mij de hemel verworven, dan hoor ik het Evangelie. Deze waarheid kan niemand omverwerpen; de poorten van de hel kunnen doen daar niets tegen, en al was ik ook reeds in de kaken van de satan, kan ik dat nog aangrijpen, zo moet ik toch weer daaruit en blijven waar het woord blijft. Daarom zegt hij wel terecht: u mag geen ander verbeiden dan hetgeen wij u gepredikt hebben.

Alle Christenen zijn wedergeboren en daardoor zijn zij gebracht in een nieuwe en innige betrekking tot elkaar. Het woord van God is het grote middel tot herschepping (Jak. 1: 18). Deze nieuwe en tweede geboorte is veel heerlijker dan de eerste. Door de eerste worden wij kinderen van de mensen, door de tweede zonen en dochters van de Allerhoogste. Het woord van God, hoewel het klein naar het uitwendige is en een tijd lang verborgen ligt, groeit ten slotte en draagt heerlijke vruchten. De verplichting om lief te hebben is dubbel, waar een geestelijk verband is. En het woord van God, in de harten geplant door de Heilige Geest, is een middel tot geestelijk leven, ons bezielend en opwekkend tot plichts vervulling een gehele omkering teweeg brengend in de richtingen en begeerten van de ziel, totdat het brengt tot het eeuwige leven. Zie tegenover die heerlijkheid van de vernieuwde, geestelijke mens als wedergeborene de nietigheid van de natuurlijke mens. In zijn leven en in zijn dood is hij gelijk het gras (Job 14: 2 Jes. 40: 6, 7). Al zijn heerlijkheid is als de bloem van het gras, zijn weten, zijn schoonheid, kracht, welvaart, eer zijn slechts als de bloem van het gras, die vroeg opkomt en wegsterft. De enige weg om dit schepsel, dat teniet gaat, onverderfelijk te doen worden, is het woord van God op te nemen, want dat blijft in eeuwigheid en zal bewaren tot het eeuwige leven en met hem voor altijd blijven. Elke andere onderscheiding zal snel verloren zijn, alle andere heerlijkheid in verachting opgaan, alle andere verbintenissen teniet gaan en verdwijnen. Laat ons toezien, dat dit woord in onze harten woont en vruchten in ons leven voortbrengt.

HOOFDSTUK 2

OVER DE PLICHT VAN DE WEDERGEBORENEN, ALSMEDE VAN ONDERDANEN EN DIENSTBAREN

B. Vs. 1-10. In Hoofdstuk 1: 22 vv. had de apostel zijn lezers gewezen op de wedergeboorte door het onder hen verkondigde en in geloof door hen aangenomen Woord van de Heere en hen uitdrukkelijk vermaand tot onderlinge broederlijke liefde. Nu gaat hij voort hen te dringen tot aflegging van alles wat hun nog van de oude mens aanhangt en tegen deze liefde strijdt. Hij beveelt hun als een voedingsmiddel voor de groei van de nieuwe mens, dat begerig moet worden aangenomen, hetzelfde woord aan, waaruit zij zijn wedergeboren, en waarin zij reeds de vriendelijkheid van de Heere gesmaakt hebben (vs. 1-3). Deze zelfde Heer, waartoe zij in geloof gekomen zijn, stelt Hij hun dan ook voor als de levende steen, waarop zij als op de grondsteen van hun zaligheid moeten opbouwen, om overeenkomstig hun roeping meer en meer tot een geestelijk huis en een heilig priesterschap, die voor God geestelijke, Hem aangename offers brengt, zich te ontwikkelen. Hij stelt hun daarbij voor, in wat een geheel andere verhouding zij tot deze steen, die volgens de profetie door de mensen verworpen is, maar bij God uitverkoren en dierbaar is, staan, dan de ongelovige Heidenen en Joden, wat een zalige staat zij verkregen hebben door op deze gevestigd te zijn, de deugden te verkondigen van Hem, die hen geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht (vs. 4-10).

1. Gedraag u dan overeenkomstig uw tegenwoordige staat, omdat u toch uw zielen gereinigt heeft in de gehoorzaamheid van de waarheid (Hoofdstuk 1: 22). a) Leg dan af alle kwaadheid (Jak. 1: 21. 1 Kor. 14: 20 Kol. 3: 8) en alle bedrog (Hoofdstuk 2: 22; 3: 10 1Pe 2: 22) de geveinsdheid (Luk. 12: 1 MATTHEUS. 23: 28) en nijdigheid en alle achterklappingen (2 Kor. 12: 20 Wijsh. 1: 11, evenals de overige zonden, die van uw vroeger heidens leven (Rom. 1: 29 v.) zich nog bij u mochten bevinden.

a) MATTHEUS. 18: 3 Rom. 6: 4 Efez. 4: 23 Hebr. 12: 1

2. En als nieuw geboren kinderen, die u volgens de wedergeboorte in Hoofdstuk 1: 23 genoemd sinds uw bekering tot Christus bent (Latijn: Quasi modogeniti, waarvan de eerste Zondag na Pasen zijn naam heeft Joh 20: 19, wees zeer begerig naar de redelijke, met uw tegenwoordige aard overeenstemmende (Rom. 12: 1), onvervalste, van alle schadelijke bijvoeging bewaarde melk van het Evangelie (Hoofdstuk 1: 23), opdat u door deze mag opgroeien en rijp worden voor de zaligheid (Efez. 4: 15 v.).

3. Als u anders, zoals ik van u mag verwachten (Rom. 8: 9), in uw tegenwoordige Christelijke staat, gesmaakt heeft, dat de Heere goedertieren is (Ps. 34: 9 Hebr. 6: 4 v.) en u nu deze Zijn goedertierenheid nog verder en in volle mate aan uw inwendige mens hoopt te ervaren.

De apostel neemt, zoals duidelijk is uit de woorden "zo legt dan af" de vermaning in Hoofdstuk 1: 22 weer op, die begint met de woorden "hebbende dan uw zielen gereinigt" en weer als voorwaarde van een gedrag, waarvan wij vooraf kunnen verwachten, dat het wel niet hetzelfde is als de daar geëiste broederlijke liefde, maar toch iets zijn zal, inwendig en wezenlijk daarbij behorend. Wat dan in de eerste plaats het afleggen aangaat van zekere onzedelijke gedragingen, dat Petrus in de eerste plaats eist, zo kan dat natuurlijk alleen geëist worden van hem, in wiens persoonlijk leven reeds enige bevrijding kan worden verondersteld van de zondige vleselijke natuur, die tot zo'n gedrag dringt enige zelfstandigheid van het "ik" tegenover haar, dus eigenlijk alleen van de Christen, bij wie die scheiding werkelijk teweeg is

gebracht. De objecten van dat afleggen worden vervolgens in drie groepen voorgesteld, die door het drievoudig gebruik van het "alle" zichtbaar worden gemaakt. Vooraan staat het meest algemene "de boosheid." Dat is die gezindheid of dat uitwendig gedrag, dat als doel en gevolg enig benadelen van de naaste heeft, van zijn persoon of zijn bezitting, in het geestelijke of lichamelijke. Het tweede "alle" laat een bijzondere soort van die boosheid volgen, die bestaat uit drie bij elkaar behorende openbaringen: bedrog of arglistigheid, die anderen door bedrieglijk gelegde strikken ten val wil brengen; geveinsdheid, die tot uitoefening van bedrog noodzakelijk is en nijd of gedurige opwellingen van wangunst, waaruit het bedrog pleegt te ontstaan. De tweede bijzondere groep, die als derde weer met een "alle" begint, is het achterklappen, waaronder de lasteringen bedoeld zijn als openbaringen van de gezindheid, die er genot in vindt de naaste dat te ontroven, wat men hem niet door nijdige arglistigheid kan ontstelen en zichzelf toe-eigenen, zijn goede naam ("de boosheid heeft een vermaak in het nadeel van de naaste, de nijd heeft verdriet over de bezittingen van de naasten, het bedrog verdubbelt het hart, de huichelarij de tong, het achterklappen schaadt de goede naam" Augustinus). Komt nu het geëiste afleggen van al deze onreinheden nauwkeurig overeen met de bovengestelde eis van een ongeveinsde broederlijke liefde, zo neemt de apostel vervolgens ook de inhoud van Hoofdstuk 1: 23 weer op en specialiseert het daar genoemde algemene begrip van "weer geboren zijn" door de nieuwe momenten van "nieuw" en "kinderen" bij het "geboren zijn"; op die beide momenten aan de ene zijde en op het "opdat u door deze mag opwassen" rust dan de nadruk. Want niet dit is de hoofdzaak, wat zij moeten begeren, zodat het woord "melk" tegenover "vast voedsel" (Hebr. 5: 12. 1 Kor. 3: 2 de nadruk zou hebben, maar op grond waarvan en daarom tot welk einde zij naar het Woord van God begerig moeten zijn, daarop komt hier alles aan. Wat groeien zal, moet voedsel hebben en voor het kind, dat voor alle anderen moet groeien, kan het daartoe gevorderde voedsel slechts melk zijn, die uit de moeder komt, die het ter wereld heeft gebracht. De lezers moeten dan niet alleen, zoals in Hoofdstuk 1: 22 gezegd is, elkaar wederkerig oprecht liefhebben, maar verder erop bedacht zijn, dat gemeentelieven, dat door broederlijke liefde wordt bewaard, ook tot ontwikkeling en volmaking te brengen door getrouw vasthouden aan het woord, dat, evenals het door de wedergeboorte de gemeente hersteld heeft, nu ook in staat is allen in het bijzonder tot steeds degelijker leden van het geheel en zo het geheel steeds volkomener te maken.

De lezers zijn door de wedergeboorte nieuw geboren kinderen en moeten nu als zodanig verlangen naar dat, wat voor zodanig kinderlijk leven hetzelfde is als moedermelk voor het natuurlijk leven van een kind. Omdat zij niet in tegenstelling tot degenen, die reeds langer het nieuwe leven bezitten, nieuw geboren kinderen heten, maar in tegenstelling tot het leven, waarin zij vroeger van de geboorte aan hadden gestaan, zo is ook de melk, die hun verlangen moet zijn, niet in tegenstelling tot het vaste voedsel van gevestigde Christenen, maar in tegenstelling tot hetgeen zij vroeger hadden begeerd. een "redelijke" melk wordt die genoemd, omdat zij geestelijk is, wat de melk uit de moederborst lichamenlijk is en "onvervalst" wordt zij genoemd, omdat zij te vergelijken is met de zuivere melk, die het kind aan de moederborst doet groeien. Wat de apostel daarmee bedoelde, sprak voor de lezers vanzelf: hetzelfde woord, waardoor (Hoofdstuk 1: 23 en 25) zij waren wedergeboren, kenden zij ook als het voedsel van het leven. En zij moesten niet hebben gesmaakt, dat de Heere goedertieren is, als zij niet zouden verlangen, om daardoor op te groeien voor de toekomstige zaligheid.

Dit verlangen is het ware verschijnsel van de gezondheid van onze ziel. Zolang het kind begerig is naar de moedermelk, kan men zonder bezorgd te zijn voor het jeugdige, tedere

leven; maar als deze kost niet meer smaakt, dan is het gevaarlijk ziek; beproef uzelf daaraan, kind van God.

Heeft u niet gesmaakt, dat de Heere goedertieren is, zegt Paulus, dan predikte ik zeker tevergeefs.

O hoeveel nijd en achterklap komt daarvan, dat men niets beters weet, de vrede in God niet heeft gesmaakt! Die eenmaal gesmaakt heeft, hoeveel zaligheid en zoetheid er is in de omgang met de Heere Jezus, in de overdenking van Zijn woorden, beloften en wegen, die berokkent zich niet graag meer zulke verloren uren, als men bij de oude onreinheid heeft.

Dit heet evenwel gesmaakt, wanneer ik van harte geloof dat Christus zich aan mij gegeven en mijn eigen geworden is en dat mijn onheil het Zijn en Zijn leven het mijne is. Die die ter harte gaat, die smaakt het. Maar zij smaken het het beste, die in doodsnoden verkeren, of wie het kwade geweten kwelt. Daar is de honger een goede kok.

"Als": dus is dit geen zaak die aan ieder lid van het menselijk geslacht geschonken wordt. "Als" zo bestaat de mogelijkheid en de waarschijnlijkheid dat sommigen niet gesmaakt hebben dat de Heere goedertieren is. "Als", dan is dit geen algemene, maar een bijzondere genade en is het noodzakelijk dat wij onszelf afvragen, of wij de genade van God door innerlijke ervaring kennen: Er is geen geestelijke genade, die niet een drangreden is tot ernstig onderzoek van het hart. Maar terwijl dit een drangreden tot ernstig en biddend onderzoek behoort te zijn, mag niemand gerust zijn, zolang er een "als" bestaat aangaande het gesmaakt hebben, dat de Heere goedertieren is. Een jaloers en heilig wantrouwen aan zichzelf kan zelfs in het hart van de gelovigen die vraag doen oprijzen, maar het voortduren van die twijfel zou voorwaar zonde worden. Wij moeten niet buiten een wanhopige strijd blijven, ten einde de Zaligmaker in de armen van het geloof te kunnen sluiten en te zeggen: Ik weet, in Wie ik geloofd heb en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren. "Rust niet, o gelovige, voordat u een volkomen verzekering van uw deel in Jezus heeft. Dat niets u voldoende zij, voordat u door het onfeilbare getuigenis van de Heilige Geest met uw geest getuigend, verzekerd bent dat u een kind van God bent. Och beuzel hier niet, laat geen "misschien", noch "als", noch "mogelijk" uw ziel tevreden stellen. Bouw op eeuwige waarheden en steun in waarheid op deze. Grijp de zekere weldadigheden van David aan, en grijp ze vast aan. Werp uw anker uit in hetgeen zich binnen het voorhangsel bevindt en zie goed toe, dat uw ziel aan het anker vastgehecht wordt met een kabeltouw, dat niet kan breken. Treed voorwaarts door die dorre "als"; blijf niet langer in de wildernis van twijfel en vrees; doorwaad de Jordaan van het ongeloof en treed het Kanaän van de vrede binnen, waar zich de Kanaäniet nog wel ophoudt, maar welks land niet ophoudt van melk en honing te vloeien.

4. Door middel van het geloof heeft u een persoonlijke levensgemeenschap met Christus verkregen (Gal. 2: 20), a) en daardoor bij uw bekering gekomen als tot een levende steen (Joh. 4: 10; 6: 48 vv.), door de mensen wel verworpen (Hand. 4: 11 v. 1 Kor. 1: 23), maar bij God, volgens Zijn oordeel (Rom. 2: 13 Jak. 1: 27) uitverkoren en dierbaar (MATTHEUS. 12: 18).

a) Efeze. 2: 20

5. Zo wordt u ook zelf in overeenstemming met Zijn staat en Zijn wezen (Hoofdstuk 1: 15), als levende stenen, die u door uw komen tot Hem bent geworden (Joh. 6: 51 vv. ; 10: 28; 14:

19, gebouwd op deze grond en hoeksteen (Efeze. 2: 20 vv. Kol. 2: 6 v. Hand. 9: 31) tot a) een geestelijk huis (Hoofdstuk 4: 17. 1 Kor. 3: 16 v. 1 Tim. 3: 15), tot b) een heilige priesterschap (vs. 9 Openbaring 1: 6), om c) geestelijke offeranden op te offeren (Rom. 12: 1 Hebr. 13: 15 v. Jak. 1: 27), die voor God aangenaam zijn, door Jezus Christus (Rom. 15: 16 Efeze. 1: 6).

a) Hebr. 3: 6 b) Openbaring 5: 10 c) Hebr. 12: 28

De voorstelling, te voren gegeven in verband met Hoofdstuk 1: 23 vv., de voorstelling van het voeden en de groei van het nieuwe leven, wordt door de apostel verlaten, als hij voortgaat: "waartoe komend als tot een levende steen". Hiermee wordt de Heere voorgesteld als de steen, waaraan wij ons als stenen aansluiten zodat daaruit een gebouw opgroeit. Het woord "komend" geeft het voortdurende komen te kennen, om te herinneren, dat hier van een gemeenschap sprake is die alleen door een voortdurende, aanhoudende overgave van onze zijde wordt onderhouden. Bij zo'n aansluiten aan Hem, de levende steen, worden wij ook zelf als levende stenen bestanddelen van een gebouw namelijk van dat, waarvoor Hij door God is verkoren en in vereniging met elkaar groeien wij op tot een geestelijk huis tot een huis, omdat het door samenvoeging van vele bestanddelen tot de eenheid van een woning is geworden, tot een geestelijk huis, omdat de stenen, waaruit het opgroeit, levende stenen zijn, dat tegenover een stoffelijk gebouw staat. En omdat nu deze levende bouwstenen op priesterlijke wijze Hem dienen, wiens huis, waarin Hij woont (2 Kor. 6: 16), zij vormen, zo worden zij tevens tot een "heilig priesterschap". Zij zijn dat in een andere zin dan de Aäronietische priesterschap dat was, die ook wel, als door God uitverkoren een heilige was, maar toch slechts in het stoffelijke huis door het brengen van stoffelijke offers diende. Hun werk is integendeel het brengen van zodanige offers, die van geestelijke aard zijn, evenals het huis, dat zij uitmaken, en wel niet krachtens bepalingen van de wet, maar door Jezus Christus, als wiens eigendom zij offeren, voor God aangenaam zijn.

Deze is de bijzondere heerlijkheid van de gemeente van het Nieuwe Testament, dat zij niet alleen zelf het huis van God is, maar tevens de priesterschap, nodig tot de dienst. Als nu deze priesterlijke gemeente heilig wordt genoemd, zo moet zij daardoor niet als een van bijzondere aard tegenover andere priesters worden geplaatst, die niet heilig zouden zijn; maar de heiligheid, die het noodzakelijk attriboot van iedere priester is, wordt hier slechts uitdrukkelijk uitgesproken, omdat de priesterschap, waaraan zij bepaald toekomt, hier diegenen zijn, die overigens juist om het ontbreken van die heiligheid een bijzonder geheiligde priesterschap nodig hadden, de gezamenlijke leden van de gemeente. Hetzelfde, dat de Christen bekwaam maakt, om zelf als een levende steen tot het huis van God te behoren, namelijk het heilige goddelijke leven, dat Hem in de wedergeboorte van Christus ten deel is geworden, juist dat maakt hem ook geschikt onmiddellijk, zonder tussenkomst van een hiertoe in het bijzonder gewijde priester, voor God te staan en Hem in de zaken van dit leven te dienen; want dit leven moet juist de openbaring zijn van de reeds teweeg gebrachte gemeenschap met God en alles, wat werkelijk door deze nieuwe door God teweeggebrachte toestand is, behoort tot de geestelijke offeranden, die hij voor God geeft.

Bij deze gehele beschrijving van de roeping van de Christenen, heeft de apostel niet zozeer op het oog het onderscheid tussen de gemeente van het Oude en die van het Nieuwe Verbond voor te stellen, maar integendeel op de voorgrond te plaatsen, dat in de laatste datgene vervuld wordt en vervuld zal worden, wat aan de eerste reeds was beloofd en bij haar alleen op voorafbeeldende en onvoldoende wijze in het licht was getreden. Daarbij komen dan ook de onderscheidingen duidelijk voor de dag. Israël had een huis van God, maar de Christelijke gemeente is geroepen zelf het huis van God te zijn. Dat huis was van dode stenen gebouwd,

dit is uit levende stenen gebouwd en is een geestelijk huis. Israël moest een heilige priesterschap zijn, maar het was dat alleen in de bijzondere priesterstand, die in haar midden was; de Christelijke gemeente is echter geroepen een heilige priesterschap te zijn in die zin, dat ieder in het bijzonder het priesterlijk ambt moet waarnemen; de offers, die de priesters in Israël moesten brengen, waren dieren en dergelijke, de offeranden van de Christenen daarentegen zijn geestelijke offeranden, die voor God door Christus welbehaaglijk zijn.

Christus is de Hogepriester, door God zelf gezalfd; die ook Zijn eigen lichaam voor ons geofferd heeft, wat het hoogste priesterambt is. Daarna heeft Hij aan het kruis voor ons gebeden. Vervolgens heeft Hij ook het Evangelie verkondigd en alle mensen geleerd God en zichzelf te kennen. Deze drie ambten heeft Hij ook aan ons allen gegeven. Daarom, omdat Hij Priester is en wij Zijn broeders zijn, zo hebben alle Christenen macht en last, te prediken en voor God te verschijnen en zichzelf voor God te offeren. En toch, dat niemand zich onderstaat het woord van God te prediken, als hij niet een priester en geestelijk is!

6. Daarom, omdat het zo Gods raad en wil is, zoals ik straks zei, dat Christus de levende steen zou zijn, waartoe de leden van de Nieuw-Testamentische gemeente komend, zouden worden gebouwd tot een geestelijk huis en een heilige priesterschap, is ook vervat in de Schrift (Jes. 28: 16): "Zie, Ik leg in Zion een uiterste hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is" en: "Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden, maar tot de zaligheid van de zielen, het einde van het geloof (Hoofdstuk 1: 9), komen.

De plaats van Jesaja heeft reeds boven in vs. 4 aanleiding gegeven tot de uitdrukking van de apostel; pas nu wordt zeer uitdrukkelijk de betrekking van de Nieuw-Testamentische gemeente tot Christus, haar fundament, als vervulling van dit woord van de Schrift voorgesteld. Behalve enkele andere afwijkingen van de woorden bij de profeet voegt nu Petrus bij "gelooft" "in Hem"; want hij heeft boven gezegd "waartoe komend" en omdat het "komend" daar gelijk staat met het "gelooft" op deze plaats, zo moest nu ook met het "waartoe" daar iets hier overeenkomen, dat nu door "in Hem" wordt bijgebracht. De eerste helft van het citaat hier neemt in het woord van vs. 4 de laatste plaats in, terwijl het middelste gedeelte op een plaats van de Schrift wijst, die niet door de apostel zelf is aangehaald, maar opnieuw uit vs. 7 hier is overgebracht. Zien wij op de woorden in vs. 4 "door de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar" dan zijn hier de mensen geplaatst in tegenstelling tot God en is hetgeen de vorsten van de Joden, die in de Psalm als bouwlieden worden voorgesteld, in de verwerping van Christus, het fundament van een nieuwe mensheid, hebben gedaan, beschouwd als het eenmaal door de mensheid uitgesproken vonnis in zijn strijd tegen het oordeel van God. Die wijze van beschouwen is dan ook geheel juist; want, terwijl het volk Israël, dat uit alle volken tot drager en aanbrenger van de zaligheid was verkoren, in zijn oversten, die aan het hoofd van de theocratie stonden, Hem verwierpen, is werkelijk een beslissing van de zijde van de mensheid uitgesproken; elke latere verhouding van bijzondere personen tot Christus is voortaan of instemmen met dit reeds uitgesproken oordeel van de verwerping of met het oordeel van God, zoals zich dit in de opstanding van de Heere openbaarde (Hand. 2: 36; 13: 27 vv.). Het menselijk oordeel als zodanig valt altijd aan de andere kant en alleen dat oordeel, dat God door Zijn Geest in het een of ander individu werkt, aan deze kant. Eerst moet de mens in boetvaardigheid en afkeer van zijn natuurlijk menselijk wezen het oordeel van de mensheid uitdrukkelijk verwerpen en in gelovige toe-eigening van de prediking van het Evangelie het goddelijk oordeel tot zijn persoonlijk oordeel maken, anders blijft hij behoren tot het "door de mensen verworpen." Daarom heeft ook Petrus boven gezegd: "Waartoe komend als tot een levende steen", dat zeker in een vroegere daad op besliste wijze geschied is, maar toch ook zo ook, ja onophoudelijk steeds weer

opnieuw moet geschieden, want voortdurend neigt zich onze oude mens tot de menselijke verwerping van Christus en Zijn zaligheid, het aandoen daarentegen van de nieuwe mens is, wat de zaak aangaat, een en hetzelfde als het komen tot Christus de levende steen.

7. U dan, die gelooft, is Hij, die steen, waarvan de profeet spreekt, evenals Hij dat bij God is, dierbaar, omdat Hij u bracht tot hetgeen de belofte uitdrukt, namelijk dat u niet beschaamd zult worden. Maar de ongehoorzamen onder de heidenen, zowel als onder Joden, wordt gezegd: a) "De steen, die volgens de profetie in Ps. 118: 22 (vgl. MATTHEUS. 21: 42 Rom. 9: 33) de bouwlieden verworpen hebben, deze is, volgens diezelfde profetie, geworden tot een hoofd van de hoek, zoals die in Jes. 8: 14 wordt genoemd (Rom. 9: 33) en een steen des aanstoots en een rots van ergernis.

a) Hand. 4: 11

Als de rivieren, die in zee lopen, zo verenigen zich al onze genietingen in de Geliefde. Het licht van Zijn ogen schittert boven de glans van de zon; de schoonheid van Zijn aangezicht is aantrekkelijker dan de schoonste bloemen; geen geur is zoals aan de adem van Zijn lippen. Edelgesteenten uit de mijn en parels uit de zee zijn zaken van generlei waarde, waar zij bij Zijn dierbaarheid worden vergeleken. Petrus zegt ons: dat Jezus dierbaar is, maar hij zegt niet en kan ook niet zeggen hoe dierbaar; niemand van onze kan de waarde berekenen van Gods onuitsprekelijke gave. Woorden kunnen de dierbaarheid van de Heere Jezus voor Zijn volk niet vermelden, noch uitdrukken, hoe onontbeerlijk Hij is voor hun vrede en hun geluk. Gelovige, heeft u niet vaak te midden van overvloed een pijnlijke leegte ondervonden, wanneer uw Heiland er niet was? De zon scheen, maar Christus verborg zich, daarom was alles voor u duister in de wereld; of wel het was nacht, maar omdat de morgenster was verdwenen, kon geen enkele ster een enkele lichtstraal u geven. Wat een woeste wildernis is deze wereld zonder onze Heiland! Zodra Hij Zich voor ons verbergt, verwelken al de bloemen van onze hof, onze aangename vruchten vallen af; de vogeltjes staken hun lied en een stormwind rukt onze hoop omver. Al de kaarsen van de aarde te samen kunnen geen daglicht doen ontstaan, als de Zon der gerechtigheid wordt verduisterd. Hij is de Ziel van onze ziel, het Licht van ons licht, het Leven van ons leven. Lieve lezer, wat zou u toch in de wereld doen zonder Hem, te midden van haar verzoeking en zorgen? Wat zou u 's morgens zonder Hem doen, wanneer u ontwaakt en de strijd van de dag tegemoet gaat? Wat zou u 's avonds doen, wanneer u moe en afgetobt thuis komt, als er geen open deur van de gemeenschap tussen Hem en u bestond. Geloofd zij Zijn naam, Hij zal ons niet toelaten ons levensgeluk buiten Hem te beproeven, want Hij verlaat de Zijnen nimmer. Daarom laat de gedachte aan wat het leven buiten Hem zou wezen Zijn dierbaarheid voor u verhogen.

8. Hij is dat niet in Zijn eigen wezen, als lag het in Zijn wil, om behalve hoeksteen te zijn, ook nog een steen des aanstoots en een rots van ergernis te wezen, maar alleen in de verhouding van de mensen tot Hem. Degenen namelijk is Hij dat, die zich aan het woord stoten, aan hetgeen in het Oude Testament van Hem geschreven staat en in de prediking van het Nieuwe Testament van Hem gezegd wordt, aan dat woord van Christus ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn (Joh. 5: 39).

Onze Schriftverklaarders hebben even als Corn. a Lapide verklaard: "zij waren ook gesteld tot geloof in Christus, maar zij weigeren het geloof, omdat zij niet willen geloven. " Die verklaring is onjuist. De bedoeling van de woorden is: nadat zij, de ongelovigen vrijwillig zich aan het ongeloof hebben overgegeven, is dat aanstoot nemen niet iets toevalligs voor hen, maar naast het natuurlijk verbod ligt daarin ook een goddelijke regeling uitgesproken,

evenals het niet te vermijden is, dat die in het vlees zaait ook uit het vlees verderf zal maaïen (Gal. 6: 8). Dat zij niet geloven, merkt Besser aan, is hun schuld; dat zij zich stoten is hun straf en deze straf kunnen zij niet ontgaan; zij zijn daartoe gezet. Die in Christus gelooft zal niet beschaamd worden, maar die niet gelooft, zal beschaamd worden en kan de steen niet tegenhouden, die verpletterend op hen valt (Luk. 20: 17). Wat beweegt toch de heilige apostel tot dit woord "waartoe zij ook gezet zijn?" Niets anders dan de ijver voor de eer van Jezus Christus, de kostelijke hoeksteen en voor de kracht van het woord, dat onder ons verkondigd is (Hoofdstuk 1: 25). Het heeft toch de schijn alsof het ongeloof van de mensen aan deze steen Zijn eer ontnam; want zij verwerpen Hem, die tot zaligheid van allen gesteld is en Hij laat Zich door hen verwerpen en het woord schijnt machteloos te zijn over hen, die het verachten. Dat is echter niet zo: de ongelovigen kunnen de steen aller zaligheid niet omverstoten, maar zijn door de wreker over hun ongeloof ertoe gezet, dat zij zich aan deze steen te pletter stoten. Zij kunnen het woord, dat hun ter zaligheid wordt verkondigd, niet krachteloos maken door hun ongeloof, maar moeten het bekrachtigen door het oordeel te lijden, waarmee datzelfde woord hen richt naar de verordening van God (Joh. 3: 19; 12: 48 "2Sa 24: 1).

9. a) Maar u bent het tegendeel van die ongelovige Heidenen en Joden, u, die de gemeente van Jezus Christus uitmaakt. U bent in veel hogere graad en volkomener mate wat van het Oud-Testamentische verbondsvolk vroeger (Jes. 43: 20 Exod. 19: 6 en Deut. 7: 6) is gezegd. U bent een uitverkoren geslacht b), een koninklijke priesterschap een heilig volk, een verkregen volk, een volk van het eigendom (Tit. 2: 14 Mal. 3: 17 En hiertoe bent u gesteld, opdat u, volgens hetgeen in Jes. 43: 21 als Israël's roeping wordt aangewezen, zou verkondigen de deugden, de heerlijke eigenschappen (Jes. 63: 7) van Degene (Hoofdstuk 1: 15), die u uit de duisternis van uw vroeger heidendom (Kol. 1: 13 Efeze. 4: 17 vv.) geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht (Hand. 26: 18). Dat licht gaat in heerlijkheid en zaligheid alle gedachten en begrippen te boven, en daarin bent nu u gebracht, zodat u nu ook door uw gehele leven als kinderen van het licht (Efeze 5: 9. 1 Thessalonicenzen. 5: 5 u behoort te betonen (MATTHEUS. 5: 14).

a) Deut. 14: 2; 26: 18 Openbaring 1: 6; 5: 10

Zoals Christus de eerstgeboorte heeft met haar eer en waardigheid, zo deelt Hij ze aan al Zijn Christenen mee, dat zij door het geloof ook koningen en priesters zijn met Christus. En dat gaat aldus toe, dat een Christen door het geloof zo hoog boven alle dingen verheven wordt. Want niets kan hem schaden aan zijn zaligheid, hetzij leven, sterven, zonde, vroomheid, goed of kwaad. Dat is voorwaar een hoge, heerlijke waardigheid en een recht al kunnen doende heerschappij, een geestelijk koninkrijk, waar geen ding is, het zij goed of kwaad, dat niet moet dienen ten goede, als ik geloof; en toch heb ik niets nodig van dat alles, maar mijn geloof is mij voldoende. Daarenboven zijn wij ook priesters, dat is nog veel meer, daarom, omdat het priesterdom ons waardig maakt voor God te treden en voor ons en voor anderen te bidden. Wie kan nu de eer en de waardigheid van een Christen doorgronden? Door zijn koningschap heerst Hij over alle dingen. Door zijn priesterambt is hij machtig bij God.

2) De Christenen zijn een door God tot Zijn eigendom verkoren volk, niet om als zodanig een afgesloten geheel te blijven uitmaken, maar om ook aan anderen de heerlijke eigenschappen van God, die uit hun redding en heiligmaking blijken, te verkondigen. God heeft hen geroepen uit de duisternis van de zonde, van de onwetendheid, van de vertwijfeling, tot Zijn wonderbaar, d. i. verbazend bewonderenswaardig licht. Elke gedachte aan hun vroegere toestand en aan de volheid van licht en leven, die zich sinds hun bekering over hen heeft

uitgestort, vervult hen met verbazing. Maar dit moet geen zuivere, werkeloze verwondering blijven.

Dat komt een priester toe, dat hij Gods bode is en van God last heeft Zijn woord te verkondigen. De deugden, d. i. de wonderwerken, die u God gedaan heeft, opdat Hij u van de duisternis tot het licht mocht brengen, moeten u prediken wat het hoogste priesterambt is, dat de ene broeder de ander de grote daden van God verkondigt, zoals wij van zonde, hel en dood en van alle ongeluk door Hem zijn verlost geworden en ten eeuwigten leven geroepen, opdat u een ieder roept tot het licht waaronder u geroepen bent.

10. a) U, die, om op uw omkering nog een andere profetie, die Israël aangaat, namelijk die in Hos. 2: 23 toe te passen, eertijds geen volk ("een niet-volk" Deut. 32: 21) was, maar nu Gods volk bent, die eertijds niet ontfermd was, geen goddelijke roeping tot zaligheid had ontvangen (Rom. 11: 30), maar nu ontfermd bent geworden (Rom. 9: 25).

a) Hos. 1: 10

Het verkondigen van de deugden van God, die in het wonderwerk van de ondervonden bekering zich openbaren, de deugden niet alleen van Zijn macht, maar niet minder van Zijn genade en wijsheid en van de heiligheid van Zijn liefde, moet plaats hebben door woord en wandel, niet alleen door de geroepen leraars, maar ook van de hele gelovige gemeente.

God, de Almachtige, had het volk Israël in het bijzonder verkoren het wondergrote eer geschonken, vele profeten gegeven en ook vele wonderen er aan gedaan, omdat Hij uit dit volk Christus Zijn eengeboren Zoon mens wilde laten worden. Alles is omwille van Zijn Zoon geschied, daarom worden zij in de Schrift van God volk genoemd. De profeten hebben dat verder uitgebreid en gezegd, dat deze belofte zich zou uitstrekken ook tot de heidenen; daarom zegt hier Petrus tot zijn lezers: "U, die eertijds geen volk was, maar nu Gods volk bent. " Hieruit blijkt, dat hij deze brief aan de Heidenen en niet aan de Joden heeft geschreven.

Vs. 11-Hoofdstuk 3: 15a. De beide vorige afdelingen leerden hoe de Christen, die op de toekomstige heerlijkheid hoopt, om zo'n hoop zijn gedrag inwendig jegens God, zijn Vader, jegens Christus, zijn Heiland, jegens de mede-Christenen, zijn broeders en jegens zichzelf als een door Gods woord wedergeborene op de hoeksteen van Gods huis gevestigde moet inrichten. Nu gaat de apostel over tot zijn wandel naar buiten, tot zijn gedrag tegenover de Heidense omgeving en toont zijn lezers aan, op welke wijze zij volgens het te voren gezegde de deugden moeten verkondigen van Degene, die hen uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. Evenals in een opschrift, dat het thema noemt, vat hij in de eerste plaats de gehele volgende vermaning naar de hoofdgedachte samen in de eis, dat de Christenen als vreemdelingen en bijwoners in deze wereld zich moeten onthouden van de vleselijke begeerlijkheden, die strijd voeren tegen de ziel en onder de Heidenen, in wier midden zij gesteld zijn, tot overwinning van hun vooroordelen tegen het Christendom, eerlijk wandelen (Vs. 11 en 12). Als het eerste en voornaamste stuk van zo'n wandel, waarover in dit verband gehandeld wordt, noemt hij het onderdanig zijn aan alle menselijke ordening, de vrijwillige onderwerping zowel als Christelijke onderdanen aan de Heidense overheid (Vs. 13-17), als ook aan Heidense heren als Christelijke knechten (Vs. 18-25). Omdat echter tot de grondvormen van het gezellig leven ook de huwelijks staat behoort, vat Petrus bij zijn apostolisch onderricht verder deze in het oog (Hoofdstuk 3: 1-7), om ten slotte nog een

vermaning tot allen zonder onderscheid te richten, hoe men zich op een waar, godzalig gedrag jegens elkaar en tegenover de vijandige en Heidense omgeving moet toeleggen (Vs. 8-15 a)

EPISTEL OP DE DERDE ZONDAG NA PASEN, JUBILATE

Het Evangelie van deze dag is, als bijna alle Evangeliën, tussen Pasen en Pinksteren, uit het Evangelie van Johannes, in wel uit die wonderschone laatste woorden van Jezus Christus genomen, die Hij vóór Zijn heengaan tot Zijn discipelen heeft gesproken. Die reden werden gehouden in de nacht, waarin de Heere verraden werd. Zij worden echter in het kerkelijk jaar niet in de lijdenstijd, maar in de blijde dagen van Pinksteren, d. i. in die 50 dagen gelezen, als men denkt aan de verheerlijking van Christus en Zijn heengaan tot de eeuwige Vader. De Heere was in de nacht vóór Zijn lijden zo vol van de gedachte, dat Hij nu in de diepste diepte van Zijn vernedering was, maar van nu aan Zijn weg naar de hoogte zou gaan, dat Zijn reden niet de klank hadden van lijdenstonen, maar veeleer geheel de aard hadden van de vijftig dagen na Pasen, van de verheerlijking en het heengaan tot de eeuwige glorie. Evenals de Israëliet bij het eerste Paasfeest in Egypte het Pascha genoot, als een, die heengaat, zo komt ook in uit Evangelie de Heere voor als een, die weggaat, die verhuist, als een gast en vreemdeling op aarde, die Zichzelf vol vreugde tot het eeuwig Vaderland verheft. Het hele Evangelie geeft, wat toon en inhoud aangaat, deze indruk; de brief staat het waardig terzijde. Naast de wandel van Christus, openbaart zich de wandel van Zijn Bruid, de kerk. Komt nu de Heere voor als een gast en vreemdeling, zo vertoont zich naast Hem in de brief de bruid, de kern, die met Hem heengaat, die op aarde geen vaderland heeft, maar haar overste en bruidegom naijlt naar een beter vaderland. De Christenen hebben hier geen blijvende plaats, zij spoeden zich naar de toekomstige; zij vierten op aarde steeds de paastijd van hun uittrekken, wegtrekken en naar huis trekken; en de Apostel geeft hun in onze hele tekst onderrichting en aanwijzing, hoe zij waardig het eeuwige vaderland als vreemdelingen en pelgrims in de wereld moeten wandelen.

Dit epistel, evenals de voorgaande (vs. 21 vv.), vooral gekozen met het oog op hen, die op Pasen gedoopt zijn, om hen aan hun Christen-plichten en het verkeer met de wereld te herinneren, bevat deels waarschuwingen tegen de vleselijke begeerlijkheden, deels vermaningen tot gehoorzaamheid aan de overheden, ook voor het geval, dat men om weldoen zou moeten lijden.

Hoe een Christen, als pelgrim in deze wereld, zich gedraagt ten opzichte van de wereld en haar kinderen, 1) hij neemt hartelijk deel in vreugde en leed van de wereld, maar rukt zich met beslistheid los van de snode begeerlijkheden van de wereld; 2) hij onderwerpt zich vrijwillig aan alle regelingen en wetten van de wereld, maar de eigenlijke Koning, die hij dient, is toch slechts zijn hemelse Heer; 3) hij draagt gelaten het onverstand en de boosheid van de wereld, maar werkt ook voor zijn deel mee, dat het rijk van God komt en de wereld overwint. Hoe de Christen, hoewel hij in de wereld leeft, zich toch steeds gedraagt als een, die niet van de wereld is: tegenover 1) de vreugde; 2) de ordeningen; 3) de verkeerdheden van de wereld.

De Christen een vreemdeling en bijwoner op aarde: 1) erkent, dat u het bent; 2) als u het erkend heeft, wees dan daarmee tevreden; 3) als u daarin bewilligd heeft, gedraag u dan overeenkomstig.

Waar toe vermaant onze stand ons, die vreemdelingen en bijwoners op aarde zijn, 1) onthoud u van vleeselijke begeerlijkheden; 2) leid een oprechte wandel; 3) wees aller menselijke ordening onderdanig.

Vaderland en vreemdelingschap, hoe geeft de Christen aan beide het zijne? 1) wat het vaderland eist, verzuimt hij niet om de vreemde; 2) wat het land van de vreemdelingschap eist, verzuimt hij niet om het vaderland.

De Christen in de wereld; 1) zijn verhouding tot de wereld; 2) zijn wandel in de wereld; 3) zijn vrijwillige onderwerping onder de ordeningen van de wereld; 4) zijn lijden van de wereld.

Het gedrag van de Christen tegenover de wereld: 1) de wereld in hem; 2) de wereld buiten hem; 3) de wereld boven hem.

11. Geliefden! ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen (Hoofdstuk 1: 1 en 17 a) dat u zich onthoudt van de vleeselijke begeerlijkheden (Gal. 5: 19 vv.), die krijg voeren tegen de ziel, opdat zij haar, die door de wedergeboorte verheven is boven de macht, die haar vroeger beheerste (Rom. 6: 17 v.) weer aan zich dienstbaar maken. Als dat mogelijk was en het vlees weer de bovenhand verkreeg, zou de heiliging teniet worden gedaan en de zaligheid weer ontnomen (Hoofdstuk 1: 9 en 22 v.).

a) Rom. 13: 14 Gal. 5: 16

12. Denk eraan dat u de deugden moet verkondigen van Degene, die u geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht (vs. 9). a) En houd uw wandel eerlijk onder de heidenen, in wier omgeving u bent gesteld. Waak daartoe b), opdat in hetgeen zij kwalijk van u, Christenen (Hoofdstuk 4: 14), spreken als van kwaaddoeners, alsof Christen en kwaaddoener zijn hetzelfde was (Hoofdstuk 3: 16) c), zij uit de goede werken, die zij in u zien, tot een betere mening over de Christelijke godsdienst komen en zij God verheerlijken (MATTHEUS. 5: 16) mogen d) in de dag van de bezoeking. Het is toch zo hoogst wenselijk, dat zij inzien in hun oordeel over het Christendom misgetast te hebben en zij zich als de tijd van de genadige bezoeking (Luk. 19: 44) komt, tot Christus bekeren.

a) Rom. 12: 17. 2 Kor. 8: 21 Fil. 2: 15 b) Tit. 2: 8 c) MATTHEUS. 5: 16 d) Luk. 1: 68

Met het liefdevolle woord "geliefden" baant Petrus zich eerst de weg tot het hart van de lezers. Omdat hij noch door persoonlijke bekendheid, noch door een nadere betrekking met hen in verband stond, had hij bij deze vermaning, die tot in de inwendigste en geringste levensomstandigheden haar invloed hebben moest, dubbel aanleiding, om er vooraf op te wijzen, dat hij niet uit al te grote ijver of onbevoegd wantrouwen, maar alleen uit echt apostolische liefde sprak.

Hij noemt hen inwoners of "bijwoners"; dat zijn zij, die in een land of een stad wonen, waar zij geen burgerrecht hebben. Hij noemt hen verder "vreemdelingen" d. i. die slechts evenals op een reis, slechts een korte tijd zich ergens ophouden. Heeft hij in vs. 9 vv. de Christenen hun hoge waarde aangetoond, dan wil hij hen nu ook herinneren aan de vernedering, die op aarde hun deel is.

De Christen is op aarde vreemdeling, pelgrim, zonder vaderland op aarde, vol heimwee en verlangen naar het hemels vaderland. Dat schijnt bij geen apostel meer levendig geworden te zijn dan bij Petrus, die reeds in Hoofdstuk 1: 1 de Christenen in Pontus, Galatië enz. als uitverkoren vreemdelingen, als een diaspora een in verstrooiing levende schare van de Heere Jezus aanspreekt en nu zijn apostolische vermaningen aan de Christenen als pelgrims en vreemdelingen geven wil. Zo wordt vanzelf die vrolijke, wereldse gezindheid van de meeste Christenen veroordeeld, volgens welke hun de wereld geen lastige verbinding, het leven te midden van haar geen last, maar integendeel een voorsmaak van de eeuwige vreugde en een genot voorkomt, waarvoor men de godsdienst van de Heere Jezus als een kroon beschouwt en als het beste, onder al wat goed is.

Als de apostel vermaant: "onthoud u van de vleselijke begeerlijkheden", dan komen die vleselijke lusten niet voor als iets, dat buiten de Christen is, als iets, dat eigen is aan de omgeving, waarin zij leven, maar als in henzelf bestaande. Dit blijkt uit het bijgevoegde, "die strijd voeren tegen de ziel. " De Christen kan zich onthouden van de vleselijke lusten en begeerlijkheden, doordat hij niet aan deze gehoorzaamt, als zij zich in zijn aangeboren natuur laten voelen. Hij moet dit doen, omdat zij tegen de ziel strijden, tegen deze krijg voeren, dus deze in vijandschap willen bedwingen, zodat hij, die zich aan deze overgeeft, zijn leven, dat hij als Christen had gered, daardoor verliest. En evenals ter wille van zijn ziel, dus omwille van zichzelf, moet hij het ook doen om diegenen in zijn omgeving, die geen Christenen zijn en die "heidenen" worden genoemd, waaruit weer blijkt, dat de brief bestemd is voor lezers, die Christenen uit de heidenen waren. In het midden van deze moeten de Christenen een leven leiden, dat eerlijk is, dat goed is. Hun leven zou niet goed en prijzenswaardig zijn, als zij zich aan de vleselijke begeerlijkheden wilden overgeven, omdat zij dan zouden doen wat te misprijzen is. Is daarentegen hun wandel te midden van hun volksgenoten goed, zo dient dit daartoe, dat de heidenen, als God hen bezoekt, hen prijzen juist om hetgeen zij nu van de lezers kwalijk spreken als van kwaaddoeners. De apostel doelt daar op de Christelijke staat zelf, die zeker, afgezien van alles, wat overigens van Christenen gezegd zou kunnen worden, voor een afvallen van het volk en misdaad tegen de bestaande orde werd gehouden (Hand. 16: 20 v. ; 17: 7). Zullen de heidenen, zo wil hij zeggen, datgene, waarom zij u nu misdadigers noemen, uw Christelijken staat eenmaal van het standpunt van uw goede werken beschouwen, die naar deze beoordelen, dan zullen zij God daarom prijzen. Daartoe, dat zij voor zo'n indruk van de goede wandel van de Christenen vatbaar worden, om daarnaar het Christendom, dat hen als misdadig voorkomt, te beoordelen, komt het zeker niet vanzelf. Daartoe is een goddelijke bezoeking nodig, die hun gezindheid, nu nog door vooroordeel en gebonden, van deze vrijmaakt, om het goede, ook als het door Christenen wordt gedaan, als zodanig te erkennen.

Nog kwam aan het oppervlakkig oog de broederlijke liefde van de Christenen voor als een geheim verbond, dat gevaarlijk voor de staat was, hun beslistheid als halstarrigheid, hun hemelsgezindheid als haat tegen het menselijk geslacht. Hun breken met de vaderlijke, zondige gewoonten werd aangezien voor verachting en verwerping van alle menselijke ordeningen. Deze beschouwing zal eenmaal veranderen; er zal een tijd komen, dat de heidenen door nauwkeuriger onderzoek over de wandel van de Christenen geleerd zullen worden, als zij God, wiens kinderen de gelovigen zijn, de eer moeten geven.

Men mag bij het "God verheerlijken" niet denken aan een eigenlijk loven van God; als de mensen de goede werken prijzen, verheerlijken zij de hemelse Vader als de meester; die het goede van een kind prijst, prijst zijn opvoeder.

Dit prijzen van God, hoewel eerst een brug tot het geloof, is toch reeds een bewijs van genade, zonder welke geen lichtstraal in de nacht van het harten dringt. Daarop wijst Petrus met de woorden "in de dag van de bezoeking".

Wij lezen, dat, toen de keizers regeerden en de Christenen vervolgd, men hen van niets anders wist te beschuldigen, dan dat zij Christus aanbaden en voor een God hielden, Plinius schrijft aan keizer Trajanus, dat hij niets kwaads wist dat de Christenen deden, dan dat zij iedere morgen samenkwamen en enige lofzangen zongen, om Christus te eren en het sacrament te ontvangen en dat niemand hen van iets beschuldigen kon.

Justinus, de Martelaar, een kerkleraar van de tweede eeuw, behoort tot hen, die door de goede wandel van de Christenen werden gewonnen. Hij verhaalt zelf, dat hij bij het zien van het geduld en de heldenmoed van de martelaars moest zeggen bij zichzelf: zo sterven geen misdadigers!

De Apostel wijst er op, dat wij niet omwille van onszelf moeten trachten naar een goed gerucht onder de mensen, maar ter verheerlijking van God, die Zich van de heilige levenswandel van de Zijnen bedient als van een voorbereidingsmiddel om de dwalenden op de rechte weg terug te brengen.

13. a) Wees dan, omdat het nodig is die lastertaal met de daad te weerleggen, alle menselijke ordening, die wel op menselijke wijze tot stand gekomen, maar toch altijd door God gestelde overheid (Rom. 12: 1), onderdanig omwille van de Heere, die het van de Zijnen eist (Matth. 22: 21) en door Zijn voorbeeld zelf daarin is voorgegaan (Matth. 26: 50 vv.), hetzij de koning, de keizer te Rome, als de opperste macht hebbend, de eigenlijke soeverein (Joh. 19: 15).

a) Tit. 3: 1

14. Hetzij de stadhouders van de provincie (Luk. 2: 2 Hand. 19: 38), de landvoogden Hand. 13: 7; 18: 12, als die door hem gezonden worden, tot straf wel van de kwaaddoeners, maar tot prijs, tot bescherming en tot hulp van degenen, die goed doen (Rom. 13: 13 v. 1 Tim. 2: 1 vv).

De Apostel heeft te voren gezegd, dat de Christenen door hun goede wandel de lastering van de ongelovigen moeten veranderen in een verheerlijken van God. Als een hoofdpunt van zo'n wandelen noemt hij nu het onderdanig zijn aan alle menselijke ordening. Het geloof, dat in zijn diepste grond gehoorzaamheid is, ootmoedige onderwerping onder God, kan zich niet verdragen met ongebondenheid en hoogmoedige zelfverheffing, maar leidt met inwendige noodzakelijkheid tot onderdanig zijn en dat niet alleen in zaken van volstrekt goddelijke aard en afkomst, maar ook in die zaken, die in de eerste plaats als menselijke voorkomen, maar daarom evenwel een goddelijke kern in zich hebben, terwijl zij naar de diepste grond rusten op de van God gestelde natuurwetten en wat hun bestaan betreft, voortbrengsel zijn van goddelijke beschikking, wat hun doel aangaat goddelijke doeleinden dienen, in de wijze van beschouwing en behandeling aan een goddelijke regel onderworpen zijn en diensvolgens het geweten van de Christenen op zodanige wijze binden, dat de gehoorzaamheid aan deze, die het werkelijk erkennen van het goddelijke in deze is, tot een integrerend bestanddeel van de gehoorzaamheid aan God zelf wordt. Waarom de Apostel zijn lezers vóór alle dingen tot het openbaren van een goede wandel door onderdanigheid aan de bestaande ordeningen van het maatschappelijk leven vermaant, is duidelijk. Zoals het toch bij de Christen van die tijd voor de hand lag om zijn intreden in de hogere levensorde van het rijk van God, als een verlaten niet alleen van heidense denk- en levenswijze, maar tevens als een recht, om de

maatschappelijke leefregels te beschouwen, ze ten minste voor profaan te houden en zijn Christelijke vrijheid daartegenover te stellen, zo moest het aan de andere zijde de heiden voor de hand liggen, om het goddelijke recht van deze regelingen, waarvan ook de heiden wist, daartegenover te doen gelden en zijn oordeel over het Christendom volgens het gedrag van de Christen ten opzichte van deze te vormen.

De overheid wordt daarom een menselijke ordening genoemd, omdat de wereldse staatsinstellingen niet in een bijzonder woord van God haar grond hebben, zoals de ware godsdienst, maar meer door mensen en hun werkzaamheid geregeld zijn, zoals het ten minste ons voorkomt, die het verborgen bestuur van God niet zien.

De Apostel, de geschiedkundige toestanden van zijn tijd op het oog hebbend, haalt twee bestanddelen aan van de staatsmacht, waarin deze zich openbaart. Hij zegt: hetzij de Koning, waarmee hij de Keizer van Rome bedoelt, die Joden en Grieken "Koning" noemden hem voorstellend als degene, die de oppermacht, het hoogste souvereine gezag heeft; of de stadhouders, zo gaat hij dan voort, waaronder de bestuurders van de provincies verstaan moeten worden. Van de laatsten, zegt hij, dat zij door de keizer gezonden waren met het doel om de kwaaddoeners te bestraffen en degenen, die goed doen, met woord en daad te helpen. Daarvoor alleen toch wordt een maatschappelijk samenleven mogelijk, dat de zedelijke regels van deze door straffen tegen de overtreders en door het prijzen van het goede worden in stand gehouden.

Keizer Ferdinand I (1556-1564) heeft van de Evangelischen de volgende getuigenis gegeven: "De Lutheranen hebben twee schone en heerlijke stukken in hun leer, die niemand kan ontkennen; ten eerste, dat zij met zoveel blijdschap Christus Jezus belijden en hun zaligheid alleen op Diens verdiensten bouwen; ten tweede, dat zij de staat van de overheid niet gering zou achten als de paus, maar in deze een ordening van God opmerken".

15. Want zo is het de wil van God a), dat u weldoende de mond stopt, door uw oprechte wandel zwijgen opdringt aan de onwetendheid van de dwaze mensen, die kwaad van u spreken. (vs. 12).

a) Tit. 2: 8

In de zin "het is de wil van God, dat u weldoende de mond stopt aan de onwetendheid van de dwaze mensen", wordt niet zozeer bedoeld op het "de mond stopt" als wel op de wijze waarop het moet geschieden "weldoende" (door het doen van hetgeen goed is, wil God de onwetendheid van de dwaze mensen tot zwijgen gebracht hebben; u moet niet met vergeefse pogingen vermoeien en door tegenspraak er een einde aan te maken, dat men het Christendom verklaart voor de staat vijandig en niet te verdragen met de openbare orde; dit "weldoen" geeft te kennen, even als in vs. 12 de eerlijke wandel, het algemene, waaronder het "onderdanig zijn" wordt gerekend, te meer daar de overheid naar haar zedelijk doel is voorgesteld. Met het oog hierop is duidelijk, dat de "onwetendheid" hier niet op God, maar op het gedrag van de Christenen ziet. Dat juist is de onwetendheid van uw tegenstanders, dat zij wat goed is uit onkunde kwaad noemen (vgl. Hoofdstuk 3: 16). Het is dus onwetendheid en onkunde ten opzichte van de werkelijkheid, gepaard met weerspanningheid en verkeerdheid, het is, in plaats van de ogen, de mond altijd open te houden en de dingen te nemen, niet zoals zij zijn, maar zoals eigen verkeerdheid ze wil voorstellen; in deze onwetendheid komt de dwaasheid van het natuurlijk-menselijke hart te voorschijn.

Bij het "stopt" blijft geheel buiten aanmerking, of dit zwijgen slechts uitwendig is, dus tegen de wil, omdat de lust tot lasterlijk spreken steeds blijft voortbestaan, of dat het zwijgen is van een getroffen geweten en van veranderd inzien, dus het begin van de bekering (vgl. vs. 12). Het ligt niet in de bedoeling van de Apostel deze dubbele mogelijkheid van de aard van de uitwerking aan te wijzen; er is hier alleen spraak daarvan, waardoor een zeker gevolg kan worden bereikt is, dat hij daarom ook natuurlijk slechts geheel algemeen noemt.

16. a) Als vrije onderdanig zijnde aan alle menselijke ordening (vs. 13) en niet u gedragend als de vrijheid hebbend, als of u Christus bevrijd had van het verbod om kwaad te doen (Gal. 5: 1. 2 Kor. 3: 17) en dus die misbruikende tot een deksel van de boosheid, zoals u doen zou, als u met beroep daarop de overheid wilde tegenstreven (Rom. 13: 2), maar als dienstknechten van God, die in alle toestanden en omstandigheden u door Zijn Woord en Zijn wil laat leiden en daarnaar uw leven richt (Rom. 6: 22).

a) Joh. 8: 32

De Apostel wil met dit woord het als "weldoen", in vs. 15 voorgestelde onderdanig zijn nader bepalen en de tegenspraak weerleggen, alsof de onderwerping onder de overheid niet overeenstemde met de Christelijke vrijheid. De vrijheid, die het misverstand tot voorwendsel moet dienen tegen het onderdanig zijn, is niet bepaald de vrijheid van de wet, zoals in Gal. 5: 13 ; of van de zonde, zoals in Rom. 6: 22, maar de vrijheid, die de Christen toekomt volgens zijn verhouding tot God (vs. 9 en 10), vrijheid in tegenstelling tot elke dienstbaarheid. Maar de pseudo-vrijen, die ten onrechte op vrijheid roemen, vergeten twee zaken, die de Apostel hier op de voorgrond stelt, namelijk ten eerste: dat deze vrijheid negatief een bevrijding is van alle goddeloze machten, als ook van het bandeloze van het eigen ik en ten tweede: dat dit positief dienen van God is, een dienen, dat elk ander dienen uitsluit, maar tevens de vrijwillige gehoorzaamheid van de liefde jegens al datgene in zich sluit, waarin de Christen de wil en de ordening van zijn Heer moet erkennen.

Het Evangelie leert geen gemeenschap van goederen, maar brengt teweeg, dat er zijn, die gewillig het hunne gaven, zoals de apostelen en discipelen in Hand. 4: 32 deden, die niet eisten, dat de vreemde goederen van Pilatus en Herodes gemeen goed waren, zoals onzinnige boeren (en de communisten van deze tijd) daarom woelen, maar hun eigen goederen. Onze boeren willen echter de goederen van anderen gemeen hebben en hun eigen voor zichzelf behouden; dat zijn me mooie Christenen!

17. a) Eert een ieder (Rom. 12: 10 Jak. 3: 9 Gal. 6: 10); b) heb de broederschap lief (Hoofdstuk 1: 22. 1 Joh. 3: 14 vv. ; 4: 20 v.); vrees God (Hoofdstuk 1: 17); c) eer de koning, de Romeinse keizer (Vs. 13 Spr. 24: 21

a) 1 Petrus 5: 5 b) Efeze. 4: 3 Hebr. 13: 1. 1 Petrus 1: 22 c) MATTHEUS. 22: 21

Geredelijk sluiten deze vermaningen zich aan vs. 16 aan: de vrijen betonen zich ware dienstknechten van God, als zij allen eren, want allen zijn schepselen van God; als zij de broeders liefhebben, want deze zijn Gods kinderen; als zij God vrezen, want Hij alleen is de Heere; en als zij de Koning eren, want God de Heere is het, die de koning tot Zijn plaatsbekleder hier op aarde maakt.

De Christen moet allen zonder onderscheid eren, omdat hij verschuldigd is met de daad te tonen dat hij allen erkent als gelijk aan hem geschapen; daarnaast komt vervolgens het

tweede, dat de Christen hen liefheeft, die niet alleen zijn mede-mensen, maar zijn broeders in Christus zijn. Dat hij alleen de mede-Christenen zou moeten liefhebben, en medemensen alleen zou moeten eren, ligt echter niet in deze tegenoverstelling (vgl. 2 Petrus 1: 7), omdat in de eerste zinsnede de toon op "een ieder" rust en niet op "eert" en de tweede zin daarentegen meer op "heb lief" dan op "de broederschap" of "de broeders". De Christen mag niemand de eer onthouden, die de mens aan de mens verschuldigd is, maar hiermee is niet in strijd, dat hij de broeders in Christus die liefde toedraagt, die die nauwere gemeenschap meebrengt. Op dezelfde wijze staan de beide andere zinnen tot elkaar; evenals het naast elkaar kan bestaan, dat men alle mensen eert en de broeders lief heeft, zo kan men ook gelijkelijk God vrezen en de koning eren.

Voor de Christelijke onderdaan vloeit de plicht om de koning te eren geheel uit dezelfde geest voort, waarin de Apostel hen dringt, om jegens ieder vol eerbied te zijn, de broeders lief te hebben en God te vrezen.

18. U huisknechten! (vgl. Efeze. 6: 5 vv. Kol. 3: 22 vv. 1 Tim. 6: 1 v. Tit. 2: 9 vv.) wees met alle vrees onderdanig, altijd gedenkend dat u verantwoordelijk bent voor hetgeen u doet (Efeze. 6: 5), de heren, niet alleen de goeden en bescheidenen, aan wie het gemakkelijk is te gehoorzamen (MATTHEUS. 8: 9), maar ook de harden en verkeerden (Fil. 2: 15), bij wie het zelfverloochen en kost de bevelen na te komen; laat het u niet tot oproerigheid brengen, als zij ruw en wreed jegens u handelen.

De slotwoorden "maar ook de harden", "de krommen, vals en onrechtvaardigen" geven het hoofdpunt aan, waarom de uiteenzetting zich beweegt. Er moet niet worden aangewezen wat in het algemeen plicht van Christelijke dienstknechten is, maar wat de ware verhouding is tegenover de onbillijkheid, die zij van hun meesters te lijden hebben. Dit is het punt, waarbij de begeerten naar valse vrijheid openbaar worden; dit is ook het punt, waarbij de Christelijke denkwijze en gezindheid het scherpst zich scheidt van het menselijk-natuurlijke, en de eigenaardigheid van de Christelijke roeping, als wilskracht tot verdragen, zich in haar wonderbare heerlijkheid openbaart.

Deze tenor van de gehele plaats liet niet toe een bijzondere vermaning tot de heren te richten; er wordt toch aangedrongen op een onderdanig zijn aan alle menselijke ordening. Zo nu Christenen als slaven toebehoorden aan heidense of Christelijke heren, dan kon zeer gemakkelijk de gedachte oprijzen, omdat Christus hen niet met vergankelijk zilver of goud, maar met Zijn dierbaar bloed ten eigendom had gekocht (Hoofdstuk 1: 8 v.), zij ook niet meer een gekocht eigendom van mensen konden zijn; en omdat Christus hen naar lichaam, ziel en geest uit de dienstbaarheid van de zonde had verlost, zij voortaan geen dienstknechten van mensen mochten zijn.

Van twee zijden lag het gevaar van zo'n gedachte voor de hand, als zij niet met goedaardige heren te doen hadden, die het goed met hen meenden, met de omstandigheden rekening hielden en hun eisen daarnaar stelden, maar met wonderlijke en verkeerde, zodat zij van deze verwachten konden, dat zij in eisen en behandeling steeds het tegengestelde zouden zijn van wat goed was.

De kracht, die zodanige onderwerping teweeg brengt en bewaart, moet zijn "alle vrees", alles wat vrees is, tot de vrees behoort, de vrees zowel naar haar intensieve volheid als naar haar extensieve uitbreiding over alle tijden, omstandigheden en betrekkingen. De vrees, zoals zij hier door de omstandigheid, waarvan gesproken wordt, bepaald is, is het bewustzijn,

krachtens hetwelk men de dienstbaarheid als een ordening van God beschouwt en dienvolgens om God en het geweten zich voor onbekwaam en ongerechtigd beschouwt, die te schenden. Zo'n gezindheid laat niet toe, dat de Christelijke dienstknecht het subjectief gevoel van het aangename, of de objectieve toevalligheden van persoonlijke hardheid of zachtheid van de meester tot een grond van beslissing maakt of hij zich zal onderwerpen of niet. Omdat hij echter steeds alleen de ordening van God, die in de persoon van zijn meester, hoe die ook zij, belichaamd is, als het beslissende in het oog houdt, is hij evenzeer de goeden als de harden of verkeerden meester onderdanig. Op deze wordt ook in het volgende nog bijzonder het oog gevestigd; het kan toch bij de algemene verbittering tegen de Christenen in die tijd nauwelijks anders worden verwacht dan dat vele heidense heren hun bijna onbeperkte macht over hun slaven, tegenover de Christenen, die zich daaronder bevonden, misbruikten, om hun haat tegen de Christenen op wrede wijze te koelen.

19. a) Want dat is genade, dat heeft in zich het bewijs van Gods werk te zijn en brengt weer in gunst en eer bij Hem, aan wiens genade voor ons alles gelegen is, als iemand, om het geweten voor God zwaarigheid verdraagt. Dat is groot, als men weet, dat God het aldus van hen eist en men nu ook alles inspant om die wil van God na te leven (Rom. 13: 5) en verdraagt zonder verzet of toorn, lijdend ten onrechte, zonder schuld, wat men ook aandoet.

a) MATTHEUS. 5: 10

20. Want wat lof is het, hoe zou u in dat geval op de roem van goede Christenen te zijn aanspraak kunnen maken (MATTHEUS. 5: 47 v.), als u verdraagt als u zondigt, als u te kort komt in uw plicht en daarover geslagen wordt? U ontvangt dan toch slechts wat uw daden hebben verdiend (Luk. 23: 41) en staat op gelijke lijn met de heidense dienstknechten, die zich dat ook moeten laten welgevalen. a) Maar als u verdraagt als u weldoet, uw heren in alle getrouwheid dient, maar daarvoor ondank in plaats van dank, scheldwoorden in plaats van lof, slagen in plaats van handdrukken ontvangt en daarover lijdt, dat alles geduldig en zachtmoedig draagt, dat is genade bij God, dat is voor u tot eer.

a) 1 Petrus 3: 14; 4: 14

Petrus spreekt ons van dienstknechten, zoals deze te zijner tijd waren. Zij waren lijfeigenen, die men verkocht als het vee; zij werden kwalijk behandeld door hun meesters, die zo'n vrijheid hadden, dat zij straffeloos bleven, ook al sloegen zij hun knechten dood. Het was daarom noodzakelijk, dat de Apostel zulke dienstknechten met vele schone, voortreffelijke woorden vermaande en vertroostte, dat zij ook de toornige, de harde heren, wie men niets naar de zin kon doen, onderdanig moesten zijn en getrouw dienen en alles lijden, al deden die hun ook leed en onrecht. Hij toch is lofwaardig, zegt Petrus, die een goed en vrij geweten voor God heeft verkregen door het geloof in Christus en zo denkt: al was mijn heer ook nog eens zo toornig en kwaad, toch wil ik mij daardoor niet laten brengen tot ongehoorzaamheid en wrevel, veel minder kwaad met kwaad vergelden, maar met alle gewilligheid het kwaad verdragen en het onrecht lijden. Al is het toch dat mij ook grotelijks onrecht en leed overkomt, wat is het bij hetgeen Christus, mijn Heer en Verlosser leed, die nooit zonde deed, integendeel aan de wereld de grootste, ja de onuitsprekelijkste weldaden bewezen heeft en Hij is daarvoor toch zo schandelijk beloond, dat Hij als een godslasteraar en oproermaker aan het kruis tussen twee misdadigers moest sterven. Hij heeft geleden omdat Hij weldeed en Hij heeft het zwaarste lijden, zoals geen mens op aarde dat geleden heeft, gedragen. Hem wil ik navolgen; want het juk, dat Hij oplegt, is zacht, en Zijn last is licht.

Kruis is alleen daar, waar Christenen zich wapenen met dezelfde gezindheid, waarin Christus tot de dood aan het kruis voor ons heeft geleden (Hoofdstuk 4: 1) en wij om weldoen lijden en verdragen. Helaas, de roem van een kruis is in dezelfde graad menigvuldig als de waarachtige roem van begenadigde kruisdragers zeldzaam is. Dat geldt ook in het bijzonder ten opzichte van de dienstboden in onze tijd. Waar heden nog enigermate getrouwe en vrijwillige dienst van de onderhorigen wordt gevonden, berust die meestal op de wisselvallige grond van gehechtheid aan goede en zachte meesters; maar dienstboden, die om Gods wil in eenvoudigheid van het hart met alle vrees hun heren onderdanig zijn, hoe zeldzaam zijn die! Welk is uw kruis? Op Golgotha stonden drie kruisen; maar alleen de éne Gekruisigde leed en verdroeg om weldoen, de beide anderen ontvingen wat zij hadden verdiend en van deze de een onder lasteren en misdaad, terwijl de ander wel geduldig leed, maar dat behoorde tot zijn boete, maar was geen "roem".

Maken de Christenen aanspraak in een staat te zijn, waarin anderen niet zijn, namelijk in een bijzondere genadestaat van gemeenschap met God, waaruit om zo te zeggen bijzondere rechten voor hen voortkomen, dan moet ook van de openbaring van deze staat in alle levensomstandigheden, dus ook van het gedrag van de slaaf, iets bijzonders kunnen gezegd worden, iets dat hoger te achten is dan het gewoon menselijke. Verdiende straf geduldig te lijden is niets bijzonders, maar is ook in de natuurlijke zedenleer eis en wordt in de natuurlijke mensheid ook als werkelijk aanwezig gevonden. Dat is het, wat de Apostel wil zeggen met de woorden: "Wat lof is het, als u verdraagt, als u zondigt en daarover geslagen wordt? "

EPISTEL OP DE TWEEDE ZONDAG NA PASEN, (MISERICORDIAS DOMINI)

Deze Zondag verdient door de lezing van het Evangelie de bijzondere naam van "Zondag van de Goede Herder. " Hij verdient die ook door de lezing van het epistel, want ook die handelt over de goede Herder en het navolgen van Die. Evangelie en epistel staan in bijzondere gemeenschap met elkaar, in een overeenstemming, die men niet hoeft te zoeken, die ook niet hoeft aangewezen te worden, maar integendeel zo in het oog lopend is, dat wellicht ieder, die men zou opdragen, bij het Evangelie een ermee overeenkomend epistel te zoeken, naar dezelfde plaats van de Heilige Schrift, naar onze tekst grijpen zou.

Deze epistel 1Pe 2: 11 herinnert ons en drukt op het hart de enige grote hoofdzaak van het leven, de bekering tot de overste Leidsman van de zielen.

Voor hen, die opnieuw geboren zijn, zoals wij de vorige Zondag hebben gehoord, volgt in dit epistel een vermaning tot vertroosting en lering. Evenals in het Evangelie op deze Zondag hun de goede Herder wordt voorgehouden, die hen voor de wolven beschermt en Zijn leven voor hen laat, zo stelt het epistel hun dezelfde Herder en Overste van hun zielen voor, die Zichzelf voor hen heeft opgeofferd. Deze wil hen echter laten zien, dat zij zich onder diens herderlijke zorg geen hemel op aarde moeten dromen, maar moeten bedenken, hoeveel zij onder de wolven moeten lijden.

De Christen is geroepen tot lijden en verdragen: Christus heeft hem 1) daarin een voorbeeld nagelaten, 2) daartoe de kracht verworven. Wie lijdt onder ons naar het voorbeeld van Jezus Christus? Hij, die is 1) in zijn lijden onschuldig 2) in zijn lijden geduldig.

De lijdende Christus als voorbeeld; Hij leed 1) in volmaakte onschuld, 2) in volmaakte zachtmoedigheid, 3) in volmaakte liefde.

In ons lijden kennen wij niets beters doen dan Jezus steeds voor ogen hebben; het zien op Hem 1) maakt ons gewillig tot het lijden, dat wij moeten dragen, 2) leert ons in dit lijden ons wachten voor zonden, 3) geeft ons tot overwinning kracht, 4) maakt ons vrolijk te midden van het lijden.

Hoe de Christen ten opzichte van het lijden gesteld is: 1) hij beschouwt het als met zijn roeping verbonden, 2) hij probeert het te dragen naar het voorbeeld van Christus, 3) hij zoekt de kracht tot het dragen ervan in de verzoening met God.

Wat heeft u aan de lijdende Christus? 1) een voorbeeld, dat u moet navolgen, 2) een Borg, die voor u wil instaan; 3) een Herder, die voor uw heil wil waken.

Het heilige voorbeeld van Jezus Christus, de Herder en Opziener van onze zielen; het is 1) een voorbeeld van goddelijk leven, 2) stil verdragen, 3) opofferend werken.

21. Want hiertoe, om dat weldoen te lijden en te verdragen (vs. 20 b), bent u, dienstknechten, die Christenen geworden bent (vs. 18), geroepen en met u natuurlijk ook alle andere Christenen, wanneer zij zich in dezelfde toestand als u bent bevinden (Hoofdstuk 3: 9vv.), omdat ook Christus voor ons geleden heeft en dus niet om Zijn eigen misdaad (vs. 20 a) a), ons (volgens andere lezing "u bij Zijn dood als erfenis een voorbeeld nalatend, opdat u Zijn voetstappen zou navolgen (Rom. 4: 12. 2 Kor. 12: 18 Ro 4. 12 2Co).

a) Joh. 13: 15 Filippenzen 2: 5. 1 Joh. 2: 6

"Want hiertoe bent u geroepen", u, wie zou dat zijn? Wie anders dan zij, die in de drie voorafgaande verzen zijn aangesproken? Wie anders dan de dienstknechten? Met welk doel zijn zij tot God en Zijn Christus en Zijn kerk geroepen? Zoals duidelijk is, opdat zij volharden in een heilig gedrag, in eerbiedige en hartelijke onderdanigheid jegens hun meesters, wie en hoe die ook mogen zijn en tevens in het lijden, in het verdragen van het kwaad en het dulden van het onrecht. Wat een roeping van de slaaf. Wie heeft een hogere en schonere? Schoon is de roeping om te arbeiden, om goede werken te doen, schoon de roeping van het lijden, maar schoner de dubbele roeping van goede werken en lijden, de roeping om, zonder dank in te oogsten, weldadigheid te oefenen, zonder loon te arbeiden, zonder oogst te zaaien, ja, de ondank van de heren, de onrechtvaardige haat van de meesters en de slagen van de tiran te ontvangen, maar de rug geduldig hun voor te houden, die slaan, het aangezicht niet te verbergen voor speeksel en spuw van de goddelozen en als de tranen stromen en het hart bloedt, daarbij het aangezicht in het stof te leggen en dankbaar in aanbidding te zeggen: "daartoe ben ik geroepen. " Denk u een slaaf, die dat kan, een die dat doet, denk u in zijn nabijheid en in de dagelijkse ervaring, in het dagelijks aanschouwen van zo'n deugd en zeg mij, of u iets schoners en groters weet, een grotere triomf van het Christendom dan deze!

Tertullianus verzekert, dat in zijn tijd op alle plaatsen heren werden gevonden, die door de predikende wandel van hun getrouwe dienstknechten tot Christus waren gebracht.

Het woord "omdat" of "omdat", waarmee de apostel het wijzen op Christus' lijden aanhecht (oti "Lu 1: 1 geeft geen bewijsgrond voor de bewering "hiertoe bent u geroepen", maar noemt datgene, waarin dit feit zijn grond heeft. Dat uw roeping, zo wil hij zeggen een roeping geweest is tot geduldig dragen, heeft daarin zijn grond, dat Christus voor ons geleden heeft en u daarmee een voorbeeld ter navolging heeft achtergelaten. Die behoren wil tot hen, voor wie Hij heeft geleden, moet ook aan de aanwijzing voldoen, die hij daarmee heeft gegeven. Als

het namelijk van die aard is, dat Hij het omwille van ons over Zich liet komen, dan heeft Hij geleden, zonder zelf verdiend te hebben wat Hij leed, waarom het "ook", dat aan Zijn naam voor het "geleden heeft" is toegevoegd, Zijn lijden voorstelt als gelijksoortig met dat, waarmee Zijn voorbeeld moet worden nagevolgd. Wij volgen Hem na, als een geduldig dragen wat wij te lijden hebben van hen, aan wie niet wij ons hebben verzondigd, maar die zich door hetgeen zij ons aandoen, tegen ons bezondigen.

Voor "voorbeeld" staat in de grondtekst een woord, dat eigenlijk betekent een "voorbeeld om na te schrijven". In de zin "opdat u Zijn voetstappen zou navolgen" komt dan in de plaats van het beeld van een voorschrift, dat van een leidsman, in wiens voetstappen men op steile, glibberige, overal gevaarvolle wegen nauwkeurig treden moet, als men voor een val wil bewaard worden.

Wat een rijke vermaning en vertroosting ligt er voor de Christen in, op de duistere wegen van zijn lijden de voetstappen van zijn Middelaar te zien lichten, die voorgegaan is en, zo tot heerlijkheid ingegaan, de Zijnen tot navolging roept.

22. a) Die, zoals reeds Jes. 53: 9 te voren van Hem betuigd heeft, geen zonde gedaan heeft en er is in Zijn mond geen bedrog gevonden, al was het ook dat men op Hem loerde en het er op toelagde iets te vernemen, dat men Hem tot verwijt maken kon.

a) 2 Kor. 5: 21. 1 Joh. 3: 5

23. a) Die, zoals in Jes. 53: 7 te lezen staat, als Hij gescholden werd, niet terug schold en als Hij leed niet dreigde met Gods oordelen en straffen; maar gaf hetgeen Hij niet met weer schelden of dreigen beantwoordde, over aan Die, die rechtvaardig oordeelt, opdat deze op welke wijze het Hem goed dunkt mocht Zijn recht zou handhaven.

a) MATTHEUS. 27: 39 Joh. 8: 48, 49

Vier relatieve zinnen naast elkaar geplaatst ("die" in vs. 22, 23, 24 en "door wie" van vs. 24) hebben alle betrekking op het subject "Christus" in vs. 11 : de eerste (vs. 22) spreekt de onschuld van Christus uit, de tweede (vs. 23) zegt, dat Hij het onrecht, Hem geschied, gedragen heeft, zoals het in vs. 19 als voor God welgevallig was voorgesteld. Evenals die beide, zegt ook het derde (vs. 24) iets van Christus, waarin Hij voor de lezers (vs. 18) een voorbeeld is geworden, terwijl het vierde (vs. 24 b) van deze iets zegt, dat hun is geschied. Dat het genade is, was (vs. 19 vv.) de ene reden, waarom zij moesten doen wat de Apostel eist; de tweede is, dat Christus' voorbeeld hun dankbare navolging eist; de aaneensluiting van de een reden aan de andere wordt gevormd door de woorden: "want hiertoe bent u geroepen, omdat Christus voor ons geleden heeft. "

In vs. 22 en 23 komt het voorafbeeldende van het lijden van Christus op tweevoudige wijze ter sprake, in zoverre het namelijk aan de ene zijde een onschuldig en in zoverre het aan de andere zijde een geduldig dragen was. In vs. 24 en 25 is vervolgens sprake van de verplichting en van de mogelijkheid om naar dit voorbeeld te wandelen.

De voorstelling, hoewel over het geheel gegeven met een beslistheid van het Nieuwe Testament, die verder dan de profetie gaat, doet bepaald aan Jes. 53 denken. Als die knecht van God moet hier Christus worden voorgesteld, die de zaligheid niet alleen onder lijden verkondigd, maar als degene, die door Zijn lijden de zaligheid zelf heeft teweeg gebracht.

"Die geen zonde gedaan heeft en er is in zijn mond geen bedrog gevonden. " Bereken hier zelf, hoe groot die mens moet zijn; want er is toch anders geen op aarde gevonden, die niet in woorden of daden gezondigd heeft, die ook in woorden niet struikelt, zegt Jakobus (Jak. 3: 2) is een volmaakt man. Maar waar is Hij? en hoe heet Hij? Die enige is Christus!

Die, als Hij gescholden werd, niet terug schold en als Hij leed, niet dreigde. Petrus zelf was niet zo stil en berustend geweest, toen hij de Heer smaadt en smart zag lijden (Joh. 18: 10); des te dieper was het beeld van het geduldig lam van de martelingen in zijn ziel ingedrukt.

"Hij gaf het over Die, die rechtvaardiglijk oordeelt". Dit is zeer gepast juist voor slaven opgemerkt, die zo makkelijk tot bedrog, smaad en dreiging in verzoeking kwamen; de gerechtigheid van God is de grond, waarom mishandelden gerust kunnen zijn.

Men krijgt overal de indruk hier een ooggetuige van de gevangenneming, van het verhoor, van de ruwe mishandeling, van de kruisiging zelf voor zich te hebben.

24. a) Die, wat in Jes. 53: 4 v. en 11 v. van Hem gezegd wordt vervullend, zelf, vrijwillig, onze zonden in Zijn lichaam (Kol. 1: 22 Efeze. 2: 16) gedragen heeft op het hout (Hand. 5: 30; 10: 39), als op het altaar, waar Hij het zoenoffer met Zijn dood wilde brengen (Hebr. 9: 28); opdat wij van de zonde afgestorven zijnde (woordelijk "afgescheiden", evenals de ziel van het lichaam bij het sterven, Rom. 6: 2 in 11), van de gerechtigheid leven zouden; door wiens striemen (Jes. 1: 6 Hand. 16: 33 Sir. 23: 10; 28: 21u (Jes. 53: 5) genezen bent.

a) Matth. 8: 17

Als Petrus schrijft: "Christus heeft zelf onze zonden gedragen in Zijn lichaam op het hout", dan is die uitdrukking te vergelijken met die van de offerdienst, die in Jak. 2: 21 en 1 Makk. 4: 53 gebruikt is. De Apostel heeft die gebezigd, om wat Christus heeft gedaan voor te stellen als een daad, die met die van de offeraar overeenkomt (vgl. Hebr. 7: 27), Hoe het heeft plaats gehad, dat Christus onze zonden op de kruispaal droeg, zegt het "in Zijn lichaam". Zijn lichaam is opgeheven aan het kruis; wat Hij daardoor dat Zijn lichaam aan het hout werd gehangen, er op gedragen heeft, zijn onze zonden. Het was Hem dus om deze te doen, als Hij Zich in de martelingen begaf en wel om de verzoening van deze en in aansluiting hieraan noemt de volgende zin het doel, "opdat wij, van de zonde afgestorven zijnde, van de gerechtigheid zouden leven". Het geheel is ene herinnering, die de aangesprokene moet dringen, om wat wij onrechtvaardig leden, zo te dragen, als hun dat vroeger op het hart is gedrukt. Wij moeten lijden onder de zonden van anderen, als hun meesters door onrechtvaardig mishandelen zich tegen hen bezondigen en de wijze, waarop zij dit dragen, kan ertoe dienen, om hun meesters tot nadenken te brengen, dat zij tot zichzelf inkeren en van hun ongerechtigheid afstand doen. In zoverre en in die beide opzichten kan wat zij lijden vergeleken worden bij het lijden, dat Christus Zich heeft gekozen. Heeft Hij echter onder onze zonden op die wijze geleden, dat Hij de kruisdood leed, om ze te verzoenen en heeft Hij dit gedaan, om ons leven in zonden te veranderen in een levenstoestand aan de gerechtigheid gewijd, hoe zouden dan zij, die de vrucht van Zijn lijden genieten, Hem niet tot een voorbeeld nemen, om daarnaar hun onrechtvaardig lijden te beschouwen en dienvolgens zich plaatsen tegenover hen, onder wie zij moeten lijden?

In deze derde zin is in vergelijking met de beide vorige een opklimming niet te miskennen: Christus leed onschuldig, geduldig, plaatsbekledend voor ons.

Drie zaken worden op de voorgrond gesteld: 1) dat het onze zonden waren, waarom Christus geleden heeft; 2) tot welk een smadelijk lijden van de dood Hij zelf deze onze zonden, om ze van ons weg te nemen, op Zijn lichaam genomen heeft; en 3) hoe Zijn doel daarbij is onze vroegere zondige wandel in een leven van de gerechtigheid te veranderen. Hebben wij nu zo'n zegen uit Zijn lijden, hoe zouden wij het navolgen kunnen weigeren! Zo verheft zich nu echter ook deze derde trek in het beeld van de lijdende Middelaar boven de voorafbeelding van Zijn lijden en spreekt de kracht van Zijn lijden uit, die tot navolging verplicht en haar mogelijk maakt.

De aard van zijn genadestaat, die in wegneming zowel van de schuld, alsook van de macht van de zonde bestaat, verplicht de Christen en stelt hem in staat, navolger te worden van zijn Middelaar door een gedrag, dat aan de ene zijde door getrouwe vervulling van de zedelijke roeping geen lijden zichzelf berokkent en aan de andere zijde ook bij onverdiend lijden door geduldig dragen, in plaats van woest zichzelf te helpen, eveneens aan de plicht van zedelijk goed gedrag voldoet.

Petrus verbindt beide weldaden van Christus dood, dat door onze zonden verzoend zijn en dat door de kracht ervan de zonde in ons gedood is.

Christus' lichaam werd van het hout genomen, waarop Hij onze zonden gedragen had en is opgewekt tot leven in heerlijkheid; zo worden wij ontruikt aan de zonde en geleid tot de gerechtigheid.

Wij waren ook onder de vloek van de wet en vrees voor God, met een tegen Hem vijandig gezind hart, dienstknechten van de zonde, maar nu vrijgesproken van het oordeel van de verdoemenis; verzoend en verenigd met God, is ook inwendig de band losgemaakt, die ons aan de zonde vasthield en wij kunnen nu vrij van de gerechtigheid leven.

25. Want u was, om nu ook Jes. 53: 6 op u toe te passen a) als dwalende schapen, die elk voor zich de weg gaan, die van de juiste weide en van de bestemming van de Herder steeds verder afvoert; maar u bent nu door de prediking van het Evangelie, die u gelovig heeft aangenomen, bekeerd tot de Herder en Opziener van uw zielen, zodat u toch een Heer toebehoort, die u goed verzorgt en getrouw beschermt, al is het ook dat u in ander opzicht lijfeigen van harde meesters bent.

a) Ezechiël. 34: 6 Luk. 15: 4

Petrus richt weer zijn woord tot de slaven; vooral zij moeten bedenken, dat zij genezen zijn door de woorden van Christus, zij, die vaak op gelijke wijze als de Heere door wrede heren slagen moesten verduren. De uitdrukking "striemen" doelt op de geseling van Christus.

In zeer nauwe betrekking tot deze zin staat die van vs. 25, die de grond aangeeft, dat reeds daaruit blijkt, dat in beide zinnen de Apostel, afwijkende van de profetische plaats, van de eerste persoon meervoud tot een aanspreken overgaat. Hij herinnert de aangesprokenen aan hetgeen zij zijn geweest, namelijk degenen, die in plaats van op de juiste weg, op de dwaalweg gingen, evenals wanneer schapen zijn afgedwaald en vervolgens waartoe zij waren gekomen, namelijk tot een Herder, die hun zielen onder Zijn bescherming houdt.

Ook het beeld van de dwalende schapen kon op de lijfeigenen in de verstrooiing, die vaker van meester en plaats verwisselden, zeer passen; evenzeer is het opmerkelijk, dat Petrus

Christus de Herder en Opziener van hun zielen noemt, want de lijfeigenen werden vaak genoeg behandeld alsof zij geen onsterfelijke zielen hadden (vgl. MATTHEUS. 10: 28).

Deze vroeger ellendige, ongelukkige, dwalende schapen zijn nu door Jezus wonden genezen en, van de zonde afgestorven, leven zij nu voor de gerechtigheid en hun moeilijke roeping, om het Lam van God, de Opziener van hun zielen na te volgen met blijdschap, met volhardend geduld en dienen hier hun meesters, ook de harden, in grote vrede, evenals zij Christus dienen. Zij zien en vinden hun waarde en grootheid daarin, dat zij het Lam van God niet alleen in Zijn lijden, maar ook in de deugden van Zijn lijden navolgen, evenals de kudde de Herder navolgt. Zij zien de schitterende gerechtigheid van Jezus Christus in woord en werk en zij begeren hun Herder in woord en werken gelijkvormig te worden, ja gelijkvormig in spreken, in zwijgen, in liefde, in overgave, in zelfopoffering. Zij worden gescholden en schelden niet terug, zij zegenen; zij lijden en dreigen niet, zij bidden; zij geven hun zaak over aan Hem, die rechtvaardig oordeelt en worden ernstige voorbidders, evenals Jezus en met Jezus en worstelen en strijden en bidden voor dat éne, dat hun beledigers en vervolgers, hun meesters en tirannen genezen worden door Jezus wonden, van de zonde afsterven, voor de gerechtigheid leven en als vrome schapen de goede Herder navolgen, zoals en waarheen Hij voorgaat. Wij zien de triomf van de goede Herder; Hij gaat voor en uit de meest verlaten en meest geplaagde mensenkinderen volgt Hem een getrouwe kudde, wier wandel en licht steeds meer licht geeft en die aan de gehele wereld het bewijs geven, dat de heilige godsdienst van de Heere Jezus elke nood kan veranderen in zalige vreugde, ja zelfs de slavernij in een staat van de zaligste navolging van de Heere.

Bij dit hoofdstuk valt het vooral in het oog, hoe vrij de Apostel de woorden van de profeet overbrengt op hen, die vroeger heidenen waren, alsof zij van hen gezegd waren en niet oorspronkelijk van het volk van Israël. Zo is voor hen uit de twee één gemaakt en de omtuining, die tussenbeide was, afgebroken (Efeze. 2: 14 Hand. 18: 28).

De Zoon van God is omwille van ons gekomen, dat Hij onze Herder en Bisschop werd. Hij geeft ons Zijn Geest, weidt ons en leidt ons met Zijn woord, zodat wij nu weten hoe wij gered zijn. Daarom als u erkent dat door Hem uw zouden zijn weggenomen, zo bent u Zijn schaap; Hij is uw Herder; Hij is uw Bisschop; u bent Zijn ziel.

Gehoor gevend aan de stem van ons zinnelijk hart, dwalen wij van nature allen als schapen en wandelen naar de lust van onze ogen en zouden ongetwijfeld gevaar lopen op dit dwaalspoor verloren te gaan, als niet telkens de stem van de goede Herder gehoord werd, die in onze woestenij ons is nagegaan en de armen steeds uitgestrekt heeft om ons op Zijn schouders huiswaarts te dragen. "Als dwalende schapen", is er treuriger toestand te denken, met droever uitzicht gepaard? Zeker, het klinkt zeer schoon, geheel zijn eigen heer en meester te zijn, maar wat geeft een vrijheid, die het domme schaap niet anders dan tot eigen nadeel gebruikt? Hoe langer het doolt, te verder zwerft het af van de veilige herdersstaf, waaronder het rustig had mogen weiden en grazen; voor de overvloed vindt het gebrek; voor de stille waterbeek de barre woestijn; voor de warme stal de dreigende afgrond; voor de trouwe herdershond de grijpende wolf. Maar wie schetst dan het voorrecht van hem, die zo'n voorleden nu eindelijk achter zich ziet en afliet op zichzelf te staan, omdat hij voortaan tot de kudde van de goede Herder behoort? Zeker, hij mist nu dat alles, wat hem in zijn staat van denkbeeldige vrijheid bekoorde, maar hoeveel meer heeft hij in de plaats van dit alles ontvangen en wat al heerlijk in de toekomst te wachten! Aan de Herder en Opziener van zijn ziel heeft hij een arts, die de wond van de zwerveling volkomen geneest; een Zielenhoeder, die de Zijnen niet slechts leven, maar overvloed schenkt; een Voorganger, die hem met eigen hand omwille van Zijn

naam, in het spoor van de gerechtigheid leidt. Vraagt het ieder, die in waarheid een schaap van de goede Herder geworden is, of hij tot de vorige toestand zou willen terugkeren en al schijnt er zelfs een ja op zijn lippen te zweven, in het diepst van zijn ziel zegt hij: Nee; de zinspreuk van een welbekend vorstenhuis: "Nimmer terug" is in leven en sterven de zijne. Geen wonder, uit het leven naar de lust van zijn hart is hij thans weergekeerd tot Hem, die zijn ziel even weinig als het schaap zijn herder kan missen en juist die terugkeer is de ware voortgang tot een leven van licht, van vrede, van vernieuwing en hoop geworden; het afkerig Israël moge in de woestijn naar Egypte terugwensen, de getrouwe trekken onder de Meerdere dan Jozua naar het betere Kanaän voort. "Nu bekeerd" kan het echt ook van ons reeds gezegd worden? Het is niet de vraag, of u dag en uur van uw bekering kunt noemen, maar of God u werkelijk op de weg van de bekering aanschouwt, die toch langer duurt dan slechts een enkele dag; of u echt in uw hart het dwaalspoor verlaten heeft en het eigendom van die Herder geworden bent, die Zijn leven voor de schapen gesteld heeft. Als niet, dank God, dat u nog leeft in de tijd van de belofte: "Zie Ik, ja Ik zal naar mijn schapen vragen en zal ze opzoeken" (Ez. 34: 11). Als ja, zie als Petrus nu en dan ootmoedig terug, maar ook vertrouwend vooruit. Vergeet nooit, wat u oorspronkelijk was; waardeer hoog, wat u aanvankelijk bent en zie toe, dat nooit het omgekeerde van u gezegd moge worden: "u was weergekeerd, maar u bent nu als dwalende schapen. " Daarvoor beware ons die Herder en Opziener van onze zielen genadig, wie van elk gevonden en weergebracht schaap in eeuwigheid dank en ere zij toegewijd!

HOOFDSTUK 3

1. Dienstbaren moeten hun heren gehoorzamen, ook de harden (Hoofdstuk 2: 18). Zo ook a) u vrouwen! wees uw eigen mannen, ook de ongelovigen, onderdanig (vgl. Efeze. 5: 22 vv. Kol. 3: 18. 1 Tim. 2: 11 ; opdat ook, als enigen onder de echtgenoten van de Christelijke vrouwen het woord van het Evangelie (Hoofdstuk 2: 8) ongehoorzaam zijn, zij door de wandel van de vrouwen zonder woord, zonder vermaning of overreding, voor het Christendom (1 Kor. 9: 19 vv.) gewonnen mogen worden.

a) Gen. 3: 16. 1 Kor. 14: 34

2. Als zij dagelijks en van nabij ingezien zullen hebben uw kuise wandel in vreze, zullen opgemerkt hebben hoe u, Christelijke vrouwen! wandelt, ten ernstigste wakend tegen elke overtreding van uwe plichten (Hoofdstuk 2: 18 Efeze. 5: 33).

Dat het Christendom oproerig maakte vooral tegen de orde van de Staat en de overheid, maar vooral ook de slaven tegenover de meesters (vgl. Tit. 2: 9) en niet minder de vrouwen tegenover haar mannen (vgl. bij Tit. 2: 5), was het eerste en meest erkende verwijt, dat men deed; dit moest dus door een tegenovergesteld gedrag worden weerlegd. Daarom begon de apostel in Hoofdstuk 2: 12 vv. zijn aanmaning tot een goede wandel onder de heidenen met de woorden: "Wees dan alle menselijke ordening onderdanig" en in de eerste plaats over de overheid hiertoe vermaant, vervolgens de slaven ten opzichte van hun heren en nu spreekt hij over het gedrag van de vrouwen ten opzichte van haar mannen en sluit de vermaning, die deze aangaat, met een "zo ook" aan de vermaning aan, die de slaven is gegeven.

Met een veronderstelling, als die in Hoofdstuk 2: 18 ten opzichte van de slaven met "ook de harden" is uitgedrukt, bespreekt de apostel de huwelijksbetrekking van de Christelijke vrouwen, die ongelovige mannen hebben (1 Kor. 7: 13 v.), zodat ook hier gesproken wordt van de ware, voor God welgevallige verhouding ten opzichte van de wereld; de getuigenis van haar wandel, die voor het Evangelie moet winnen (Hoofdstuk 2: 12), heeft in dit geval een bijzonder doel. Sluiten namelijk haar mannen, zoals zij doen, voor het woord, dat gehoorzaamheid van het geloof eist en met zodanige eis ook tot hen komt, de toegang tot hun harten, dan blijft nog één weg over, waarop zij gewonnen kunnen worden en deze is de wandel van de vrouwen zonder woord. Deze weg opent u haar, zegt de apostel, door uw onderdanigheid, dat voornamelijk deel van de Christelijke wandel, waarover in de hele samenhang van deze vermaning wordt gesproken en waarop ook wordt gedomd door de uitdrukking "uw kuise wandel in vreze". De wandel van de vrouwen moet toch juist als een wandel in de vrees en de door God gewilde en om Gods wil bedoelde onderwerping onder de man een kuise, d. i. een reine en heilige zijn.

Natuurlijk was voor de gelovige vrouwen het ongeloof van haar mannen tot een niet geringe verzoeking. Het minste was nog maar, dat zij, de zwakke vaten, in de echt met goddeloze mannen vele droefenissen hadden, de grote verzoeking lag vooral in de bij haar opkomende twijfel, of zij in de echt met zulke mannen naar Gods wil konden leven (vgl. bij 1 Kor. 7: 14). Mochten zij vreemdelingen en bijwoners, één vlees zijn met hen, die aardsgezind waren? Moesten zij, leden van het heilig, uitverkoren volk en van de koninklijke priesterschap in het huis van God met huwelijksrouw en vrouwelijke vreze zulke mannen bejegenen, die nog tot de wereld behoorden, waarvan zij gered waren? Moesten zij met deze aan één tafel zitten en eten van hetgeen door het Heidense tafeloffer, de libatie, verontreinigd scheen te zijn? Moesten zij bij familiefeesten, waartoe de natuurlijke liefde haar trok, juist ontbreken bij

datgene, wat de heidense familieleden het hoogste daarvan was, namelijk bij het offer? Ja, kon de gelovige vrouw in de ongelovigen man het hoofd erkennen, waaraan zij onderdanig moest zijn, zoals de gemeente aan Christus onderdanig is? Moeilijke vragen, waarop onze verstandigste gedachten anders antwoorden dan Gods Woord! Die het Woord ontwijken, wil Gods hartelijke liefde met getuigenissen zonder woord over de kracht van het Woord omgeven. De wandel van de vrouwen moet de mannen lokken en roepen, opdat zij zonder woord worden gewonnen: maar het Woord van God, dat het geloof werkt, kan tot de zielen worden gebracht zonder woorden, zonder spreken over het woord en zo worden de vrouwen hier vermaand tot een wandel met de werken niet zozeer het oor als het oog van de mannen moet Christus zien in de vrouwen. Augustinus zegt van zijn moeder Monika, dat zij door haar vrouwelijke deugden van Christus tot haar man heeft gesproken en nadat zij diens heftigheid, zonder daarover ooit tot anderen te klagen, tot het laatst toe zonder tegenstreven had gedragen, heeft zij hem aan het einde van zijn leven voor Christus gewonnen en nooit aan de gelovige geklaagd over hetgeen zij van de ongelovige had geleden.

In de uitdrukking "wandel zonder woord" ligt een zogenoemde antanaklasis d. i. een spraakwending, waarbij hetzelfde woord opzettelijk in een andere zin wordt gebruikt: die niet geloven aan het woord van het evangelie, moeten door de vrouwen zonder woord, zonder dat zij prediken en vermanen (vgl. 1 Tim. 2: 12), gewonnen worden, door de wandel alleen.

Die wandel wordt "kuis" genoemd. Dit is niet slechts op te vatten van de lichamelijke kuisheid, maar van de eenvoud, de oprechtheid, de reinheid, waarmee de vrouw zich naar lichaam en ziel aan de éne, die haar eenmaal tot man is gegeven, toebehoort, zonder dat onzuivere en onreine nevedgedachten inwendig of in uitwendige daden bij haar oprijzen. (vgl. Hoofdstuk 1: 22). Daardoor moeten zij dus de mannen winnen, in de eerste plaats dat zij geloofsgenoten worden, maar ook voor zichzelf als liefhebbende mannen. Zij moeten dat echter niet daardoor proberen te bereiken, dat zij, zoals het volgende zegt, proberen zichzelf door uitwendig sieraad beminnenswaardig te maken.

3. a) Welker (namelijk: van de Christelijke vrouwen vs. 1) versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, bestaande in het vlechten van het haar en omhangen van goud, of van kleren aan te trekken (1 Tim. 2: 9).

a) Tit. 2: 3

4. Maar haar versiering is de verborgen mens van het hart in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God. Is het ook dat die ten eerste nog zonder zichtbare invloed op de mannen blijft (vs. 1), de Heere heeft er toch een welbehagen in.

In tegenstelling tot de wijze, waarop wereldsgezinde vrouwen de mannen denken te boeien, stelt de apostel voor wat het is, waardoor een Christelijk gezinde vrouw kan hopen ook de tegenstrevende man te winnen.

Met de woorden "vlechten van het haar en omhangen van goud" is de ijdele bemoeiing van wereldse vrouwen voorgesteld, waarin een Christelijke vrouw, die een beter tooisel kent, geen welgevallen kan hebben.

Petrus wil niet ieder sieraad verbieden, ieder mag naar zijn stand een bescheiden en eerbaar versiersel van het lichaam (1 Kor. 12: 23 en 1 Tim. 2: 9 wel aanwenden.

Er is eenvoudigheid, die even kostbaar als zeldzaam, is, om zonder begeerlijkheid van de ogen, begeerlijkheid van het vlees en grootsheid van het leven zich te schikken in het sieraad, dat stand en regel en de wil van de man aan de vrouwen toekennen. De heilige vrouwen, die in vs. 5 tot voorbeeld worden gesteld, hebben toch ook kostelijke kleren en gouden sieraden gedragen. Omdat Abraham aan Rebekka een voorhoofdsiersel en armringen, zilveren en gouden kleinoden en kleren toezond (Gen. 24: 47, 53), zal zonder twijfel ook Sarah haar versiersel wel hebben gehad. Maar het komt erop aan zich te versieren, als versierde men zich niet (1 Kor. 7: 29 vv.), en onder de voeten te hebben wat men op het hoofd draagt.

De tooi van Christelijke vrouwen is de verborgen mens van het hart, die van alle dwaling en besmetting van de geest rein is. Een vrouw, die zo versierd is, d. i. die een rechtschapen geloof en een stille zachtmoedige geest heeft, zodat zij haar man kan gehoorzamen en jegens hem met woorden en gebaren vriendelijk kan zijn, is een grote, dierbare schat en zo'n sieraad kan niemand genoeg prijzen. Als de vrouwen deze hebben, dan kunnen zij de uitwendigen ook goed gebruiken, want de reinen is alles rein.

De "verborgen mens van het hart" is datgene, wat in de verborgen werkplaats van het harten door de Geest van God wordt gevormd en teweeg gebracht, de nieuwe wijze van denken, voelen en willen, het uit Gods Geest geboren persoonlijk leven, de nieuwe natuur, de diepste kern van de mens, voor zoverre hij iets uit het leven van Jezus in zich heeft.

Deze inwendige mens kan, als hij verborgen niet te zien is, ook niet op zichzelf een versiersel zijn, maar moet, om dat te worden, eerst zichtbaar worden door openbaring. Daarop ziet het "onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest." Die zachtmoedigheid is hier bedoeld, die zich bescheiden en ootmoedig beneden anderen plaatst, zich geduldig voegt naar hun aard en zich ook onaangename en onbillijke zaken laat welgevalen. In het bijzonder is het ook, in tegenstelling tot een eigenwillige, geweldige bekeringsijver, die zachtheid, die niet hartstochtelijk ingrijpt en met hevigheid wil dwingen, maar die door vriendelijkheid het hart beweegt. Is daardoor de rechte aard en wijze voor de invloed van de vrouw op de ongelovige gade uitgesproken, nu worden ook de juiste grenzen aangegeven door het "stille." Die wandel is bedoeld, die niet in een opgewonden veel doen veel beweging maakt, daar waar de roeping niet heenleidt, maar stil en gelijkmatig voortgaat op de geregelde wegen van zijn roeping, zodat wij weer komen tot de "wandel zonder woord" in vs. 1.

5. Want zo, met die zachtmoedige en stille geest, versierden zichzelf eertijds in de geschiedenis van het Oude Testament ook de heilige vrouwen, wier leven naar de wil van God was in tegenstelling tot de andere, die zich aansloten aan de mode van de kinderen van de wereld, die hun eigen wegen gaan (Jes. 3: 16 vv.), de heilige vrouwen, die op God hoopten en daarom niets van de wereld verwachtten, en zich ook niet om haar bekommerden en waren haar eigen mannen onderdanig;

6. Zoals Sarah, uw stammoeder (Jes. 51: 2) aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem bijvoorbeeld in het woord Gen. 18: 12 noemende heer, van welke dochters u geworden bent door inenting in de olijfboom van het uitverkoren geslacht (Rom. 11: 17 vv.), nadat u van nature geheel andere moeders heeft toebehoord. U zult nu ook die heilige vrouwen navolgen, als u weldoet, als u doet, wat volgens hetgeen hier staat (Hoofdstuk 2: 20) goed is, dat is u eveneens aan uw mannen onderwerpt (vs. 5 en 1) en niet vreest voor enige verschrikking, dat u niet uit vrees voor harde bejegening zodanige onderdanigheid op u nemen zult (vs. 14).

Evenals in Hoofdstuk 1: 1 v. ; 2: 9 v. wij hier de beschouwing, dat de gemeente van de gelovigen het tegenbeeld is en de volmaking van de gemeente van het Oude Testament, terwijl het hier Christenen uit de heidenen zijn, die de apostel op het oog heeft, zoals het "geworden bent" onweerlegbaar bewijst.

De slotwoorden "als u goed doet en niet vreest voor verschrikking" wijzen niet het middel aan, waardoor zij dochters van Sarah zijn geworden, maar het teken, waaraan men de waarheid van het geworden zijn kan zien.

De woorden "niet vreest voor enige verschrikking" willen te kennen geven "wanneer u zonder u door enige schrik aanjaging te laten ontrusten, in liefde en gehoorzaamheid uw stille weg vervolgt. In dit geval mogen alle geboren Heidenen zich beschouwen als Sarah's dochters en erfgenamen van haar beloften, zoals de heidenen door het geloof Abrahams zonen zijn.

"O welke vrouwen hebben de Christenen", roept de heidense redenaar Libanius uit, een gunsteling van keizer Julianus de Afvallige, maar ook leermeester van Basilius en van Joh. Chrysostomus, als hij tot zijn leedwezen de val van het heidendom en de overwinning van het Christendom meer en meer voor ogen zag.

7. U mannen! betoon u insgelijks aan alle menselijke ordening onderdanig omwille van de Heere (Hoofdstuk 2: 13). a) Woon bij haar, met verstand u gedragend in uw omgang met uw vrouwen (vs. 1 vv.) en in alle omstandigheden van het huwelijksleven. Leidt haar, zoals het u betaamt, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste de eer gevend, die de vrouwen toekomt, als die ook medeërfgenen van de genade van het leven met haar bent. Zij zijn dat evenals u mannen! En als misschien uw heidense vrouwen aan die roeping tot hiertoe nog geen gevolg geven, kan dat toch altijd nog geschieden. Heeft ze lief, opdat uw gebeden voor haar bekering ook in de vergadering van de gemeente (1 Tim. 2: 8) niet verhinderd worden, noch ook bij harde behandeling het zuchten van de vrouwen zich stellen zou tussen u en God (Hebr. 13: 17).

a) Efeze. 5: 25 vv. Kol. 3: 9

Het "insgelijks", waarmee het vers begint, wijst, evenals aan het begin van vers 1, op het woord, dat onze afdeling opent "wees alle menselijke ordening onderdanig. " Wel volgt hier geen "bent onderdanig, zoals in vs. 1 en Hoofdstuk 2: 18, maar toch ligt er iets overeenkomstig in, dat ook de vrouw een eer bezit, die door de man moet erkend worden. "

Ook de mannen hun plicht onder het oog te brengen was voor de apostel te meer nodig, opdat de onderwerping, in vs. 1 vv. aan de vrouwen geboden, niet door hen zou worden misverstaan en misbruikt.

De vrouw, zegt hij, is, evenzeer Gods werktuig als de man; want God gebruikt haar daartoe, dat zij kinderen ontvangt, baart, opvoedt, verzorgt en haar huis regeert (Tit. 2: 4. 1 Tim. 2: 15). Daarom is zij een werktuig en vat van God, die haar daartoe heeft geschapen en dat in haar gelegd heeft. Dat moet de man weten en daarvoor zijn vrouw aanzien. Daarom zegt Petrus: "u mannen! woon bij haar met verstand. " Een vrouw moet leven, zoals de man haar regeert; zij moet doen wat hij haar beveelt; maar hij moet haar niet naar zijn dol hoofd regeren, noch haar verachten; hij moet rein met haar omgaan en haar verschonen als een zwak vat en werktuig van God, maar haar ook eren als die ook de genade van het eeuwige leven deelachtig is. Dat dus de man, die een sterker werktuig van God is, zijn vrouw, die zwakker van lichaam is,

bloder en vreesachtiger, zo behandelt, zo met haar omgaat, dat zij het kan verdragen. Hij moet met haar handelen evenals met enig werktuig, waarmee men werkt; als iemand bijvoorbeeld een goed mes wil hebben moet hij er niet mee in een steen hakken. Men kan daarover geen algemene regel geven: God dringt er bij ieder op aan, dat hij zijn vrouw verstandig behandelt, zoals het voor elke vrouw gewenst is; want u moet de macht, die u heeft, niet gebruiken, zoals u zelf wilt; u bent toch haar man, opdat u haar helpt, ondersteunt en beschermt, niet opdat u haar zou verderven. Met slaan kunt u niets teweeg brengen teneinde een vrouw vroom en gehoorzaam te maken: slaat u er één duivel uit, u slaat er twee in. Ik ben zeer tegen hen, die tegen arme vrouwen zeer moedig zijn en, zoals men zegt thuis leeuwen, maar buiten hazen zijn.

De eer, die volgens Gods wil aan een vrouw toekomt, is van tweevoudige aard: ten eerste is de vrouw een werktuig van God en wel het zwakkere. Daarvoor moet de man haar erkennen en getrouw met haar omgaan. Ten tweede is zij ook geroepen tot het eeuwige leven en, als zij gelovig is, is zij met haar man mede-erfgename van dezelfde genade van het leven. Als zo iemand moet de man haar achten.

Is zij wat haar wezen aangaat een zwakker vat, zij is toch wat haar geestelijk en zedelijk leven aangaat een persoonlijk wezen, dat met de man in dezelfde verhouding van gemeenschap met God staat. Petrus wijst met nadruk op de volmaking van deze genadestaat in het eeuwige leven, omdat in het leven van de verheerlijking (MATTHEUS. 22: 30) de zwakheid, die nu ten gevolge van de zonde de vrouw aankleeft, opgeheven zal zijn.

Zo is voor de apostel de juiste verhouding van de man tot de vrouw door twee zaken bepaald, aan de ene zijde door de erkenning, dat zij als schepsel een ondergeschikte plaats inneemt en aan de andere zijde de erkenning van Christelijke gelijkstelling: waar de gelijkstelling in plaats van aan deze aan de andere zijde wordt gezocht, ontstaan de caricaturen van die emancipatie, die tevergeefs zoekt de grenzen en bepalingen door God gesteld weg te nemen.

Het Christendom, dat de genade tot grond legt, zonder de vrouw aan haar lagere sfeer te onttrekken, blijft even ver verwijderd van de zedelijke verlaging van het andere geslacht, als van de valse verhoging en vergoding, waarbij de vrouw zelf niet gelukkig is.

Met de woorden "opdat uw gebed niet verhinderd wordt" is een verhinderen bedoeld niet in die zin, dat iets niet geschiede, maar in die zin, dat hem, die iets voor heeft, of op de weg daarheen is, iets storends in de weg treedt, wat hem niet tot zijn doel of niet verder voort laat komen. Men moet zich dus gebeden denken, die op weg zijn van de bidder tot God en waarbij iets in de weg treedt, dat hen niet laat komen, waarheen zij willen komen. Als de vrouw onder de man moet zuchten, dan zal haar zuchten zijn gebed in de weg treden, omdat het hem bij God aanklaagt, voordat het daardoor onwaardig gemaakte gebed tot Hem komt.

EPISTEL OP DE VIJFDE ZONDAG NA TRINITATIS

Naast het Evangelie van Petrus' wonderbare visvangst komt als epistel deze afdeling uit de brieven van dezelfde apostel; want het sprak wel vanzelf, dat op de zondag, die vooral aan de gedachtenis van Petrus was gewijd, ook deze, die de oude kerk zo graag de mond van de apostelen noemt, het woord ontving. Het zijn nu algemene vermaningen, die Petrus tot de Christenen richt: het Christelijk leven, dat in de beide eerste epistels van de zondagen na Trinitatis als een leven in de liefde en in de beide volgende als een leven in de strijd met het lijden van deze tijd was voorgesteld, houdt ons in deze tekst als het ware de tafels van Zijn

wet voor; de plichten, die wij als Christenen moeten vervullen, worden ons hier in een korte somma voorgehouden.

Hoe wij Christenen het leven, dat buitendien reeds zo zwaar is, onszelf en anderen niet zwaarder moeten maken, maar integendeel verlichten. De apostel vermaant 1) tot hartelijke welwillendheid, 2) tot voorzichtig spreken, 3) tot gewillig dragen, 4) tot vlijtig bidden.

Hoe kunnen Christenen mensen vangen? 1) door hun gedrag jegens elkaar, 2) door hun gedrag jegens vijanden.

Over de ware navolging van Christus: 1) wat ertoe behoort, als men Christus wil navolgen, 2) welke reden wij hebben het graag en gewillig te doen.

Hoe wandelt een Christen, die goede dagen wil zien: 1) hij heeft de broeders lief, 2) hij zegent de vijanden, 3) hij vreest de Heere.

Wat het doel van ons leven moet zijn: 1) de ware vredelievende gezindheid te bewaren, 2) de strijd tegen het kwaad nooit te vergeten, 3) de juiste troost in alle lijden vast te houden.

Alleen de ware Christen is in dit leven gelukkig: 1) hij heeft vrede en houdt vrede, 2) wat hij doet staat in de hoede van God, 3) wat hij lijdt, kan hem geen schade veroorzaken. (V. BURGER).

Drie herinneringen aan uw roeping in de vijandige wereld: 1) wees allen eensgezind, de broeders liefhebbend, barmhartig, vriendelijk, 2) vergeld geen kwaad met kwaad, maar zegen, 3) vrees voor hun tegenstand niet, maar heilig God de Heere in uw harten.

8. En ten slotte, om de vermaning in Hoofdstuk 2: 11 v. begonnen, nu hier te eindigen, a) wees allen eensgezind (Rom. 12: 16 Fil. 2: 2. 2 Kor. 13: 11, medelijdend (Hebr. 4: 15; 10: 34 Rom. 12: 15. 2 Kor. 11: 29, de broeders liefhebbend (Hoofdstuk 1: 22. 1 Thessalonicenzen. 4: 9 1Pe 1. 22 1Th), met innerlijke barmhartigheid bewogen over de zwakheden van de broeders, vriendelijk in het vergeven van de wederzijdse misslagen (Efeze. 4: 32 Kol. 3: 12

a) Rom. 15: 5. 1 Kor. 1: 10 Filip. 2: 2; 3: 16

De apostel was in Hoofdstuk 2: 11 v. geheel algemeen uitgegaan van een goed gedragen en nu keert hij tot zulke vermaningen terug, die alle Christenen betreffen, nadat hij door de laatste, eerst alleen aan de vrouwen gerichte vermaning (vs. 1-6) ook tot de mannen uit te breiden (vs. 7), daartoe de overgang had gebaad. Ook deze algemene paraenese (vermaning) staat weer geheel onder het gezichtspunt van overtuiging van de ongelovigen door de daden van het zedelijk reine karakter van het Christendom en van de ongegrondheid van de bestrijdingen, welke laatste vervolgens met afwijking van Hoofdstuk 2: 11-3: 7 onmiddellijk worden beschouwd. In de eerste plaats wordt in vs. 8 het juiste wandelen van de Christenen onder elkaar in hoofdzaken kort samengevat. Dit juist ten eerste tot latere bespreking (Hoofdstuk 4: 8 vv.) achterwege latend, wendt Petrus zich (vs. 9 vv.) dadelijk tot het tweede, tot de juiste verhouding tegenover de vijandige omgeving, omdat hij de bewaring van de onschuld, die in het algemeen het ware gedrag in het lijden is, tegenover het gevaar, dat voor de hand ligt, in de geduldige overgave stelt.

De vijanden, die hen omringden, hadden vooral hun oog gevestigd op het gedrag van hen, die tot de gemeente van de Heere behoorden, over de overheid; vervolgens op dat van de Christen-slaven over hun meesters; daarna op dat van de vrouwen tegenover haar mannen, of ook omgekeerd en vervolgens op dat van de Christenen onder elkaar en jegens anderen. Nadat de apostel zijn vermaning aan de lezers ten einde gebracht heeft, om te midden van de heidense omgeving oprecht te wandelen en wel op een wijze, dat hij de juiste wandel en de verschillende regels van de maatschappij beschreef, noemt hij nu datgene, waardoor allen zonder onderscheid in het onderling verkeer en met anderen moesten tonen, welke zedelijke werking het Christendom uitoefent.

De vijf deugden, door de apostel voorgesteld, noemt Joh. Gerhard met het oog op 1 Petrus 2: 9 de verkondigingsdeugden. Het is weer de broederlijke liefde, waarin Petrus al het goede stelt, dat Christenen moeten betrachten (vgl. Hoofdstuk 1: 22 en 4: 8), evenals de Heere al de vrucht, die Zijn discipelen als ranken aan de wijnstok dragen, in dit éne samenvat (Joh. 15: 17) "dit gebied Ik, dat u elkaar liefheeft". Aan beide zijden wordt die liefde door twee deugden omsloten "eensgezind, medelijdend" aan de ene, "barmhartig, vriendelijk" aan de andere zijde. De beide eersten zijn als de beide voeten, waarop de broederlijke liefde staat, de beide anderen als de beide handen, waarmee zij haar werk verricht.

Eensgezind of "gelijkgezind", hetzelfde willend, hetzelfde ontwijkend, alle dingen in het licht van hetzelfde evangelie beoordelend, met gelijke gedachten vervuld zijn de leden van Jezus' gemeente. Als nu echter een schare van mensen geheel eensgezind is, maar de deugd in de tweede plaats genoemd, namelijk het medelijden, ontbreekt, dan is het nog geen schoon leven. Het woord is hier toch geenszins gebruikt in die zin, waarin wij het gewoonlijk gebruiken, want wij verstaan onder medelijden niets andere dan het medegevoel met de ellendigen en ongelukkigen. Dit is echter meer uitgedrukt door het woord "barmhartig" dan door dit. Dit woord geeft te kennen een deelnemen door zich altijd in de toestand van de broeder te verplaatsen, in hem te leven. Bij de gelijke gezindheid behoort een fijngevoelende ziel, die de opwellingen en gevoelens van het broederlijk hart deelt en zo iemand moet die van een Christen zijn. Niet slechts moet dezelfde gezindheid bij de Christenen worden gevonden, maar de gewaarwordingen en gevoelens moeten komen uit dezelfde grond.

Twee oprechte Christenharten zijn als twee gelijk gestemde instrumenten: de snaren van het ene instrument klinken, als die van het andere worden aangeraakt.

Broederlijke liefde is die deugd, dat de Christenen in het algemeen elkaar zodanige liefde en trouw bewijzen als de een lieve broeder aan de ander. Zo iets ligt in de natuur, zodat broeders meer vertrouwen op elkaar hebben dan anderen, vooral in de nood, als die één vlees en één bloed zijn en gezamenlijk erfgenamen. Alhoewel zij het anders niet eens zijn, nemen zij, als zij door vreemden worden aangevallen, een vlees en bloed aan en verenigen lichaam, goed en eer. "Barmhartig", dit woord kan ik niet anders verklaren, dan door een gelijkenis voor te stellen: zie, hoe een moeder jegens haar kind doet, als het in nood is: dan beweegt zich haar moederhart in het lichaam. Daarvan is de wijze van spreken op vele plaatsen in de Schrift ontleend. "Vriendelijk" is, dat men uitwendig een beschaafde, liefderijke wandel leidt; niet alleen, dat de een zich over de ander ontfermt, evenals vader en moeder over hun kind, maar ook dat de een met de ander omgaat in liefde en zachtmoedigheid. Er zijn enige onaangename en knorrighe mensen, evenals een boom met vele takken, zo onvriendelijk, dat niemand graag met hen te doen heeft. Dat komt daarvan, dat zij gewoonlijk vol argwaan zijn en snel toornig worden. Maar dat zijn beschaafde mensen, die alle dingen ten beste uitleggen en niet

argwanend zijn, niet snel toornig worden en wel iets ten goede kunnen houden. Het Evangelie stelt zo de Heere Christus voor, dat men deze deugd in het bijzonder in hem opmerkt.

9. a) Vergeld niet kwaad voor kwaad hen, die nog buiten de Christelijke gemeente staan, de niet-Christenen (Rom. 12: 17. 1 Thessalonicenzen. 5: 15, of schelden voor schelden (Hoofdstuk 2: 23 MATTHEUS. 5: 44), maar zegen daarentegen, vergeld kwaad en schelden met zegen, groet en heilwens; wetend, dat u daartoe geroepen bent, b) opdat u zegening zou beërven, de toekomstige heerlijkheid en zaligheid in al haar volheid (Hoofdstuk 1: 3 vv.), nadat u de eerstelingen daarvan reeds in uw tegenwoordige Christelijke staat heeft ontvangen (Efeze. 1: 3 MATTHEUS. 25: 34).

a) Lev. 19: 18 Spr. 20: 22; 24: 29 1 Kor. 6: 7 b) 1 Tim. 4: 8

In dezelfde richting, die de verhouding van de Christenen onderling aangeeft, moet ook de handelwijze zijn ten opzichte van de Heidense omgeving, de wereld, die aan het Christendom vijandig is. De Christenen moeten niet kwaad met kwaad, of schelden met schelden vergelden; want door zichzelf te wreken, door smaadreden weer te doen horen zouden zij zelf afdalen tot het standpunt van de vijandige wereld. Integendeel moeten de Christenen goede dingen spreken, het goede toewensen, zegenen; het zegenen van de mensen toch moet het bij het woord laten blijven, terwijl het zegenen van God reeds de feitelijke verwezenlijking in zich bevat.

Dat zegenen van een Christen, dat wensen en toebidden van wat goed is aan de vijanden, is meer dan alle uitwendig weldoen, dat ook geschieden kan buiten het hart en misbruikt kan worden om te triomferen over vijanden en tot verheffing voor zichzelf en voor anderen.

U heeft veel meer reden, meent Petrus, om voor uw vijanden te bidden, en medelijden met hen te hebben, dan om toornig op hen te worden. Zij zijn kinderen van de toorn en van de vloek; sterker kunnen zij niet gekweld zijn. Doen zij nu onrecht, het zal op zijn tijd wel blijken, dat zij het bitter genoeg bewenen en hun straf ervoor moeten lijden, zo niet tijdelijk reeds hier, zeker eeuwig in de afgrond van de hel.

Petrus weet zeer goed hoe moeilijk dit gebod is voor de natuurlijke mens, die ook in de Christen zich steeds weer verheft; hij versterkt daarom zijn vermaning door te wijzen op onze goddelijke roeping, om de zegen te beërven.

Die op die grote dag gezegend wil worden, moet zichzelf in het zegenen oefenen en die daar wil behoren onder de gezegenden van de Heere, moet hier zelf een zegenend priester zijn en de kinderen van de wereld, die hem met boosheid en smaad bejegenen, met getrouwe, bestendige welwillendheid, met vriendelijke woorden en zegenende daden kunnen behandelen.

U, onze vervolgers, haten kunnen wij niet, maar wij bieden u alles aan, wat liefde tot de zielen schenken kan. Wij vergelden uw haat met oprechte welwillendheid; voor de martelingen en pijnigingen, die u ons aandoet, wijzen wij u de weg van het leven. Geloof dan en leef. U, die ons een kleine tijd vervolgt, verheugt u eeuwig met ons!

10. Dit is echter ook de weg, om reeds nu voor onnodig lijden gespaard te worden en zich in moeilijke omstandigheden het leven veel lichter te maken. "Want", aldus zegt Ps. 34: 13-17 : "wie het leven wil liefhebben, zo'n leven wil hebben, dat dit hem niet tot een ondraaglijke last

wordt (Pred. 2: 17) en goede dagen wil zien, die stilt zijn tong (Jak. 1: 26) van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken.

11. a) Die wijkt af van het kwade en doet het goede (Jes. 1: 16 v.); die zoekt vrede en jaagt die na (Hebr. 12: 14 Rom. 12: 8)

a) Ps. 37: 27 Jes. 1: 16. 3 Joh. 1: 11

12. Want de ogen van de Heere Zebaoth (Jak. 5: 4) zijn over de rechtvaardigen, die zich op het goede toeleggen (Jak. 5: 16) en Zijn oren richten zich met opmerkzaamheid (Ps. 5: 2; 130: 2) tot hun gebed; maar het aangezicht van de Heere is ook daarentegen met toornige blik tegen degenen, die kwaad doen. Hij laat het niet ongestraft, ook niet dan als het aangedane kwaad wedervergelding is van enig leed van hen ondervonden.

De aangehaalde woorden van de psalmist hebben geen betrekking op het volgende, maar op dit leven. De apostel wil daarmee zijn lezers aanwijzen, wat zij moeten doen om zich onnodig lijden te besparen en om op de hulp van God te kunnen rekenen. Het "want" kan dan ook niet de grond aangeven van de slotwoorden in vs. 9, omdat toch de uitdrukking "zegening beërven" op het volgend leven wijst; het geeft daarentegen de reden aan van de vermaning: "vergeld niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegen daarentegen" en zoals deze vermaning drie leden bevat, zo doelt ook het citaat op zo vele leden.

De heilige Petrus, die man van strijd en onrust, die de vijandschap van de wereld vervolgde en probeerde te vangen, waarheen hij ging, die zo weinig van goede dagen zag, die altijd vol verlangen naar de eeuwige dagen en hun vrede was, laat het toch overal doorschemeren, hoe ook hij het tijdelijk leven en goede dagen waardeerde en acht het niet minder dan de heilige psalmzangers alle inspanning waard en alle moeite rijkelijk belonend, de vrede te bewaren, want van goede dagen is de vrede, zo mag men wel zeggen, meer dan voor de helft de oorzaak.

13. En, om met Jes. 50: 9 te spreken: "wie is het, die u kwaad doen zal, als u navolgers bent van het goede?" moet dan ook niet het schijnbare kwaad tot uw welzijn dienen? (Rom. 8: 28 Gen. 50: 20).

De apostel wil zeggen dat hij, die het goede zoekt dit voordeel heeft, dat de aanvallen van de ongelovige wereld tegen hem zonder enig gevolg blijven.

Wat ons van de tegenstanders door schandelijk lasteren, door schade aan lichamelijke goederen, door smarten en kwellingen, die het lichaam worden berokkend, overkomt, doet de gelovigen geenszins schade, maar geeft hun, die geduldig zijn, de overwinning. Daarentegen doet het de vervolgers zelf het meeste schade, omdat zij daardoor hun verdoemenis en straf des te groter maken.

Niemand wordt meer leed gedaan dan door zichzelf.

Heeft God u van uw eigen verkeerde mens verlost, dan kan geen mens u meer schaden.

14. Maar als u ook lijdt omwille van de gerechtigheid, zoals voor een deel nu wel uw toestand zal zijn (Hoofdstuk 2: 12; 5: 6 vv.), maar later in nog veel grotere mate zijn zal "Eph 6: 10, dan bent u, volgens het woord van de Heere in MATTHEUS. 5: 10 (vgl. Hoofdstuk 4: 14)

zalig in het inwendige van uw hart. En, om nog een ander woord behalve de straks aangehaalde te herinneren, a) vrees niet, uit vrees van hen, van de Heidenen, die tegen u opstaan en wordt niet ontroerd, als zij u aanvallen, alsof zij u zouden kunnen verderven, want uw gelukzaligheid kunnen zij u niet ontrukken (MATTHEUS. 10: 28).

a) Jes. 8: 12 Jer. 1: 8

15. a) Maar heilig door te vrezen iets te doen, dat voor God niet welgevallig zou zijn en door te vertrouwen, dat Hij u door alle moeiten heen zal brengen tot Zijn hemels rijk, God (volgens andere lezing "Christus. " Hand. 20: 28), de Heere, in uw harten. " (Jes. 8: 12 v.).

a) Job 1: 21

Het hart van de apostel is overal vol van goddelijke woorden, goddelijke vertroosting, goddelijke beloften, goddelijke vermaningen, zoals dat bij ieder Christen moet zijn. De uitspraken van het geschreven, eens gesproken Woord van God, dat in het Oude en Nieuwe Testament is bewaard, moeten ons levendig voor de geest staan en waar eigen lust ons niet voldoende dringt, moeten wij door van buiten leren en oefening dat aanvullen, opdat de Heilige Geest ons ten allen tijde aan deze kan herinneren, wanneer we die nodig hebben. Die nu zo de bovenstaande plaats van Jesaja kent, erkent tevens de betekenis van die woorden: "De Heere van de heerschaar die zal jullie heiligen en Hij zij uw vrees en Hij zij uw verschrikking. " Als u van de zijde van de heidenen in zodanige moeilijkheden komt, zie dan niet angstig om naar hulp van buiten, of denk er toch niet lafhartig aan, om met de heidenen een verbond te maken, maar verlaat u op het woord van uw God, heilig Zijn naam, geef Hem de eer, dat Hij uw Helper zij; Hij zal u zeker redden.

De Heere wordt geheiligd, als Hij in de vrees, de liefde en het vertrouwen van ons hart datgene voor ons is, wat Hem naar Zijn almacht, wijsheid en goedheid enz. toekomt.

PLICHTEN VAN ECHTGENOTEN. GEDULD EN STANDVASTIGHEID IN LIJDEN. DOOP

D. Vs. 15b-Hoofdstuk 4: 11. De vermaning, waartoe de apostel nu overgaat, hangt ten nauwste samen met hetgeen aan het einde van de vorige afdeling is gezegd en, zoals wij ons reeds daarvan hebben overtuigd, zet hij later (Hoofdstuk 4: 8 vv.) uiteen wat hij hierboven als in het voorbijgaan behandelde. Desalniettemin hebben wij hier een nieuwe, op zichzelf staande afdeling voor ons, zowel wat de inhoud van de vermaning als wat de wijze van aandringen aangaat. Wat de inhoud betreft wil de apostel het "vrees niet uit vrees van hen en wordt niet ontroerd" en het "heilig God de Heere in uw harten", aan het slot van de vorige afdeling uitgesproken, zijn lezers nog in het bijzonder op het gemoed drukken. Hij doet het zo, dat men kan opmaken, hoe het woord van Christus in Luk. 12: 32 : "Vrees niet, u klein kuddeke! want het is uw Vaders welbehagen jullie het koninkrijk te geven", daarbij zijn pen bestuurt. En wat de aandrang betreft zou men bijna geloven, dat toen reeds de apostolische geloofsbelijdenis, zoals wij die nu nog hebben, aanwezig was en zowel als grondslag van het onderricht voor de catechumenen, als ook als belijdenisformule bij het ontvangen van de doop in gebruik geweest was. Het is toch werkelijk de doop, waarvan Petrus de lezers die verplichting voorhoudt en zijn rede daarover omgeeft hij voor en achter met stukken, die in de tweede helft van het tweede artikel van het Christelijke geloof worden gevonden, waarvan zelfs een het "neergedaald ter helle" nergens anders een onmiddellijke apostolische uitspraak voor zich heeft, dan juist deze onze plaats. En was toen werkelijk de apostolische

geloofsbelijdenis niet aanwezig, zodat Petrus zich daarvan hier niet had kunnen bedienen als grond voor zijn vermaningen, zo zal men ten minste omgekeerd mogen zeggen; dat deze gegrond is op de afdeling, die voor ons ligt, die op alles, wat na Christus' dood met Hem is geschied, het oog vestigt, alsmede op de kracht van de doop, evenals het begin van een oud gebed bij de doop: "Almachtige, eeuwige God, U die naar uw streng oordeel de ongelovige en onboetvaardige wereld met de zondvloed gestraft heeft en de gelovige Noach zijn achtster uit uw grote barmhartigheid behouden en bewaard; " en de plaats welke later volgt, "opdat hij (de dopeling) van het getal van de ongelovigen wordt afgezonderd, in de heilige ark van het Christendom droog en veilig bewaard enz. " aan de gedachten van onze apostel in vs. 20 en 2 Petrus 2: 5 ontleend is.

15b. a) En wees altijd bereid tot verantwoording aan een ieder, die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is. Als iemand van u verlangt mededeling en verklaring te ontvangen over de hoop, die in u leeft, weiger hem die niet (Hand. 24: 10 vv. ; 26: 6 vv. 24. 10), maar geef hen die rekenschap over deze hoop met zachtmoedigheid, zonder enige hartstochtelijke opgewondenheid en met vrees, hoed u zorgvuldig voor alles wat onbetamelijk is.

a) Ps. 119: 46 Hand. 4: 8

De apostel waarschuwt zijn lezers ook tegen een andere verkeerdheid, waartoe zij zouden kunnen komen, wanneer zij aan de overheid of wie ook verantwoording moesten geven over de hoop, waarmee zij hun Koning Christus verwachten en die voor hun volksgenoten zo zeer aanstotelijk is (vgl. Hand. 17: 7); ook moeten zij, zoals vroeger (vs. 14 v.) op het hart is gedrukt, zonder vrees zich verantwoorden. Zij zouden het kunnen doen met hartstochtelijke opgewondenheid, alsof het reeds een krenking was, dat men kon menen dat zij onrecht deden door zo'n hoop te koesteren en zij konden het ook doen met trotserende onbedachtzaamheid, die er zich niet aan stoort, hoe zij haar woorden kiest en welke indruk deze maken. Het tegendeel van het eerste is "met zachtmoedigheid", het tegendeel van het laatste "met vrees. "

Het vaste vertrouwen op een heerlijke openbaring van Jezus Christus, die de gehele wereldmacht zegerijk zou verslaan en Zijn gemeente glorieus verhogen; deze hoop, waarin de Christenen zich reeds nu boven de tegenwoordige wereld verheven en dus zalig voelden, kon door de heidenen worden gehouden voor de gevaarlijke waan, die bij de Christenen een verachtelijk ignoreren, een trots verwerpen van de regels van het maatschappelijk leven teweeg moest brengen. Nu moeten zij zich vooral bewust zijn, dat dit gebonden zijn aan de maatschappelijke verhoudingen voor hen voortbestaat, krachtens welke zij altijd de wettelijke aanspraken van hun staats- en volksgenoten moeten erkennen, zodat zij van de aard en de betekenis van hun zaak rekenschap hebben te geven. Zij moeten echter ook in het oog houden, dat hun verantwoording moet geschieden met zachtmoedigheid, met die zachtmoedige kalmte, die door onverstandige en onrechtvaardige verdachtmaking zich niet hartstochtelijk laat verbitteren en met vrees d. i. met de heilige vrees, die van God gewilde ordeningen en verhoudingen van het maatschappelijk leven niet met woorden van hoofse minachting aan te tasten.

Als u over uw geloof ondervraagd wordt, moet u niet met trotse woorden antwoorden en de zaak met zo'n kracht en geweld willen uitoefenen, alsof u bomen wilde uitrukken, maar met zo'n vrees en ootmoedigheid, alsof u voor Gods gericht stond en daar moest antwoorden.

Zij, die de leer van het Evangelie met een gelovig hart omhelsden, hadden ook een levendige hoop in zich een gegronde hoop op de vervulling van de dierbare beloften, die de God van de

wereld doet, in het Evangelie. Over deze hoop werd hun vaak rekenschap afgeëist. De apostel spreekt eigenlijk, volgens de kracht van de grondwoorden, van degenen die naar reden vraagden van de hoop van deze Christenen. Het was namelijk in deze tijd zeer gewoon, dat de Christenen ondervraagd werden over de redenen en gronden van hun hoop, naar de inhoud van de leer van het Evangelie en hetgeen hen bewoog om deze te omhelzen. Dit gebeurt soms buiten, maar vooral in het gericht. Zij werden menigmaal als lieden, die een schadelijke aanhang uitmaakten en hoogst verderfelijke waren voor de menselijke maatschappij, door de vijanden van de waarheid voor het gericht getrokken. Het laatste geval bedoelt de apostel hier bijzonder. Dan kwam het er op aan om God de Heer door een kloekmoedige belijdenis van de waarheid te verheerlijken. Zij moesten daarom altijd bereid zijn tot verantwoording. Deze verantwoording moest bestaan in een grondige en vrijmoedige verdediging van het Christendom, in een betoog dat de hoop van de Christenen op redelijke gronden gevestigd en zo sterk was, dat zij, daardoor gesterkt, zelfs de wredeste dood gemoedigd konden onder de ogen zien; alsmede dat de leer van het Evangelie strekte ter bevordering van Gods eer, van het welzijn van de maatschappij en het wezenlijk geluk van de mensen en in een bondige weerlegging van de lasteringen, die door de vijanden van de waarheid tegen het Evangelie en zijn belijders werden ingebracht. Tot zo'n verantwoording moesten zij altijd bereid zijn. Het Griekse woord geeft zowel een bekwaamheid als een bereidwilligheid te kennen. Trouwens de bereidwilligheid zou zonder de bekwaamheid weinig baten kunnen. Deze Christenen moesten zich daarom naarstig toeleggen om een grondige kennis te hebben van de leer van het Evangelie, en van de bewijzen voor haar waarheid; ook moesten zij altijd, bij alle gelegenheden, bijzonder als zij voor de rechtbank geroepen werden, ter verantwoording van het Christendom gereed zijn, om de gronden van hun hoop vrijmoedig op te geven en alle laster van de vijanden mannelijk te weerleggen. Maar zou deze verantwoording met enig uitzicht op een goede uitslag geschieden, dan moesten zij alles zorgvuldig vermijden wat de vijanden van de waarheid de minste aanleiding, tot verdere verbittering geven kon. Zij moesten hun verantwoording doen met zachtmoedigheid en vrees. Met zachtmoedigheid, zij moesten, in zo'n geval wel zorg dragen, dat hun, hoe smadelijk zij ook bejegend werden, geen hard of bitter woord ontviel, maar het geduld van hun goddelijke Meester navolgen, die, wanneer Hij gescholden werd, niet terug schold en, wanneer Hij lijden moest, niet dreigde (verg. Hoofdstuk 2: 23). Hier moest nog de vrees bijkomen, een eerbiedig ontzag voor de overheden, in welke tegenwoordigheid zij zich verantwoordden.

16. En gedraag u altijd naar de wil van God, dan heeft u een goed geweten (Hebr. 13: 18), a) opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners (Hoofdstuk 2: 12), zij beschaamd mogen worden door dat daadzakelijk bewijs van hun onrecht, zij namelijk, die uw goede wandel in Christus lasteren (1 Kor. 4: 17 Kol. 2: 6).

a) Tit. 2: 8

Met de woorden "en heb een goed geweten" geeft de apostel op treffende wijze dat punt aan, waarop het aankomt, om op de juiste wijze altijd tot verantwoording gereed te zijn.

Over de Christelijke hoop kan alleen hij verantwoording geven, die de geschonken genade in een goed geweten als een goed vat heeft bewaard.

Er moet een bereidheid ter verantwoording gegrond op een zedelijk goed gedrag bestaan, opdat de tegenstanders met hun lasteringen beschaamd worden. Het rekenschap eisen, dat de ongelovigen doen, is namelijk volgens de hele voorstelling van de brief niet gedacht in de zin van een waarheid zoekende zedelijke drang, maar als uitgaande van de veronderstelling, dat

de Christenen zich ontslaan van de zedelijke leefregels. Hebben zij dus een goed geweten, d. i. kunnen zij op een zedelijk goeden wandel wijzen, dan zijn de smaaddeden van de tegenstanders niets anders dan een feitelijk te schande worden, omdat zij het voldoende bewijs zijn, dat de ongelovigen niets meer tegen het Christendom en zijn belijders kunnen inbrengen dan deze lasteringen, die tegenover de feiten in zichzelf nietig zijn.

Dit is de troost van een goed geweten, dat wij tot hen, die van ons achterklappen als van kwaaddoeners, mogen zeggen: "Wat u in ons haat zijn niet onze zonden, die ons zelf gehaat zijn en waarvoor wij vergeving van God afbidden. U is Christus gehaat, die wij belijden als onze enige hoop, om wiens wil wij niet met u meegaan in uw woest en ongeregeld leven en die alleen willen wij dienen ten spijt van u voor God. "

Een voortreffelijk voorschrift zeker, maar is het in zijn soort niet even onuitvoerlijk, als de even hooggestemde eis: "wees volmaakt? " Een goed geweten, zeker, het is een paradijs hier beneden, maar waar is de mens en de zondaar, voor wie het geen verloren paradijs is te achten. Ach, allen dragen nog immers meer of min een kwaad geweten om in de boezem, dat ons telkens dagvaart voor God en al klaagt het ons ook van geen grove afwijking aan, toch zal wie echt wijs is het woord van Paulus herhalen: "ik ben mijzelf van geen ding bewust, maar ik ben daardoor niet gerechtvaardigd" (1 Kor. 4: 4). Zelfs een gewijde schrijver horen wij zich met de verklaring tevreden stellen: wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben (Hebr. 13: 18), als schroomde hij sterker te spreken. Zal niet juist de man van geweten op dit punt het meest bedachtzaam zich uitlaten en loopt integendeel hij, die zonder beperking verklaart, dat hij in alles een goede consciëntie heeft, geen onwillekeurig gevaar van zelfbedrog, als niet van huichelarij? Zo schijnt dan bijna deze apostolische vermaning te sterk en toch zij is even rechtmatig, als tot aanmerkelijke hoogte uitvoerlijk, als zij slechts juiste wordt verstaan. Daartoe is echter vóór alle dingen nodig, dat wij goed onderscheiden; wij onderscheiden, ten eerste tussen de mens buiten en de verlost van Christus. Tot de eerstgenoemde komt natuurlijk niet de vermaning om een goed geweten te bewaren hoe zou men kunnen behouden, wat men nog nooit heeft bezeten maar om voor het onrein en ontrust geweten reiniging en genezing bij God in Christus te zoeken. In de tekst echter is verondersteld, dat dit reeds geschied is en nog gedurig geschiedt en worden bepaald zij, wier harten reeds van een kwaad geweten gereinigd zijn, met nadruk vermaand naar het duurzaam bezit van een goede consciëntie te staan. Ten tweede moet men ook op dat gebied behoorlijk onderscheiden tussen volmaaktheid en louterheid. Werd tot het bezit van een goed geweten vereist, dat men zich van niet één verkeerdheid bewust was, ook de beste zou die schat moeten derven. Maar ook daar wordt de getuigenis van een goed geweten vernomen, waar wij, bij alle gebrek, de bewustheid met ons omdragen van oprechtheid in beginsel en keus en ons ernstig bevljtigen om met ons niet slechts naar sommige, maar naar alle geboden van God te leven. Om een goed geweten te hebben is het niet nodig een man zonder zonde, maar althans een mens uit één stuk te zijn; die ook op geestelijk gebied in de grond van de zaak slechts één ding wil en doet, maar dat een getrouw en van harte, die wel niet zonder struikelen, maar toch zonder moedwillig afdwalen op de weg van de gehoorzaamheid wandelt, er niet vreest, maar integendeel verlangt door de Kennen van de harten doorgrond te worden, omdat hij, in gemeenschap met God, boven alles lust aan waarheid in het binnenste heeft. Die dit in ootmoed van zichzelf belijden kan, hij heeft, bij alle ogenblikkelijke verzuimen of feilen (waarop een getrouw geweten hem onophoudelijk wijst), toch in de grond van de zaak een goede consciëntie voor God en ook tegenover de bitterste vijanden kan hij als Paulus met Christelijke fierheid verklaren: hierin oefen ik mijzelf om altijd een onergerlijke consciëntie te bewaren voor God en de mensen" (Hand. 24: 16). En hoeveel verenigt zich nu, om ons het staan naar zo'n toestand zo krachtig mogelijk aan te prijzen! De goede consciëntie is de bron

van een inwendige vrede, die tegen geen aardse schatten is op te wegen; ach, wat hel een in het hart van Jozefs broeders, van een Herodes, van Judas en zo vele anderen, over wie de Rechter daarbinnen het onverbiddelijk "schuldig" heeft uitgesproken! Wat een hemel in de ziel van David, die zijn handen in onschuld kan wassen, eer hij die smekend opheft tot God! Eerst het goed geweten maakt ons rustig tegenover al de wisselende oordeelvellingen, sterk tegenover al de miskenning van de wereld. Wie zijn vrijspraak daarbinnen heeft wat deert hem het vonnis daarbuiten, wie zich vrijmoedig op de getuige van zijn onschuld beroepen kan, wat schaadt hem zelfs de schennigste laster? "Als ons hart ons niet veroordeelt", dus heeft een apostel gesproken, "zo hebben wij vrijmoedigheid tot God en zo wat wij bidden, dat ontvangen wij van Hem" (Joh. 3: 21, 22). Onschatbaar voorrecht voorwaar, hoe het echt het onze kan worden en blijven? Voor alle dingen door de ootmoedige belijdenis, dat wij het van onszelf niet hebben en het enkel verkrijgen kunnen langs de weg van de verzoening met God en van de vernieuwing van ons hart door de kracht van de Heilige Geest. Maar dan ook hebben wij dagelijks in Zijn kracht naar een verlicht, een teder, een onergerlijk geweten voor God en de mensen te streven. Dwaalt toch het verstand, ook het geweten zal dwalen; zijn we niet nauwgezet in het kleine, hoe zullen wij voor grotere overtreding bewaard blijven; en geven wij billijke aanstoot aan anderen, hoe kwetsen we reeds daardoor de eigen consciëntie en lopen zelfs gevaar van al snel schipbreuk te lijden aan ons allerheiligst geloof? O, het verband tussen het leven van het geloof en de reinheid van het geweten, het is zo onbegrijpelijk nauw. Leert een heilig en barmhartig God zelf ons "de verborgenheid van het geloof bewaren in een goede consciëntie" (1 Tim. 3: 9). En verhoedt Hij genadig, dat wij immer zouden behoren tot hen, die "hun eigen geweten als niet een brandijzer toegeschroeid hebben!" (1 Tim. 4: 2).

17. Want het is beter, wanneer men u een lijden berokkent alsof u misdadiger was, dat u, weldoende en dus onschuldig (als het de wil van God, die altijd wijs is, wil) lijdt, dan kwaad doende, dan dat u het verdient (Hoofdstuk 2: 20).

De apostel noemt tweeërlei omstandigheden, waaronder welke lijden plaats kan hebben, in het een geval als men doet wat goed is, in het andere als men doet wat kwaad is. Bij het laatste moeten wij denken aan hetgeen de Christen van zijn goed geweten berooft en bij het eerste aan zo'n wandelen, dat zijn goed geweten bewaart, dat hij moet hebben, als hij de Christelijke hoop tegenover de argwaan van de niet-Christenen vertegenwoordigt. Heeft hij zich in dit opzicht niets te verwijten en moet hij, als het Gods wil is (want zonder dat Gods wil het wilde, zou mensenwil het niet teweeg kunnen brengen), dat hij als een in dit opzicht schuldige lijdt, dan is hij er beter aan, dan wanneer het hem overkomt vanwege een gedrag, waarmee hij zich werkelijk tegen de regels van maatschappij en staat bezondigt. In beide gevallen is het zijn Christenstaat, waarom hem lijden overkomt en niet zijn gedrag; maar het overkomt hem of om een gedrag, waar hij kan zeggen, dat hem onrecht, of waarbij hij zeggen moet, dat hem recht geschiedt. Dat hij nu in het eerste geval er beter aan is, dan in het laatste, stelt de apostel daarom voor, omdat het de natuurlijke mens bitterder voorkomt onschuldig te moeten lijden dan schuldig; de Christen moet het echter anders beschouwen, omdat hij Christus kent, die door hetgeen hij leed in het leven is overgegaan, waarin hij nu staat.

Die goed doet, voor die heeft het lijden, dat hem treffen kan, niet de grond als voor de kwaaddoeners, in de eigen zondige wil, die hem doet zondigen en daarbij onheil over zich doet brengen, maar alleen in de wil van God, die voor hem, de vrome, slechts een genadige, goede wil kan zijn, die zaligmaking bedoelt: hoe veel beter moet dan dat lijden zijn dan het andere.

18. Want Christus heeft ook eens (Hebr. 9: 26, 28 Rom. 6: 10) voor de zonden geleden (Hebr. 13: 12) door ze in Zijn lichaam te dragen op het hout (Hoofdstuk 2: 24). Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen (Rom. 5: 6), opdat Hij ons tot God zou brengen, ons de toegang tot God verschaffen zou (Efeze. 2: 18; 3: 12 ; die wel is gedood in het vlees maar levend gemaakt (Efeze. 2: 5) door de Geest Uit 27: 53.

Het "want" aan het begin van dit vers geeft de reden aan, waarom het zo is als in vs. 17 1Pe gezegd is. De gehele plaats komt overeen met Hoofdstuk 2: 21 vv., want zoals wij daar lezen, "omdat ook Christus voor ons geleden heeft", zo nu hier: "want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden. " Het "ook" brengt, zoals vanzelf spreekt, Christus niet alleen wat betreft het "geleden" met ons in vergelijking, maar wat betreft de hele zin tot aan de woorden "opdat Hij ons tot God zou brengen. " De eerste plaats, wordt daar ingenomen door het "eenmaal", welks gewicht voor de gedachte hiernaar wordt afgemeten, welks betekenis echter daarvoor ook alleen te zoeken is in het doel, waartoe Christus met de Christenen wordt vergeleken: eenmaal is dit geschied, dat Hij de dood stierf, die Hij gestorven is en wat daaruit is afgeleid, vormt als blijvend en voortgaand een tegenstelling tot hetgeen met dat "eens" is voorbijgegaan, die leert, hoe goed het is, als men lijdt om het verrichten van iets, dat goed is (vgl. het "een kleine tijd lijden" in Hoofdstuk 1: 6; 5: 10). De tweede uitspraak is deze, dat Zijn lijden en sterven een lijden om de zonden was, die Hij daardoor verzoende en een lijden voor ons, zodat Hij, die rechtvaardig was, voor ons, die onrechtvaardig waren, gestorven is. Daardoor moet worden te kennen gegeven, dat wij zo moeten leven, dat de zonden, die zij, die ons onrecht doen, aan ons begaan, de oorzaken van ons lijden zijn. Wij lijden dan wel niet als rechtvaardigen voor onrechtvaardigen, maar wel als rechtvaardigen door onrechtvaardigen, wier zonden, behoudens dat onderscheid, maar overigens op dezelfde wijze, oorzaak van ons lijden worden, als onze zonden voor Christus een oorzaak van Zijn dood zijn geworden. Eveneens duldt in de derde plaats ook het doel, waarmee Christus gestorven is, toepassing op ons: als Hij gestorven is om ons, wier zonden Hem een oorzaak van de dood zijn geworden, tot God te brengen, in gemeenschap met Hem te brengen, dan moet het ook ons doel zijn hen, van wie wij onrecht lijden, door de wijze van ons onschuldig lijden tot nadenken over zichzelf en tot erkenning van Christus te brengen.

Waren zonden de aanleiding tot het lijden van Christus, het waren toch niet Zijn eigen, maar Hij leed als rechtvaardig voor onrechtvaardigen. Zo beschouwd is nu Zijn lijden voorafbeeldend voor de lezers; want ook hun lijden is een lijden voor de zonden en evenals bij Christus moeten het ook niet hun zonden zijn, die over hen komen, maar integendeel de zonden van de ongelovige omgeving, terwijl zij zelf als rechtvaardigen om hun weldoen lijden.

Toch komt hier nog een gedachte bij: het was een zegevierend lijden, een overwinnen in het bezwijken: juist door Zijn lijden heeft Hij ons tot God gebracht, ons met Hem verenigd. Wordt nu gezegd: "die wel gedood is in het vlees, maar levend gemaakt door de Geest", dan is vlees hier het lichamelijke leven, dat gedood werd. Niettegenstaande Zijn lichamelijke dood werd Hij levend gemaakt naar de Geest (MATTHEUS. 10: 28). Nadat Hij aan de zonde gestorven was eenmaal, en dus de banden van het vlees, die Hij omwille van ons droeg, waren losgemaakt, drong het nieuwe leven in Zijn geest, in welks kracht Hij na de dood nog als zegevierend overwinnaar in het rijk van de geesten kon werken.

De Heere riep stervend uit: "Vader in uw handen beveel Ik Mijn Geest", het woord van David in Ps. 31: 6 Zich toeëigenend. Daarmee zegt Hij, hoe Hij ook daarin ons gelijk is geworden, dat Hij in de dood het bewustzijn verloor en Zijn Geest ter bewaring en ter bescherming

overgaf aan Hem, aan wie Hij tot aan de laatste ademtocht als aan Zijn Vader hing. Maar meteen werd Hij weer levend gemaakt. Zijn Geest is het leven en betoont zich na de dood eerst echt als zodanig. Van de opstanding van de Heere kan de uitdrukking "levend gemaakt door de Geest", zoals die door de uitleggers meestal wordt opgevat (om het uitdrukkelijk daarbij staande "naar de geest", dat in tegenstelling staat tot het levend maken van het lichaam Rom. 8: 11) niet worden verstaan.

De nauwe verbinding en de verdere gelijkheid, waarin de apostel het gedood worden naar het vlees en het levend gemaakt worden naar de geest bij elkaar plaatst, geeft te kennen, dat beide met elkaar en niet het een na het andere heeft plaats gehad.

Het doel is zeker door geen apostel duidelijker naar zijn ten inhoud uitgedrukt dan door Simon Petrus, waar hij zegt: Christus heeft ééns, d. i. eenmaal, voor de zonden geleden. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. Onze ziel staat stil bij deze uitspraak en bij deze overtuiging, "opdat Hij ons tot God zou brengen." Dat was het doel. En het dragen van onze zonden in Zijn lichaam op het hout, de bedekking, de verzoening van onze zonden door Zijn bloed, was tot dit doel het onvermijdelijk middel. Maar dit was het doel zelf. Niet maar om "de goede belijdenis, die Hij beleden had voor Pontius Pilatus", te bezegelen met een bloedige dood, om ons een exempel na te laten, opdat wij Zijn voetstappen zouden volgen, om ons het toonbeeld van de volmaakte gehoorzaamheid en van een onberispelijke heiligheid onder de zwaarste beproevingen voor ogen te stellen; niet slechts om ons de overtuiging te geven van Zijn grote liefde, die Hem niet aarzelen deed "Zijn leven te zetten voor Zijn vrienden;" om ons hart te vertroosten met de betere dingen, dan Abel, die het "bloed van Zijn besprenging" spreekt: om het oordeel van de verdoemenis van ons hoofd af te wenden, om ons te verlossen "van de vrees van de dood, waarmee wij al ons leven van de dienstbaarheid onderworpen waren;" om ons de hemel te openen, die in ons hart te doen dalen en ons de verzekering te schenken van de voor ons weggelegde erfenis met de heiligen in het licht: is Hij gestorven, die voor de zonden gestorven is, maar opdat Hij ons door dit alles tot God zou brengen; dat is: voor God toebrengen, voor God toewijden; zó dat wij met geheel ons hart, geheel ons verstand, geheel onze ziel en alle krachten van God en voor God zouden zijn; voor God en in Gods gemeenschap, in heiligheid en blijmoedige gerustheid wandelen zouden. Dit doel veronderstelt een toestand tegenovergesteld aan die, die door de bereiking van dit doel wordt teweeg gebracht. Een toestand op de een of andere wijze, door de een of andere oorzaak van God gescheiden. En is dit niet metterdaad de toestand, waarin het mensdom, waarin de mens verkeert door de zonde? Van de Heilige God afkerig, voor de Rechtvaardige bevreesd; de Liefderijke, waar het er meest op aankomt, wantrouwend; zijn geluk, zijn eer, zijn levensdoel buiten God stellend, zijn wijsheid bij zichzelf zoekende, is dat niet het beeld en wezen van de mens, wie Christus nog niet tot God, wie hij voor God nog niet toegebracht heeft, die God nog niet heeft leren kennen als in Christus de wereld en ook hem, met zichzelf verzoenend, zijn zonde hem niet toerekenend? "Zeker, wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een ieder naar zijn weg". Het wezen van de zonde is een toestand van inwendige gescheidenheid van God; van vervreemding van God, omdat de natuurlijke neigingen met de wet Gods in bestendige strijd zijn; omdat het denkbeeld van de oordelen van God op den duur niet te verdragen is. De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God; en ieder mens, die zijn zondig hart volgt, moet wensen dat deze dwaasheid waarheid zij, of dat althans hij zich verheugen moge voor het aangezicht van die God, die zijn neigingen bestrijdt en zijn vreugde door vrees verstoort. Christus heeft eenmaal voor de zonde geleden. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. Dit doel alleen was volkomen voor Godwaardig, volkomen Godverheerlijkend. God moest het Zijne terughebben. Als de vader in de gelijkenis, had de Vader, die in de hemelen

is, zijn jongste zoon door de zonde verloren. Hij was hem dood. Met het deel van het goed, dat hij meende hem toe te komen, met geheel zijn hart, geheel Zijn verstand, geheel zijn ziel, alle krachten, was hij heengereisd naar het verre land van de zonde, om daar het kostelijk erfgoed naar hartelust te verteren en door te brengen en zich ook de uiterste ellende te getroosten, mits hij slechts zijn hoog geroemde onafhankelijkheid bewaren mocht. Helaas! wie doet die verloren zoon opstaan en tot de vader gaan? Wie geeft hem moed, wie geeft hem de lust ertoe? Wie overtuigt hem van het voor hem nog kloppend vaderhart, van het voor hem nog openstaand vaderhuis? Wie neemt hem bij de hand en voert hem daar weer binnen, dat hij er blijft eeuwig en zonder meer naar het verre land om te zien? Dat doet Hij, die de gelijkenis van de verloren zoon voor de oren van deze verloren zoon verhaald heeft. Dat doet Hij, die in de gelijkenis van het verloren schaap de herder is, die het nagaat totdat hij het vinde; mettertijd de goede Herder, die zijn leven stelt voor de schapen. Hij doet het, wie de door Zijn dood verlorene zondaren toezingen: "wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een ieder naar zijn weg, maar de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt, maar Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open. " Ja. Hij doet het, die voor de zonden gestorven is, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. En waar dit Zijn doel geheel bereikt wordt, daar weergalmt het Vaderhuis hierboven van een Goddelijk en God verheerlijkend: Deze mijn Zoon, was dood, maar is weer levend geworden; Hij was verloren, maar is gevonden! Christus heeft geleden, opdat Hij ons tot God zou brengen. De bereiking van dit doel maakt ook het geluk volkomen van hen, voor wier zonden hij gestorven is. Het zegt zeker veel, van de vrees van de dood en van de verdoemenis verlost te wezen, maar het is weinig bij het rijk genot, dat de overtuiging, dat de ondervinding in zich heeft, tot God gebracht, met God herenigd te zijn, door het geloof Hem toegewijd te wezen door de liefde van het hart en ook in zedelijke zin, in Hem te leven, zich te bewegen en te zijn, zich gans toe te vertrouwen aan die Vaderhand, volkomen uit te rusten aan dat Vaderhart; en alle, ook de donkerste wegen van het leven op het Vaderhuis te zien uitlopen. Ziedaar onmiddellijk, ziedaar onvermengd en oneindig geluk. Dit is het geluk, waaraan de mens als mens, als oorspronkelijk naar Gods beeld geschapen kind van God, in de diepste grond van zijn hart behoefte heeft; dit het geluk dat, in het Paradijs verloren, herworven is op de Hoofdschedelplaats. O, Goede, Goede Vrijdag! u heeft het ons bezworen, Zoon van God, dit was uw hart! Maar is dit werk in ons, in een ieder van onze volbracht? alle dingen gedaan, die bij God te doen waren? " de hele beker gedronken, waarvan het niet mogelijk was, dat hij aan Hem zou voorbijgaan, als wij behouden zouden worden. Zijn bloed reinigt van alle zonden, Zijn kruis troost onder alle lijden, de hemel staat open, zondaar, wie u zijn mag en voornaamste van de zondaren, ook voor u. Maar heeft Hij u tot God gebracht? voor God toegebracht? Het nieuwe leven in u opgewekt, dat voor God gewijd is, dat is een wandel met God? Met andere woorden: Heeft U de liefde van God in de overgave van de Zoon tot een verzoening voor uw zonde de liefde van God, die uw eeuwig behoud wilde en wilde tot deze prijs, bij het kruis van Zijn Zoon erkend en daardoor het stenen hart week voelen worden, het verdeelde hart voelen verenigen tot de vrees van Zijn naam?

Heeft u, daar u op Golgotha van de zware last van uw zonde verlost werd, de Heilige God beminnelijk en Zijn "geboden niet zwaar" leren achten? Dat is door Christus en die gekruisigd, dat is door de rechtvaardige, die voor de onrechtvaardigen geleden heeft, tot God gebracht zijn, dat is in Hem geloofd hebben. Alleen hij, die echt in Christus gelooft, wordt metterdaad door Hem tot God gebracht. Verstaat u deze woorden niet, u wie deze woorden beschamen? wie zij kunnen zeggen: Zo was dan tot heden toe voor u nog te vergeefs geweest, dat Hij eenmaal geleden heeft voor de zonden. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen.

Want u bent, ver van God, nog leeft u voor de wereld voor uzelf, met zoveel vrees van God en eerbied voor Zijnen Christus, als u met dit leven voor de wereld, met dit leven voor uzelf meent te kunnen overeenbrengen. Ei, schaam, bedroef u dan toch over u zelf. Volg de stem van het gewetens, die u zegt dat dit niet genoeg, dat dit het ware niet is. Om iets anders in u te weeg te brengen heeft de Heiland geleden. Had Hij nog meer moeten lijden om u te treffen, te trekken, te boeien, te overmeesteren, aan uzelf en aan een ijdele wereld te ontrukken en tot God te brengen. O val Hem te voet op Golgotha en zeg: Heere! U heeft genoeg, U heeft alles gedaan om het doel Uwer liefde ook aan mij te bereiken en ik veel, veel te veel, om die liefde te wederstreven, om aan die liefde te ontsnappen telkens meer. Hier ben ik. U heeft mij verlost, breng mij waar ik wezen moet. Bij Uwen God en mijn God, Uwen Vader en mijn Vader. U, wiens hart aldus reeds vroeger gesproken heeft, heeft het u een ogenblik berouwd? Toon, toon van de wereld, hoe goed het is nabij uwen God te wezen. Toon aan een Christendom, dat op twee gedachten hinkt, aan een Christelijk geloof, dat geen geloof is, die de kracht, die de vrucht, die de vrede en de vreugde is van het ware Christendom, van het ware geloof. Laat uw aangezicht glinsteren van die glans van liefde en heiligheid, die d r moet uitlichten, waar God het hart vervult. U slaat uw ogen neer. U voelt dat u niet bent die u wezen moest. Bid dat u het meer en meer woorden mag. Wees dankbaar voor de herinneringen, de vermaningen, de beproevingen, u toegezonden, om het u meer te maken. Blijf boetvaardig. Sterk uw geloof. Wijke Golgotha niet uit uw gedachten. Dicht bij het kruis is dicht bij God.

19. In welke geest, waarnaar Hij aan de macht van de dood ontrukte en met nieuwe levenskracht tot verdere werkzaamheid werd toegerust, Hij ook, de ondervonden levendmaking krachtig openbarend, naar het dodenrijk (Hand. 2: 27 en 31) heengegaan zijnde, de geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft, de afgestorven zielen (Hoofdstuk 4: 6 Hebr. 12: 23) van hen, die het oordeel verdiend hadden en nu in de voor hun tijdelijke bewaring (2 Petrus 2: 9 Judas 1: 6) bestemde kerker van de onderwereld (Jes. 24: 22) zich bevinden.

De verklaring van deze plaats, volgens welke Jezus, na Zijn dood of opstanding voor de geesten in het dodenrijk gepredikt zou hebben, heeft niet alleen de ongerijmdheid van de zaak tegen zich, die elke verstandige, de Apostolische leer eerbiedigende uitlegger naar een redelijker verklaring had behoren te doen omzien, maar ook dat de prediking, waarvan hier gewaagd wordt, duidelijk gezegd wordt geschied te zijn in de dagen van Noach; want, wat men ook bijbrengt om het te kleuren of te vernissen, waarom zou Jezus, in het dodenrijk juist voor de ongehoorzamen van Noach's tijd en niet van alle andere tijden, gepredikt hebben? Om nu niet aan te voeren, dat het woord gevangenis, of bewaring nooit en nergens als gelijkkluidend met dodenrijk gebruikt wordt. Waardoor. Door de Geest, die geest van Christus, waarvan uitdrukkelijk gezegd wordt, dat zij in de oude profeten geweest is en door hen gesproken heeft. Heengegaan zijnde. Dit heengegaan zijnde hoeft men hier niet voor geheel overtuigend te houden, hoezeer dit in de Hebreeuwse stijl niet ongewoon is. Het kan betekenen, dat de Geest van Christus ook toen reeds werkzaam was en uitging om mensen te leren en te verbeteren. De geesten, die in de gevangenis zijn. Men versta hierdoor de geweldenaars van de oude wereld. De voorstelling van de Apostel namelijk is ontleend aan een oud geschrift, het Boek of de Profetie van Henoch geheten, dat destijds veel gezag had en waaruit door Judas in zijn brief een plaats wordt aangehaald. In dit geschrift worden die geweldenaars geesten, boze geesten genoemd en van hen gezegd, dat zij in de zondvloed omgekomen, in bewaring, of in de gevangenis worden gehouden tot de dag van het gericht, wanneer zij hun eindelijk vonnis zullen ontvangen. De geesten, die in de gevangenis zijn, is dus slechts een omschrijving om te kennen te geven: de geweldenaars vóór de zondvloed. De zin van de

gehele plaats is daarom deze: dat de Geest van Christus, waardoor Hij, gedood zijnde, in het leven was teruggebracht, reeds in de dagen van Noach door hem, de prediker van de gerechtigheid (2 Petrus 2: 5), de boze mensen van die tijd heeft vermaand en gewaarschuwd, toen hun nog een uitstel van honderdtwintig jaar werd verleend, terwijl de ark van de behoudenis vervaardigd werd. Vraagt men intussen, wat het oogmerk van Petrus is geweest, met deze uitweiding aangaande hetgeen gebeurd is in de dagen van Noach? Zo is het antwoord hierop, welke verklaring men ook aanneemt, altijd moeilijk, omdat hier omstandigheden, die ons onbekend zijn, ten grondslag kunnen liggen. Nochtans is dit zeker, dat de Apostel melding maakt van te lijden, omdat men goed doet en te lijden als een kwaaddoener. Het verschil nu tussen het één en ander was blijkbaar in Noach's geschiedenis: de geweldenaars kwamen in de vloed om; Noach, die zoveel van hen had moeten lijden, werd in de ark behouden. (V. D. PALM).

20. Die eertijds ongehoorzaam, ongelovig waren, aan de goddelijke waarschuwing, met de aankondiging van de zondvloed gegeven, uit ongeloof geen gehoor leenden, a) wanneer de lankmoedigheid van God eenmaal verwachtte (Gen. 6: 3, 6 v.) in de dagen van Noach, toen de ark toebereid werd (Gen. 6: 13 vv. MATTHEUS. 24: 38 v. Hebr. 11: 17), waarin weinigen b) (dat is acht) zielen, Noach met zijn vrouw, zijn drie zonen en de vrouwen van deze (Gen. 6: 18; 7: 1, 7; 8: 16 en 18 behouden werden door het water.

a) Luk. 17: 26 Rom. 2: 4 b) 2 Petrus 2: 5

In een vroegere uitlegging (van het jaar 1523 en 1539) schrijft Luther: Bij het eerste lezen luiden de woorden alsof Christus de geesten d. i. de zielen, die niet geloofden, toen Noach de ark bouwde, zou hebben gepredikt. Ik kan het echter niet geloven, dat Christus heen gevaren zou zijn tot de zielen en hun daar zou hebben gepredikt. Ook strijdt daartegen de Schrift en zegt: "die niet gelooft is al geoordeeld", item, dat ieder zal ontvangen, naardat hij geloofd en geleefd heeft. Bovendien omdat het niet zeker is, hoe het met de doden is, kan men het woord niet goed zo verklaren; wil echter iemand het toch daarvoor houden, dat Christus, nadat Hij aan het kruis is gestorven, neergedaald zou zijn tot de zielen en deze daar zou hebben gepredikt, ik wil niet ontkennen, dat de plaats die betekenis zou kunnen hebben. " In het jaar vóór zijn dood schrijft hij bij Hos. 6: 2 over onze plaats: "Hier zegt Petrus duidelijk, dat Christus na Zijn dood niet alleen verschenen is aan de gestorven aartsvaders en patriarchen, waarvan Hij zonder twijfel enige, toen Hij is opgestaan, mee ten eeuwigen leven heeft opgewekt (MATTHEUS. 27: 52 v.), maar ook enigen gepredikt heeft, die ten tijde van Noach niet geloofden en op de lankmoedigheid van God wachtten d. i. die hoopten, dat God niet zo ontzettend woeden zou tegen het menselijk geslacht, opdat zij zouden erkennen, dat hun zonden door het offer van Christus vergeven zouden zijn. " De toevoeging aan de woorden van de tekst, die Luther maakt, "die ten tijde van Noach niet geloofden en op de lankmoedigheid van God wachtten d. i. die hoopten enz. " schijnt een verkeerde verklaring te zijn van de woorden "wanneer de lankmoedigheid van God eenmaal verwachtte"; maar zij moeten het "misschien", zoals Luther ons "eertijds" vertaald heeft, verklaren. Hij wil de uitspraak van onze tekst beperken tot hen, die door het ondervonden oordeel zich hebben laten overtuigen van hun zonden van ongeloof. Niet op alle geesten, in de gevangenis bewaard, uit de dagen van de zondvloed had de prediking van Christus betrekking, die geweldigen van de aarde (Gen. 6: 4) toch waren evenmin als de engelen, die gezondigd hadden, tot bekering te brengen (2 Petrus 2: 4 Judas 1: 6) en werden tot het oordeel van de grote dag bewaard. Er waren echter onder de eens door hen beheersten en verleiden en nu nog in de gevangenis bewaard en, zeker zo vele zielen, die voor een sterkere en meer overtuigende prediking, dan die van Noach (2 Petrus 2: 5), vatbaar zouden zijn geweest zijn (vgl.

MATTHEUS. 11: 23 Luk. 10: 13). De prediking van Noach niet te geloven, was in aanmerking genomen de vreselijke machten van de verleiding, die in die tijd in de wereld heersten, nog niet de zonde tot de dood, want steeds kon hetgeen hij zei en deed voorkomen als een voortbrengsel van zijn eigen overspannen verbeelding. Daarom heeft dan Christus, die gekomen was om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, nu Hij gedood was naar het vlees en daarom aan hen, die op aarde zijn, Zijn verlossingswerk niet meer kon volbrengen en toch levend gemaakt was naar de geest en daarom door God zelf tot voortzetting van Zijn werk bekwaamd en geroepen was, hen, die onder de aarde (Fil. 2: 10) waren, tot voorwerpen van Zijn zoeken en zalig maken verkoren, zoals Hij op hen, die geesten waren, als zelf in de geest levend (2 Kor. 12: 2 vv.) nu bepaald gewezen was. Door enige schriftverklaarders is beproefd de plaats te verklaren van Christus als de prediker vóór Zijn menswording (Joh. 1: 4, 10), aan het geslacht van de zondvloed, gedurende de 120 jaren van genade (Gen. 6: 3). Men beroept zich dan op 1 Petrus 1: 11 en 1 Kor. 10: 4, 9 Het "waarin" slaat echter duidelijk terug op het "levend gemaakt door de Geest" en het "ook" op "tot God brengen" in vs. 18. Aan de andere zijde wordt ook uitdrukkelijk gesproken van een "heengaan tot de geesten in de gevangenis", aan welke Hij daar gepredikt heeft en niet van een heengaan tot hen, die nog in leven waren, terwijl zij nu tot straf voor hun ongelooft in de gevangenis bewaard worden. Evenmin kan, wat door de formula concordiae verheven is tot de orthodoxe opvatting van de Lutherse kerk, volgens welke wij hier zouden moeten denken aan een openbaring van de reeds opgestane Christus, die, vóór Hij Zich op aarde levend vertoonde, Zich aan de geesten in de gevangenis als overwinnaar over de dood zou hebben geopenbaard, om hen te doen zien, welke zaligheid zij door hun vroegere ongehoorzaamheid hadden verloren en hoe rechtvaardig hun verdoemenis was. De woorden "heengaan en prediken" zijn parallel met de woorden van de Heere in Mark. 16: 15 en het is nauwelijks aan twijfel onderhevig, of Petrus heeft dit woord, dat hem diep in het gemoed lag, daar hij het heeft laten opnemen in het Markus-evangelie, dat onder zijn leiding is geschreven, bij het neerschrijven van de uitdrukking op onze plaats voor zijn ogen gehad. Deze moet dan te kennen geven, dat de hier bedoelde prediking dezelfde geweest is, die later aan de discipelen voor de wereld van de levenden werd bevolen, namelijk de prediking van het rijk van God, waarin zou ingaan die boete deed en in Christus geloofde. Zij moet dan ook een zelfde doel hebben gehad, namelijk dat zij, die haar hoorden, moesten beslissen, of zij ze wilden aannemen of niet. Deden zij werkelijk boete en grepen zij in geloof het hun aangeboden heil aan, dan gingen zij uit hun gevangenis over in het rijk van God en welke verandering ten opzichte van hun toestand van de dood, die toch voor de algemene opstanding van de doden niet kon worden opgeheven, dit met zich brengen zou, wordt later in Hoofdstuk 4: 6 gezegd. Bleven zij daarentegen ook nu nog ongelovig, dan bleven zij voor eeuwig van het rijk van God uitgesloten, en hun gevangenis werd hun tot een bewaard worden voor de dag van het laatste oordeel, tot een eeuwige verdoemenis. (vgl. Hebr. 2: 3 v. ; 10: 26 vv.). Het is een diepe, rijke blik in de volheid van het werk van Christus, die ons de apostel hier aanbiedt, zo merkt Schlichthorst op. Dit werk omvat het gehele verleden zowel als de toekomst; het breidt zich over alle landen en volken uit, achterwaarts en voorwaarts. Het woord "wereld" moet in zulke gezegden, evenals 2 Kor. 5: 19. 1 Joh. 2: 2 in de meest eigenlijke zin worden genomen. Christus, hoewel eerst in het midden van het tijdsverloop verschenen en op een klein plekje van de bewoonde aarde, brengt toch in het offer, dat Hij bracht, begin en einde bij elkaar en voegt morgen en avond, middag en middernacht bijeen. Zijn kruis is het centrum van het universum. Als nu Petrus bij de prediking van het woord, dat Noach moest verrichten aan het geslacht van zijn tijd en waarvan de inhoud aangeduid wordt door het "wanneer de lankmoedigheid van God eenmaal verwachtte", nog een prediking door de daad toevoegt, als hij schrijft "als de ark voorbereid werd", dan ligt het voor de hand aan te nemen, dat hem als tegenbeeld daarvan de Christelijke kerk voor ogen kwam. In Hoofdstuk 4: 7 zegt hij toch:

"het einde aller dingen is nabij"; volgens 2 Petrus 3: 5 vv. heeft de ondergang van de wereld aan het einde van de tijd zijn voorbeeld in de ondergang van de vroegere wereld door de wateren van de zondvloed en in 2 Petrus 1: 11 is sprake van het ingaan in het eeuwige rijk van Jezus Christus, dat aan het ingaan in de ark (MATTHEUS. 24: 38) herinnert. Totdat dit ingaan in Christus eeuwig rijk kan plaats hebben, wordt nu, in deze dagen van de prediking van de zaligheid, de ark van de kerk, waarin deze alleen wordt verkregen, toegerust. Er zijn ook daar slechts weinige zielen, die op hun zaligheid acht geven en tot hun redding door de ondergang van de wereld zich in zo'n ark verbergen; maar dat hoeft de lezers tegenover de grote menigte van de ongelovig geblevenen niet in dwaling te brengen en tot de mening te verleiden, dat zij wel onbedachtzaam hadden gehandeld, door het aannemen van de doop zich te scheiden van hun Heidense volksgenoten 1Pe 1: 25 en zich tot een Christelijke gemeente aaneen te sluiten, die nu zoveel spot en velerlei lastering moest verduren. Dat is dan de gedachtegang, waardoor de apostel er in het volgende vers toe komt aan de doop en zijn betekenis te denken. In de woorden: "in welke weinige, dat is acht zielen behouden werden door het water", spreekt zich een gevoel uit, waarvoor hij in dat voorbeeld van de geschiedenis aan de zondvloed vertroosting zoekt. In de tijd, waarin hij de brief schreef, was de uitbreiding van het Christendom op de weg van de zending bijna geheel tot stilstand gekomen. Zoals zij sinds bijna een tiental jaren onder de Joden geen voortgang had, zo stond die ook sinds Paulus' gevangenschap onder de Heidenen bijna stil. Het scheen gedaan te zijn met de werkzaamheid van de prediking van het woord. Alleen van de wandel van de vrouwen zonder het woord kon nog invloed op haar ongelovige mannen, van het geduldig lijden van de slaven een invloed op hun heren en van de geheel en wandel van de Christelijke gemeente in het algemeen op de Heidense omgeving worden verwacht. Daarom heeft Petrus dat zo sterk op het hart gebonden (Hoofdstuk 2: 11-3: 15). En als hij nu op het geduldige, zachtmoedige, het voorbeeld van Christus volgende onrecht lijden van de zijde van de Christenen zo'n groot gewicht legt en dat enigszins beschouwt als de parallel tot de prediking van de Christus, die naar het vlees is gedood, maar levend gemaakt naar de geest, aan de geesten, die in de gevangenis zijn, die vroeger niet geloofden, dan heeft hij de naaste toekomst van de kerk in de wereld zeer juist voorzien. Nu stonden toch de vervolgingen van de Christenen voor de deur, waarover de geschiedenis ons leert, hoezeer het bloed van de martelaars, die toch ook naar het vlees waren gedood, maar door de Heere enigermate naar de geest levend werden bewaard (vgl. Hebr. 11: 4), de akker van de kerk heeft gemest.

Die woorden "in dewelke", zien op hetgeen voorafgaat, "levend gemaakt door de geest." De geest is niet de ziel van Christus, want Hij is door Zijn ziel niet opgewekt; zo dient deze plaats niet tot gepast bewijs. De geest, waarin Hij heen ging, afkwam, is Zijn goddelijke natuur, waardoor Hij Zichzelf heeft levend gemaakt. Daardoor kwam Hij en sprak met Abraham, Izaäk, Jakob, Noach en de andere profeten, zoals 1 Petrus 1: 11 gezegd wordt, dat de geest van Christus in hen was. Door de profeten liet Hij de mensen vermanen, bestraffen, waarschuwen, zodat Hij door die profeten, die door Zijn geest spraken, predikte. Hier wordt gesproken van Noach en de zondvloed en van de mensen, die toen ongehoorzaam waren en zich door Noach's prediken door de geest van Christus niet bekeerden (vs. 20). Deze goddeloos stervenden werden in de gevangenis, dat is in de hel, de plaats van de verdoemden, verstoten, niet naar het lichaam, maar naar de ziel, die een geest is. De ziel, de geest van de mensen zijnde, het redelijke, die is een voorwerp van de predikatiën, die is het eerste en naaste onderwerp van de zonde en de ongehoorzaamheid, die niet kunnende sterven wordt verdorven in de hel, MATTHEUS. 10: 28 De zin van de plaats is, dat Christus door Zijn geest door Noach gepredikt heeft voor de mensen, toen ongehoorzaam en naar het lichaam door de zondvloed gedood en naar de ziel of geest in de hel geworpen, waar ze nu nog in de gevangenis zijn. (W. a. BRAKEL).

21. a) Waarvan, namelijk van het water, waarvan zo-even als van een reddende macht werd gesproken, het tegenbeeld, de doop ons nu ook behoudt, omdat het bij de zondvloed de ark ophief en op zijn oppervlakte droeg (Gen. 7: 17). Maar niet die doop maakt zalig, die een aflegging is van de vuiligheid van het lichaam, tot welk doel men zich anders laat overstromen, of waartoe de wassingen dienen (Mark. 7: 4 Hebr. 9: 10), maar die een vraag is van een goed geweten tot God, of een verbond met God, waarin wij door de doop komen en dat ons schenkt wat wij hebben gezocht, namelijk een goed geweten, door de opstanding van Jezus Christus, die om onze zonde is overgegeven (vs. 18) en opgewekt is tot onze rechtvaardigmaking (Rom. 4: 25. 1 Kor. 15: 17)

a) Efeze. 5: 26

Zoals zich aan het woord "naar de geest" aan het einde van vers 18 tot inleiding van vers 19 een "waarin" aansluit, zo wordt aan de nadere bepaling "door het water" aan het slot van vs. 20 een "waardoor" gevoegd, ten einde het vers, dat hier voor ons ligt te beginnen. Nu betekende zonder twijfel dat "door het water" zoveel als "door het water heen" (vgl. 1 Kor. 3: 15). De acht zielen moesten niet mee ten ondergaan in het water, waardoor alle vlees onder de hemel van de aarde moest worden verdelgd. Daarom juist werden zij in de ark geborgen en door deze gered. Daarbij komt nog een tweede in aanmerking, namelijk dit, dat de ark toch niet op zichzelf de redding door het water heen zou hebben kunnen bewerken, zo niet het water door haar op te heffen en op zijn oppervlakte te dragen, haar te hulp was gekomen; de redding was dus tevens een redding door het water, dat, zoals het naar de ene zijde met gevaar dreigde, aan de andere zijde helpend en reddend werd. Aan deze tweede betekenis, die de uitdrukking "door het water" inhoudt, sluit zich vervolgens de uitspraak van ons vers aan "waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt", waarmee de apostel weer komt tot de vermaningen aan het begin van onze afdeling (vs. 15 vv.). Lag namelijk bij hetgeen in vs. 20 gezegd werd de gedachte voor de hand, dat de Christelijke kerk voor de tijd van het laatste oordeel bij wijze van een tegenbeeld de reddende ark was, die bij het ondergaan van het overige van de wereld door het gericht heen in de nieuwe wereld (2 Petrus 1: 11) veilig overbracht, zo is dat zeker waar, maar slechts eenzijdig waar: de ark zou wat zich daarin bevond niet hebben gered, als het water haar niet had gedragen, maar zij zou zonder de kracht ervan eveneens door de golven overdekt zijn, als alle hoge bergen onder de hemel. Daarom leidt Petrus de gedachten van de lezers af van hun uitwendige gemeenschap met de kerk, die reddende ark, opdat zij zich daarmee niet op valse wijze zouden vertroosten en hij leidt die op datgene, waarin eigenlijk de reddende macht gelegen is, op de doop. Dezen moeten zij in het juiste licht beschouwen en trouw blijven aan het verbond, waarin zij door deze met God zijn gekomen; dan alleen kan de ark van de kerk hen werkelijk redden. Als hij van de doop zegt, dat zij "niet een aflegging is van de vuiligheid van het lichaam", dan kan dit negatief gezegde bezwaarlijk alleen dienen om de hierop volgende positieve uitspraak des te sterker op de voorgrond te plaatsen, zoals men veelvuldig beweerd heeft. Maar wel is het oog gevestigd op de geneigdheid van de lezers 1Pe 1: 2, om tegen de verdrukkingen, die zij als Christenen moesten lijden, hun toevlucht te nemen tot de ellendige instellingen van de Joodse ceremoniedienst met de velerlei reinigingen en wassingen (Gal. 4: 9) en dus hun hoop in Christus op de achtergrond te plaatsen. De laatste verheft dan de apostel in zijn hoge waarde tegenover de uitwendige reinigingen. Deze kunnen toch evenmin, als de gaven en offers van de Mozaïsche wet volkomen konden maken naar het geweten hem, die zodanige godsdienst volbracht (Hebr. 9: 9), het geweten reinigen van de dode werken; dat kan doen alleen het bloed van Christus, die Zichzelf door de Heilige Geest voor God heeft geofferd (Hebr. 9: 10) en met dit bloed worden wij in onze harten besprengd door middel van het sacrament van de doop, zodat wij nu vrij zijn van het kwaad geweten (Hebr. 10: 22 b) Hier komt het werkelijk

op neer, als Petrus op onze plaats de doop karakteriseert als "een vraag van een goed geweten tot God. " Luther heeft in zijn vertaling meer het oog gehad op het geven daarvan door God, dan op het zoeken van de zijde van de dopeling, omdat hij verklaart "dat u in u voelt een goed, blij geweten, dat u met God in het verbond staat en kunt zeggen: "Hij heeft mij toegezegd genade en vergeving van de zonden door Christus; dat neem ik met blijdschap aan en ik twijfel niet, of Hij zal het houden, want Hij kan niet liegen. " De apostel heeft die uitdrukking gekozen in verband tot datgene, waartoe hij aan het begin van onze afdeling (vs. 15 vv.) de lezers vermaant: de Christenen mogen niet hun Christendom verbergen tegenover de tegenstanders en lasteraars, noch het verloochenen, om zich het lijden onder hun vijandschap te besparen; zij moeten dat integendeel vrij en openlijk belijden en zich aan ieder op zachtmoedige en onbevreesde wijze tot verantwoording bereid betonen. Zij kunnen dat, als zij een goed geweten hebben en zullen dan nooit beschaamd worden, maar het beschaamd worden zal op zijn tijd het loon zijn van de tegenstanders en nu kunnen zij een goed geweten hebben, want door hun doop hebben zij het bij God gezocht en krachtens de opstanding van Jezus hebben zij het ook daar gevonden; zij moeten dus in hun doop-verbond getrouw blijven en met zodanige trouw op zich nemen, om goed doende te lijden zo het Gods wil is. Beda Venerabilia (een Engels theoloog van de 8ste eeuw na Christus) maakt bij ons vers de volgende opmerking: "De ark werd met Noach en de zijnen door het water in de hoogte geheven; zo worden nu wij door de doop (afgezonderd van het getal van de ongelovigen), in de hoogte gedragen en tot burgers van het hemelrijk gemaakt. "

Wij moeten ons voorstellen, dat de apostel, gesproken hebbend van de Heilige Geest, die de Geest van Christus nam, door wie Hij onder het Oude Testament in de profeten sprak, het oog vestigde op Gen. 6: 3, waar de Heere zegt dat Zijn geest, die door Henoch gesproken had en nog door Noach sprak, niet altijd zou twisten met het ontaarde mensengeslacht, maar dat Hij daaraan in Zijn lankmoedigheid een uitstel van 120 jaren verleende. Zo had Christus, zich als tot de bewoners van de eerste wereld wendend, aan hen gepredikt, maar omdat ook zij dit woord van de liefde hadden versmaad, waren hun geesten of zielen nu in de gevangenis (een beeld van de rampzalige hel, dat aan Petrus en Judas eigen was: 2 Petrus 2: 4 en Judas 1: 6) en waren door de straf van de watervloed omgekomen; maar datzelfde water was het middel van behoudenis voor Noach's achttal in de ark, omdat hij daardoor van al zijn goddeloze vijanden en tegenkanters bevrijd werd. Dit nu brengt de apostel over op de Christenen van zijn dagen en zegt vs. 21 : waardoor dat is, evenals Noach door water behouden werd in de ark, zo ook wij door de Doop in Christus, omdat de Doop ons onderscheidt van allen, die buiten Christus zijn en ons een teken en onderpand ter verzekering is van onze redding in Jezus onze Heer. Dit evenwel kan door de Doop als een uitwendige reiniging op zichzelf niet geschieden, evenmin als het water van de zondvloed mensen van de dood redden kon, zonder een gelovig ingaan in de ark van de behoudenis; daarom moesten zij, die als volwassenen gedoopt waren, bij die Doop kennen en bezitten de vraag, dat is de belijdenis of de getuigenis van een goed geweten of de bewustheid van de welmenendheid van het geloof, zoals wij, die als kinderen de Doop ontvingen, deze met zo'n waarachtige belijdenis van het geloof achtervolgen en bekrachtigen moeten, zal hij ons echt ten nutte zijn; daardoor zullen wij erkennen, dat wij alles alleen aan de opstanding van Jezus Christus te danken hebben, waarin de volkomen zekerheid van onze behoudenis ligt.

De apostel neemt een gelijkenis van de zondvloed, waarin Noach door het water, dat de arke deed boven drijven, behouden werd en past die toe op de Doop en verklaart dat die ook behoudt; hij voegt er de wijze bij, hoe die behoudt, zeggende, niet die een aflegging is van de vuiligheid van het lichaam, maar hij stelt de behoudenis in Christus opstanding na Zijn lijden, door het geloof aangenomen en door de Doop verzegeld, waardoor de gelovige ziel

vrijmoedigheid krijgt, om tot God te gaan met een consciëntie, die in Christus bloed gereinigt is en te vragen of zij dan nu niet gerechtvaardigd is en vrede bij God heeft; dat de ziel al vragende gewaar wordt en haar kracht al toepassend smaakt. (W. a. BRAKEL).

22. Welke, om de weg van de verheerlijking, die Hij met Zijn opstanding is ingeslagen, nog verder te vervolgen, is in tegenstelling tot de nederdaling ter helle (vs. 19 v. 1Pe Efeze. 4: 9 v.), aan de rechterhand van God, opgevaren ten hemel, de engelen en machten en krachten Hem, de boven alles verhoogden (Hand. 10: 36) onderdanig gemaakt zijnde (Efeze. 1: 20 vv.).

Met hetzelfde woord, als waarmee Petrus in de grondtekst poreuysiv Christus heengaan tot de geesten in de gevangenis (vs. 19) genoemd heeft, stelt hij nu diens heengaan naar de hemel voor, waar Hij ter rechterhand van God is gezeten en legt hij de nadruk op de macht van het leven, waarin Hij Zich daar bevindt, doordat hij aan de onderwerping van de geestelijke machten onder Hem denkt. Zo groot en machtig is Hij, in wiens naam de Christen zich heeft laten dopen en nu troost hij zich met Zijn reddende macht, wanneer slechts weinigen de betekenis van het water, waarmee wij gedoopt worden en van de ark, die nu wordt voorgesteld, leren kennen. Hij ziet niet op het kleine getal van hen, die zich laten dopen en de gemeente van Christus laten inlijven, maar op de goddelijke grootheid en het vermogen van Hem, die door de doop redt en hij meer daarnaar af wat hem daardoor is te beurt gevallen, dat hij de doop heeft ontvangen.

Engelen heten de geesten als volvoerders van de goddelijke wil aan de wereld; machten als degenen, die tot het volbrengen van Gods wil over de wereld als over een gebied macht is gegeven; krachten als degenen, die in staat zijn op buitengewone wijze invloed uit te oefenen op de loop van de wereld en die te doen zijn overeenkomstig de wil van God. De drie uitdrukkingen moeten het menigvuldige en veelzijdige voorstellen, dat overeenkomt met de machtsbetoning van God en waarin Christus die nu uitoefent.

HOOFDSTUK 4

OVER HET NUT VAN HET KRUIS, HET GEDULD DAARIN, ALSMEDE OVER ANDERE DEUGDEN

1. Omdat dan, zoals in Hoofdstuk 3: 18 gezegd is, Christus voor ons in het vlees, aan of naar het vlees geleden heeft a), zo wapent u zich ook tegenover de verzoeken van de Christus vijandige wereld met die gedachte, terwijl u er uw gedachte op stelt en gewillig bent om eveneens in het vlees te lijden, waarvan u dan grote winst zult hebben ten opzichte van uw heiligmaking, b) namelijk met de gedachte dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.

a) Hebr. 12: 1 b) Rom. 6: 7

2. a) Om nu niet meer naar de begeerlijkheden van de mensen, zoals die in het zoeken van de nog ongelovige Heidenen zichtbaar zijn, maar naar de wil van God (Rom. 12: 2), de tijd, die overig is in het vlees (Gal. 2: 20 Fil. 1: 22 en 24), te leven, die alleen richtsnoer van zijn wandel te laten zijn (Efeze. 1: 4. 1 Thessalonicenzen. 4: 3 vv.

a) Rom. 14: 7. 2 Kor. 5: 15 Efeze. 4: 24. 1 Thessalonicenzen. 5: 10 Hebr. 9: 14

Petrus begint alsof hij van vs. 18 van het vorige hoofdstuk weer voortging, "want Christus heeft ook eens voor de zonde geleden", en nu gaat hij, met het oog op dit reeds genoemde lijden voort, "omdat dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft. " Terwijl hij toen zijn lezers vermaande, om het onrecht te dragen, met het oog daarop, dat zodanig lijden omwille van de gerechtigheid het sterkst de vijanden overwint, de juiste kracht van de overwinning over hen is, zo vermaant hij hen nu omgekeerd, dat zij zich niet door de heidenen moeten laten overwinnen. Het is genoeg, zo zegt hij, dat wij de vorige tijd van ons leven de wil van de heidenen hebben gedaan, hun verleidingen gevolgd zijn, dat moet nu niet meer geschieden. U moet hen tot u overtrekken, maar u niet tot hen laten trekken. De lezers moeten zich wapenen met dezelfde gezindheid, die Christus had, om in het vlees voor ons te willen lijden, zonder welke bereidwilligheid Hij Zijn groot werk van de verzoening en verlossing van de mensen niet had kunnen volbrengen. Dit is niet een versiering van de rede, het moet in de eigenlijke zin worden opgevat; zij moeten die gezindheid werkelijk als wapen gebruiken tegen alle pogingen van hun heidense omgeving, om hen tot zonde te verleiden. Die er toch niet naar streeft om het lijden in het vlees zich te laten welgevalen, heeft meteen zijn Christelijke vrijheid verloren, is in de macht van de mensen overgegeven, zodat hij niet meer naar Gods wil kan leven, maar naar de begeerlijkheden van de mensen moet leven. Als een mens hem dreigt, dat hij hem kwaad zal doen en hij wil niet lijden, dan moet hij, om de smart te mijden, de begeerte van de mensen doen. Als een mens hem in plaats van de opofferingen en verloocheningen, die de Heere eist, aangenamer zaken biedt, dan dringt weer zijn vrees voor lijden hem, om de wil van God te verlaten en van de mensen begeerten te dienen. Maar deze gezindheid, het besluit om te willen lijden, is bescherming en wapen tegen alle dreigingen en verleidingen van de wereld.

Die in het vlees lijdt, zegt Petrus, die houdt op van de zonde; daartoe is het heilige kruis goed, dat men daarmee de zonde uitdooft als dat u toespreekt, dan vergaat u de lust.

Zeker heeft niet alle lijden in het vlees de uitwerking dat men ophoudt te zondigen. Bij menigeen brengt het nauwelijks een kleine stilstand in het zondigen teweeg, of alleen een

afwisseling, dat men van de begeerlijkheid van het vlees in de verstoordheid van het vlees vervalt. Maar degene, met Christus gezindheid gewapend, in het vlees lijdt, die brengt het in zo'n sterke gemeenschap, waardoor volgens Rom. 6: 6 vv. de dienst van de zonde in de wortel wordt aangegrepen en zó wordt verzwakt, dat het een ophouden van de zonde genoemd mag worden.

De Heere rust ons toe tegen de begeerlijkheden, die strijd voeren tegen de ziel (Hoofdstuk 2: 11), door de scheidsmuur, eenmaal tussen ons en de zonde opgericht, door het heilig kruis in stand te houden.

De "begeerlijkheden van de mensen" is hier niet hetzelfde als vleselijke, wereldse begeerlijkheden in het algemeen; de uitdrukking moet met het oog op vs. 4 in engeren zin worden verstaan van het begeren van wereldsgezinde mensen, wanneer de gelovigen eveneens leven als zij en geen uitzondering vormen. Daar tegenover moet de wil van God alleen onze leidende ster wezen.

3. En dit toch moet vooral het ernstig zoeken van de Christenen zijn, dat zij van al wat zondig is hoe langer hoe meer verlost worden, zij, die tot de kennis van de waarheid zijn gekomen. Want het is ons genoeg (vgl. Ezechiël. 45: 9), dat wij de voorgaande tijd van het leven van de Heidenen volbracht wil hebben en gewandeld hebben in ontuchtigheden, verkeerde geslachtsgemeenschap van allerlei aard (2 Kor. 12: 21), begeerlijkheden van onkuisheid (2 Petrus 2: 18), wijnzuiperijen voor zichzelf alleen, brasserijen, overdadige maaltijden, drinkerijen bij gemeenschappelijke feesten en drinkgelagen, en gruwelijke af voor Godrijen van de Heidense af voor Godendienst (Rom. 13: 13 Efeze. 4: 17 vv. 1 Kor. 6: 9 vv. Gal. 5: 19 vv. Tit. 3: 3

"Wilt u de zonde langer dienen, nu Hij verschenen is, om u te redden?" de Christen komt de dienst van de zonde voor als een zwaar juk, waarvan men zich niet vroeg genoeg kan ontdoen; alle tijd in de dienst van de zonde doorgebracht acht hij voor verloren. Het klinkt echter vreemd, dat Petrus hier zegt: "toen wij wandelden enz. " Immers er is kennelijk sprake van de heidenen en hoe Petrus ook vóór zijn bekering geleefd moge hebben, "in gruwelijke af voor Godrij" heeft hij niet gewandeld. Er is echter beter te lezen: "want het is genoeg de voorgaande tijd van het leven van de heidenen wil volbracht te hebben, toen u wandelde enz. " waarbij de toespraak "u" in vs. 4 beter past.

Er ligt een ironie in de woorden van de apostel: als u meende schuldenaars aan het vlees te zijn (Rom. 8: 12), aan de zonde een dienst te moeten doen, dan heeft u echt genoeg en meer dan genoeg gedaan; u heeft het uw in de dienst van de zonde reeds overvloedig gedaan.

4. Waarin zij zich vreemd houden, ten opzichte waarvan het hun vreemd is, onverklaarbaar voorkomt, als u niet meer zoals vroeger, voordat u tot Christus bekeerd werd, meeloopt tot dezelfde uitgieting van overdadigheid, als welke de gehele wereld volgt (Efez. 5: 8 Hand. 19: 27). Daarom haten zij u en gaan zij u lasteren, alsof u juist de allergoddelooste en gruwelijkste mensen was (Hoofdstuk 3: 16; 2: 2).

5. Die zullen rekenschap moeten geven, degene, die bereid staat (liever "die zich gereed houdt) (2 Kor. 12: 14), om te oordelen de levenden en de doden (2 Tim. 4: 1 Hand. 10: 42; 17: 31), naardat zij of het Evangelie gelovig hebben aangenomen of niet, maar het gelasterd en vervolgd hebben (Joh. 5: 22 v. Fil. 2: 9 vv.)

De uitdrukking "waarin zij zich vreemd houden" of "waarover het hun bevreemdt", "waarover zij verwonderd staan", bedoelt niet slechts een zich bevreemden over iets, maar een getroffen worden, zodat men onaangenaam wordt aangedaan, door iets dat geheel tegen eigen wensen en belangen indruist, namelijk daardoor dat de Christenen het deelnemen aan het zondige, heidense handelen voor altijd hebben opgegeven. Het geeft ergernis en boosheid van de heidense omgeving te kennen daarover, dat in de Christenen een vast aaneengesloten gemeente aanwezig is, die door haar heilige wandel steeds scherper zich stelt tegenover het leven van de heidenen en hun onzedelijk handelen en dus ook als een steeds krachtiger veroordeling daarvan. Maar niet die bevreemding op zichzelf, maar het gevolg ervan, dat aan het einde wordt genoemd met het "en u lasteren" is datgene, waarop het aankomt. De apostel stelt dat voor als iets bijzonders, dat de heidenen, in plaats van, zoals het zedelijk mogelijk en natuurlijk zou zijn, tot overtuiging van de waarheid van het Christendom te komen, met alle kracht van hun hals proberen te werpen door tegen beter weten in, aan het Christendom en zijn belijders een verrichten van onzedelijkheid uit beginsel en dus van de allergoddelooste aard toe te dichten.

Zij zullen, zo voegt de apostel erbij, daarover rekenschap moeten geven aan Hem, die gereed staat om levenden en doden te oordelen. Hij voegt er dat bij, opdat de lezers zulke boosaardige lasteringen des te kalmer zullen dragen, zonder er over in toorn te ontsteken (Hoofdstuk 3: 9; 2: 23). De lasteraars zullen het niet ontgaan daarover rekenschap te geven; Hij, die hen tot rekenschap zal roepen, staat al gereed; want nadat Hij tot Gods troon verhoogd is (Hoofdstuk 3: 22), wacht het slechts op Zijn wederopenbaring en zij zullen Hem, of zij levend of dood zullen zijn, op de tijd van Zijn terugkomst rekenschap moeten geven, want Hij zal levenden en doden oordelen.

Aan de betoningen van de heerlijkheid van de verheerlijkte Heiland, aan het einde van het vorig hoofdstuk genoemd, wordt hiermee nog het laatste bijgevoegd, het rechterlijk ambt, dat Hij aan het einde der dagen zal uitoefenen.

6. a) Want daartoe, dat allen naar hun toestand kunnen geoordeeld worden ja, volgens hetgeen in Hoofdstuk 3: 19 werd gezegd, ook de doden in de onderwereld Job 7: 9 het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel geoordeeld zouden worden naar de mens in het vlees, het algemeen, menselijk oordeel van een prooi te zijn van de lichamelijke dood nog verder zouden verdragen, maar door gelovig aannemen van de ook nog aan hen gebrachte boodschap van de zaligheid (Rom. 8: 10) leven zouden naar God in de geest, tot aan de openbaring van Christus zich in een toestand zouden bevinden, aan de Zijnen gelijk, omdat Hij na Zijn doding naar het vlees meteen levend werd gemaakt naar de geest (Hoofdstuk 3: 18).

a) Joh. 5: 25

Dat is, schrijft Luther, een vreemde, wonderlijke tekst: de woorden zeggen duidelijk, dat niet alleen de levenden het Evangelie gepredikt is, maar ook de doden en toch voegt Petrus erbij, dat zij geoordeeld zijn naar de mens in het vlees. Nu hebben zij toch geen vlees; daarom kan het niet anders worden opgevat dan van levenden het is een wonderlijke rede; of de tekst zuiver tot ons is gekomen, of er iets uitgevallen is, ik weet het niet. Luther heeft zich die moeilijkheid daardoor op de hals gehaald, dat hij de woorden "opdat zij wel geoordeeld zouden worden naar de mens in het vlees", opgevat heeft als een woord van iets, dat aan hen zal worden volbracht, nadat de prediking van het Evangelie tot hen gekomen is, terwijl zij zien op die toestand, waarin zij zich reeds bevinden op die tijd en op die plaats, waar het Evangelie hun gepredikt wordt. Zij zijn, zoals te voren is gezegd, doden; zij hebben dus naar

de wijze van de mensen, zoals er staat, d. i. op de wijze, als tot alle mensen, tot wie de dood is doorgegaan, omdat zij allen gezondigd hebben, reeds een oordeel van God ondervonden en dit oordeel wordt bij hen niet opgeheven, ook als zij het Evangelie in geloof aannemen, zodat met hen iets dergelijks plaats zou hebben, als met de heiligen in MATTHEUS. 27: 52 Zij blijven de in het vlees geoordeelden in a crinwsi men cata anyrwpouv sarci. In dit opzicht heeft er echter een verandering met hen plaats. Zij gaan uit de klasse van de boosdoeners, die, in onderscheiding van het gewone sterven van de mensen (Num. 16: 29 vv.) door een buitengewoon oordeel van de aarde verdelgd zijn (MATTHEUS. 24: 39) en van de geesten, die voor het gericht van de verdoemenis in de gevangenis worden bewaard (Hoofdstuk 3: 19). Zij gaan over in de klasse van de gelovigen, die eveneens de bezoldiging van de zonde naar de wijze van de mensen ontvangen, maar daarmee slechts ontslapen (1 Kor. 15: 6, 18) en met deze voortaan degenen zijn, die "leven naar God. " Dit "naar God of voor God leven" herinnert aan het woord van de Heere in Luk. 20: 38 : "God is geen God van de doden, maar van de levenden; want zij leven Hem allen. " Wat nu Christus daarmee bedoelt, is, wat de zaak aangaat, hetzelfde wat de apostel op onze plaats zegt met de uitdrukking "naar God" of "naar de wijze van God leven. " zoals v. zeer juist opmerkt een aanvulling, tot die over Christus' neerdalen ter helle in Hoofdst 3: 19 vv. Zij doen dat in drievoudig opzicht: 1) stellen zij buiten twijfel, dat het "prediken aan de geesten in de gevangenis" een prediking aanduidt met het doel, om uit het gericht te redden; 2) geven zij te kennen, dat zo'n prediking niet zonder gevolg is gebleven. En welke verandering in de toestand van die doden gekomen is, bij wie zij, gunstige uitwerking heeft gehad; 3) wijzen zij in verband met vs. 5 aan, waarin zo'n verkondiging ook aan de doden en voorlopig reeds geoordeelden noodzakelijk was, daarom namelijk, omdat Christus bij Zijn terugkomst eens alle mensen zonder uitzondering, de levenden en de doden en onder deze ook hen, die lang vóór Hem op aarde leefden, of in hun leven hier beneden niets van Hem gehoord hebben, oordelen zal naar hun verhouding tot Hem, die de Mensenzoon is, maar zo'n gericht niet mogelijk was, als niet te voren ieder, dus ook de doden tot geloof waren genodigd (Hand. 17: 31). In de oude kerk heeft men nu ook de hier gegeven opvatting van de plaats veelal gedeeld. Zo schrijft Johannes Damascenus (in de 8ste eeuw na Chr.) bijvoorbeeld: "De verheerlijkte ziel van Christus daalt in de Hades neer, opdat, zoals hun, die op aarde zijn, de Zon van de gerechtigheid was opgegaan, zo ook hun, die onder de aarde in duisternis en schaduw van de dood gezeten waren, het licht zou schijnen; opdat, zoals Hij degenen, die op aarde zijn, de vrede verkondigde, de gevangenen losmaking en de blinden het gezicht en zoals Hij de gelovigen een oorzaak van eeuwige zaligheid werd, maar de ongehoorzamen van ongeloof overtuigde, Hij zo ook hun, die in de Hades waren, zou doen; opdat voor Hem alle knieën van hen, die in de hemel en op aarde en onder de aarde zijn, zich zouden buigen en Hij zo, na de losmaking van de reeds zo lang gebondenen weer uit de dood zou verrijzen en ons de weg zou banen tot de opstanding. " Met deze opvatting van de geloofswaarheden is reeds in de oude kerk, vooral in de Rooms-Katholieke, een dubbel misbruik ontstaan: het een was de leer van het vagevuur, dat alle zielen na de dood zouden moeten doorgaan, maar dat men door het doen van goede werken in dit leven, door gaven aan de kerk en door voorbiddende zielmissen voor zich en anderen zou kunnen verkorten, of ten minste verzachten. Het andere was de leer van de terechtbrenging aller dingen, van de redding en zaligmaking ook van de goddelozen en ongelovigen, ja van de duivel zelf en van zijn engelen. Daarom zijn vele verlichte leraars van de kerk tegen die geloofswaarheden als zeer bedenkelijk en gevaarlijk ingenomen geworden en om daaraan de schriftuurlijke grond af te snijden, heeft men, evenals de plaats Hoofdstuk 3: 18 vv., zo ook ons vers op zo'n wijze uitgelegd, dat er een zin van komt, die met een juiste lezing van de woorden niet overeenkomt. Een gevolg daarvan is, dat in de verklaringen van de Lutherse Katechismus het "neergedaald ter helle" zo wordt uitgelegd, dat Christus voor Zijn opstanding Zich aan de boze geesten en veroordeelden als een triomferend Vorst levend heeft

vertoond, waarbij men dan aan het woord "hel" een betekenis hecht, die het in deze zin niet heeft (descendit ad inferos vgl. Efez. 4: 9), de plaats dus eigenlijk niet uitlegt, maar er een andere gedachte voor in de plaats stelt.

Aan hen, die belasterd en onrechtvaardig veroordeeld, hun deugd met hun leven moesten boeten: zoals de profeten van het Oude en de eerste martelaren van het Nieuwe Verbond. In de samenhang kan nauwelijks enige andere dan deze de zin van de woorden zijn: men lastert u en houdt u voor snode huichelaars; in het goddelijke gericht zal over die lastertaal uitspraak gedaan worden; aldus belasterd, hebben velen door rechterlijk vonnis het leven moeten verliezen; maar zij wisten te voren, dat zij, hoezeer aldus ter dood veroordeeld, in het goddelijke gericht het eeuwige leven waardig geoordeeld zouden worden.

7. En, wat de tijd van Christus' terugkomst en het door Hem te houden gericht (vs. 5) aangaat, het einde aller dingen is nabij zodat die tijd ieder uur daar kan zijn (1 Joh. 2: 18 Rom. 13: 11 Jak. 5: 8. 2 Petrus 3: 10)

De troost, die er voor de lezers in ligt dat de lasteraars, of zij de toekomst van de Rechter beleven of niet, door Hem en hun verhouding tegenover Zijn evangelie tot rekenschap worden opgeroepen, wordt volkomen door de zekerheid, dat het einde aller dingen, dat met Zijn toekomst begint, niet in de verre toekomst, maar snel te wachten is, nadat Christus in de wereld is verschenen en tot God verhoogd is.

Dat de apostel het einde zo nabij voorkomt, berust weer op de gedachte bij Hoofdstuk 1: 21 uitgesproken, dat Christus' openbaring in het vlees met Zijn heerlijke tweede toekomst te samen doel en einde is van de geschiedenis van de wereld. Er ligt niet alleen niets meer tussen de Christelijke geluksstaat van heden en het einde; dat is reeds het einde, namelijk het begin van het einde, welks laatste deel door de goddelijke lankmoedigheid, die op aller bekering wacht, bepaald wordt.

EPISTEL OP ZONDAG NA HEMELVAART, EXAUDI

Als men dit epistel leest, dan is het, alsof de zielen moesten worden getekend van de discipelen, die van de hemelvaart naar Jeruzalem terugkeerden tot de opperzaal waarop zij in zalige gemeenschap, vol heilige herinneringen, vol verlangen en gebed de grote dag tegemoet gingen, die hun nieuwe krachten en een verheffing van hun leven aanbrengen zou, waarvan zij te voren geen denkbeeld hadden gehad. Daarin zijn gaven en deugden aangetoond, die de discipelen op de dag van de hemelvaart reeds hadden, waarmee zij vervuld waren als zij van de Olijfberg naar Jeruzalem terugkeerden en die zij toch ook weer in nieuwe mate op Pinksteren zouden verkrijgen. Wat zij hebben wordt hun opnieuw gegeven, niet iets anders, iets geheel nieuws, maar het oude in nieuwe mate, deugden, die voor Pinksteren voorbereidden, deugden, die op Pinksteren opnieuw gegeven, gelouterd en gereinigd; vermeerderd en gesterkt worden. Zo gelijkt ook ons gehele geestelijk leven op de planten, die, voordat de lente komt, in de aarde verborgen zijn, maar die, als de lentelucht komt en de vernieuwing van de aarde volgt, opkomen, bloeien en vruchten dragen, die men van de arme winterwortels niet had verwacht. Ook wij hebben in ons een leven, en dit leven heeft zijn gaven en deugden: maar wij wachten op ene lente en op een Pinksteren, waardoor wat aanwezig is, vermeerderd, tot kracht, tot groei en bloei en vrucht moet worden gebracht ook ons moet worden gegeven wat wij hebben.

Overeenkomstig de plaats van onze Zondag vóór Pinksteren spreekt het Evangelie van de getuigenis van de Heilige Geest en het epistel van de deugden van een ziel, die zich voor Pinksteren voorbereidt en steeds nieuwe krachten verwacht van de gave van de Heilige Geest. De hoofdinhoud van dit epistel heeft Zijn toppunt in de werkzame liefde, waarin de werking van de Heilige Geest op de voorgrond treedt. De werkdadige liefde, waardoor de Christenen getuigenis geven van de Geest, die in hen woont; wij zien 1) de voorbereiding, die tot zodanige liefde nodig is; 2) de betoning, waarin zij openbaar wordt; 1) het doel, dat zij bereikt. Wij wachten op de Pinksterzegen? 1) door bestendig matig en nuchter te zijn; 2) door innig gebed om Gods Geest; 3) door dienende liefde jegens de broeders; 4) door voor God welgevallig volbrengen van onze roeping; 5) door gedurig prijzen van de kracht van God.

Waarmee rusten wij ons toe, als het feest van de Geest nader komt? 1) met een nuchter zijn tot gebed; 2) met liefde tot de gehele dienst; 3) met ootmoed tot het loven van God.

Over de rijkdom van een Christelijke gemeente: 1) hoe zij die zoekt en vindt is het gebed; 2) hoe zij die openbaart in de liefde.

Wees herbergzaam zonder mopperen; laat ons dit woord aanwenden tot onze voorbereiding voor het Pinksterfeest, dat wij 1) de gast aanzien, op wie het kan worden toegepast; 2) de wijze hoe het kan worden volbracht.

Een goed uitdeler van de menigerlei genade van God: 1) hij neemt ze aan in gebed; 2) geeft uit in liefde; 3) brengt de rekening voor God.

Over de Geest van de genade en van het gebed, die de Heere door de zending van Zijn Heilige Geest over ons wil uitstorten (Zach. 12: 10): 1) de Geest van de genade brengt ons hart in de juiste verhouding tot God en de naaste;
2) de Geest van het gebed maakt ons bekwaam om met al ons handelen en wandelen God te loven en de naaste te dienen.

7b. Wees dan, omdat het einde aller dingen nabij is (vs. 7), in plaats van het Heidense leven (vs. 3) voort te zetten, nuchter en waak in de gebeden (Luk. 21: 34 vv. 2 Petrus 3: 11. 1 Thessalonicenzen. 5: 6 vv. 3. 11 1Th).

Wij leven, zo heeft de apostel met de woorden "het einde aller dingen is nabij" te bedenken gegeven, in de laatste helft van de tijd van de wereld en deze zal snel voorbijgaan: wie het niet beleeft, zal na de dood van het lichaam ervaren, dat hij er dicht bij is.

Omdat nu het einde aller dingen nabij is, zo gaat Petrus voort en de lezers zeker zullen wensen, in het oordeel voor de Zoon des mensen te bestaan, moeten zij in de eerste plaats matig zijn; dit ziet evenzeer op de matigheid voor het lichaam als op de geestelijke waakzaamheid en nauwgezetheid. Het gehele persoonlijke leven van een Christen moet een zichzelf beheersen zijn, zich niet in allerlei uitwendig zoeken, in doelloos zich bemoeien met nevenzaken, verlopen en verliezen; het moet door een echt Christelijke geest geleid en beheerst worden. Verder moeten de lezers nuchter zijn, door lichamelijke en geestelijke zelfbeheersing overal de juiste maat in acht nemen; zij moeten zichzelf in een toestand bewaren, dat geen vleselijke lusten en begeerlijkheden meester over hen worden en hen tot teugelloosheid verleiden, maar waar de volle rust en helderheid van het gemoed alle overdrijving en hartstocht verwijderd houdt. Zo'n matig en nuchter zijn is nodig tot de gebeden. De meervoudige vorm geeft te kennen dat het herhaalde bidden, het gebedsleven (1

Thessalonicenzen. 5: 17) eis is. Een gemoed, door hartstochten en begeerlijkheden ontstemd, is niet in de toestand, die tot gebeden nodig is, terwijl matig en nuchter zijn tot het gebed in verhouding staan als de zuivere lucht tot de vlam, die daar brandt.

Het bestendig verkeer met God in Christus is de hoofdbron van het geestelijk leven en van allen onzichtbare zegen van God. Zo min de bloem kan ophouden levenssap uit de aarde te trekken zonder te verwelken, evenmin kan dit inwendig verkeer met God ophouden, zonder dat de geestelijke dood volgt. Als nu zulke mensen, die aan genotzoekend lediggaan of aan haastig, stormachtig veeldoen verslaafd zijn, nog bidden, dan is het als het fladderen van een vogel, die in een kooi is ingesloten, die dadelijk weer naar de ruimte verlangt. Die niets anders kennen, dan een vrolijk leven in de wereld, genot, opschik, kortswijl en dergelijke, zeggen op zijn hoogst voor God nog soms hun van buiten geleerde gebeden voor; maar meestal staan zij op en gaan zij naar bed, alsof zij de lieve God vaarwel hadden gezegd.

8. Maar heb vooral vurige liefde tot elkaar en stel u niet tevreden met een liefde, die slechts van zwakke aard is en waaraan de eigenlijke kracht ontbreekt; want de liefde, zoals in Spr. 10: 12 staat, zal, als zij een krachtige, standvastige is en ernstige proeven kan doorstaan, menigte van zonden bedekken in de naaste, zodat men zich door deze niet laat ontstemmen, of verleiden, om welwillendheid en weldoen ten opzichte van hen na te laten (Jak. 5: 20. 1 Kor. 13: 4 MATTHEUS. 18: 21 v.).

Het einde aller dingen is nabij; ieder moet zich daarop door vasten en bidden voorbereiden. Eén afzonderlijk kan echter aan de dingen, die komen zullen, de juiste weerstand niet bieden, die niet ontgaan, de een moet door de ander in deze laatste nood gedragen en beschermd worden. Alleen bezwijkt men, alleen in de Christelijke gemeenschap is men sterk genoeg om alles te overwinnen; zo moeten zij matig zijn en nuchter tot het gebed. Daarbij moet echter de broederlijke liefde, die bij hen zeker reeds aanwezig is (Hoofdstuk 1: 22; 2: 17) een innige zijn.

De apostel heeft in het vorige gedeelte de Christenen vermaand, hoe zij voor hun personen moeten leven; hier zegt hij, hoe zij zich jegens elkaar moeten houden. Onder de Christenen moet echter niet een valse, bedrieglijke liefde zijn, die kruipt en rondgaat als een dwaallicht, en toch eigenlijk huichelarij is (Rom. 12: 9. 1 Joh. 3: 18), maar een, die innigheid en vuur bij zich heeft; niet slechts een rook of schijn van liefde, maar een ware ernst en een vuur, dat niet makkelijk kan worden uitgeblust, ware en vaste liefde, evenals tussen man en vrouw en ouders voor hun kinderen. Als er ware huwelijksliefde, vader- of moederliefde is, daar eindigt die niet, zodra de andere zwak, gebrekkig, vol zweren en dodelijk ziek is; maar hoe groter het gevaar en de nood van de anderen is, des te meer wordt het hart bewogen en des te sterker wordt de liefde opgewekt. Tot een Christen behoort niet een koude, bleekrode kleur, maar dat warme bruin-rood, dat de Schrift karmozijn noemt (Exod. 26: 1). Deze kan vuur verdragen, zodat zij zich niet snel laat overwinnen door toorn, ongeduld, wraakgierigheid, maar kan verdragen, al heeft ook iets plaats, dat tot smart is, zodat zij zich groter en sterker betoont in lijden en dragen dan in handelen. Petrus prijst die deugd als zo sterk en krachtig, dat zij niet alleen kan verdragen, maar ook bedekken, niet een, twee, tien, twintig, honderd enz., maar een menigte van zonden, d. i. grote menigten en als het ware een bos of een hele zee vol zonden. Hij haalt een spreuk van Salomo aan: een mens, die vol liefde is, die kan men niet toornig maken, hoeveel men hem ook doet. Hij predikt alle dingen en doet, alsof hij ze niet zag. Voor God moet en kan niemand en niets de zonde bedekken dan het geloof, dat Christus aangrijpt, die u lief gehad heeft en Zichzelf voor u heeft overgegeven; maar mijn naasten zonde bedekt mijn liefde. Liefde kan niet haten, noch tegen iemand vijandig zijn: zo boos kan

men het niet maken, of zij kan het bedekken; zo sterk wordt zij niet vertoornd, of zij kan het vergeven.

De meeste Christenen kunnen hun eigen zonden en misslagen zeer goed verdragen en zich met deze door de wereld heenslepen, zonder aan hun zaligheid te twijfelen, maar de zonden en misslagen van hun broeders verdragen zij zeer bezwaarlijk. Het is een gewoon woord geworden: "deze en die kan geen Christen zijn; want hij heeft dit of dat gezegd of gedaan"; terwijl zij dus voor zichzelf ieder uur en elke dag op Gods genade willen rekenen en ervan willen leven, wordt de oprechtheid van het Christendom van anderen alleen beoordeeld naar de graad van heiligmaking, die onder het menselijk oog en oordeel valt. De Heere, die barmhartig is en genadig, maakt ons in liefde barmhartig en verleent ons die uitgebreide, zich ver uitstrekkende, onvermoeide liefde, die zeventig maal zevenmaal vergeeft en de hoop niet opgeeft voor hen, die zich langzaam de zonde ontnemen.

9. Wees herbergzaam jegens elkaar (Rom. 12: 13 Hebr. 13: 2 en "Tit 1: 8 zonder mopperen. Klaag niet over last of moeite, die voor u voortspruiten uit uw verplichting jegens reizende broeders (Fil. 2: 14).

10. a) Een ieder, zoals hij gawe ontvangen heeft, zo bedient hij die aan de anderen, als goede uitdelers, die u moet zijn naar de wil van de Heere Luk. 12: 42. 1 Kor. 4: 7 Lu 12. 42 1Co), van de menigerlei genade van God (Rom. 12: 6. 1 Kor. 2: 4 ; genade, die zich nu in deze dan in geen gawe openbaart, maar toch in al haar verschillende betoningen genade blijft.

a) Spr. 3: 28. 2 Kor. 8: 11

Aan de vermaning tot ware liefde jegens mede-Christenen wordt die verbonden tot bereidvaardig helpen van hen, die dat op reis in het bijzonder nodig hebben; en hiermee wordt weer de vermaning verbonden, om bereidvaardig de gaven uit te delen, die men van God ontvangen heeft, niet om die voor zich alleen te bezitten, maar om die aan te wenden ten nutte van de mede-Christenen.

In die tijden van vervolging zal het vaak zijn voorgekomen (en het kwam later nog veel meer voor), dat weggevluchte broeders in bittere nood onderkomen en toevlucht moesten zoeken bij meer verwijderde geloofsgenoten. Maar niet alleen dat, maar meer nog hoe deze geherbergd moesten worden, is voor de apostel, in aansluiting aan de zo-even uitgesproken vermaning tot liefde, hoofdzaak; de nadruk ligt op de nadere bepaling "zonder mopperen". Het heimelijk morren van de ontevredenheid is bedoeld; de Christenen moeten bij het volbrengen van die liefdeplicht niet mopperen als over een last, of achter de rug van de geherbergden zich met minder gunstige woorden uitlaten over hen en over de omstandigheden, die hen noodzaakten om de broederlijke hulp te vragen.

Evenals de liefde innig moet zijn, om niet uitgeblust te worden onder de veelvuldige waterstromen van wederzijdse zonden, zo moet zij ook vreugdevol zijn in het beoefenen van de gastvriendschap. De Christelijke huisvrouwen gaat de vermaning "zonder mopperen" in het bijzonder ter harte!

Dezelfde gezindheid van de liefde, die bij herbergzaamheid de stoffelijke goederen tot een bezitting voor allen maakt, moet zich ook betonen in het gebruiken van de verleende geestelijke gaven, doordat ieder met de hem verleende gaven anderen dient en die als algemeen goed voor allen aanwendt; want de bijzondere personen zijn geen eigenaars van de

gaven, dat zij daarmee naar welgevallen zouden kunnen handelen, maar huisbezorgers, rentmeesters van de genade door God op zo verschillende wijze verleend, opdat de gave van de ene die van de anderen aanvult. Als goede rentmeesters kunnen zij dus volstrekt niet anders dan alle gaven in de dienst van de liefde tot algemeen welzijn aanwenden.

De apostel stelt, dat ieder Christen van de Heere bepaalde gaven heeft ontvangen, zowel gaven van de geest als van het lichaam, natuurlijke bekwaamheid of door vlijt verworven oefening. Starke zegt: "Heeft u niets, waarmee u uw naaste kunt dienen, dan kunt u toch voor hem bidden; volbreng die liefdedienst van harte, die is, zo niet beter, dan toch even goed, als of u hem goudstukken gaf. " Wij voegen erbij: "Die voor zijn naaste hartelijk kan bidden, die vindt ook zeker iets, waarmee hij zijn naaste kan dienen. "

Vier kinderen uit één gezin gingen langs de oever van een meer; het jongste wilde een bloem plukken, die dicht aan het water stond, gleed uit en viel in het meer; moedig sprong de oudste broer het na en haalde het gelukkig weer op het land. Toen de vader van de kinderen het hoorde, prees hij de redder van zijn zusje en vroeg toen aan de andere broer, een tienjarige knaap: "Heeft u niets tot redding van uw zuster gedaan? " "O ja", antwoordde de knaap, "ik greep Martinus' jas, toen hij weer bij de oever kwam en hielp mee trekken. " "En u", vroegde de vader de derde broeder, die pas zes jaar oud was, "wat heeft u voor uw zuster gedaan? " "Ach vader! " zei het kind, omdat nog de tranen over de wangen liepen, "ik schreeuwde".

11. a) Leg u ook toe op de ootmoed, die de Christen betaamt. Als iemand, die de gave van de profetie, van leren of vermanen (Rom. 12: 7 v.) geschonken is, spreekt, die spreekt als de woorden van God; als iemand dient, hetzij tot verzorging van armen, zieken of vreemdelingen Ro 12: 8, die dient als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen wordt (Joh. 13: 31; 17: 10) door Jezus Christus, die God, van wie alle goede en alle volmaakte giften neerdalen (Jak. 1: 17), toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen (Rom. 16: 27 Hebr. 13: 21 Openbaring 1: 6).

a) Jer. 23: 22

Daarin, dat de Christenen de gaven, die hun eigen zijn, ontvangen hebben en slechts uitdelers zijn van de menigerlei genade van God, ligt de grond voor de vermaning, die hier wordt aangesloten, dat die spreekt, dat woord moet spreken als woord van God en die dient het moet doen als door de van God verleende kracht. Men moet wat men spreekt niet zo spreken als had men het zelf bedacht en niet zo dienen als deed men het uit eigen kracht. De apostel vermaant dus tot ootmoed en dan noemt hij uit de velerlei gaven, waarin de menigerlei genade van God door de dienst van de een aan de ander werkzaam wordt, de beide belangrijkste, de geschiktheid tot handhaving van het woord van God en de bekwaamheid tot het vervullen van uitwendige behoeften. Handhaving van het woord of uitwendige dienst is alles wat in het leven van de Christelijke gemeente de een de anderen geeft. En die nu hetgeen hij spreekt als openbaring van God spreekt, geeft voor God de heerlijkheid, die als hij dient, dat wat hij doet, aanbiedt als uit het vermogen, dat God geeft, geeft aan Hem de kracht, die het schepsel kan geven, Hem namelijk prijzend als degene, die Hij is (Ps. 29: 1). De lofverheffing aan het slot van het vers hangt dus ten nauwste samen met hetgeen in het vers gezegd is.

De verheerlijking van God geschiedt door "Jezus Christus" als het ten hemel verhoogde Hoofd van Zijn gemeente, door wie alléén alle werk van ieder in het bijzonder zowel als van de gemeente voor God welgevallig is. In zo'n verheerlijking keren van God gaven als

offeranden weer tot Hem, de Gever, terug en betoont zich dus de gemeente als een heilige priesterschap (Hoofdstuk 2: 5), door God met Zijn gave tot Zijn priesterlijke dienst toegerust.

Het "amen" aan het slot van de verheerlijking is niet om het slot aan te wijzen, maar een bijzondere verheffing van het hart.

E. Vs. 12-19. Volgens het zo-even gezegde moet ieder in dienstwilligheid en in ootmoed, wat God hem als genadegift schenkt, voor anderen aanwenden. Eveneens moeten de lezers betonen Christenen te zijn door met blijdschap te dragen, wat om het Christendom van mensen overkomt. Als de apostel tot deze vermaning overgaat, begint hij met een tedere, hartelijke aanspraak. Hij moet toch broeders versterken, die reeds in lijden zijn en voor de toekomst nog zwaarder lijden tegemoet gaan (Luk. 22: 32). Dit ligt hem sterk op het hart, en in apostolische bezorgde liefde, die dadelijk in het eerste woord een druppel van verkwikking en verkoeling bij de hitte van het lijden tracht toe te dienen, dient hij zelf de beproefden met de gave, die hij ontvangen heeft, als een goed rentmeester, een goed uitdeler van de vele genade van God. Als hij weer van het lijden begint te spreken, waarvan hij tot hiertoe reeds zoveel heeft gesproken, is het gezichtspunt, waaronder hij dit thema stelt, dat van de gemeente. Er wordt nu gesproken over de inwendige, door God gestelde betekenis van het lijden van de Christenen, over de betrekking tot Christus, haar Hoofd en de heerlijkheid, die zij deelachtig zullen worden, over de getuigenis van de Geest van God, die op hen rust en over de aanvang van het oordeel, dat met het huis van God begint, maar ook degenen, die ertoe behoren, verschoning waarborgt en aanbrengt van het verderf, dat het gericht zal brengen over de kinderen, die het Evangelie ongehoorzaam zijn.

EPISTEL OP ZONDAG NA NIEUWJAAR

Pas sinds de 17de eeuw heeft men deze Zondag, die slechts zelden voorkomt, van teksten voorzien. Het Evangelie MATTHEUS. 2: 13 vv. werd overgenomen van de vierde Kerstdag, die in de evangelische kerk nooit gevierd is. Daarmee komt deze epistolische tekst zeer goed overeen; want beide teksten handelen over het lijden, daar van de Heere en van de kinderen te Bethlehem om Hem, hier van de Christenen omwille van de Heere Christus. Zo'n onderwerp nu is ook zeer geschikt voor deze Zondag na Nieuwjaar. Ieder nieuw jaar toch brengt de Christen nieuw lijden, maar ook nieuwe vertroosting. Ons wordt nu een krachtige hartsterking aangeboden, zodat wij getroost en vol vreugde onze weg kunnen gaan in het onbekende land, alhoewel lijden en smart ons wacht.

Over het lijden van de Christen: 1) wat lijden het is, 2) hoe men het moet beschouwen, 3) hoe men het moet dragen.

Hoe wij bij het lijden behoren te zijn: wij moeten 1) op lijden voorbereid, 2) tot lijden gewillig, 3) in lijden onderworpen, 4) voor lijden dankbaar zijn.

Hoe de Christen door zijn lijden God kan eren: als hij 1) het lijden blijmoedig tegenziet, 2) bij het lijden in zijn hart ziet, 3) door het lijden tot God opziet.

De kruisdrager, hoe hij moet zijn: 1) zijn geloof ziet niet iets vreemds, maar alleen zegen in het kruis; 2) hij blijft staande voor de wereld, maar ligt voor de Heere in het stof; 3) hij geeft gewillig zijn leven aan de rechter; 4) hij heeft zijn ziel in de hand van de Schepper gegeven.

De ware wandel van de Christenen in hun lijden: 1) zij verwonderen zich over het lijden niet, maar kennen het als iets onvermijdelijks; 2) zij beklagen er zich niet over, maar verheugen zich; 3) zij schamen er zich niet voor, maar danken er God voor.

De school van het kruis een voorschool van de hemel: 1) tot de hemel is geen andere weg dan door het kruis; 2) in het kruis is de hemel ons reeds nabij met zijn troost en met zijn kracht; 3) als de hemel ons eens opneemt, dan is hetgeen die ons aanbiedt niets anders dan de kroon na het kruis.

12. Geliefden! a) houd u niet vreemd over de hitte van de verdrukking onder u, de hitte, die te midden van de Christelijke gemeenten aanwezig is (Hoofdstuk 5: 9), die u geschiedt, zoals u weet (Jes. 48: 10), tot verzoeking en opdat u in de verzoeking beproefd zou worden bevonden (Hoofdstuk 1: 7. Jak. 1: 2 vv.). Verwonder er u niet over alsof u iets vreemds, iets, dat niet zo behoorde te zijn, overkwam (MATTHEUS. 10: 24 v.).

a) 1 Kor. 3: 13

Is er een punt, waarop de beste Christen zo jammerlijk onleerzaam kan zijn, als de volstreckte natuurlijkheid en noodzakelijkheid van menig lijden, dat hem op aarde doet treuren? Zonderlinge wezens toch, die wij zijn, van nature niet slechts, maar ook zelfs dan nog als echt door de genade van God in ons hart een hoger leven gewekt is! Zelden zullen wij ons verwonderen over de duizenden zegeningen, die iedere dag weer terugkeren; ook de grootste gunstbewijzen, wij nemen die met een glimlach van kalme tevredenheid aan, als sprak het vanzelf, dat wij er aanspraak op hebben. Maar treft ons gevoelig leed, wij bedroeven ons niet slechts, maar verwonderen ons; wij voelen die verbazing nog klimmen, als het op een eerste, tweede, derde bede niet dadelijk wijkt; onze bevreemding wordt ontevredenheid, ongeduld, wrevel, wanneer wij alleen ons een lijden zien opgelegd, waarvan wij weten of menen, dat anderen vrij gaan. En toch moeten wij, wel beschouwd, ons niet veel meer over ongestoord geluk hier beneden, dan over drukkende rampspoed verbazen, moest het ons niet veel meer verontrusten, als wij zagen dat de tuchtroede, die anderen trof, tegen ons volstrekt niet uitgestrekt werd? Alsof ons iets vreemds overkwam, als wij langs geen weg ten hemel geleid worden dan waarlangs Gods uitnemendste gunstgenoten door alle eeuwen gevoerd zijn! Alsof een weg voor ons heilzamer en doelmatiger zijn kon dan die, waarop de doornen gezaaid zijn, die ons straks door het vlees zullen vlijmen! Als of een Christen, zonder kruis op de schouders, niet gelijk was aan een krijgsknecht, die levenslang zijn koning diende, zonder enig onderscheidingsteken op zijn borst te ontvangen! Wat is al ons lijden, soms ten gevolge van eigen verkeerdheid, bij al dat lijden om Christus wil, dat Zijn eerste gelovigen vaak in oneindig zwaarder mate en geheel onschuldig verdroegen? En nu, waar zij zich verblijden konden, zullen wij ons vreemd houden, wanneer wij slechts een tijdje, als het nodig is, bedroefd worden door menigerlei verzoeking? Verzoeking en beproeving; wat liefelijk licht, waaruit het Evangelie van de vertroosting de gelovige het lijden van de tegenwoordige tijd doet beschouwen! Wordt niet door de vuurproef en de echtheid en het verschillend gehalte en de alles overklimmende waarde van het edelst metaal openbaar? Niet anders blijkt het, juist in en door het uur van de beproeving, of wij werkelijk Christenen zijn; en weer, welke trap van ontwikkeling ons geloof in de Heere reeds bereikt, of tot dusverre niet heeft bereikt; en bovenal, welke onwaardeerbare schat voor huis en hart wij juist in dit geloof uit de volheid van Christus ontvangen. Hoe vaak zullen wij dan voortaan nog de lippen pijnlijk te samen nee onwillig terugtrekken, als ons een bittere kelk door onze God op de hand wordt gezet? Hoe vaak moet het ons nog tevergeefs worden toegeroepen: "zoals u gemeenschap

heeft aan het lijden van Christus, verblijd u dan; opdat u u ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid mag verblijden en verheugen?" (vs. 13). Wij weten het immers sinds lang:

Rust aan het einde van de tijd Vond geen sterveling zonder strijd. Zij, die nu in Salem wonen, Droegen hier hun doornenkronen.

Wij weten het, maar het blijkt slechts al te gedurig: het vlees wil die steile kruisweg niet op; het blijft zwak, zelfs waar de geest door de Heilige Geest aanvankelijk gewillig is gemaakt. Hoe moeilijk valt het, blijkens de ervaring, werkelijk aan die dubbele, schijnbaar zo eenvoudige eis te voldoen van "te lijden als een Christen" en "God te verheerlijken in dezen dele", (vs. 16). "God te verheerlijken!" en wij ontoren Hem zo vaak, juist dan, als Hij door strenge tucht Zijn tedere liefde ons toont. "Als een Christen"! en wij geven aan de wereld nog zo telkens stof tot de vraag: waar is toch uw geloof? Ach, het blijkt ook hier, het lijden alleen doet het ook al niet, tenzij dan dat in deze school het bijzonder onderwijs van de beste leermeester wordt gezocht, ontvangen, behartigd. Zoals de oude dichter zong: "Welgelukzalig, o Heere, is de man, die U tuchtigt, die U onderwijst uit uw wet" (Ps. 94: 12); het een met het ander moet samengaan. Heere, schenk ons uw licht bij uw tucht en leid ons, moet het zijn, ook door lijden tot lijden, maar bovenal door lijden tot heerlijkheid!

13. Maar zoals u gemeenschap heeft aan het lijden van Christus (Openbaring 1: 9. Rom. 8: 17) zo verblijd u (Hand. 5: 41; 16: 25), omdat toch de wereld dezelfde vijandschap aan u betoont, die zij vroeger tegen de Heere Christus betoonde, ja in u Hemzelf haat (Hand. 9: 4. 2 Kor. 1: 5, 7 Wandel zo, opdat u ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid u mag verblijden en verheugen, met een vreugde, die niet meer alleen inwendig plaats vindt, terwijl u van buiten niets dan nood en bestrijding omgeeft, maar ook naar buiten met dankzegging en gejuich, omdat dan een volmaakte staat van heerlijkheid is ingetreden (Hoofdstuk 1: 6 vv.).

Nadat eerst de rede van de apostel geëindigd was met een loven van God, wendt de apostel zich tot de lezers met de tedere aanspraak: "geliefden!" omdat hij nu over iets wil spreken, dat hem moeilijk valt.

Omdat Petrus zijn vermaning begint met deze aanspraak, geeft hij te kennen, hoezeer die voortkomt uit een hartelijk, liefderijk medelijden met het lijden van de lezers; en dat hij dit niet te klein acht, wijst het woord "hitte" aan, terwijl door het "die onder u geschiedt" het zware lijden wordt gekarakteriseerd als een lijden, dat niet alleen de lezers is overkomen, maar als een, dat in hun midden blijft. Na de vermaning: "houdt u niet vreemd over de hitte van de verdrukking onder u", stelt hij door de nadere bepaling: "die u geschiedt tot verzoeking", de hitte van de verdrukking voor als een louterend vuur en wijst hij tevens meteen een gezichtspunt aan, waaruit het zich niet bevreemden als mogelijk voortkomt. Intussen is daarmee slechts het een gezichtspunt genoemd, dat hij wil doen kennen; hij gaat meteen over tot het tweede, waarop hij het oog heeft en zo komt bij het: "alsof niets vreemds overkwam", wat dadelijk bij: "houd u niet vreemd" behoort, in het volgende vers dat, wat in de plaats van het zich bevreemden komen moet, met mededeling van de grond daarvoor.

Evenals bij het goud de hitte van de smeltoven behoort, zo bij de Christen de hitte van de verdrukking. Daarom moet deze hitte ons niet bevreemden alsof ons iets vreemds overkwam, iets wat hun, die de erenaam van uitverkoren geslacht (Hoofdstuk 2: 9) toekomt, niet overkomen moest. Het schijnt wel zeer vreemd, dat de leden van Hem, die de engelen en machten en krachten onderdanig zijn, moeten lijden en de spotters met onze hoop niet ophouden ons het "waar is nu uw God?" toe te roepen, als het hun wordt gegend voor ons de

oven van de ellende heet te maken. Maar het is niet vreemd en hoe moeilijker het voor ons is, om de tegenspraak, voor alle verstand zo hard, te overwinnen, die Petrus eens de woorden ingaf (MATTHEUS. 16: 22): "Heere! wees U genadig enz", des te ernstiger vermaant diezelfde apostel, dat wij in lijden niet op de gedachten van de mensen, maar op Gods woord moeten letten. De mensen, die de hitte van de vervolging veroorzaken, hebben kwaad in de zin, teweeggebracht door de duivel, die de zielen van de vervolgdens wil verslinden, tot afval en tot wanhoop probeert te brengen. Maar God overwint de wederpartijder en dwingt hem, evenals de goudsmid het vuur, dat verteren wil en reinigen moet, tot de dienst van de beproeving van de gelovigen. Gods genade voert gebied over de hitte van de verdrukking en zij overkomt ons, niet opdat wij verworpen, maar opdat wij verzocht worden, opdat ons geloof zich krachtig betoont, in blijke te zijn wat het is, de overwinning, die de wereld overwint.

Nadat de apostel geleerd heeft, waarom het zich bevreemden niet op de plaats is, zegt hij, dat in plaats daarvan het zich verheugen moet komen en wijst hij ook de grond aan, waarom: 1) door de hitte van de verdrukking, als deelgenootschap aan Christus' lijden voor te stellen, die als zodanig voorwerp van vreugde en wel van een met de hitte voortdurend toenemende vreugde moet zijn en 2) door het zekere einde van deze vreugde voor te stellen, het deel hebben aan de volmaakte vreugde bij de openbaring van de heerlijkheid van Christus. In de woorden van het 13de vers zijn beide gedachten tot één geheel samengesmolten. De vreugde, die uit het deelgenootschap aan het lijden van Christus moet voortspruiten, wordt voorgesteld als voorwaarde van die, die later mag worden gewacht. U zou, zo wil de apostel zeggen, als u zich niet kunt verblijden over het deel hebben aan het lijden van Christus, u ook bij de openbaring van Zijn heerlijkheid niet kunnen verheugen. En dat is volkomen juist; want het niet bezitten van die vreugde is een teken van gemis van gemeenschap met de Heere alleen voor hen, voor wie Christus het leven is, zal ook Zijn openbaring de openbaring van hun heerlijkheid zijn.

Het moet een verloochening van Christus zijn, als men ik zal niet zeggen, voor een korte tijd, maar op den duur, voor geruime tijd een vriend van de wereld kan zijn, haar haat en het kruis kan ontgaan. Wat Christus niet kon moest u ook niet kunnen; en als Hij, het heldere licht van God, niet zonder schaduw licht kan geven, dan moest ook u het niet kunnen, maar u bent Zijn navolgers niet. Zeer bevreemdend en groot wantrouwen verwekkend moet altijd het tegendeel zijn, terwijl een gloeiende haat van de wereld en van haar kinderen een teken kan zijn, dat er een vroom kind van God is.

De Christen verheugt zich de Heere door zijn eigen lijden omwille van Hem in enig opzicht te kunnen danken voor Zijn smarten van de dood en hij weet, dat de Heere Zijn nabijheid het duidelijkst betoont aan hen, die voor Hem lijden en sterven. Dan zal ook onze vreugde met het lijden gelijke tred houden; zij zal zeker niet afnemen, als het lijden toeneemt, of aan de andere zijde toenemen, als het lijden vermindert.

Is dan de tijd gekomen, dat de heerlijkheid van de Heere openbaar wordt, dan zal de vreugde, die de Christenen tot zolang inwendig hebben ondervonden, ook haar uitdrukking vinden in het gejubel, waarin hun verheerlijking van de genade uitloopt.

14. a) Als u gesmaad wordt om de naam van Christus, daarom, omdat u het eigendom van de Heere Christus bent (Mark. 9: 41), dan bent u zalig, zoals de Heere zelf dat verzekert (MATTHEUS. 5: 11): want de Geest van de heerlijkheid en de Geest van God rust op u. Die Geest is op u neergedaald, omdat u Christus toebehoort en heeft u in werkelijkheid doen

worden, wat het Oud-Testamentische heiligdom voorafbeeldend was, toen de heerlijkheid van de Heere daarop neerdaalde (Exod. 40: 34. 1 Kon. 8: 10 Ex 40. 34 1Ki). U bent dan nu het geestelijk huis van God (Hoofdstuk 2: 5) een woonstede van God in de geest en Zijn tempel (Efeze. 2: 22. 1 Kor. 3: 16 Wat hen, die u om de naam van Christus smaden, aangaat, Hij, de naam van Christus, wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt; want Hij heeft in u belijders, die de smaad van deze belijdenis niet schuwen en voor de gehele wereld tonen, welk een hoge en zaligmakende naam de naam van Christus is (Fil. 2: 9 vv. Hand. 4: 12).

a) 1 Petrus 2: 20; 3: 14

Wat de Heere zegt in MATTHEUS. 5: 11 : "Zalig bent u, als u de mensen smaden en vervolgen en alle kwaad tegen u spreken omwille van Mij", dat herhaalt hier de apostel, evenals in Hoofdstuk 3: 14 de voorgaande zaligspreking. Het woord "liegende" wordt uitgebreid in vs. 15.

Volgens Hoofdstuk 2: 12; 3: 16; 4: 4 v. was het eerst hoofdzakelijk nog alleen het smaden om de naam van Christus, waarin de vijandschap van de ongelovigen tegenover de Christenen zich openbaarde.

Zij hadden veel spot en schimp, smaad en schande te lijden. De apostel grijpt hen met dit woord vooral onder de arm, want hij weet (MATTHEUS. 26: 69 v.), dat smaden menigeen tot struikelen brengt, die tegenover openlijke aanvallen wellicht onbeweeglijk zou blijven staan.

"Om de naam van Christus", als het ware op die geschiedt het smaden van de ongelovigen tegen de Christenen. Het is dus eigenlijk de Christelijke staat zelf 1Pe 2: 12, die de heidenen als aanleiding en grond van hun zedelijke verwijtingen tegen de lezers aanwenden.

Terwijl de vervolgers de Christenen smaden, omdat zij aanhangers van Jezus Christus zijn geworden, behandelen zij de beste omkering van hun leven als een misdaad, waarvoor hun smaad en schande toekomt. Daarbij troost de apostel hen met de verzekering, "de Geest van de heerlijkheid en van God rust op u. " En omdat dit zo is, moeten zij zich eer gelukkig achten, dan dat zij zich zouden moeilijk maken over de hun aangedane smaadheid. Reeds vanouds heeft men zich in deze woorden niet goed weten te vinden en de uitdrukking "de Geest, die een Geest van de heerlijkheid is" nog uitgebreid door de bijvoeging: "en van de kracht. " Het bijbelwerk van v. neemt die in de tekst op en geeft nu de verklaring: "God zelf woont door Zijn Geest in u en daardoor is inwendig Zijn heerlijkheid en kracht midden in uw smaad en uw machteloosheid". Wij hebben echter veeleer daarop te letten, dat Petrus later (vs. 17) de Christenen als "het huis van God" voorstelt. Omdat dat woord wel niet terug kan slaan op 1 Petrus 2: 5 moeten wij de aanleiding daartoe in ons vers zoeken en daarom die woorden verklaren, zoals boven geschied is. De heerlijkheid van de Heere daalde op het Oud Testamentische heiligdom neer in een wolk; daardoor woonde echter de Heere slechts in het duistere (1 Kon. 8: 12), of in een zuiver zinnebeeldig teken van Zijn tegenwoordigheid in dat heiligdom. Daarentegen is Hij op de Christenen, die de naam van Christus belijden en die naam dragen (vergelijk het "Christen" in vs. 16), met die Geest, die Zijn eigen Geest is, neergedaald, heeft hen daardoor tot een geestelijk huis in de plaats van het stoffelijke en het Oude Testament gemaakt en woont nu niet meer in hen alleen in een zinnebeeld, maar inderdaad en in waarheid; zij zijn Hem een werkelijke, waarachtige tempel, een wezenlijk huis van God. Dat nu in de slotzin: "wat hun aangaat, Hij wordt gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt", het "Hij" niet ziet op de Geest, maar op de naam van

Christus, zouden de uitleggers niet hebben voorbijgezien, als zij de beide voorgaande zinnen in het verband tot elkaar juist hadden opgevat.

15. Maar, opdat het zo-even gezegde bij u werkelijk bewaarheid wordt, dat niemand van u lijdt als een doodslager of dief of kwaaddoener, of als een, die zich met een anders doen bemoeit, of onderneemt, waartoe hij geen roeping heeft.

Wel is het opmerkelijk, dat bij Plato (Rep. IV 488 a) voorkomt "rechtvaardigheid is, als men zijn dingen doet en zich niet in aangelegenheden van anderen mengt. "

16. Maar als iemand lijdt als een Christen, omdat hij een discipel van Christus is (vs. 14. Hand. 11: 26; 26: 28), die schaamt zich niet, hij acht het geen smaadheid (Rom. 1: 16. 2 Tim. 1: 12, maar verheerlijkt God in deze dele door dankbare erkenning van de genade, die hem een lijden om de heiligste zaak waardig keurt (Fil. 1: 29 Hand. 5: 41).

De apostel heeft hen zalig geprezen, die om de naam van Christus worden gesmaad. Dit woord zou kunnen worden aangegrepen als op zichzelf toegepast door hen, die er volstrekt geen recht op hadden. De Christen is maar al te zeer bereid ook van zodanige smarten, die hem treffen ten gevolge van eigen schuld, te zeggen, dat hij ze om 's Heren wil lijdt; maar niet dat wij lijden maakt ons voor God aangenaam, wel dat wij onschuldig, om Christus' wil lijden, zoals Augustinus kort en goed opmerkt: niet de kruisiging maakt de martelaar, maar de oorzaak ervan en niet uit het lijden wordt de gerechtigheid erkend, maar uit de gerechtigheid. Het roemvolle lijden. De apostel noemt nu als hij schrijft: "niemand van u lijdt als een doodslager of dief", zulke misdaden, die bij Christenen in het geheel niet moeten voorkomen; met de woorden: "of kwaaddoener" verbindt hij eraan iets algemeen, waarmee hij alle andere niet genoemde misdaden wil te kennen geven. Hij voegt er dan nog een bijzondere zonde bij, die met die vorige niet op gelijke lijn staat, "die zich met eens anders doen bemoeit. "

Het woord in de grondtekst voor dat laatste gebruikt, komt nergens elders meer voor. Het geeft iemand te kennen, die, als een onverstandig ijveraar, heidense zeden en gebruiken berispt en wil uitroeien, zoals in latere tijd aldus kunnen worden genoemd, die afgodsbeelden verwoestten enz.

Er is geen sprake van een slechte daad, maar van een zich op verkeerde wijze en uit verkeerd beginsel bemoeien met de daden van anderen.

Tegenover het lijden, dat gevolg is van persoonlijk misdoen, plaatst Petrus dat, dat daarin alleen zijn grond heeft, dat iemand behoort tot de sekte van de Christenen, waartegen de wereld vijandig is, dat op hetzelfde neerkomt als "gesmaad worden om de naam van Christus" in vs. 14. De smaad mag de Christen niet ter neer buigen, welke zijn belijdenis hem bij de wereld doet ondervinden; het zou een teken zijn, dat de eer bij de wereld hem meer is dan de eer bij God. Integendeel is zo'n smaad van de Christen hoogste eer, de apostel zegt echter niet, dat die zo lijdt, zijn lijden een eer voor zich moet rekenen, maar ook hier moet de eer worden gegeven, wie alle eer toekomt.

Niet de schaamte moet op de wangen zijn, maar Gods lof en gezang en de psalm van de dankbaarheid op de tong van de lijdende Christenen.

De deugd verwacht niet eerst in de hemel haar loon, zij vindt dat reeds in het lijden; want het is het grootste loon, voor de waarheid te lijden.

17. Die velerlei smaadheden en vervolgingen, die de Christenen overkomen, zijn dan ook volstrekt niet bevreemdend (vs. 12): Want het is tijd, de tijd is reeds aanwezig, dat het oordeel, dat is aangekondigd, begint van het huis van God, aan ons Christenen het eerst overkomt (vs. 14. Hoofdstuk 2: 5. 1 Tim. 3: 15 En als het eerst van ons begint, zoals de profetie dat lang te voren heeft verkondigd (Jer. 25: 29; 49: 12 Ezechiël. 9: 6), a) wat zal naar de uitspraak van die zelfde profetie het einde zijn van degenen, die het evangelie van God ongehoorzaam zijn en daarmee het enige middel verwerpen, waardoor zij de eeuwige verdoemenis kunnen ontvluchten?

a) Luk. 10: 12

18. En als de rechtvaardige, zoals reeds in Spr. 11: 31 staat, nauwelijks zalig wordt, omdat het vuur is ontstoken door de toorn van God en branden zal tot in het diepste van de hel (Deut. 32: 22), waar zal de goddeloze en zondaar (Ps. 1: 5)verschijnen? (Luk. 23: 31).

De apostel spreekt niet van een oordeel van God in het algemeen, maar van het laatste oordeel (Hoofdstuk 4: 7). In het zware lijden, dat van het ongeloof van de wereld over de Christenen komt, ziet hij het begin daarvan, omdat dit lijden, onverdiend tegenover de wereld, evenwel een beloning is van de gerechtigheid van God, die de zonde bezoekt een bezoeking, die met het eigen huis begint, om zich dan in volle sterkte te keren tegenover de verachters van de genade. Zo is het ook één oordeel hier en daar, maar het een oordeel verschilt zeer hier en daar, wat doel en gevolg aangaat; voor de gelovigen een oordeel van kastijdende loutering tot redding, voor de ongelovigen een oordeel van toorn en straf ten verderve.

Het lijden van de gelovigen is het begin, het lijden van de ongelovigen het einde. De hitte van het lijden, die de gelovigen treft, doet een besluit trekken tot de gloed van de hel, waarvan de ongelovigen een prooi worden. De ongelovige heeft ook niet de minste reden, om zich te verheugen over het lijden, dat de rechtvaardige moet dragen en dat hij naar de raad van God de gelovigen mee mag opleggen; hoe zwaarder de rechtvaardige lijdt, des te zwaarder zal hij, de goddeloze, op zijn tijd te lijden hebben.

Het is een van de hoofdgedachten van de Oud-Testamentische profetie, dat het laatste oordeel beginnen moet aan het huis van God. Is nu in de eerste plaats de tempel bedoeld, waarvan de verschillende verwoestingen inderdaad voorbeelden zijn van dat oordeel, dan wordt dit woord van Oud Testamentische profetie in het Nieuwe Testament omgezet tot een profetisch woord over het huis van God, dat een tegenbeeld van het Oude is, over de gemeente van Christus.

De apostel leert zijn lezers nog een andere blik slaan in het lijden van de Christenen, een blik, die ook wel, juist beschouwd, poorten van vreugde opent, maar die toch ook moeite heeft om door de macht van lijden tot het licht van de blijde poorten door te worstelen. Hij zegt het is de tijd, dat het oordeel begint van het huis van God, daar zijn uitgangspunt neemt. Zo heft de genade, waarin de kinderen van God wandelen, het oordeel over hun zonde niet op; en het gaat in het Nieuwe Testament als in het Oude, de zonde wordt vergeven en toch geboet. David wordt door Gods barmhartigheid met genade en vrede overstroomd, hij is na grote zonden weer de man naar Gods hart; maar het zwaard blijft toch over hem en zijn huis; desalniettemin komt toch het oproer van Absalom en de schending van zijn vrouwen. Zo gaat het met alle heiligen van God; de Heere is met hen, Hij beproeft hen door lijden, geeft hun te midden van het lijden zalige vreugde hier en recht op eeuwig leven. De geest van de heerlijkheid en van God rust op hen en werkt in hen; hun lot, hoewel in lijden, is zalig en heerlijk en toch worden zij door een apostel erop gewezen, in hun lijden ook een oordeel te

zien. Het is een wonderbare God, die zo het zoete met het bittere en de straf met de barmhartigheid kan vermengen en de Zijnen wel in wee tegelijk kan doen, die de gevolgen van de zonde laat werken en alleen haat en vloek van hen neemt, Zijn Geest ons tegelijk laat vertroosten en bestraffen. Welke heilige van God zou dat niet reeds aan zichzelf honderd keer hebben ervaren? Hoe vaak komt over ons lijden groot en klein; het druipt van genade en barmhartigheid, het schijnt misschien geheel onverdiend, ons zelfs wel om de naam van de Heere opgelegd; daar wekt in een stil uurtje de Geest van God bij ons de herinnering op aan lang vergeten zonden en een rode draad gaat van deze tot aan onze uren van droefheid! Het kan een Paulus in de laatste ogenblikken, terwijl de beul het zwaard over zijn hoofd zwaait en de Heere zelf hem de martelaarskroon reikt, in de gedachte komen, dat hij het aan Stefanus en de heiligen die hij vervolgd heeft, verdiend heeft, wat hem nu de beul als een langzame bode van de goddelijke gerechtigheid brengt.

19. Zo dan ook, omdat het in deze tijd, dat het oordeel begint, zo moeilijk is om behouden te worden en niet met de goddelozen en zondaars om te komen, die lijden naar de wil van God, zoals dat met u het geval is (Hoofdstuk 1: 6; 3: 17), dat zij hun zielen ter bescherming voor het verderf en ter bewaring tot het eeuwige leven (Hand. 14: 23; 20: 32) Hem, als de trouwe Schepper, bij wie de schepselen goed bewaard zijn (Ps. 30: 6; 31: 6), bevelen met weldoen, omdat zij tegenover alle smaad en alle vervolging, waardoor zij worden getroffen, zich op een welbehaaglijke wandel toeleggen (Hoofdstuk 2: 15; 3: 16 2. 15).

Het "als de trouwe Schepper" stelt God voor als Degene, die de mens uit vrije genade tot een levende ziel gemaakt heeft, zó, dat hij Gods beeld is en tot gemeenschap met God bestemd was, die dit Zijn werk in Christus door de scheppende daad van de wedergeboorte in het leven van de gelovigen heeft vernieuwd en die daarom dit heerlijk doel, waartoe Hij de mensheid oorspronkelijk worden liet en herstellend vernieuwde, niet moedeloos en ongeduldig en machteloos opgeeft, maar het in onveranderlijke trouw van de liefde en macht van de genade volbrengt. Hij zal het dus ook ondanks alles, wat komen moge, aan hen, die tot een heilige mensheid van God behoren, zeker in heerlijkheid ten uitvoer brengen, zoveel te zekerder, als het juist Zijn wil is, die het lijden over de Zijnen beschikt als het noodzakelijke en zekere middel van hun heerlijke volmaking. Het bevelen van de ziel aan Hem, het neerleggen, dat de zaligheid waarborgt, bij Hem als de getrouwe voleindiger van de zaligheid, moet plaats hebben "met weldoen", niet in een enkele daad, die dan voor altijd geëindigd is, maar voortdurend in en met dat goede gedrag, dat het noodzakelijk bewijs en ook de onafgebrokene voorwaarde is voor het bewaren en het voleindigen van de genadestaat.

Het is voor ons een grote troost: God heeft uw ziel geschapen zonder uw zorgen en toedoen, toen u nog niets was; Hij zal ze ook wel voor u bewaren. Vertrouw ze daarom aan Hem, maar zo, dat het geschiede "met weldoen", dat u niet ongeduldig, treurig en toornig wordt en uzelf begeert te wreken aan hen, die u leed doen, ook niet tegen God mort, Hem verdenkt en wanhopig wordt; maar houdt vast aan beide zijden, vergeef uw vijanden en bid voor hen en geeft God de eer, dat Hij barmhartig, waarachtig en getrouw is en u in geen nood verlaten, maar u genadig helpen zal, al schijnt het ook voor u anders.

HOOFDSTUK 5

OVER HET AMBT VAN DE OUDSTEN, DE PLICHT VAN DE JEUGD EN VAN ALLE CHRISTENEN

Vs. 1-5. Had Petrus te voren zijn lezers in het algemeen vermaand onder het lijden, dat zij hadden te verduren, hun zielen voor God te bevelen als de trouwe Schepper, in weldoen; nu vermaant hij in de eerste plaats de oudsten, die toch door het lijden, waarvan hier sprake is, het eerst en het sterkst werden getroffen, tot die goede werken, die hun ambt hun oplegde. Vervolgens wendt hij zich tot de jeugdigen, om hun de plicht jegens de oudsten te herinneren en gaat van hier over tot de ootmoedige gesteldheid van het hart, waarmee allen te samen zich onder de anderen moeten plaatsen.

1. De ouderlingen, die onder u zijn, degenen, die in uw gemeente het opzienersambt waarnemen Ac 14: 23, vermaan ik, die een medeouderling (vgl. 2 Joh. 1 en 3 Joh. 1) en getuige van het lijden van Christus ben (Hoofdstuk 1: 11 Hand. 22: 20 Openbaring 2: 13; 17: 6) en deelachtig de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden (Hoofdstuk 1: 5, 7; 4: 13 v. Rom. 8: 17 v.).

Een bijzondere zaak gaf de apostel hier aanleiding om de oudsten te vermanen; juist in tijden van vervolging en van druk kwam het er vóór alles op aan, dat de gemeenten door een wijze en krachtige leiding werden bijeengehouden en of die wijze voor ontmoedigend uiteengaan en onverstandig, schade veroorzakend gedrag over hen, die buiten waren, alsmede tot een heilige wandel en broederlijk gedrag bewaard werden. De apostel heeft echter van de gemeenten in het algemeen als ook van haar uitwendige toestand en haar inrichting geen duidelijke kennis, daarom schrijft hij: "de ouderlingen, die onder u zijn. " Als hij nu niet mede van opzieners spreekt, dan blijkt daaruit, dat het onderscheid tussen deze beide ambten, dat in de tijd na de apostelen zo snel en scherp ontstond, nog ten tijde van het schrijven van onze brief niet bestond ("Ac 20: 31" en "1Ti 3: 1. Petrus kan zichzelf een medeouderling noemen, omdat alleen de apostelen volgens hun persoonlijke betrekking tot de geschiedkundige persoon van de Heere een bijzondere plaats enig in haar soort, genoten en juist daarom ten opzichte van het hun opgedragen werk voor alle gemeenten waren, wat de ouderlingen voor de bijzondere gemeenten waren. Hij noemt zich zo, ten eerste om de ouderlingen te herinneren, dat hij spreekt als een, die wel weet hoe dit ambt is, en vervolgens om hun voor te stellen wat een heerlijk ambt het is, omdat ook hij, de geroepen apostel van de Heere, de voorganger van de twaalf, op geen andere, geen hogere eer voor zichzelf aanspraak maakt, dan een ouderling evenals anderen te zijn. Die beiden moeten en kunnen aan de volgende vermaning krachtiger nadruk geven. Naast de naam "medeouderling", die hem op gelijke lijn plaatst, moet de andere "getuige van het lijden van Christus" niet het verschillende van de apostolische rang uitspreken, alsof daardoor het karakteristiek-apostolische teken van ooggetuige (Hand. 1: 21 v. ; 10: 39 vv.) zou moeten worden uitgesproken, maar overeenkomstig de eerste naam is die slechts een tweede aanduiding van de roeping en de te verrichten werkzaamheid. Dat bij het ambt van de leiding van de gemeente de hoofdzaak bestond in de prediking van het Evangelie, geeft Petrus te kennen daardoor, dat hij zijn eigen apostolische roeping daarin als in haar hoofdpunt samenvat. Evenals nu ook weer zijn prediking naar haar eigenlijke inhoud kan worden genoemd een getuigenis van het lijden van Christus, zo moet ook de prediking van de ouderlingen slechts getuigenis van dit lijden zijn, waaraan de voorafbeeldende en heilbewerkende betekenis ten grondslag ligt van de hele brief; door deze prediking kunnen zij de gemeente bekwaam maken tot lijden en blijdschap in het lijden toedelen. Maar niet alleen de prediking van het woord van Christus' lijden, maar ook dat lijden, dat om zijn getrouwe

beroepswerkzaamheid over de apostel gekomen is, behoort ook tot een getuigen van Christus' lijden een opzettelijk indirecte aanwijzing, waardoor hij herinnert, hoe hij wel bevoegd is om zulke vermaningen aan de ouderlingen te geven en hoe ook zij verplicht zijn en zich daarvan met blijdschap bewust moeten zijn, dat zij hun getuigen van het lijden van Christus ook door werkelijk opvolgen daarvan moeten bezegelen, of die reeds geschied zij of niet.

Evenals nu Petrus de zekerheid heeft van het tegenwoordige lijden (Joh. 21: 18 v.), zo heeft ook hij de zekerheid van de toekomstige heerlijkheid, als hij schrijft "deelachtig de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden"; dit ook moet de anderen sterken en vertroosten.

Zoals hij in vs. 2 en 3 van hen volgens de beide uitdrukkingen "medeouderling en getuige van het lijden van Christus", getrouwe uitoefening van hun roeping verlangt, zo stelt hij in vs. 4 hun ook, volgens deze derde uitdrukking de onverwelkelijke kroon van de eer voor ogen.

2. a) Weid volgens uw roeping als herder (Joh. 21: 15 vv. Hand. 20: 38 Efeze. 4: 11) de kudde van God, die onder u gesteld is, zover het u aangewezen gebied reikt, hebbende behoorlijk opzicht daarover, zoals het een opziener (Hoofdstuk 2: 25) betaamt, niet uit bedwang, maar gewillig (vgl. 1 Kor. 9: 17), b) noch om vuil gewin (Tit. 1: 7, 11. 1 Tim. 6: 5, maar met een volvaardig gemoed, met blijde en volkomen toewijding aan het werk, dat verricht moet worden (2 Kor. 12: 14).

a) Hand. 20: 28 b) 1 Tim. 3: 3

3. Noch als heerschappij voerend over het erfdeel van de Heere (of "het volk, dat aan u is opgedragen (MATTHEUS. 20: 25 vv. Luk. 22: 25 vv. 1 Kor. 3: 5. 2 Kor. 1: 24), maar als voorbeelden van de kudde geworden zijnde (Joh. 10: 4 Fil. 3: 17. 2 Thessalonicenzen. 3: 9. 1 Tim. 4: 12 Tit. 2: 7).

Alles samenvattend, wat tot inwendige en uitwendige goede leiding van een gemeente behoort en in een beeld, dat ook overigens in de Schrift, vooral in het Nieuwe Testament veelvuldig voorkomt, een beeld, waarin zowel de persoonlijke liefde tot de gemeente, als de getrouwe en zorgvuldige vervulling van de roeping, om alles tot haar welzijn in te richten, wordt op de voorgrond geplaatst, roept Petrus de ouderlingen een "weidt" toe. Dit behoeft dus niet tot het leren alleen beperkt te worden, toch is ook het feit, dat er ook niet-lerende ouderlingen waren (1 Tim. 5: 17) niet beslissend voor de betekenis van het presbyteriaat of het ambt van ouderling in het algemeen. Het presbyteriaat was de meest volledige verbinding van hetgeen wij nu gewoon zijn kerkregering te noemen, van de regerende werkzaamheid in het handhaven van de orde van de kerk en van de geestelijke werkzaamheid van de bediening van het woord en van de sacramenten en van de macht van de sleutels. Dat bij die omvang van de taak niet overal mannen werden gevonden, die deze in alle opzichten konden vervullen is natuurlijk. En juist het gebrek aan de leer- of redenaars gave was te minder bedenkelijk of hinderlijk, omdat de gemeenten in haar midden hadden, die deze gave bezaten, zodat de ouderling alleen te waken had voor de juiste uitoefening daarvan. Naar deze Charismatische begaafdheid, die in de gemeenten aanwezig was (1 Kor. 12-14 moest in de eerste plaats de praktische bekwaamheid tot regeren bij het presbyteriaat in aanmerking komen en zo dit ambt meer een betekenis verkrijgen van regering van de kerk dan van bediening van het woord. Alhoewel de omstandigheden die eerste betekenis boven de tweede meer of minder op de voorgrond laten komen, zo was toch in de grond van de zaak de laatste niet meerder dan de eerste met het presbyteriaat in overeenkomst. Omdat nu op het "weidt", waarmee de apostel zijn vermaning begint, een nadere bijzondere beschrijving van de werkzaamheid van de ware

herders niet onmiddellijk volgen kan, duidt hij met de woorden "hebbende opzicht daarover" de uitoefening van het presbyteriaat aan met een uitdrukking, die slechts algemeen de wijze van volvoering aangeeft en geeft dan in driedubbele leden te kennen, van welke gezindheid de ambtsbediening vrij moet zijn en waardoor zij moet worden gedragen, om een waar "dat is een werkelijk weiden te zijn." Opzien, acht geven (Hand. 20: 28) is de roeping van de oudsten; en dit moet niet plaats hebben "uit bedwang" d. i. als een bediening, die tegen de lust wordt waargenomen en alleen als een niet te ontgane last, als een voortgesleepte, moeilijke plicht, maar uit vrije en blijde drang van het hart: verder niet uit snode, onedele winzucht, d. i. om het uitzicht van door de gemeente ten minste gedeeltelijk te worden onderhouden, of zelfs door bedrieglijk bestuur van de verschillende bijdragen en goederen van de gemeente wezenlijk winst te trekken, maar met die gezindheid, waarin men uit zuivere liefde tot de zaak het zijn en zichzelf bereidwillig en met zelfopoffering geheel en al ten dienste stelt. Ten slotte ook niet zo, dat zij zich gedragen als heren van de gemeenten, maar zij moeten integendeel een werkelijke macht over deze daardoor verkrijgen, dat zij met hun voorbeeld voorgaan, vooral ook in geduldig dragen van onschuldig lijden.

Het leven moet bevelen, de tong overreden.

Een waar prediker mag niet zijn als een uurwerk, dat anders slaat dan het wijst; hij moet niet zijn als die vrouw, die bij dag haar kind zoogde en het in de slaap dood drukte; hij moet niet, die hij eerst gezoogd heeft met de onvervalste melk van de zuivere leer, later door goddeloze wandel ergeren, verworgen, dooddrukken. Een prediker moet zijn als Nicolaas Hausmann, van wie Luther getuigt: "wat wij prediken, beleeft hij."

Onze pastors, herders, hebben hun naam van het weiden: weid dan, als u er een bent met het hart, met de mond, met uw daden; weid met het gebed van het hart, met het woord van de mond, met het voorbeeld van het werk.

4. En als a) de overste Herder, Christus, verschenen zal zijn, aan wie u zelf, evenals de u aanbevolen kudde, onderworpen bent (Joh. 10: 12 vv. ; 21: 15 vv. Hebr. 13: 20), dan zult u de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid behalen (Dan. 12: 3 MATTHEUS. 24: 45 vv. ; 25: 21. 2 Tim. 4: 8).

a) Jes. 40: 11 Ezechiël. 34: 23. 1 Petrus 2: 25 b) 1 Kor. 9: 25 Jak. 1: 12. 2 Petrus 1: 4

Dit is een belofte, die aan de gehele voorafgaande vermaning aangesloten is, maar zo, dat zij vooral haar aanleiding schijnt te hebben in de laatste wending, door de beloofde heerlijkheid; die Petrus in vs. 1 als zijn eigen hoop heeft voorgesteld, het tegendeel is van de zelfverheerlijking, die hun niet betaamt.

De ouderlingen, die deze troostwoorden van hun medeouderling Petrus het eerst hoorden, waren geroepen om voorbeelden te zijn van de kudde, vooral in het lijden om Christus wil; op Hem viel smaad en alle vervolging het eerst en het meest; welaan zo moesten zij door schande en dood heen zien op de erekroon, die zij reeds zagen vlechten! En deze troostvolle blik gunt en geeft de Heere aan al Zijn knechten, die hier door het jammerdal heengaan.

De uitdrukking "overste Herder" stelt Christus voor niet alleen als Degene, die de herders naast Hem in waarde overtreft, maar als Degene, die macht over hen heeft, in wiens naam en in wiens plaats de anderen hun herdersambt volvoeren, als Degene, wie de schapen zowel als de Herder eigen zijn, omdat Hij voor hen Zijn leven heeft gelaten, die daarom ook de herders

rekenschap moeten geven, van wie zij loon en straf voor hun ambtsbediening hebben te wachten.

5. Moeten de ouderlingen van hun zijde de plichten van hun ambt waarnemen en in geen opzicht zichzelf zoeken (vs. 2 v.), zo ook, u jongen (1 Tim. 5: 1)! wees de ouden onderdanig (Hebr. 13: 17. 1 Tim. 5: 17 a) En wees allen elkaar onderdanig (Efeze. 5: 21). Wees met de ootmoedigheid bekleed, opdat u niet het volle bezitten van de goddelijke genade verliest, want het is, zoals in Spr. 3: 34 volgens de Griekse vertaling van het Oude Testament staat (Jak. 4: 6): "God weerstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade (Luk. 1: 51 v. MATTHEUS. 23: 12).

a) Rom. 12: 10 Filippenzen 2: 3

De opzieners van de gemeente werden volgens de algemene waarheid, dat de ouderen regeren moeten, de jongeren geregeerd moeten worden, uit de mannen van gevorderden leeftijd genomen. Zo kan de apostel aan een vermaning, die hij in het bijzonder tot degenen gericht heeft, die de gemeenten als oudsten in de ambtelijke zin van het woord besturen een andere laten volgen, waarmee hij zich tot zodanige gemeenteleden wendt, die jeugdiger zijn.

Deze jongen bekleden wel geen ambt, maar het zijn de jonge leden van de gemeente, de jeugdigen in het midden van haar. Deze moesten, zoals de plaats Hand. 5: 6 en 10 aanwijst, op grond van hun jeugdige leeftijd aan de opzieners in hun bedieningen de hand reiken, en zo moesten zij bereidwillig en gehoorzaam in alle soortgelijke werkzaamheden de ouderlingen hun werk verlichten. Daaraan wordt nu de vermaning, die in het algemeen geschiedt: "wees allen elkaar onderdanig" zeer gepast aangesloten. Evenals de jongen zonder bepaalde bediening te bekleden gewillig de ouderlingen hulp moesten verlenen, zo moeten ook alle leden van de gemeente, zonder van rechtswege gedwongen te zijn, door hun onderling gedrag die gezindheid tonen, volgens welke de een van zichzelf klein denkt tegenover de ander en dus in plaats van te verlangen dat men zich naar hem schikt, integendeel zich naar anderen richten, zich naar hun wijze van handelen, hun wensen en belangen richten. Petrus dringt deze aan met een plaats naar de Septuaginta uit de Spreuken van Salomo aangehaald, zoals dat ook Jakobus in zijn brief doet.

Trotsen tasten als het ware de eer van God aan, omdat zij voor zichzelf nemen wat voor God toekomt. Andere zonden vluchten voor God, maar de hoogmoed plaatst zich tegenover God; andere zonden drukken de mens ter neer, maar de trotsheid verheft zich tegen God. Zo worden dan de hoogmoedigen, die voortgaan de wapenen tegen Hem op te heffen, door Zijn sterke hand ter neer geslagen.

De genade is een stroom, die naar de dalen vloeit en ze allen vervult (Jes. 40: 4); de ootmoed is niet alleen een Christelijke deugd naast andere, maar het vat, dat alle Christelijke deugden te samen omvat.

Na de zucht: "wat zullen wij eten, wat zullen wij drinken" wordt ook de vraag: "waarmee zullen wij ons kleden" gedurig door velen herhaald; en niemand zal haar zeker op zichzelf berispelijk achten. Sinds aan de morgen van de Schepping het eerste kledingstuk door de hand van de schaamte gevlochten werd, wordt naast het voedsel de bedekking van het lichaam onder onze behoeften gerekend. Maar is de ziel niet meer dan het lichaam en zou de vermaning om met ootmoedigheid bekleed te zijn, die Petrus tot de eerste gelovigen richtte, voor iemand nodeloos zijn? De apostel denkt daarbij niet zozeer aan die ongeveinsde

nederigheid tegenover mensen, die ten allen tijde als een teken van echte grootheid beschouwd werd, maar aan die diepe ootmoed voor God, waarvoor de heidense zedenleer niet eenmaal een woord had, maar die door het Evangelie terecht als hoofdeis aan de schuldige zondaar niet alleen, maar ook aan de gelovige Christen gesteld wordt. Van die ootmoed wil hij, dat die zijn lezers zo innerlijk eigen, zo nauw verbonden met hun wijze van zien en zijn, zo vast met geheel hun in- en uitwendig leven verenigd zal wezen, als het kleed, dat wij dragen, behoort bij en tot onze hele persoon. Nauwelijks is het nodig te herinneren, hoezeer die vermaning door de ervaring van de apostels zelf wordt aangedrongen, die juist door hoogmoedig zelfvertrouwen tot de diepste val was gebracht. Maar hoeveel is er bovendien, waardoor de aanprijzing van de ootmoed, als het beste kleed voor de Christen, volkomen gewettigd mag heten! Dit kleed, het past een ieder van ons, om het even of wij acht geven op God, op onszelf, of op de eigenaardigheid van onze betrekking tot Hem. Of is God niet de Hoogheerlijke, de vlekkeloos Heilige de Kennen ook van het verborgene, voor Wie zelfs de engelen het aangezicht dekken? Wij, wat zijn we anders, dan zo nietige schepselen zo strafwaardige zondaren, zo bezoedelde Christenen, dat alle ijdele zelfverheffing ons slechts bespottelijk, nee, diep verachtelijk kan maken? Ja, voor zover wij werkelijk op geestelijk gebied iets zijn of iets deden, is het niet alleen aan die genade te danken, die zich ook aan het onwaardigste en geringste verheerlijkt? Nee, onder haar oog kunnen wij nooit anders dan in het kleed van de diepste ootmoed verschijnen en juist dat kleed, het dekt ons best tegen zoveel kou, als anders het hart maar al te gemakkelijk binnensluipt en dodelijk wordt voor de gezondheid en de kracht van ons geestelijk leven. Of hoe zou koude ondankbaarheid op den duur in een hart kunnen wonen, dat echt verstaat, hoe iedere weldaad een verbeurde zegen mag heten? Hoe zou koude liefdeloosheid ons de broeder doen minachten, als wij in onszelf niets dan de minste van de heiligen, de voornaamste van de zondaren zien? Hoe zou koude ijverloosheid voor Gods werk en dienst uit onze boezem niet wijken, zodra wij het verstaan, dat ons oneindig veel is vergeven, opdat wij te vuriger liefhebben? Tegen al die kou schut en dekt ons het ootmoedskleed, ja het siert ons meer dan een ander gewaad in mensen en engelen ogen. Al meteen doet de ootmoed ons in het koninkrijk van God het kleed van de eer ontvangen, want de nederigheid gaat vóór de eer en de ootmoedige wordt genade geschonken door Hem, die alle trotsheid weerstaat. Door God begenadigd, zal nu ook de ootmoedige in het beeld van de reinheid voor Zijn heilig aangezicht wandelen, want zoals hoogmoed de bron is van allerlei dwaasheid en zonde, zo zal daarentegen de waarachtige ootmoed gedurig weer tot heilbegerig geloof, het ootmoedig geloof tot Christelijke heiligmaking geleiden. Maar zo wordt dan ook eindelijk het hemels priesterkleed het deel van de verlostes, die hier in ootmoedig schuldgevoel zijn kleren in het bloed van het Lam heeft gewassen. Wie kan dat alles indenken zonder de bede, dat de Heere zelf ons het sieraad schenkt van een ootmoedige geest, die zo kostelijk is in Zijn heilige ogen? Ach, al is ons het kleed van de ootmoed door Zijn genade niet vreemd, met hoeveel vlekken van verborgen hoogmoed vooral is het telkens weer bezoedeld voor God en hoe welkom moet ons gedurig weer de gelegenheid zijn om dat gescheurd en bevlekt gewaad als het ware te herstellen en te reinigen aan de voet van het kruis! Immers dat kleed, het mag nooit voor goed worden afgelegd, zolang wij dat van de sterfelijkheid dragen; geen vriendenhand mag het ons van de schouders rukken; geen geest van de tijd het ooit voor versleten en onbruikbaar verklaren. De ootmoedigheid zij veeleer ons dagelijks reiskleed, waarin wij wandelen aan de hand van onze Gods, als kleinwetende kinderen, als begenadigde zondaren. Zij wordt het huiskleed, waarin wij een stille, bescheiden, beminnelijke godsvrucht ten toon spreiden en ons licht laten schijnen voor de mensen, zonder ons eigen schijnsel te prijzen. Mocht zij tevens ons rouwkleed zijn in dagen van smart, waarin wij ons vernederen onder Gods kastijdende hand en ons doodskleed, wanneer eenmaal onze laatste sponde gespreid wordt! Zeker, daarboven kan eindelijk dat

kleet voor goed vaarwel gezegd worden. Maar dan wordt ook aan ons het woord van de belofte vervuld: "Zij zullen met Mij wandelen in witte kleren, omdat zij het waardig zijn. "

G. Vs. 6-11. De apostel is van het lijden van de lezers (Hoofdstuk 4: 12 vv. overgegaan tot het juiste gedrag van deze volgens hun verhouding tot elkaar (Hoofdstuk 5: 1-5). Nu keert hij terug tot hun lijden, nadat hij de ootmoed als de ware geest van hun onderling gedrag heeft voorgesteld; hij laat het licht van het aangehaalde woord van de Schrift ook in deze duisternis van hun lijden vallen. Ook tegenover God is de ootmoed, die zich met opoffering van alle eigen wensen en willen vol vreugde aan de voeten legt, de weg, om op de juiste tijd tot de door Hem bereide verhoging te komen (vs. 6). Voor het treurige heden en de duistere toekomst zal dit hun steun zijn, dat zij al hun bekommernissen op Hem wentelen, zoals Hij ook werkelijk voor hen zorgt (vs. 7). Terwijl zij zo zonder zorgen kunnen zijn, moeten zij daarentegen nuchter en wakend zijn, want het is een ontzettende en gevaarlijke vijand, die hen tot zijn buit wil maken (vs. 8). Tegenover deze hebben zij echter dit alleen te doen, dat zij vast in het geloof hem weerstaan en in de geest met hun broeders, over wie hetzelfde lijden in deze wereld komt, zich innig aaneensluiten. Alles, wat zij overigens nodig hebben tot onderhouding en bewaring, zal de God aller genade, die hen geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus hun wel overvloedig toedelen en van hen Zichzelf eer bereiden in alle eeuwigheid (vs. 9-11).

EPISTEL OP DE DERDE ZONDAG NA TRINITATIS

Het Evangelie van deze Zondag handelt over verloren schaap en penning. Men ziet de goede Herder heengaan over de aarde en tegenover de wereld en haar vorst in hun eigen gebied het verloren eigendom zoeken. Terzijde van dit wonderschoon Evangelie staat het epistel, volgens welken men niet de goede Herder, maar wel de vorst van de wereld, de duivel, briesend ziet rondgaan op het gebied van de goede herder en zoeken wie hij zou mogen verslinden. De goede Herder en de wolf, die de kudde verslindt in twee teksten twee parallellen die nooit samenkomen, maar wel elkaar met kracht zouden bestrijden. Tegenover elkaar geplaatst vinden wij dus in de beide teksten van de dag twee personen en hun werk, die van de gemeente van Christus, hoewel om geheel verschillende redenen, nooit uit de gedachte mogen gaan: de beste vriend en de grootste vijand van de zielen moeten altijd voor de ogen en in de gedachten van Jezus' leden zijn; het is een ongeluk en een grote schade als een van beiden wordt voorbijgezien, die ook.

De Christen onder het kruis: 1) hij verootmoedigt zich onder Gods machtige hand, die hem het kruis oplegt; 2) hij werpt op de Vader in de hemel al zijn zorgen die hij over dat kruis heeft; 3) hij wapent zich tegen de tegenstander, die hem het kruis ten verderve wil doen worden; 3) hij verheugt zich in de eeuwige heerlijkheid, die voor hem na het dragen van het kruis is weggelegd.

De lof van de ootmoed: hij vormt ons: 1) tegenover God tot vrome kinderen; 2) tegenover de duivel tot sterke helden, 3) in de wereld tot tevreden pelgrims, 4) voor de hemel tot waardige burgers.

De machtige hand van God: 1) zij maakt ons tot niets, 2) opdat wij de vijand tot niets maken.

De krachtige hand van God: 1) zij verhoogt de ootmoedigen, 2) zij wentelt de steen van zorgen van het hart, 3) zij stopt de muil van de leeuw, 4) zij brengt alles tot een heerlijk einde.

De ootmoedigen geeft God genade, want 1) hun last wordt licht, 2) hun geest wordt helder, 3) hun kracht wordt sterk, 4) hun overwinning wordt volkomen.

Twee van de allergevaarlijkste verzoeken van onze tegenstander: 1) welke die zijn? hoogmoed en wantrouwen tegen God, 2) hoe men ze moet verslaan? daardoor dat men juist het tegendeel doet, vasthoudt aan den ootmoed en aanhoudt met vertrouwen.

De menselijke bestrijdingen in het licht van Gods woord: 1) de verzoeken van boven lijden, 2) de verzoeken van binnen zorgen, 3) de verzoeken van beneden onze tegenstander, de duivel.

6. a) Verneder u dan naar hetgeen ik u aan het einde van het vorige vers gezegd heb ook over het lijden, dat u treft, onder de krachtige hand van God, die u dat oplegt en daardoor in een toestand brengt van moeite en druk, opdat Hij u verhoogt te Zijner tijd, ten tijde, door Hem voor die verhoging bestemd (Jak. 4: 7 en 10 Job 22: 29. 2 Thessalonicenzen. 1: 10).

a) Spr. 29: 23 MATTHEUS. 23: 12 Luk. 14: 11 Jak. 4: 10

Van de vermaning tegenover de naaste gaat de apostel over tot die om tegenover God ootmoedig te zijn. Tegenover God openbaart zich de ootmoed daarin, dat men zich gewillig onderwerpt aan hetgeen Hij bepaalt. Men buigt zich onder Zijn hand en hoe dwaas het zou zijn, dit niet te doen, geeft de apostel daardoor te kennen, dat hij door de bijvoeging "krachtig" herinnert aan de majesteit van God, waartegen geen tegenstreven baat. Die zich daarentegen onder deze buigt, die zal Hij als het tijd is, uit de geringheid, waarin deze hem houdt, oprichten en hoog opheffen, zeker niet voordat de heerlijkheid geopenbaard wordt, waarmee de apostel zichzelf vertroost (vs. 1 en 10).

De uitdrukking "de krachtige hand van God" herinnert aan hetgeen in Hoofdstuk 4: 17 1Pe gezegd is over het oordeel van God aan Zijn huis.

"Te Zijner tijd", ten tijde als Hij het naar Zijn wijsheid het beste vindt, zal God de ootmoedigen verhogen, doordat Hij hen tot verheerlijking leidt, hetzij reeds op deze aarde of eerst aan het einde; en Zijn tijd is altijd de juiste, al richt zich Zijn uurwerk ook niet naar dat van de mensen.

Evenals een goudsmid wel weet, wanneer hij het goud uit het vuur moet nemen, zo weet God ook Zijn tijd en uur, wanneer Hij ons moet helpen. Wacht daarom op de Heere (Ps. 27: 14), wees getroost en onvervaard, ja, wacht op de Heere.

7. a) Werp al uw bekommernis op Hem, die tengevolge van de noden en gevaren, waardoor u omringd bent, in u opkomt. U mag dat doen, b) want Hij zorgt voor u zoals Hij zelf in Ps. 55: 23 toegezegd heeft (MATTHEUS. 6: 25 v. Fil. 4: 6).

a) Luk. 12: 22. 1 Tim. 6: 8 b) 1 Kor. 9: 9 Hebr. 13: 5

Bekommernis is hier niet zozeer de bezorgdheid voor iets, maar dat wat de bekommernis teweeg brengt; want de mening is niet, dat de mens Zijn zorgen, maar dat wat hem zorg veroorzaakt, aan God moet overgeven. Omdat God reeds zelf en vanzelf, dus zonder ons toedoen, aan ons denkt, daarom moeten wij alles wat ons zorg verwekt, in plaats van het ons gemoed te laten bezwaren. Op Hem werpen, dat Hij het draagt; anders komt het ook tot geen

waar buigen onder Zijn hand, omdat ons de zorg onrustig maakt, waar wij moesten stilhouden. Hij zal zorg dragen, dat wij geen schade lijden onder hetgeen Hij over ons beschikt.

De zorgen, die de Christenen, aan wie de apostel schrijft, toenmaals hadden, hadden op andere dingen betrekking dan op het levensonderhoud, die gewoonlijk van alle de meest gewone en algemene zijn. Zij betroffen de haat van de wereld, de grote moeilijkheden, om in de wereld staande te blijven en onder voortdurende zware verzoeken de Heere getrouw te zijn, de toenemende hitte van de vervolging, de hete strijd van de pelgrims van Jezus en de gelukkige uitkomst. Wij zijn maar al te zeer geneigd ons aan de zorgen over te geven, die breed uit te meten, te zuchten en te wenen en onder de last te versagen, ja onder het ijzeren kruis wanhopig te worden, dat Gods zegenende hand ons oplegt. Tegenover dat alles moet men het kruis op zich nemen en de zorgen op de Heere werpen, zijn leed terzijde stellen en blijdschap in God hebben onder alle moeilijke omstandigheden.

Drie zaken beginnende met een Z heeft God zich voorbehouden: zorgen, zegenen, zalig maken; laat ons daarom God de eer geven en zeggen: wijk u duistere zorgen; want voor heden en morgen zorgt een ander; laat mij met vrede; Hem heb ik het opgedragen, die het beter kan.

De gelovigen klimmen met Abraham dagelijks op de berg Moria, terwijl zij het woord van Abraham tot hun woord maken (Gen. 22: 8): "De Heere zal het voorzien", op de berg zal het de Heere voorzien, namelijk op die berg van de goddelijke voorzienigheid, van waar de hulp komt (Ps. 121: 1 v.).

Willen wij verhoogd worden op wettige wijze, te bekwamer tijd, op de tijd van God, dan moeten wij beginnen met ons onder de krachtige hand van God te vernederen, door namelijk Hem de eer te geven, onze toekomst Hem toe te vertrouwen, ons lot in Zijn hand te stellen, in één woord al onze bekommernis op Hem te werpen. Werp al uw bekommernis op Hem. " Gel. Daar is in onze vertaling een fijnheid van de oorspronkelijke tekst verloren gegaan, die toch eerst het juiste verstand geeft van de zin van de apostolische vermaning: "verneder u. " Daar wordt namelijk geen nieuwe vermaning toegevoegd in het zevende vers, maar de wijze, hoe wij ons te vernederen hebben, wordt hier voorgesteld. Wij moeten zo vertalen: verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u verhoogt te Zijner tijd, al uw bekommernis op Hem werpend, zie, daarin bestaat de juiste, voor God welbehaglijke vernedering: niet dat wij ons wegwerpen, iets prijs geven van hetgeen wij verwachten, verlangen en waaraan ons hart behoefte heeft, maar dat we het voor God overgeven en van Hem de vervulling van onze wensen, de bevrediging van onze behoeften verwachten. Kunnen wij dit? Is de krachtige hand van God, waar zij over ons komt in zo vele bezoeken, gerichten van Zijn rechtvaardigheid, kastijdingen van Zijn heilige tucht, is zij niet te verpletterend voor ons, dan dat wij onder die krachtige hand nog iets anders zouden kunnen dan sidderen, onze nietigheid voelen en uit vrees ons overgeven? Hoe kunnen wij vertrouwen stellen in Hem, die ons straft of kastijdt hoe kunnen wij het vertrouwen stellen in Hem, die ons vrees inboezemt? Gel., wij vinden een antwoord op deze vraag in het motief, waarmee de apostel de weg van de verootmoediging, waartoe Hij ons opwekt, aandringt, namelijk in deze woorden (want ook hier is onze vertaling beneden de kracht van de oorspronkelijke tekst gebleven); want u gaat Hem ter harte. " Verneder u onder de krachtige hand van God, opdat Hij u verhoogt te Zijner tijd, al uw bekommernis op Hem werpend, want u gaat Hem ter harte. " Ziedaar dan een apostolische vermaning in haar geheel: een schoon geheel; een vermaning, waarin de gehele kracht van het Evangelie ligt; een vermaning, die louter troost, een troostwoord, dat louter vermaning is. Werp al uw bekommernis op Hem, want u gaat Hem ter harte. " Dit is de ware wijze om u te

vernederen, u, die de krachtige hand van God over u voelt. Bekommernis heeft u, bekommernis over veel, over uzelf, over vaderland en kerk, over de menselijke maatschappij en de toekomst van de mensheid. Bekommernis, steeds meer, naarmate uw hart ruimer is; bekommernis, weinig en eindelijk volstrekt niet, naarmate u in het stof verzinkt, uw hogere natuur verkracht, uw menselijke roeping prijs geeft en blind en doof en gevoelloos wordt voor al wat buiten de kring ligt van hetgeen u uw belang noemt en dat eigenlijk niets anders is dan de begeerlijkheid van het vlees en de streling van uw zinnen, het behoud van het lichaam dat sterft. Zie, daar is wel niemand, die onder de krachtige hand van God, die over ons is, geheel gevoelloos kan blijven, daartoe is God over alle mensen te genadig en te barmhartig. Niemand kan zich zo hermetisch afsluiten tegen invloeden van buiten, dat het kermen van de lijdende mensheid niet wel eens tot zijn oren doordringt; niemand kan een verbond sluiten met de dood en met het dodenrijk een voorzichtig verdrag, dat de overvloeiende gesel niet ook hem aanraakt; de toevlucht van de leugen is een valse toevlucht en onder de valsheid is het kwaad zich te verbergen (Jes. 28: 15). Zorg en kommer zij klimmen uw vensters in, zij begeren uw hart en u, zorgelozen en lichtzinnigen en menige legerstede van spotters kan in deze dagen getuigen van de waarheid van het woord: de goddelozen hebben geen vrede. Dit is de trouwe God en Zijn ontferming over zondaren. Hij breekt hun hoogheid af met eigen handen en doet hen sidderen op hun leger in de nacht. Welnu, hoort u die wekstem van uw Gods, die u roept, hoor naar deze: Verneder u onder de krachtige hand van God, opdat Hij u verhoogt te Zijner tijd? Hoort u haar? U kunt uw oren sluiten, want God dringt Zijn weldadigheden niet op, Hij wil dat u ze ontvangt en aanneemt. Twee wegen openen zich. De een is deze; u verzet u tegen de krachtige hand van God; u wilt die afslaan, wellicht onder de schijn van ootmoed, wellicht daardoor dat u zich God als een harde en willekeurige despoot voorstelt, die zich door kerkdienst en eigenwillige werken van uw gerechtigheid zal laten bewegen uw wil te doen, maar het meest voorzeker, zij het in godsdienstige of ongodsdienstige vorm, daardoor dat u uw hart sluit, slechts op u zelf ziet, van lijden niet wilt horen, het lijden niet wilt zien en uzelf en anderen probeert wijs te maken, dat er geen lijden is, dat het althans zo groot niet is, dat de geruchten overdreven, de gevaren grotendeels denkbeeldig zijn en dat men ze nog het meest voorkomt door verstrooiing te zoeken en zoveel te genieten als men maar kan. Welnu, u onderdrukt de bekommernis; u werpt die bekommernis niet op God, maar tracht haar te smoren in uw binnenste. IJdel pogen! Zij zal weer opkomen en dan, zult u ze nog op God kunnen werpen? U snijdt uzelf de weg af van de verhoging, omdat u zich niet wilt vernederen. Voor u, als er degenen zijn onder mijn hoorders hetgeen niet onmogelijk is op deze dag voor u heb ik geen troostwoord. Het troostwoord ligt in de vermaning zelf; als u de laatste versmaadt, u kunt ook het eerste niet verstaan. Als u zich niet wilt vernederen onder de krachtige hand van God, u heeft geen deel aan de belofte van verhoging en u kent de kracht niet, die in die vernedering ligt, de kracht van al uw bekommernis op de almachtige God te werpen, die u ter harte gaat. Dit is de andere weg, die zich opent en die ik u aanprijs, de enige, die tot verhoging leidt; uw hart niet te sluiten, uw bekommernis wel te voelen, onder de krachtige hand van God uw hart te laten verbrijzelen en dan dat verbrijzelde hart ter genezing aan te bieden aan Hem, die het verbrijzelde. Ja, dit is een zekere weg, een weg, die onfeilbaar tot verhoging leidt. Die krachtige hand toch, wiens hand is zij? Wie is de God, die u slaat? Een God, die u ter harte gaat. Die krachtige hand is in dienst van een vaderlijk hart. Zij wordt bewogen door ontfermende liefde. Zij slaat om te helen, zij vernedert om de verhogen. Werp dan al uw bekommernis op Hem, dit vertrouwen is de dienst, die Hij eist, die vernedering alleen is Hem welgevallig en wordt gevolgd door verhoging.

Het is een gezegende weg tot stilling van de smart, wanneer wij kunnen gevoelen: Hij zorgt voor mij. Christen! doe uw godsdienst geen oneer aan door altijd een droef gelaat te tonen;

kom, werp uw bekommernis op uw Heer. U wankelt onder een last, die uw Vader niet zou voelen. Hetgeen u een pak schijnt om onder te bezwijken, zou voor Hem slechts zijn als een stofje aan de weegschaal. Niets is zoeter dan dat wij

Voor de toekomst willig blind, Stil zijn als het gespeende kind.

O kind van de smart, wees geduldiger; God heeft u in Zijn voorzienigheid niet voorbijgezien. Hij, die de vogels voedt, zal u ook geven wat u nodig heeft. Zit niet in wanhoop ter neer; hoop slechts, hoop altijd. Doe aan de wapens van het geloof tegen een zee van moeite en uw tegenstand zal weldra een einde aan uw kommer maken. Een is er, die voor u zorgt. Zijn oog is op u geslagen. Zijn hart klopt met medelijden voor uw leed en Zijn almachtige hand zal u nog de nodige hulp aanbrengen. De donkerste wolk zal zich oplossen in stromen van genade. De dikste duisternis zal tegen de ochtendstond verdwijnen. Hij zal, wanneer u een van de Zijnen bent, uw wonden verbinden en uw gebroken hart helen. Twijfel niet aan Zijn genade, nu u in beproeving bent, maar geloof dat Hij u evenzeer lief heeft in tijden van smart als in tijden van geluk. Wat een helder en kalm leven zou u leiden, wilde u zich geheel verlaten op de God van de voorzienigheid. Met een beetje olie in de kruik en een handvol meel in het vat, doorleefde Elia de hongersnood en u zult hetzelfde doen. Als God voor u zorgt, waarom hoeft u dan ook te zorgen? Kunt u Hem voor uw ziel en niet voor uw lichaam vertrouwen? Hij weigerde nooit uw lasten te dragen, Hij bezweek nooit onder hun zwaarte. Kom dan, ziel! eindig met uw droevig zorgen en laat al uw noden over in de hand van een genadig God.

8. Wees, in plaats van met zorgen u het hart te bezwaren, nuchter en waak (Hoofdstuk 1: 13; 4: 8. 1 Thessalonicenzen. 5: 6), dat is zonder twijfel nodig; a) want uw tegenpartij, de duivel (Efeze. 6: 12 vv.), gaat in hetgeen u overkomt om als een briesende leeuw, die op door uitgaat (Ps. 104: 21), zoekende wie hij zou mogen verslinden, bij wie het hem mocht gelukken, hem van Christus af te trekken en voor zich en zijn rijk te winnen.

a) Job 1: 7 Luk. 22: 31

9. a) Die weerstaat, vast zijnde in het geloof (Jak. 4: 7 v. Kol. 2: 7), wetend (Hoofdstuk 1: 18; 3: 9), dat hetzelfde lijden, het lijden van dezelfde aard en omvang aan uw broederschap, die in de ongelovige, vijandige wereld is, als een raadsbesluit van God volbracht wordt. Die wereld, die in het boze ligt, kan toch niet anders dan de discipelen van Christus haten en vervolgen (1 Joh. 3: 13 vv. 5: 19).

a) Efeze. 4: 27

Het eerste, waartoe de apostel vermaant, was dit, dat de Christenen zich vol ootmoed en vertrouwen buigen onder de hand van God, om gewillig en blijmoedig te dragen wat hun is opgelegd. Het tweede is, dat zij tegen de satan op hun hoede moeten zijn en die tegenstand bieden, door het lijden, dat hij hun verwekt, niet op een dwaalspoor laten brengen. Nuchter, waakzaam te zijn, is tegenover deze aan de ene zijde nodig, aan de andere vast te staan in het geloof. De uitdrukking "tegenpartij" stelt de duivel voor als de op aarde dreigende vijand van de gelovigen. En nu vergelijkt de apostel deze tegenpartij van de Christenen met een leeuw, brullend van honger en begeerte naar buit. Evenals diens brullen de dieren doet sidderen, die vrezen moeten zijn buit te worden, zo bedreigt de duivel de Christenen met de van hem uitgaande schrik. Het was toch openlijke vijandschap in de dienst van de satan, die hen met geweld van Christus afvallig wilde maken. Toch is dit slechts een bijkomend punt van vergelijking, het voornaamste geven de woorden "zoekend wie hij zou mogen verslinden. "

Hiermee wordt gezegd, waarop de duivel uitgaat hij loert erop, wie hij uit de kudde van God zou kunnen uithalen en tot zijn eigendom zou kunnen maken. Dan moet weerstand worden geboden aan zijn aanval, die diegenen aangaat, die om hun Christenstaat moeten lijden en welke vreselijk is, als de aanval van een leeuw op een dier van de kudde en om dat met goed gevolg te kunnen doen, moeten zij vast zijn in geloof; geloof maakt sterk tot een zegerijke tegenstand, maar alleen hem, die vaststaat in het geloof.

Wat de verzoeker aangrijpt, is eigenlijk altijd het geloof; maar in het geloof ligt ook de overwinning over de satan, omdat het geloof ons met Christus, de leeuw uit de stam van Juda, die overwonnen heeft, verenigt. Door het geloof wordt de duivel verjaagd, evenals de leeuw door het vuur.

De Christenen, aan wie onze brief gericht is, bevonden zich in veel lijden, in moeilijke omstandigheden en stonden in het geloof, dat hun iets vreemds overkwam (Hoofdstuk 4: 12), dat zij de enigen waren, die om Christus' wil de vervolgingen van de wereld moesten ondervinden. Die mening was een zeer gevaarlijke waan, de tegenpartij had hun dat wijs gemaakt, hij had de strik om hem geworpen, om hen tot zwaarmoedige gedachten te brengen en hen door die zwaarmoedigheid van hun geloof te beroven. Daarom schrijft de apostel, "wetend, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt. "

Leer dit woord van Petrus goed begrijpen, dat u niet denkt, dat u alleen zulke ontzettend zware bestrijding en aanvallen van de satan moet verduren, maar dat uw broeders, niet alleen die dood zijn en die ook u een goed voorbeeld hebben gegeven, maar ook zij, die met u leven in de wereld, zulke verschrikkingen hebben geleden en lijden. Zij hebben met dezelfde vijand van Christus en de gehele Christenheid te doen, zodat u vrolijk mag roemen en zeggen: "God zij geloofd, ik ben het niet alleen, die lijd, maar met mij al de menigte van Christenen op aarde, mijn geliefde broeders en zusters, tot op de jongste dag".

De gemeenschap van het lijden, die wij met al onze broeders hebben en van de strijd, waarin zij niet minder dan wij zijn, toont ons wel de grootte en macht aan van de gruwelijke vijand, waarmee wij te doen hebben, maar ook de grootheid van het leger, dat de Heere tegenover hem in de strijd brengt, waarmee Hij ook zelf is, dat hij nooit kan verlaten, aan welks hoofd Hij zelf staat. Onze beide verzen maakten in de oude kerk het dagelijks woord uit, waarmee men bij het laatste avondgebed van elkaar pleegde te gaan.

10. De God nu aller genade (vgl. 1 Thessalonicenzen. 5: 23 v.), die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus (1 Thessalonicenzen. 2: 12. 2 Tim. 2: 10, is zo getrouw, dat Hij het goede werk, dat Hij in ons heeft begonnen, ook volbrengen zal tot de dag van Christus (1 Kor. 1: 9 Fil. 1: 6). Dat zal Hij ons doen ondervinden, nadat wij a) een tijdje geleden zullen hebben (Hoofdstuk 1: 6). Deze getrouwe God volmaakt (1 Thessalonicenzen. 3: 10 Hebr. 13: 21), bevestigt (1 Thessalonicenzen. 3: 13. 2 Thessalonicenzen. 3: 3 versterkt tot krachtig weerstaan van de duivel, (vs. 9) en grondvest jullie (Kol. 1: 23 Efeze. 3: 17).

a) Hebr. 10: 37

Tot hertoe heeft de apostel de lezers vermaand tot een gedrag, dat van hen moet worden gevraagd tot bewaring en volmaking van hun zaligheid; nu sluit hij met de troostvolle verzekering van Gods zegen, waardoor hun dat mogelijk zal worden gemaakt. Daarom staat ook dadelijk tegenover de aangesprokenen "de God aller genade", terwijl het "nu" den nadruk heeft: u van uw zijde heeft dat te doen, maar God zal van Zijn zijde u daartoe bekrachtigen.

Er is hier dus geen sprake meer van een eisen, maar van een genadig welbehagen van God om zelfs in neerbuigende goedertierenheid de hulp te lenen tot verwezenlijking van Zijn eis. Daarom wordt Hij "de God aller genade" genoemd, als de God, wie het werkelijk te doen is om genade te bewijzen. Volgens de eerste, de grond leggende genade ter rechtvaardiging en wedergeboorte is het in alle opzichten in alle verschillende omstandigheden en ondervindingen, waarin dit door genade verwoeste leven verder komt, overal en altijd de genade van God, die teweeg brengt en geschieden laat en helpt bewerken, wat tot volmaking van de zaligheid gevorderd wordt. Met het "aller genade" wijst dus Petrus weer terug op de gedachte, dat ook het lijden niet als teken van goddelijk misnoegen, maar van Zijn genade moet worden beschouwd, die ons juist door haar tot volkomenheid leidt.

God heeft hen door het Evangelie geroepen niet tot het kruis, maar tot de kroon, niet tot het lijden in deze tijd, maar tot Zijn eeuwige heerlijkheid. Als nu het "een tijdje lijden" zijn oorzaak daarin heeft, dat Hij hen geroepen heeft, dan is het toch alleen daarom het geval, omdat Hij degenen, die Hij roept, van de wereld afzondert en deze hen nu als afvalligen haat en vervolgt, maar als de roeping ook noodwendig tot zo'n lijden moet voeren, dan is dat toch slechts het doorgangspunt en niet doel van de roeping.

Deze God aller genade, zo vertroost Petrus zijn lezers, zal hen volmaken, d. i. al hun gebreken goed maken en hen volkomen doen worden in kennis, liefde, geduld en hoop, zodat zij door de bestrijdingen van deze tijd tot het doel zullen kunnen komen. Hij zal hen bevestigen, d. i. steunen, hen niet in moeilijke omstandigheden of in gevoel van eigen grote zwakheid en verlatenheid laten ineen zinken, maar zal hun zo'n vastheid geven, dat niets hen aan het wankelen zal kunnen brengen. Hij zal hen versterken, d. i. inwendig en uitwendig met de kracht toerusten, die zij nodig hebben om op de weg tot hun doel al hun vijanden neer te werpen en te overwinnen en Hij zal hen funderen, d. i. door woord en sacrament steeds meer wortel doen schieten in de juiste grond, die niet wankelt en wijkt, steeds meer invoegen in de hoeksteen Jezus Christus, zodat door hen in gemeenschap met de broeders het gehele gebouw opgroeit tot een heilige tempel in de Heere, tot een woonstede van God in de Geest.

U heeft de regenboog aanschouwd, als hij de vlakte omspant, prachtig zijn zijn kleuren en van zeldzame schoonheid zijn schakeringen. Hij is schoon, maar helaas hij verdwijnt weldra en zie, hij is niet meer. De heldere kleuren wijken voor luchtige wolken en de lucht is niet langer met hemelse tinten geverfd. Hij is niet blijvend. Maar hoe zou dat ook mogelijk zijn? Hoe kan een heerlijk verschijnsel, door kortstondige zonnestralen en voorbijgaande regendruppels veroorzaakt, voortduren? De liefelijkheid van het Christelijk karakter mag de regenboog in zijn voorbijgaande schoonheid niet gelijken, maar moet integendeel bevestigd, vast en blijvend zijn. Gelovige, zie toe, dat elke goede eigenschap, die u mag bezitten, blijvend is. Dat uw karakter geen schrift op zand is, maar een opschrift op de rots! Dat uw geloof niet is een werk van de verbeelding, zonder grond, maar dat het van zulke grondstof gebouwd wordt, die in staat is om dat vreselijke vuur te doorstaan, dat het hout, hooi en de stoppels van huichelaars verbranden zal. Dat u in de liefde geworteld en gegrond mag zijn. Dat uw overtuigingen diep, uw liefde vurig, uw wensen ernstig mogen zijn. Dat uw gehele leven zo vast en bevestigd is, dat noch de winden van de hel, noch de stormen van de aarde u ooit zullen kunnen doen te bewegen. Maar merk op, hoe die zegen, van in het geloof bevestigd te zijn, verkregen wordt. De woorden van de apostel wijzen ons op het lijden, als het middel daartoe gebezigd. Nadat u een tijdje geleden zult hebben. Wij hoeven niet te verwachten diepe wortels te zullen schieten, als geen ruwe stormen over ons hoofd gaan. Deze oude knoesten aan de wortel, aan de eik en die vreemde krommingen van de takken spreken ons allen van de vele stormen, die daarover heen zijn gegaan en tonen ook de diepten aan, waarin

hij zijn wortels geschoten heeft. Evenzo wordt de Christen sterk en vast geworteld door al de beproevingen en stormen van het leven. Schrik dus niet terug voor de stormen van de smart, maar zoek troost in het geloof, dat God door hun harde tuchtroede bezig is, aan u die zegen te vervullen.

11. Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid (Hoofdstuk 4: 11)! Amen.

Dat is het lofoffer, dat wij voor God moeten offeren; want omdat Hij het alles doet, onze zaligheid begint en voleindigt, ons Zijn lieve Zoon gaf zonder onze verdiensten, Hem voor onze zonde liet sterven, ons de Heilige Geest zendt, die ons sterkt en vertroost door ons gehele leven heen, ons bij de ware leer bewaart enz., zo is met recht de ere en de lof voor Hem, van wie de daad en de kracht is.

Zoals wij het "Onze Vader" besluiten met verheerlijking en de verhoring van onze bede als kinderen vertrouwen van Hem, van wie het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid is in alle eeuwigheid, zo noemt ook Petrus de God aller genade, van wie hij zijn broeders zoveel troostvols kan beloven. Zo'n lof is het begin van een loflied, dat in eeuwigheid zal weerklinken uit de mond van de zaligen tot verheerlijking van Gods macht, die hen gelukkig tot daartoe heeft gebracht.

C. Als de apostel de drang van zijn hart had kunnen volgen, hij zou veel uitvoeriger geschreven hebben. Toch sluit hij hier zijn brief. Hij zendt toch hun getrouwe broeder Silvanus met deze tot hen en die kan hen verder vermanen, als zij maar vertrouwen in hem stellen en dat zij onvoorwaardelijk vertrouwen kunnen op hem en in het algemeen op de heerlijke staat, waartoe zij door hun leermeesters zijn gekomen, verzekert Petrus hun nog uitdrukkelijk en geeft hij bovendien nog indirect te kennen door de groeten, die hij van degenen, die bij hem zijn, overbrengt. Vervolgens vraagt hij dat zij elkaar wederkerig groeten met de kus van de liefde en besluit daarmee zijn zegenwens.

12. Door Silvanus, die u een getrouw broeder is, de bode of overbrenger van de brief (Hand. 15: 23), die zich een waar dienaar van Christus en betrouwbaar huisverzorger van Gods verborgenheid betoond heeft (1 Kor. 4: 1 vv.), zo ik acht, heb ik in deze brief (Filemon 1: 21) met weinige woorden geschreven, in vergelijking met hetgeen ik had kunnen schrijven, als ik mij niet had moeten bekorten (Hebr. 13: 22). Ik heb dat gedaan, vermanend en betuigend, dat deze is de waarachtige genade van God, waarin u staat ("1Pe 1: 1" en "1Pe 1: 12" en "1Pe 1: 25).

Met de woorden "zo ik acht", wil de apostel het oordeel, over Silvanus uitgesproken, niet voorstellen als alleen een mening van zijn zijde, die mogelijk niet overeenstemde met de toestand van de zaak (vgl. het "wij besluiten", het "daarvoor houden" "bij gelijkenis" in Rom. 3: 28; 8: 18. maar uitdrukken, dat er voor dit oordeel goede grond bestaat (en, in zoverre Silvanus naast Paulus de voornaamste leraar van die gemeenten geweest is, waaraan hij schrijft, ook daardoor betuigen, dat, zoals hij dadelijk verder zegt, het de ware genade van God is, waarin zij staan). Het doel van zijn brief stelt hij voor als tweeledig: Hij wil hen vermanen en hij wil hun voorhouden, dat hun staat de ware is. Beide hangen nauw met elkaar samen, want kan hij hun betuigen, dat het de ware genade van God is, waarin zij staan, dan volgt nu ook, dat hij hen mag vermanen, deze genade te bevestigen. Zo'n vermaning was daarom nodig, omdat voor hen twijfelachtig was geworden, of de genade door de prediking van Paulus hun aangeboden, de ware was. "Een weinig", zegt Petrus, heb ik geschreven. Wat hij gezegd heeft, is niet overeenkomend met de drang van zijn apostolische liefde en zorg. Het

doel, dat hij zich heeft voorgesteld, schijnt nog wat meer te verlangen, maar hij moet zich beperken en dan moeten de lezers het weinige des te nauwgezet in acht nemen, maar het ook door Silvanus, die hij als hun getrouwe broeder heeft voorgesteld en die daarom hun vol vertrouwen verdient, het geschrevene door mondelinge voordracht laten aanvullen (vgl. 1 Kor. 4: 17).

13. U groet de mede-uitverkorene (Hoofdstuk 1: 1) gemeente, die in Babylon is, waar ik mij nu bevind en Markus (vgl. bij Mark. 16: 1 en het slotwoord op Markus' evangelie), mijn geestelijke zoon (1 Tim. 1: 2 Tit. 1: 4).

"De mede-uitverkorene te Babylon" dat is een groet uit het midden van de broeders in de wereld, waarover volgens vs. 9 hetzelfde lijden is gekomen. Petrus noemt Markus "zijn zoon" in de eerste plaats, omdat hij hem geteeld heeft door het Evangelie (1 Kor. 4: 15), want Markus was toch een kind van dat gezegend huis, dat van de gemeente te Jeruzalem ten herberg diende (Hand. 12: 12); vervolgens ook, omdat hij in hem zo'n trouwe helper had, als een vader in zijn zoon (vgl. Fil. 2: 22).

Was de gemeente te Babylonië voornamelijk een Joods-Christelijke en stond Markus als helper van Petrus deze hele tijd sinds het voorval in Hand. 15: 37 vv. in dienst van de zending onder de Joden, dan zijn ook deze groeten een getuigenis, dat de Joods-Christelijke gemeenten met hun apostelen en dienaars zich in Christus geheel één weten met de Christelijke gemeenten uit de heidenen en hun apostelen en dienaren. 1Pe 2: 25.

14. Groet elkaar met een kus van de liefde (Rom. 16: 16. 1 Kor. 16: 20. 2 Kor. 13: 12. 1 Thessalonicenzen. 5: 26). Vrede zij u allen, die in Christus Jezus bent (Efeze. 6: 23. 3 Joh. 1: 15 ! Amen.

De apostel roept de lezers op, om als ten teken van de door hem gewenste ontvangst van de brief elkaar te groeten met de kus, waarin zij aan de ene zijde de liefde, van welke uitdrukking de brief is, de liefde van de apostel, in dankbare blijdschap met en voor elkaar erkennen en aan de andere zijde de liefde, van die versterking de brief zo ernstig bedoelt, namelijk de broederlijke liefde onder elkaar, wederkerig elkaar opnieuw te beloven en te bezegelen. Zo kan hem dan deze kus van de liefde ook de waarborg zijn voor de vervulling van de wens, waarmee hij in Hoofdstuk 1: 2 zijn brief begonnen is, die aan die ten grondslag ligt en die hij nu aan het einde uitspreekt met de weinige woorden: "vrede zij u allen, die in Christus Jezus bent. " Deze is een wens, dat zij allen gemeenschap hebben met Christus en in deze die zalige, blijde bevrediging en geruststelling, die noch gebrek, noch gevoel van behoefte, noch bestrijding, noch vrees voor deze kent, maar met een stil hart, dat van de overwinning verzekerd is, dat uit de vreemdelingschap het vaderland toesnelt.